

ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ

ଭାଷା - ଜୁଆଜ

ନୂଆଁ ଅରୁଣିମା

(ନୂଆ ଅରୁଣିମା)
 ଉନୁକୁଳ - ଇସୁକୁଳ ଶିକ୍ଷା ଦିରେ ସାଜାଏତେ ବୁଲ ଅଲଗା
 (ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା)

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର
 ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଆନ୍ଦୋଳନ
 ଉଚ୍ଚତମ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ
 ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ
 ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

ଭାଷା- ଜୁଆଳ

ନୂଆଁ ଅରୁଣିମା

(ନୂଆ ଅରୁଣିମା)

ଭଦ୍ରକୁଳ - ଇସ୍ମକୁଳୁ ଶିକ୍ଷା ଦିରେ ସାକାଏତେ ବୁଝ ଅଲାର
(ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା)

ପସ୍ତୁଟି ସହାୟତା:

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଉପଦେଷ୍ଟା

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଉଷା ପାଢ଼ୀ, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

ଆଶୂତୀ .ଏସ୍, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା,
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଭାଷାନ୍ତରଣ (ଭାଷା-କୁଆଙ୍ଗ)

ଶ୍ରୀ କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ କୁଆଙ୍ଗ, ଗଣ ଶିକ୍ଷକ, ବୁଢ଼ାଖମଣ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀ ସୁଦର୍ଶନ କୁଆଙ୍ଗ, ଗଣ ଶିକ୍ଷକ, ନଳପଙ୍ଗା କୁଆଙ୍ଗ ସାହି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କୁଆଙ୍ଗ, ଗଣ ଶିକ୍ଷକ, ଚୋରାଣିପାଣି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର କୁଆଙ୍ଗ, ଗଣ ଶିକ୍ଷକ, ଜାମୁଡ଼ିହା 'ଖ' ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀ ହରିବନ୍ଧୁ କୁଆଙ୍ଗ, ବହୁଭାଷି ଶିକ୍ଷକ, ପିଟାନାଳୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀ ଶୁକ୍ଳା କୁଆଙ୍ଗ, ବହୁଭାଷି ଶିକ୍ଷକ, କୁଣ୍ଡେଇ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀ ବନମାଳୀ କୁଆଙ୍ଗ, ବହୁଭାଷି ଶିକ୍ଷକ, ତଳସୁମାଠ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀମତୀ ଭାରତୀ କୁଆଙ୍ଗ, ସମ୍ପଦାୟର ସଦସ୍ୟା, ବୁଢ଼ାଖମଣ

ଶ୍ରୀମତୀ ମଣି ପ୍ରଧାନ, ଅଙ୍ଗନୂଡ଼ି କର୍ମୀ, କୋରାଣିପାଣି ଅଙ୍ଗନୂଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର

ପ୍ରସ୍ତୁତି ସହାୟତା

ଲଳିତା ପଟ୍ଟନାୟକ, ଯୁନିସେପ୍

ସମୀକ୍ଷକ

ପ୍ରଫେସର ଉଦୟ ନାଥ ଦାଶ

ଡଃ. ମୋହିତ ମୋହନ ମହାନ୍ତି

ସଂଯୋଜନା

ଡଃ ବସନ୍ତ ମଞ୍ଜରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ,

ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଓ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଶିକ୍ଷା ଓପେପା, ଓଡ଼ିଶା

ଦୁର୍ଗେଶ ନନ୍ଦିନୀ ସାହୁ, ଉପଶାସନ ସଚିବ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ନନ୍ଦିତା ନାୟକ, ବରିଷ୍ଠ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳକ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ସତ୍ୟେଶ କୁମାର ପଣ୍ଡା, ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଯୋଗ ପରିଚାଳକ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ମଧୁମିତା ଦାସ, ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯତ୍ନ ଓ ଶିକ୍ଷା କନ୍ସଲ୍ଟାଣ୍ଟ୍, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ସଂଯୋଜନା ସହାୟତା

ଶ୍ରୀମତୀ ଚିନ୍ମୟୀ ସାହୁ

ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ବାନାର୍ଜି

ପ୍ରକାଶକ :

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷା ଦେବୀ
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଶା

ଦୂରଭାଷ : କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ - (୦୬୭୪) ୨୫୩୦୬୫୦
ଇ.ପି.ଏସି.ଏକୁ-୨୩୨-୨୧୯୭
ବାସଗୃହ - (୦୬୭୪)-୨୫୩୬୬୮୧
ସଂଖ୍ୟା .....
ତାରିଖ .....

ମୁଖବନ୍ଧ

ଉତ୍ଥାଳିକା ଜୀବନଆ ଉନ୍ନତ୍ତ ବରଷରିକି ସୁଗାଲ ଗୁରୁତ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣ । ନି ଇରେ ଜୀବନଆ ମୂଳଦୁଆ ଅଳପ ସମୟ, ଏତେ ୧୯୮୬ ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନୀତିଆ ଉନ୍ନତ୍ତ-ଇସୁକୁଲୁ ପାଟତେ ଗୁରୁତ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାଗା ଡିଷ୍ଟିକ୍ଷି ଇସେରେ । କାରଣ ଅଚତା ଇସୁକୁଲୁ ପାଟରା ଗୁଣାମକ ଉନ୍ନତି ନି ଉନ୍ନତ୍ତ-ଇସୁକୁଲୁ ପାଟଆ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଆଲିଂତା ନିର୍ଭର କିପକେ । ଓଡ଼ିଶାରା ୩୩୮ ଗଟା ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଯୋଜନା ପ୍ରକଳ୍ପତେ ଉନ୍ନତ୍ତ-ଇସୁକୁଲୁ ପାଟ କମକାମା କିକିବ୍ ଇରେ । ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦରବ ତେମେଙ୍ଗନମାନକି ୩ ବରଷତା ୬ ବରଷ ବୟସଆ ଉତ୍ଥାଳିକା ଦରକାର, ଚାମାଏନମମାକି ଆଉ ଇଚା ଅନୁସାରେ କମକାମା ବନାଏତେ ଅଙ୍ଗନବାଡି ଦିଦିକି ଯାଆଲେ ଉଦ୍ୟମ କିବକିକ୍ ତେଷ୍ଟେକି । ତତାପି ଅୟାର୍ ସମୟତେ ଉତ୍ଥାଳିକା ମନସ୍ତତ୍ତେ ବେଚାରବ ଗଗର୍ ଆଇରେ ଉତ୍ଥାଳିରାକା ଇଚା/ମନ କମରେ ଏରେ ଲକ୍ୟ କିକିପକରେ । ଉନ୍ନତ୍ତ-ଇସୁକୁଲୁ କାମକାମାତେ ଅବାବୁଇ, ଅଭିଭାବକ । ଗୋଷ୍ଠିଆ ଆଭା ଲୁକରାକା ଭୂମିକା ସୁଗାଲ ଗୁରୁତ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆରାକା ସାଆଜବ ନି ଆଉରି ବଡେଆଁ ସାପାକ୍ତ ଇଇ ମିନା । ଉନ୍ନତ୍ତ-ଇସୁକୁଲୁ ପାଟ ମାଧ୍ୟମବ ଉତ୍ଥାଳିକା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପାଟ ଦିରେ ବନାଏଇରେ, କିନ୍ତୁ ଲୁକକା କଂକଂତା ଅବାବରୁ ଉନ୍ନତ୍ତ ପାଟତେ ଗୁରୁତ୍ତ ଆଡ଼ିଷ୍ଟକିକି । ଯାଆ ଉତ୍ଥାଳିଆ ଅଚତା ଜୀବନତେ ପ୍ରବାବ ଅବକଗକେ ।

ସାବରେଷ୍ଟ ବିଷୟତେ ଦୁଷ୍ଟିତେ ନୁନଜ ଏକଳଂ ନି “ ନୂଆ ଅରୁଣିମା” ବୁଇରେ ବନାଏ ଇସେରେ ।

ଉତ୍ଥାଳିରାକା ସାବରେଷ୍ଟ ଇନ୍ନତିତେ ଦୁଷ୍ଟିତେ ଉନକିଜ ଗାତ, ଆଗ, ନାଟ ଆଉ କିକିଜ୍ ଗାତବ ୧୨ ମାସ ଦିରେ ବନବନମିଷ୍ଟି ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କାମକାମାରିକି ଏନାନ୍ ଆସିକେ । ନିମିଦିରିକି ଉତ୍ଥାଳିକା ଦିରେ ସୁଇଷ୍ଟ ସୁଗାଲ କୁସି ଦାୟକ ମିନା ଆଉ ଉନ୍ନତ୍ତ-ଇସୁକୁଲୁ ଉଦ୍ଦେଶ ସାଧିତ ମିନା ଏରାଦିରେ ଅଙ୍ଗନବାଡି ଦିଦିରାକା ତାଲିମ୍ ବ୍ୟବସତା ବି କିକିବ୍ ଇସେରେ ।

ଜାଆତାଏ ଆଉ ଉତ୍ଥାଳି ଉନ୍ନତି ବିଭାଗରା ନି ପ୍ରୟାସତେ ଆଜ୍ ଆନ୍ତରିକତା ତୁଲଂ ସାଦୁବାଦ ଜଣାଏକେ । ଏନାନ୍ ଯୁତ୍ତ କମଂତା, ମାସଗର, ମନସ୍ତତ୍ତବିତ, ଜାଆତାଏ ଆଉ ଉତ୍ଥାଳି ଉନ୍ନତି ବିଭାଗରା କର୍ମକର୍ତ୍ତାରିକି ସାକାଏସିକି ଆରକିତେ ଆଜ୍ ବିଶେଷ ଧନିଅବାଦ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର, ଆଇ. ଏ.ଏସ୍.

କମିଶନର-ତଥା-ଶାସନ ସଚିବ

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ପୂର୍ବାଭାଷ

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଯୋଜନାରେ ଅଣଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ମୁକ୍ତି ମୁକ୍ୟ ସେବା ବାବରେ ସାବରେଂଜ୍ ଅଙ୍ଗନ ବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କମ୍ପ ଲରେ । ନି ମୁକ୍ତି ଉଆଳି କୈନ୍ଦ୍ରିକ କାମକାମା । ଗା ତା ୬ ବରଷଆ ଉଆଳିକା ଦିରେ କାଆଶ ପ୍ରାୟ ୩ ଘଣ୍ଟା ନି କମକାମା ଅଙ୍ଗନ ବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ କିକିପ୍ ଲରେ ।

ଉଆଳିଆ ସାବରେଂଜ୍ ଉନତି ଦିରେ ବାଲେକ ପାଟ ଗୁରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଲରେ । ଉଆଳିଆ ଜୀବନକାଳ ବିତିରେ ଉନ୍ନତ ବରଷରେ ଉନ୍ନତିର ଜୁରୁ ଲରେ । ଉଆଳିକା ସାବରେଂଜ୍ ବିକାଶ ଦିରେ ନି ସମୟରେ ଉନ୍ନତୁମି ବନାଏଲରେ । ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ପାଟ କମକାମା ଉଆଳିକା ଲଣି, ମାନସିକ, ବୌଦ୍ଧିକ, ଆବେଗିକ, ସାମାଜିକ ଆଉ ଭାଷା ଉନ୍ନତି ଦିରେ କୁଟିକ୍ ଦୁଷ୍ଟି ତିଷ୍ଠିଲରେ । ନି ସମୟରେ ଆରକି ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ଅଂଗରା ଦିରେ ଆପଣାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କିକି ରିମଡ଼ିକ ।

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ପାଟରେ ଗୁରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗଗଡ଼େ । ନି ସମୟରେ ଉଆଳିରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୁକକିତେ ସାତେଅଜ ଉନ୍ନତୁ ବାଏବ ଆରିରେ । ଅବା, ବୁଜ ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୁକକା ପରେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଉଆଳିରା ଏକେ ଆପଣା ଲୁକ, ଜିଏ ବାଲେକ ସମୟରେ ଉଆଳିଆ ଯତନ ଆଉ ଦାୟିତ ଗଗଡ଼େ । ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ଡେନଡେକି ଉଆଳିରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ନିରାପଣା ତିଷ୍ଠିଆ ଦିରେ ବାତାବରଣ ଯୋଗାଏ ଅଙ୍ଗନ ବାଡ଼ି ଦିଦିଆ ଦାଉତ ଲରେ । କେନ୍ଦ୍ରରେ ଚିକ୍ ପରିବେଶ ଗୁଣାଅଲେ ଉଆଳିରେ ନୁଆ ଜାଗାରେ ମେସେଆଜ୍ ତଲେତେ ସଅଜ ଲରେ । ଉଆଳିକିତେ କେଳ, କୌତୁକ, ଅଭିନୟ, ଗିତ, ଆଗ, ନାଟ ଅଦକତା କମକାମା ଉଗରେ ସୁଗରେ ପାଟ ତିଷ୍ଠିଲରେ ।

ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ପାଟ କମକାମାରେ ଉଆଳି କୈନ୍ଦ୍ରିକ କିବକିଜ ଉଗରେ ସୁଗରେ କିପକିବା ଦିରେ ବନବନମିଂ କମକାମାରିକି ବନାଏ ଲସେରେ । ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ଉଆଳିକିତେ ଉକି ପେନଟେ ଯୋଗାଏ ଲସେରେ । ନିତାକୁରି ଆରକି କୁସି ତୁଳଂ କାଆଶ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ତେମେନାକି । ଏରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମିନକଗ ଉଆଳି ଦିରେ ଅବେଆସ ବୁଜ ଅଲଗ୍ ତଲାଏ ଲରେ । ଗା ତା ୪ ବରଷ ଆଉ ୪ ତା ୬ ବରଷ ଉଆଳିକା ଦିରେ ୨ ପରକାରଆ ବୁଜଅଲଗ୍ କିକିପ୍ ଲସେରେ । ନିଜ ଉଆଳିରାକା ସୁଷ୍ଟ ମାସପେଶୀର ଉନ୍ନତି କିକିପ୍ବା ତୁଳଂ ରଙ୍ଗ, ଆକାର, ଗିନିଷ, ଅକିଅର ଅଦକତାରାକା ଜ୍ଞାନ ସମଜା ଦିରେ ସାଆଜ କିମିବେ । ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀରେ ମେମେସେନମାକି ଉଆଳିକିତେ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ତିଷ୍ଠି ବେବସତା ଲସେରେ, ଆରକିତେ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀରେ ନାଆଁ ଆବଲେକାଏ ସମୟରେ ନି ସାଆଜ କିମିବେ ।

ଆଦ୍ୟ ଶୈଶବ କାମକାମାରେ ଅବାବୁଜ, ଗାଆଁବାଲା ଆଉ ଅନ୍ୟ ଲୁକରାକା ସାଆଜ ନିଆଡ଼ି ଦରକାର । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ଲନିକା ସାଆଜ ଆଉ ସଅଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ଉଆଳିକି ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ କାଆସ ତେମେନାକି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଲରେ କମକାମା ଜିଲଡ଼ି - ଗାତ, ନାଟ, ଆଗ, କେଳ, ଅଭିନୟ, ବାଜାକାନାବୁକ୍ ଗାତ ଅଦକତାରିକିତେ ଲଂଜାତେ ନାଲେ ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ଉଆଳିକା ଦ୍ୱାରା କିକିପ୍ମିନା । କମକାମାରେ ଉକ୍ତୁଆ ମିନାକି ଦୁଆରା ଉଆଳିରାକା ଆଲୁଆ ଗୁଣା ଉନ୍ନତି କିକିପ୍ବାରେ ଆରକି ସାମାକାଏ । ସାବରେଂଜ୍ କୁରି କମକାମା ଦିରେ ଗାଆଁବାଲା ବିତିରେ ସଚେତନତା ମିଜନା ତୁଳଂ କେନ୍ଦ୍ର ତିଅର ତାଜି ରିମିମା ।

ନୁଆ ଅରୁଣିମା :- ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦିକା ଦିରେ ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ସହାୟକ ବୁଜ ଅଲଗ୍ରେ ମୁକ୍ତି ସମ୍ବଳ ବୁଜ ଅଲଗ୍ ଲରେ । ବୁଜ ଅଲଗ୍ରେ ଉନ୍ନତ ବାଗରା ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ପାଟଆ ତାପୂର୍ଣ୍ଣ, ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦିକା ଭୂମିକା କିତିଗଟାକ ଦରକାରି ମୌଳିକ ସୁଚନା ତିଷ୍ଠିଲସେରେ । ବୁଜ ଅଲଗ୍ରେ ଦିତାୟ ବାଗଆ ୧୨ ଗଟା ଅଧ୍ୟାୟଆ ୧୨ ମାସ ଦିରେ ବନବନମିଂ କମକାମାରା ସୁଚନା ଆସିକେ । ଅଲେଂଟ ମାସରେ ଗିତ, ଆଗ, କେଳ, ନାଟ, କିକିଜ, ବାଜାବଜାଏ ଗିତ ଅଦକତା ଆସିକେ । ଅଲେଂଟ ମାସଆ ଦିରେ ମୁକ୍ତି ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଗଗର୍ ଉଆନଜ କମକାମା ବନାଏ ଲସେରେ । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଆଉ ସହାୟିକା ମାସ ବିତିରେ ସାବରେଜ୍ କମକାମା ଉଆଳିକିତେ ମାସ୍ସଜେ । ଏନାନଦିରେ ଗାଆଁରେ ମେମେଲନମା ଗିନିଷ ନାଲେ ଅଲପ ଦରବ ମେମେଲେନମା ଗିନିଷତେ କାରବାର କିବଜ କେଳ ଗିନିଷ ବମନାଏ । ଅଭିଭାବକ, ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଗାଆଁବାଲା ଆଉ କମିଟି ଲୁକକା ସାଆଜ କିତିଗଟାକ ଗିନିଷ ତୁଳାଏ ରିମିମା । ଲନିଆ ଦୁଆରା ଉଆଳିକି ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରେଣୀବ ଡେଙ୍ଗରେ ମନ କିମିବକି ।

ନୁଆ ଅରୁଣିମା ସମ୍ପର୍କରେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦିକା ତାଲିମ୍ ମୁକ୍ତି ଅଭିନବ ଉପାୟରେ କିକିପ୍ ଲସେରେ । ୧୨ ଗଟା ତିଭିତିବ ନୁଆ ଅରୁଣିମା କମକାମାରେ ବନାଏ ଲସେରେ । ଅଲେଂଟ ମାସ ଦିରେ ମୁକ୍ତି ତିଭିତି କିକିପ୍ ଲସେରେ ଲୁଡ଼ିଆ ପ୍ରାୟ ସାବରେଜ୍ କମକାମାରେ ଆବଜ୍ ଲସେରେ । ଏରେ କମକାମାରିକିତେ ଦିଦି ଆଉ ସହାୟିକା ମାସମିଂ ବିତିରେ ମୁକ୍ତିଏ । ସୁପରଭାଜଜର ସେକ୍ଟର ମିଟିଂରେ ଅଚତା ମାସ ଦିରେ ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ କମକାମାରିକିତେ ଆବଜ୍ ବେବସତା କିମିବେ । ଦିଦି ଏରେ ସାବରେଜ୍ କିତେ ନିଜ କାତାରେ ଲେକେଆନଜ ଗମଆଁ । ଏରା ଆଶିକେ ମାର୍ଗ ଦିଶିକାରେକି ଆଲତନା କିମିବେ ଆଉ ଏରେଡେଗାନ୍ କମକାମାରେ ବନାଅଜ ଉଆଳିକିତେ ମାସ୍ସଜେ । ଗାତରେକିତେ ଦିଦି ନିଜ ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍ରେ ରେକଡିଂ କିବଜ ଗମଆଁ ଆଉ ଅଙ୍ଗନ ବାଡ଼ିରେ ଉଆଳିକା ଆସରାକାତେ ବାଜା ବୁଗଜ ନାଟ, ଗାତ, ଅଭିନୟ ଗାତ ମାସ୍ସଜେ ।

ଉନ୍ନତ ଲସ୍ତକ୍ଷ୍ମୀ କମକାମାରେ ସେବା ଯୋଗାଅଜ କାଆଶ କମ ଉଗାଏଆ ଦିରେ ନିଜ ବୁଜ ଅଲଗ୍ରେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ତିଅର ପଡେଅଜ କମ ବମନାଏ । ଲନି ଆରାକ ଦିରେ ମୁକ୍ତି ଉକ୍ଷ୍ମ ସହାୟକ ବୁଜଅଲଗ୍ ଲରିମିମା ।

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର
(ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର)

ଉଷା ପାଢୀ, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ,

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ବାଷା ଜ୍ଞାନ, ଚିନ୍ତା, ସୃଜନଶୀଳତା ଆଦାର । ସଂସ୍କୃତିଆ ସୁରକ୍ଷା ଦିରେ ଏନାନ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ସୁଗାଇ ବେଶି ଆସିକେ । ଉଆଳିଆ ନିଜଗାତା ମାଦ୍ୟମରେ କଂକଂ ଆରା ସୃଜନଶୀଳତାରା ବିକାଶ ଗଟାଏତେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସୁଜଗ ସୃଷ୍ଟି କିବକେ ଆରା ଆଲୁଆଁ ଗୁଣାବଳିଆ ପ୍ରକାଶ ଆଉ ବିକାଶଆ ଦିରେ ଉଆଳିଆ ସଂସ୍କୃତି, ପରମ୍ପରା, ପୁରିବେଶ ଆଉ ଅନୁରୁତି ସମ୍ପର୍କିତ କମକାମାରିକି ଆରା ନିଜଆ ବାଷା ମାଦ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶିତ ଇଆନଲେ ଆର ସ୍ୱତଃ ସ୍ପୁର୍ତ୍ତ ତେଗାନ୍ ଆକର୍ଷିତ ଇରେ ଏରେ କମରାକା ଦିରେ । ଉଆଳିଆ ଇନି ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱତେ ଦୃଷ୍ଟିତେ ଉନଜ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ (ଓପେପା) ଜାଂଡାଏ ଆଉ ଉଆଳି କଲ୍ୟାଣ ବିବାଗ ଦୁଆରା ବନାଏ ଇସେରେ “ନୁଆଁ ଅରୁଣିମା” ତେ ବାଷାନ୍ତରତ ତତା ରୁପାନ୍ତରତ କିବସିକିକି ୧୦ଗଟା ବାଷାରେ । ୨୦୦୭ ମସିଆ ତାପୁନ୍ ରାଇଜଆ ୮ ଗଟା ଜିଲ୍ଲାରା ୧୦ ଗଟା ନିଜଆବାଷା ମାଦ୍ୟମରେ ଉନୁକୁଳ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଚଳିତ ଇସେରାନଲେ ସୁଦା ଉନୁକୁଳ — ଇସୁକୁଲୁ ଷ୍ଟରତେ ଇନି ନିଜବାଷା ବିଚିକି ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଚଳନର ଆବଶ୍ୟକ ଆସିଆନା । ‘ନୁଆଁ ଅରୁଣିମା’ ରା ବାଷାନ୍ତର ତତା ରୁପାନ୍ତରକରଣତେ ଆରା ଆବଶ୍ୟକତାର ପୁରଣ ଇସେରେ । ରାଇଜଆ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଉଆଳିରାକା ଉନୁକୁଳ-ପରତମ ଶିକ୍ଷାରା ସପଲତା ଦିରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ (ଓପେପା) ରା ଇନି ଉଦ୍ୟମ ସ୍ୱାଗତ ଯୋଗ୍ୟ ।

ଉନୁକୁଳ-ଇସୁକୁଲୁ ଶିକ୍ଷା ଦିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଇନି ଗଟାଂତେ ସାକାଏ ବୁଇରା ସନ୍ନିବେଶିତ ଇସେରେ ଉଆଳିଆ ମନଛୁଆଁ, ଏବତମ, ଗିତ, ନାଚ, ଅବିନୟ, ଆରା ନିଜ ଗାତାରା । ଉଆଳିଆ ପୁରିବେଶ, ସଂସ୍କୃତି, ଅବିଜ୍ଞତାତେ ଆଦାର କିବଜ କମାରିକି ବର୍ଷିତ ଇସେରେ ୧୦ ଗଟା ବାଷାବ । ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିଆ ଉଆଳିଆ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ (ପୁରା) ବିକାଶ ନିମିତ୍ତ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇନି କମାରିକି ଆରା ଚଳଚଞ୍ଚଳ, କୌତୁଅଳି, ବାବପ୍ରବଣ ତତା ବାବବିଳାସି ମନରାତେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କିବଜ ଆରା ଅଂଅ ଶକତି ପ୍ରକାଶ ତତା ବିକାଶଆ ଦିରେ ଉନୁକୁଳ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି କିମିବେ ତତା ଉନୁକୁଳ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆରା ମନରାତେ ଆଗ୍ରା ବନାଏ ରିମିମା ବୁଲି ଆଶା ଆଉ ବିଶାସ । ଉନୁକୁଳ ଉଆଳିରା ଲକ୍ୟ ଅନୁସାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଇନି ବୁଇରେ ଉନୁକୁଳ-ଇସୁକୁଲୁ ବିଦିକିତେ ଉଆଳି କୈନ୍ଦ୍ରିକ କମାରିକି କିକିବତା ଦିରେ ସଆୟକ ମିଇନା ବୁଲି ଆଶା ପୁଷଣ ନିକିବକେ ।

ସମନ୍ୱିତ (ମେଶାମିଶି) ଉଆଳି ବିକାଶ କମରା ୬ ଗଟା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ମଦ୍ୟରୁ ଉନୁକୁଳ — ଇସୁକୁଲୁ ଶିକ୍ଷା ଅଲଗା ଇନି ଉନୁକୁଳ ଇସୁକୁଲୁରା ଶିକ୍ଷାରା ବିଚିବୁମି ବନାଏକେ । ସେକାଳାରା ନୁଆଁ କାରା ଯିମିତି ଦିନିଆ ବୃଦ୍ଧି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କୁରୁ ଆଉ କାରା ଇସେରେ, ଏରେପୁଲିଂଶ୍ଚ ଉନୁକୁଳ-ଇସୁକୁଲୁ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରତେ ନିଜ ବାଷାରେ ଶିକ୍ଷା କମ ଚେଷ୍ଟା ଉଆଳିଆ ପୁରା ବିକାଶ ଦିଗତେ ସୁଆୟକ ମିଇନା ।

“ନୁଆଁ ଅରୁଣିମା” ବୁଇରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଉଆଳିକା ଉନୁକୁଳ-ଇସୁକୁଲୁ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରତେ ନୁଆଁ ଗଟା ଆବକ୍ଷଏରା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆରାକା ଦିରେ ନୁଆଁ ସେକାଳଆ ସମାଦନା ସୃଷ୍ଟି (ବନାଏ) କିକିବା ଦିରେ ଶୁବେଚା କାମନା ସଅ .....

ଉଷା ପାଢୀ
(ଉଷା ପାଢୀ)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଆ କଲମରତା...✍

ଉତ୍କଳ ଶିକ୍ଷା ମିନିଲଗ୍ ଉତ୍କଳୀୟା ମୌଳିକ ଅଧିକାର । ଏରାଦିରେ ଭାରତ ସରକାର ଉତ୍କଳୀୟା ମାଗାଣା ବାଦ୍ୟତା ମୂଳକ କମ ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ ୨୦୦୯ ପ୍ରଣୟନ କିବସେକେ, ଯାଆ ଏପ୍ରିଲ ୧ ତାରିକ ୨୦୧୦ ତାସୁନ୍ ସାରା ଦେଶଆ ଲାଗୁ ଲସେରେ । ୬ତା ୧୪ ବରଷଆ ମିନିଲଗ୍ ଉତ୍କଳୀୟା ଦିରେ ସମ୍ମିଳିତ, ବାଚବିଚାର ଆସିକେ ଆଉ ଉତ୍କଳୀ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଉତ୍କଳ (ପରତମ ଶେଣାତା ଅକ୍ଷତମ ଶ୍ରେଣୀ) ଶିକ୍ଷା ଉତ୍କଳୀ ଦିରେ ନି ଅଧିନିୟମ ଉତ୍କଳୀୟା ସଫଳତା ଦିରେ ଉତ୍କଳ-ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ଯେତେ ମନତେ ଜିବକେ ଉତ୍କଳୀୟା ଉତ୍କଳ ଶିକ୍ଷାବ ଆଦର ଏରେ ଅନୁସାରେ ବତେରେ । ନୁଲିଖିତ ସୁବିଦା ସୁକୁଗ ଯୁଗାଏଆ ଦିରେ ସରକାର ତରପତା ୧୯୭୫ ମସିଆ ତାସୁନ୍ ନି ଉତ୍କଳ-ଇସ୍କୁଲମାନ କୁଳା ଲସେରେ । ନି ଲସୁକୁଲୁଆତେ କମମନାକି ମାସତରରାଏ ତତା ଦିଦିକିତେ ମୁଇଁଷ୍ ଆଦର୍ଶ କମସୁଗା ଆଉ ପଞ୍ଚତି ଅନୁସାରେ ଜଣାଏଆଦିରେ ୨୦୦୪ ମସିଆ ବଳଆ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ ଲସୁକୁଲୁ ଆଉ ଗଣ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଆଉ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗରା ଲକୃତିଆ ଉଦ୍ୟମବ ବନାଏ ଲସେରାନା “ଅରୁଣିମା” ମୁଇଁଷ୍ ଉତ୍କଳ-ଇସ୍କୁଲ କମ ବୁଇ ଆଉ ସସଜ୍ କମ ବ୍ୟାକ । ଅତତା ସମୟଆ ନି ବୁଇଆ ଦରକାର ଅନୁସାରେ ବଦଳାଏ ଲଆନଜ ବନାଏ ଲସେରେ ମୁଇଁଷ୍ ନୁଆଁ କମ ସହାୟକ ବୁଇ “ନୁଆଁ ଅରୁଣିମା” । ଲତର ନି ବୁଇରା ବାଷାବ ବଦଳାଏ ତତା ବଦଳାଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସର୍ବ ଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନଆ ମୁଇଁଷ୍ ଅଭିନବ ପଦକ୍ଷେପ ।

ରାଜ୍ୟଆ ଠାଗଟା ଜିଲ୍ଲାରା ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଉତ୍କଳୀୟାକା ଉତ୍କଳ ଲସୁକୁଲୁ ଶିକ୍ଷାତେ ଉତ୍କଳ କିବିଆ ରୁଲ୍ ଆରକିତେ ଉତ୍କଳ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କିବିଦା ଦିରେ ୧୦ ଗଟା ବାଷା “ନୁଆଁ ଅରୁଣିମା” ତେ ବଦଳାଏ ତତା ବାଷାବ ବଦଳାଏ ଲସେରେ । ଆପଣା ବାଷାବ ଶିକ୍ଷା କୁକୁଇବାର ସୁଯୁଗ ନି ଜାତିଆ ଉତ୍କଳୀୟାକା ଶିକ୍ଷା, ମାସତର, ଶିକ୍ଷାୟତନ, ପୁରିବେଶବ ମାସିନା ବିତସ୍ତହତାତେ ବଦଳାଏଲଆନଜ ଆରା ମନରାତେ ଆଦର ଜମାଏନା । ଆପାଣା ଲଜ୍ଜା ବାଷା, ସଂସ୍କୃତି, ଗୀତ, ଆଗ, ନାଟ, କେକ ସଂପରକ କମକାମାରିକି ଜିଇଢିଲେ ନିଜ ମନତେ ବମନାଏ ନିଜେତେ ଆବ୍ଜଏ ତତା ଉତ୍କଳ କିବିତା ଲତା । ବାଷା ଜ୍ଞାନ, କଳ୍ପନା, ସୁଜନଶୀଳତା ଆଧାର ଲସେରେ ଆଉ ସଂସ୍କୃତିତେ ତିଅ ଉନକେ ମାତୃଭାଷାବ ଶିକ୍ଷା ମରେନେ ଲନି ଚେକେବକ୍ ଜେନା ଉତ୍କଳୀୟାକା ଜାବନ କ୍ଷେତ୍ରତେ ମୁଇଁଷ୍ ନୁଆଁ ଗଟାତ ୧୨ ମାସ ଦିରେ ଉତ୍କଳୀୟା ମନତେ ଜିମି ଜିମି ବେବସତା କେଳ, ଗୀତ, ଆଗ, ନାଟ କିକିଜ୍ ଜାଆକି ଆବ୍ଜଏକେ ଆରା ସଂସ୍କୃତି, ଅନୁଭୂତି, ପରିବେଶତେ ମେସାଏସେକେ ଲନି ଏକ୍ଷେଜ୍ ଅବେଆସ ଆସିକେ ବୁଇରା, ଆରା ନିଜ

ବାଷାବ । ଉତ୍କଳୀୟା ପୁରା ଉନତି ଦିରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଲନି କମକାମାରେ କିବ ଚକ୍ଷୁକ, କୌତୁଅଳି, ବାମାବେନମା ମନତେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କିକିପତା ଆଗରୁ ଆରା ଆଲୁଆ ଆଶିକେ ଗୁଣରେ ଆବିରାୟା ଦିରେ ସୁକୁଗ ମାବିରାଏ ତଥା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷାବ ଆରା ମନତେ ଆଦର ନାବିରାଏ ମୁକ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳୀୟା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାରେ ବନାଏ ଲସେରେ ଲନି ବୁଇରେତେ କମକାମାତେ କମବ ଲାଗାଏରା ବଳତେ ମାସତରାଏ ବା ଦିଦି ଉତ୍କଳୀୟା ମିନିଲଗ୍ ଦରକାର, ବେଳାମିଂ ଆସିକେ ଅବସ୍ଥା ତଥା ଉତ୍କଳ ମୂଳକ ଆଭିମୁଖ୍ୟତେ କୁରୁ ଉତ୍କଳ କମକାମାରିକିତେ ଦରକାର ଅନୁସାରେ ବଦଳାଏ ରିମିମା ।

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଦ୍ଵାରା ବମନାଏତା “ନୁଆଁ ଅରୁଣିମା” ବାଷା ବଦଳାଏ ତଥା ବଦଳାଏଆ ଦିରେ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ, ଶାସନ ସଚିବ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଅଦକତା ଉଗରେ, କିକିପ୍ତେମନ ଆଉ ପରାମର୍ଶ କୁଗାଏକେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ (ଓପେପା) ତରପତା ଆରକିତେ ଶୁଗାଲ ଦନ୍ୟବାଦ ତିଲଜକେ ।

ଅଲପ ସମୟ ବିତରେ ମନାଏତା ଲନି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀ ବୁଇତେ ବେବଆର କିକିପ୍ତା ସମୟରେ ଯୁଦି ବୁଲ୍ କିତି ଜମାଏନା କିୟା କମକାମାରିକିତେ ସୁଗାଲ ଉତ୍କଳ କିକିପ୍ତା ଦିରେ କିତି ବମନାଏତା ଆସିକେ, ଏରେ ସମ୍ପର୍କରେ ଗାତାଅକିଲେ ବୁଇ ଅଲଗତେ ବଦଳାଏ ଦିରେ ପଦକ୍ଷେପ ଗଗମିନା ।

ଆନଦାରରା ଗୁଟ୍ ଆନଦାରତେ ତିନଜ ଅରୁଣିମା ଜିଇନତି ନୁଆଁ ଆଶାର ସଂଚାର କିପ୍ତେ ଆଉ ନୁଆ ଆଲୁଅରା ସମାନ ତିଲଜକେ ଏରେ ତେଗାନ ଲନି ବୁଇରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଉତ୍କଳୀୟାକା ଉତ୍କଳ-ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୁଆ ଦିଗଦର୍ଶନ ତିଲଜକେ ଆରା ସଂଗେ ସଂଗେ ସରକାରଆ ଉତ୍କଳ ଶିକ୍ଷାରା ସାବରୈଏକ୍ଷି ମୁନୁଜାଏତେ ସାକାର କିକିବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଆଜ ଲରେ ବୋଲି ଆଶା ତଥା ବିଶ୍ଵାସ ।

କୃଷ୍ଣ ଗୋପାଳ ମହାପାତ୍ର

ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ

ଭୁବନେଶ୍ଵର
୧୪/୧୧/୨୦୧୨

ସୂଚି ଅଲଗ

ତାଳି ବିଷୟ ସଂଖ୍ୟା	ପୃଷ୍ଠା	ତାଳି ବିଷୟ ସଂଖ୍ୟା	ପୃଷ୍ଠା
୧.	ସାଦାରଣ ସୂଚନା	୧୫.	ଜାତୀୟ ସଂଜ୍ଞାତ ଆଉ ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ
୨.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ଉନ୍ନତ୍କୁଳ-ଇସ୍କୁଲ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉଆଳି ସଜ୍ଜେ କମରାକା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	୧୬.	କମଳାମା (୧ମ ମାସ)
୩.	ଉନ୍ନତ୍କୁଳ-ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ଗୁରୁତ ଆଉ ଉପଯୋଗିତା	୧୭.	କମଳାମା (୨ୟ ମାସ)
୪.	ଅବେଆସ ବୁଦ୍ଧି ଅଲଗ କାରବାର ଦିରେ ନିୟମ ଗଠନ	୧୮.	କମଳାମା (୩ୟ ମାସ)
୫.	ଉଆଳି ପୁରା ଉନ୍ନତ୍କିରା ଅଲଗା ଅଲଗା ଦିଗ	୧୯.	କମଳାମା (୪ର୍ଥ ମାସ)
୬.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ଉନ୍ନତ୍କୁଳ-ଇସ୍କୁଲ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଡେମେଙ୍ଗନମା ଉଆଳିରା ତିଅବାବ	୨୦.	କମଳାମା (୫ମ ମାସ)
୭.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ଉନ୍ନତ୍କୁଳ-ଇସ୍କୁଲ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉଆଳି ଶିକ୍ଷା ବିରି କିମିବିକି ଆଉ ବିରି ଆକିବ୍‌କିକି ଜେନା	୨୧.	କମଳାମା (୬ଷ୍ଠ ମାସ)
୮.	କେନ୍ଦ୍ର କମଳାମା ଯୁଜନା	୨୨.	କମଳାମା (୭ମ ମାସ)
୯.	ବନ୍ଦସ ଅନୁସାରେ ଚେକେବଗ୍ ସୂଚକ	୨୩.	କମଳାମା (୮ମ ମାସ)
୧୦.	ଉନ୍ନତ୍କୁଳ-ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା କମଳାମାରା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନୁସାରେ ବିଷୟକି	୨୪.	କମଳାମା (୯ମ ମାସ)
୧୧.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉନ୍ନତ୍କୁଳ-ପରତମ ଶିକ୍ଷା ଦିରେ ବନବନମିଷ୍ଟ କମଳାମାରାକା ବିବରଣୀ	୨୫.	କମଳାମା (୧୦ମ ମାସ)
୧୨.	ପରିବେଶ ସମ୍ବଳ/ଅଲପ ମୂଲ୍ୟ/ମାଂଗାଁଶା ଗିନିଷ ବେବଆର କିବକିଜ ଶିକ୍ଷଣ କମ ଆଉ ଶିକ୍ଷଣ ଗିନିଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ	୨୬.	କମଳାମା (୧୧ଶ ମାସ)
୧୩.	ସେକାଳ ଗୀତ	୨୭.	କମଳାମା (୧୨ଶ ମାସ)
୧୪.	ସଂକଳେ ଗୀତ ଆଉ ଜନମ ଦିନ ଗୀତ	୨୮.	ଗାଆଁ ଲୁକକା ମେସେତେ ଆଉ ସାକାଏଆ ଦିରେ ଦିଦିକା ଦାଜତ
		୨୯.	ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଆ ନମୁନା

ସାଦାରଣ ସୂଚନା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉନ୍ମୁକୁଳ- ଇସ୍କୁଲ କମ ଆର୍ଡ଼ାଜିଆଁ ଦିରେ ଦିଦିକିତେ କିତିକ ସାଦାରଣ ସୂଚନା ତୁଲିଆ ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ଇସେରେ ।

୧. ଇନି ବୁଇରା ୧୨ ମାସ ଦିରେ କମରେକି ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ଇସେରେ । ଅଲେଞ୍ଚିଟ ମାସରା କମରେକି ଅୟାଟ ଡାଲିବ ଲେକା ଇସେରେ । ପରତମ ଡାଲି ୩-୪ ବରଷ ଆଉ ଦ୍ଵିତୀୟ ଡାଲି ୪-୬ ବରଷ ଉଆଲିକାଦିରେ କିକିପଇସେରେ । ସାଦାରଣତ ମୁଇଁଷ୍ଟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ୩ ବରଷତା ୬ ବରଷ ଯାକଏଜ୍ ଉଆଲିକି ମାସିନାକି ।

୨. ଅଲେଞ୍ଚିଟ ମାସଆ ଦିରେ ୧୦-୧୫ଗଟା କମ । ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ଇସେରେ । ଉକେଶ ଇରେ ମାସମିତେର ସମୟାଏ କମରେକି କିକିବିନା ।

୩. ବୟସ ଅନୁସାରେ ଉନ୍ମୁତିଇରେ ସୁଚକରା ୩-୪ ବରଷ, ୪-୫ ବରଷ ଆଉ ୫-୬ ବରଷ ଉଆଲିକା ଦିରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ସୁଚକ ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ଇସେରେ । ଉଆଲିରେ ଅତିକମ୍ ବ ଇନି ଦକ୍ଷତାରେକି ସସଜ୍ ରିମିମା । ଅଦକତା ଉଆଲିକି ବି ନିତାକୁରି ସୁଗାଇ ଡିଅ ଦକ୍ଷତା ସସଜ୍ ରିମିମାକି ଆଉ ଆବ୍ଦଏ ରିମିମାକି ।

୪. କାଆସ ମାସଆ କମରେକି ଜେଳାଅଜ ଉଆଲି ଅତିକମ୍ରେ ସୁଚକଆ ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ମିଇସେନା ଦକ୍ଷତାରେକି ଆବ୍ଦଏ ରିମିମା । ଜଜଏତେ ମନ୍ତେନା ଯଉକଶସିଲୁକ ଉଆଲିରାକା ଇନି ଦକ୍ଷତାରିକି ଟିକାଏ ରିମିମା । ବରଷମିଞ୍ଚିଆଁ କମରେକି ଜେଳାଅଜ ଉଆଲି ମାଣ୍ଡି ମାଣ୍ଡି ଦକ୍ଷତା ସସଜ୍ ରିମିମା, ଏରେ ଇନି ବୁଇରା ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ଇସେରେ

୫. ଦିଦିରେ ଦିଆନ ଡିଡ଼ିଇଜ୍କୁ ସବୁଦିନ ଯିମିତି କୁଲାକୁଲି ଗାତା ବାରତା, କିକିଜ୍ ଗାତ, ଆଗ, କେଳ/ ଏବଡମ୍ ଆଉ ଗଟନ ମୁଳକ କମରେକି ମିନା ଆଉ ମୁଇଁଷ୍ଟତା ନିକିଷ୍ଟ ପ୍ରତ୍ୟୟ ବିଷୟଆ ଉଆଲିକିତେ ସବିଶେଷ ଦାରଣା ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ମିନା ।

୬. ଯେତିକି କିକିପ୍ ରିମିମା ଦିଦି ସାବରେଞ୍ଚି ଅପ୍ରାତେ ଉଆଲିକିତେ ପ୍ରକୃତି/ଜାଗା ବୁଲାଏ / ଗାଁ ବୁଲାଏତେ ଗମଗେ । ପରିବେଶତେ ପୁରିକା ନିରିକା କିକିପ୍ତେ ସୁୟଗ ଡିମିଞ୍ଚିଆଁ ଆଉ ଉଆଲିତେ ଆରା ମନରା ଗାତା ଗାଗାମ୍ତେ ମୁଗୁରାଏ ।

୭. ଆଲେଞ୍ଚିଟ ମାସଆ କମରେକି ଉଆଲିଆ ଉନ୍ମୁତିତେ ବନବନମିଞ୍ଚି ଦିଗତେ ଟିକାଅକିଜ ବନାଏ ଇସେରେ । କମରେକି କିକିପ୍ତା ବଳତେ ଦିଦି ଉଆଲିଆ ଇଣି, ଗାତା, ବୁଦି, ସାମାଜିକ, ମୁଜିରିକି ଆଉ ନୁଆର ଉନ୍ମୁତିତେ ଡିଅର ଜମାଏ । କମରେକି ଉଆଲି ବଡେଆଁ ଆଉ ଆମୋଦ ଦାୟକ କିମିବେ । ସରକାରା ନିତି ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଆରାବ୍ଦାଜିକେ ଜେନା ।

୮. ମୁଇଁଷ୍ଟ ମାସଆ କମରେକି ଜେଳାଅଜବି, ଅତତା ଯଉଟା ଏଲେ ମାସତେ ଯେତିକି ଦରକାର ଏରେ ବିତରୁ କିତିଗଟାକ ମେକର୍ତା ମାପ୍କିବେ । କିତିଗଟାକ କମରେକି ସମୟାଏ ଉଆଲିକା ଦିରେ ମୁଇଁଷ୍ଟ ତରତେ ମିନା ।

୯. ଏନାନ୍ ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ମିସେନା କମରାକା ଦିରେ ବନବନମିଞ୍ଚି ଗିନିଷ ଦରକାର ଆସିକେ । ଉଆଲିକିତେ କେନ୍ଦ୍ରବ ଅବେଆସ ବୁଇଅଲାର୍ ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ମିସେନା । ଦିଦି ନିଜେ ଟ୍ରେନିଂ ବଳତେ ସମଏଜ୍ତେରେ ପାଟିରେ ଆଉ ଗିନିଷରେକି ବମନାଏ ବା ଚୁଳାଅଜ କିମିବେ । ଗାଆଁବାଲାକା ତୁଲ୍ ମଦ୍ୟ ଗିନିଷ ବନାଏ ରିମିମା ।

୧୦. ଦିଦି ନିଜଆ ପରିବେଶଆ ସୁବିଦା ଆଉ ଉଆଲିକା ମନରକିତେ ଟିକାଅଜ ଅଲଗା ଅଲଗା କମବ, ଉଆଲିକିତେ ବିଷୟ ବସ୍ତୁରେକି ଦାରଣା ଡିଡ଼ିଇଜ୍ ରିମିମା ।

୧୧. ଉଆଲିକା ଶବ୍ଦବଣ୍ଡାର ସୁଗାଇ ଜେନା । ଆରକିତେ ଆଗ ଗାତାଏରାବଳତେ ଏଣ୍ଡେଜ୍ ଏଣ୍ଡେଜ୍ ବାକ୍ୟ ଡିଅର ଉଜାରଣ କିବଜ ଡିଅର ଗାମାତାଏ । ଆଗରେ ତେଗାନ୍ ସୁର ବମଦଳାଏ ଆଉ ଇଣିରେତେ ଉପ୍କୁଜଜ ଗାମାତାଏ । ଆଗରେ ଗାମାତାଏ ବଳତେ ଚିତର, ଆଗକାତ, ମୁକାରେକି ଆନେଞ୍ଚି ତାନେଞ୍ଚି ବେବଆର କିମିବେ । ମୁଜି ମୁଜିଆତେ ପରଶନ ଜିଅଁଜ ଉଆଲିକା ମନରକିତେ ମରେନେ ଆଉ କୁବା ଉଆଲିତେ ଆଗରେ ଗାତାଏରା ଦିରେ ମୁଗୁରାଏ ।

୧୨. ଦିଦି ଉଆଲିକା ଲାଗି ଉସିଆର ରମଏନା ଆଉ ଡିଅର ଗାମାତାଏ । ଆରକିତେ ଦମକ ଚମକ କିବଜ ଶାବାଳ ଆକିବ୍ କେ ଜେନା କି ନିତିନିୟମ ଅନୁସାରେ ଆରାବ୍ଦାଜିକେ ଜେନା କି ଆରାବ୍ଲେକାଏକେ ଜେନା । ଡିଅମନ୍ ବାଚାରବ କମରିକିତେ କିମିବେ ।

ଅଜ୍ଞାନବାଡ଼ି / ଉନ୍ମୁକୁଳ- ଇସୁକୁଲୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ
ଉଆଳି ସଭକେ କମରାକା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ଅଜ୍ଞାନବାଡ଼ି / ପ୍ରାକ୍ ପ୍ରାଥମିକ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଜୀବନ କାଳ ବିତିରେ ଉନ୍ମୁକୁଳ ଚଅ ବରଷରେ ମୁକ୍ୟ ବେଳା । ଇନି ବେଳାରାତେ ଉଆଳିଆ ମାନସିକ ଉନ୍ନତି କୁରୁଇଆନ୍ତଜ ଡାଞ୍ଜିକେ । ଉନ୍ମୁକୁଳ ଉଆଳି ପାଟ କମ ବିତିରେ ପୁରାପୁରି ବାବରେ ଉଆଳିତେ ପାଟଶାଳ ଦିରେ ବନାଏ ଇରେ । ଅଜ୍ଞାନବାଡ଼ି/ ଉନ୍ମୁକୁଳ-ପାଟଶାଳା କେନ୍ଦ୍ରଆତେ ଉନ୍ମୁକୁଳ-ଉଆଳି ପାଟ କମ ଉଆଳିକା ତୁଲିଆଲେକା ଇସେରେ ଗୁଣରିକି ଉନ୍ନତି ଇରେ ।

- ଇଣି ତିଅ ଉନ୍ମୁନ୍ତେ ଅବେଆସ
- ଆପଣା କାଆଣ କିକିପ୍ ରିମିମା କମ
- ଆଉ ଏଷ୍ଟେଇ ଇଣିରାକା ବଳ

- ତିଅ ଇଣି ମିଇନା
- ଗାତାବ ମନଆ ଗାତା ଗାତାଏ ରିମିମା
- ପୁରିବାର, ଜାତି ଆଉ ଜାଗା ସମ୍ପରକଆ ଜ୍ଞାନ
- ଜ୍ଞାନ ସସଜ୍ଜେତେ ସରଦା ବନାଏ ରିମିମା
- ଆବେଗ ଆଉ କଂସେକେ ଏରେତେ ବୁମୁଜି, ଗାମାତାଏ ଆଉ ଆୟତ କିକିପ୍ ରିମିମା ।
- ଆପଣା ଅଦିକାର ଆଉ ଅନ୍ୟରାକା ଅଦିକାର ବିଷୟରେ କମକି ।

ଉନ୍ମୁକୁଳ- ପାଟରା ସସଜ୍ଜ ଲକେଅ ଉଆଳିଆ ପୁରା ଉନ୍ନତି ଆଉ ଇସୁକୁଲୁ ବନାଏ

ଉତ୍କଳ-ଉତ୍କଳ ପାଟଣା ଗୁରୁତ ଆଉ ଉପଯୋଗିତା ପ୍ରାକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ଵ ଓ ଉପଯୋଗିତା

- ଉତ୍କଳ-ଉତ୍କଳ ବଳତେ ଉତ୍କଳିଆ ମନଆ ଉନ୍ନତି ଅତି ଜୁର୍ ଇଆନ୍ଜ ଇରେ । ଜୀବନ କାଳ ବିତରେ ଅନ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ତା, ଇନି ବେଳାରାତେ ଉତ୍କଳିକିତେ ତିଅ ଜାଗା ଆଉ ଗଟା ଆବ୍ଜଏ ଇଆନ୍ଲେ, ଏରେ ଆରାକା ମୁଣୁଷ ପଣିଆ ସୁଗାଇ ଲାବ ଇରେ ।
- ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳିଆ ପାଟ ଉତ୍କଳିକିତେ ଇସିକୁଲୁଆ ପାଟ ଦିରେ ବନାଏକେ ଆଉ ଉତ୍କଳ ପାଟ ସାବରେଞ୍ଜାଁ ଇଇତେ ଦୁଇରାଏକେ ।
- ଉତ୍କଳ-ପାଟଶାଳ ପାଟ ଅଚତା ପର୍ଯ୍ୟାୟତା ପାଟ ଆଉ ନିଜଆ କିକିପ୍ ରିମିମ୍ବେନା ମୂଳଦୁଆ ବମନାଏ ।
- ଯାଆଲେ ନି ପର୍ଯ୍ୟାୟରା ଉତ୍କଳିକା ବାବନା ଆଉ ମନର ଅବସତା ଅତି କଅଁଳ, ଆରକିତେ ଅତି ସଅଜ, ତିଅ ଅବେଆସ ଆଉ ତିଅ କମଗାତା ଆପ୍ସର୍ଜ୍ରିମିମା ଆଉ ବାଗି ଅବେଆସତେ ସାତେରିମିମା ।
- ଉତ୍କଳିକିତେ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳି କେନ୍ଦ୍ରତେ ସାତେଅକିଜ କମମତା ବୁଇରକି ଆପଣା କମ କମତେ ସୁମୁଗ କୁଇରିକି ଆଉ କୁବା ଆଜିରକି ଆରାକା ତିଅ ରଏତେ ଦାଇତତା ସାତେଅକିଜ ଇସୁକୁଲୁବ ସବାଦିନ ତେଷ୍ଟେନ୍ ରିମ୍ଡିକି ।
- ଅଜାର ଅଜାର ବରଷ ଉନ୍ନତି ଲକ୍ଷ୍ୟତେ ସସଜା ଦିରେ ଆଉ ଉତ୍କଳିକା ଅଦିକାରତେ ଉପଯୁକ୍ତ ତିଅର ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳିକା ଶିକ୍ୟା କମ ମୂଳରେ ନିଆତି ଗୁରୁତପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଅବେଆସ ବୁଝାମଣା କାରବାର ଦିରେ ନିୟମଗଣ

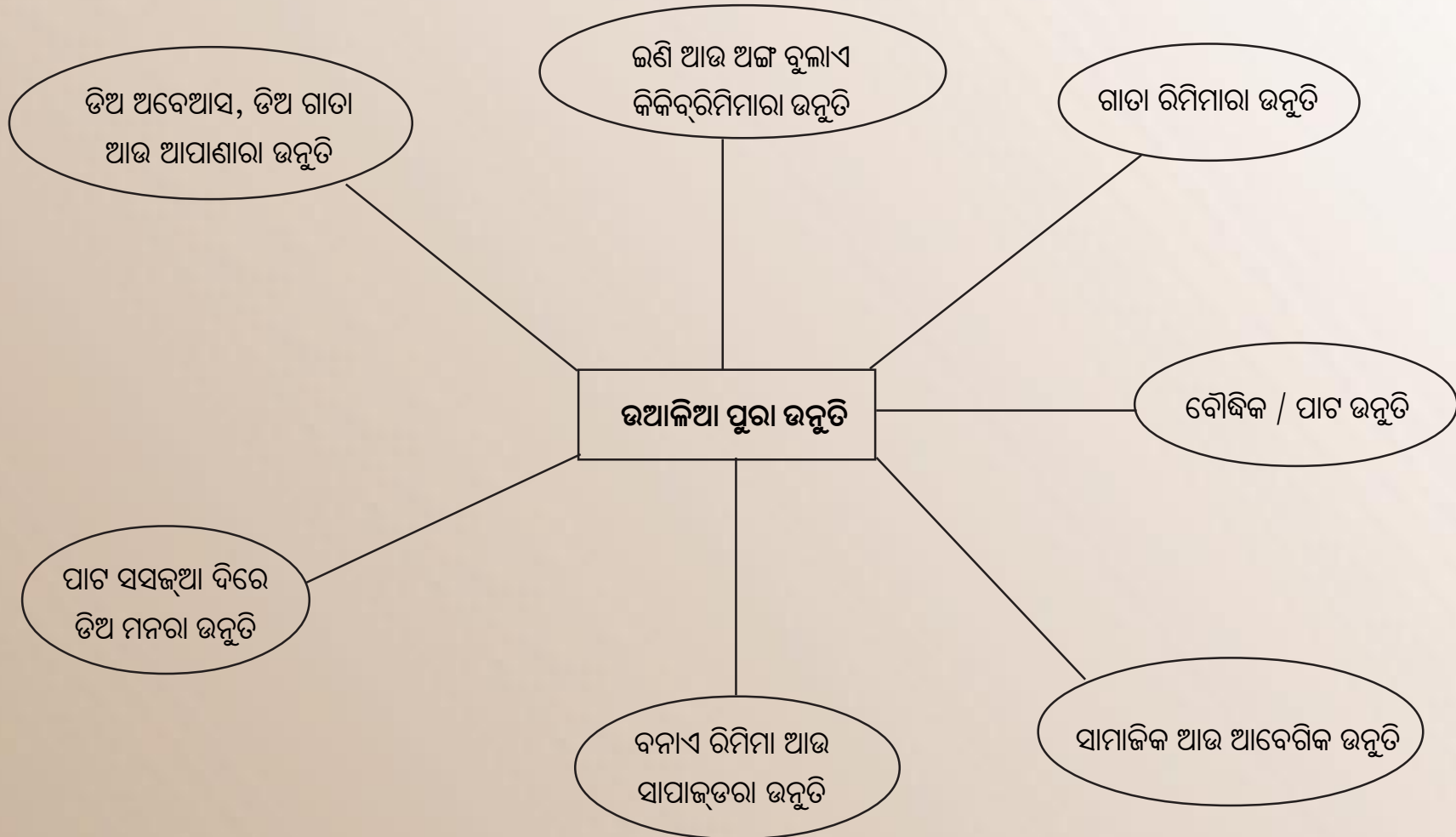
ଅଭ୍ୟାସ ପୁସ୍ତିକା ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

- ★ ନୁଆ ଅରୁଣିମାରା ତେଗାନ୍ ଅବେଆସ ବୁଝା ବାଗ-୧ (୩-୪ ବରଷ ଉଆଳିକା ଦିରେ) ଆଉ ଅବେଆସ ଅଲାର୍ ବାଗ-୨ (୪-୬ ବରଷ ଉଆଳିକିତେ) ବନାଏ ଇସେରେ ।
- ★ ମିନଳଗ୍ ଉଆଳିକା ଦିରେ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜିମିସେନା ଅବେଆସ ବୁଝାତେ ଦିଦି ଉଆଳିଆ ନାଅଁ ଆଉ ଅଲଗା ଅଲଗା ତତ୍ୟରିକି ଲେମେକେ । ଅବେଆସ ବୁଝା ଅଲାର୍ଡିକି ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଇଞ୍ଜାବ ଗଗରତେ ଆଡ଼ିଞ୍ଜିକେ ଜେନା । କେବଳ କେନ୍ଦ୍ରତେ ଅବେଆସ କମ କିକିପ୍ତେ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜି ଆଉ ଚୁଲୁଅଜ ଦିଦି ନିଜ ଆସରାତେ ପୁନେ ଆଉ ଯେତେବେଳେ ଅବେଆସ କମ ମିଜନା, ଏରେ ବେଳତେ ଉଆଳିକିତେ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜି ।
- ★ ଅବେଆସ ବୁଝାମଣା ବାଗ-୧ ରା ୫୫ ପୃଷ୍ଠା ଆଉ ବାଗ-୨ରା ୬୦ ପୃଷ୍ଠା ଆସିକେ । ମାସତେ ଅନମାନିଆ ୫ ପୃଷ୍ଠା ଡାକଜ୍ କିକିପ୍ ଇଆନଲେ ବାରମାସେତେ ବଢ଼ାମଣାତେ ଜେମେଳାଏ ।
- ★ ପୃଷ୍ଠାରାକା ଲେକାଇସେରେ ନିୟମରିକି ଦିଦିଆଦିରେ । ଦିଦି ଏରେ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଉଆଳିକିତେ ଅବେଆସ କମ କିକିପ୍ତେ ଗାମାତାଏ । ଯୁଡ଼ଟି ଦରକାର, ଉଆଳିକି କେବଳ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ବ କାରାବାର କିମିବକି, କଲମ କି ତର୍ପେନ୍ ବ ଆକିପ୍‌କି ଜେନା ।
- ★ ଅଶେଞ୍ଜିଆ ମାସ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜି ଇସେରେ କମରା ଅବେଆସ ବୁଝାମଣା ମାଣ୍ଡି ପୃଷ୍ଠା କିମିବ୍‌ବେ ଏରେ ଲେକା ଇସେରେ । ଏରେ ଅନୁସାରେ ଅବେଆସ ବୁଝାମଣା ଉଆଳିକିତେ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜି ।
- ★ କିଡ଼ିକ ଚିତ୍ରତେ ରଙ୍ଗ ମାତାଏତେ ଦରକାର ମିଜନା । ଏରାଦିରେ ଉଆଳିକି କେନ୍ଦ୍ର ବ କିମିବ୍‌କି । ଦିଦି ସବାଦିନ କମରିକି କିକିବ୍‌ତା ଆଗିଲାତା ନିୟମରିକି ପମତେ ଆଉ ଆପଣାତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କିମିବେ ।
- ★ ଅବେଆସ କମତେ ଉଆଳିକିତେ ବୁଝିକିକି ତେଗାନ୍ ଗାମାତାଏ । ମିନଳଗ ଉଆଳିକିତେ ପୃଷ୍ଠା ଉନ୍ନୁକୁଳ କମରେ କିକିପ୍ତେ ସାମାକାଏ ।
- ★ ଉଆଳିକି ରଙ୍ଗ ମାତାଏ ମାତାଏ ବୁଲୁ କବକିଲେ, ଆରକିତେ ଆଲେଜ୍‌କେ ଜେନା, ବୁମୁଜାଏ । ଉଆଳି ଜିଇଡ଼ି କିପ୍ତେମେନା ବିଇତେ ଆରତେ ବାଗିଇଆନ ଆଗାମଜ ପରସ୍‌ସା କିମିବେ ଆଉ ତେଷ୍ଟା କିବଲେ ଆର ଡିଅର କିକିବ୍ ରିମିମା ନି ଗାତା ଗାମାତାଏ । ମିନକ୍ ଉଆଳିଆ ଅବେଆସ କମରତେ ଅନ୍ୟ ଉଆଳିକା କମ ତୁଲ୍ ଏକରା ଆକିପ୍‌କେ ଜେନା ।
- ★ ଅବେଆସ ବୁଝାମଣା ଡିଡ଼ିଞ୍ଜି ମିସେନା କମତେ ଷ୍ଟୟ୍‌ଜ, ଦିଦି ଏରେନୁଇଣ୍ଡ ଅଲଗା କମ କିବଜ ଉଆଳିକିତେ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜି ରିମିମା ।

ଉତ୍ପାଦିତା ପୁରା ଉନ୍ନତିରା ଅଲଗା ଅଲଗା ଦିଗ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିଶୁ ବିକାଶର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗ

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି / ଉନ୍ମୁକୁଳ-ଉତ୍ସୁକୁଳୁ କେନ୍ଦ୍ରର ବ ତେମ୍ପେଙ୍ଗନମା ଉଆଳିରାକା ତିଅବାବ
 ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି / ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସୁଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସ୍ୱଭାବ

- ଆରକି ଆମ୍ କୈହିକ । ଅନ୍ୟରାକା ଗାତା ଖିଞ୍ଜିଆ ଆରିମ୍ତକି
- ଆରକି ଏବତମ୍ ଆଉ କମବ ସୁଗାଇ ସଜ୍ଜକି
- ଆରକି ମଜାଳିଆ । ନୁଆ ଗିନିଷ ସସଜ୍ଜିଆ ଦିରେ ସୁଗାଇ ମନ ତିଞ୍ଜକି
- ପରଶ୍ୱା କୁଇଆନ୍କିଲେ ସସଜ୍ଜିଆ ଦିରେ ଆରକି ସୁଗାଇ ମନ ତିଞ୍ଜକି
- ଆରାକା ଏକମେଳ ମନ କୁଟିଜ୍ ସମୟଆ ଦିରେ ରଏରେ
- ଆରକି ଅଙ୍ଗର୍ ରିମ୍ତକି ଆଉ କିକିର୍ରିମ୍ତକି । ସୁଗାଇ ସମୟ କଲେର ତକ ଆରିମ୍ତକି
- ଆରକି ଆଗ ଅ ଆଉ ଗାତାଏଆ ଦିରେ ତିଅ କୁଇରିକି
- ଆରକି ଅବକତା କାତା ଖିଞ୍ଜକିଜ୍ ସଜ୍ଜକି
- ଆରକି ନୁଆଁ ନୁଆଁ ରକିକିର୍ ରିମ୍ତକି
- ଆରକି ପୁରିବେଶତେ ପୁରୀକା କିବକିଜ ସଜ୍ଜକି
- ଆରକି ଆଦର, ତିଅ ଆଉ ଯତନ କୁକୁଇତେ ଦରକାର କିପ୍ତକି
- ଯେ କୁଶୁସି ତଣ୍ଡ ବା ପାଚଲତେ ତିଅ ଆବୁଜିକିକି
- ଆରାକା ଆବେଗ ସୁଗାଇ ଏଲେ କୁଟିଜ୍ ସମୟ ରଏରେ
- ଆରକିତେ ତିଅ କୁମୁକୁଇନମା ଲୁକକିତେ ଆରକି ସଅଜରେ କାକିକି
- ଆରାକା ବିତିରେ ଏବତମାନ୍କିଲେ ଆଉ ଗାତାବାରାତା ଇଆନ୍କିଲେ ଉଗରିରିକି
- ଆରକି ଆରାକା କୁଲାକୁଲି ଆଉ ଅଲଗା ଅଲଗାତେ ପସୟ କିବ୍କିକି
- କୁବା ଲୁକକା ସାକାଏରକିତେ ତିଅ ଆବୁଜିକିକି
- ଆରକି ଲବେ, ଆରକିତେ ସଅଜରେ ବନାଏ ନିରିମା

ନିଜଆ ପୁରା ଉନ୍ମୁତି ଦିରେ ସଜୁଗ ନିତିଞ୍ଜିଆଲେ, ଉଆଳିରାକା ଉନ୍ମୁତି ତିଅମାନର ଇରେ

ଅଜ୍ଞାନବାଡ଼ି/ ଉନ୍ମୁକୁଳ- ଇସ୍ତୁକୁଲୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉଆଳି ପାଠ : ବିରି କିମିବକି ଆଉ ବିରି ଆକିବକି ଜେନା

ବିରି କିମିବକି

- ଉଆଳିତେ ତିଅ ଆଉ ଆଦର କିମିବେ
- ମିନଗ୍ ଉଆଳିରା ଆରା ନାଅଁର ସବଜ ଡାମାକେ
- ଉଆଳିଆ ତୁଲ୍ ଲାରା ଲାରା ଗାତାବାରାତା କିମିବେ
- ମିନଲଗ୍ ଉଆଳିକିତେ ସମାନ ବାବରେ ଜମଏ
- ଉଆଳିକିତେ ପରଶନ ଜିଜ୍ଞାସା ଦିରେ ଆଉ ପୁରା ବାକିଅ ଗାତାଏଆ ଦିରେ ମୁଗୁରାଏ
- ଉଆଳିକା ଗାତା ଆଉ ପରଶନରେତେ ମନ ତିଅଁଜ ମଏ
- ଉଆଳିରା ଆପାଶା କମ କିକିବ ଦିରେ ମୁଗୁରାଏ
- ଉଆଳିକା କମରକିତେ ଦେଆନ ତିମିଅଁଏ ଆଉ ପରଶ୍ଵା କିମିବେ
- କଷଟିଆ କମ କିକିବ ଆରିମାନଲେ ଆରତେ ସଅଜିଆ କମ ତିମିଅଁଏ
- ବୁଲୁ / ବାଗିର କିବଲେ ଆରତେ ଆଲେଜକେ ଜେନା ଆରା ତୁଲ୍ ଆଲୁଚନା କିମିବେ
ଆଉ ଟିକି କିକିବ ଦିରେ ଉପାୟ ମାବ୍‌ଜଏ

ବିରି ଆକିବକି ଜେନା

- ଉଆଳିତେ ଆବୁଜକଲେଜ୍ ବା କାଲେବାଲେ କୁଶୁସି ତଣ୍ଡ ଆଡ଼ିଜକେ ଜେନା
- ଉଆଳିକିତେ ସିଦାସଲକ ପାଟ ପଡ଼ା ବା ଲେକା ଦିରେ ଆଗାତାଏକେ ଜେନା
- ଉଆଳିରା ମନରାତେ ବେଟ୍ ବାବ ଆଡେନ୍‌ଡେ ଜେନା
- ଉଆଳିତେ ଅଇନଆ ତୁଲ୍ ତୁଲନା ଆକିବକେ ଜେନା
- ଉଆଳିତେ ଆଗାଶାଜଏକେ ଜେନା
- ଉଆଳି ଆସିକେ ବଳତେ ଆରା ଉସୁବିଦା ବା ବୁଲୁ ଅଇନକା ତୁଲ୍ ଆଲୁଚନା ଆକିବକେ
ଜେନା
- ଉଆଳିକିତେ ବୁଲୁ ଉତର ତିଅଁଜ ଆବଣ୍ଡେକେ ଜେନା
- ଉଆଳିରେ କକିବ୍ ଆରିମ୍‌ଡେ ଜେନା କମ ଆରତେ ଆଡ଼ିଜକେ ଜେନା
- ଉଆଳିକା ଆବେଗ ସୁଗାଲ ଏଲେ କୁଟିଜ୍ ସମୟ ଦିରେ ଇଏରେ। ଏତେ ଆଚଲେରେ
ଜେନା

ଉଆଳିଆ ଅଦିକାର ବଞ୍ଚେ, ତିଅ ରଏ, କସାକାଏ ଆଉ ଉନ୍ମୁତି

ବିରି କିମ୍ବଦନ୍ତୀ

- ସସଜ୍ଜ କମରେ ଆରା ଦିରେ ଉଗରେ ସୁଗରେ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ
- ଅତଃ ବୁଦ୍ଧି ଉନ୍ନତିରେ ଦେଖାନ ଆଡ଼ିଅର୍ଥକ ଉଆଳିରା ପୁରା ଉନ୍ନତିରେ ଜୁରୁ ତିମିଅର୍ଥକ
- ଗୀତ, ଆଗ, ନାଟ, କେଳ, କିକିଜ୍ ଆଉ କମବ ମାବ୍ସଜେ
- ପୁରିବେଶ ଆଉ ଗଚଣାରେ ପୁରାକା କିବକିଜ ସସଜ୍ଜା ଦିରେ ଆରତେ ଜୁରୁ ସଜ୍ଜଗ ତିମିଅର୍ଥକ
- ଉଆଳିରାକା ବିତିରେ ଆରା ଆରାକା ସଂପରକ ମୁଗୁରାଏ
- ସଦାବେଳେ କେନ୍ଦର ଆଲୁତେ ଆଉନ୍ଦକେ ଜେନା, ବାଏତେ ଏବତମା ଦିରେ ଜୁରୁ ସଜ୍ଜଗ ତିମିଅର୍ଥକ
- ଉଆଳିକିତେ କେଳ ଗିନିଷ ଆଉ ଉପକରଣ ବନାଏଆ ଦିରେ ସଜ୍ଜଗ ତିମିଅର୍ଥକ
- ଇଅର୍ଥକେ ଆଉ କେନ୍ଦରତେ ଉଆଳି- କୈନ୍ଦ୍ରିକ ବାତାବରଣ ବନନାଏ
- ଉଆଳିଆ ଅଲଗା ଅଲଗା ଆଉ କୁଲାକୁଲି ମନ ବାବତେ ସନମାନ ତିମିଅର୍ଥକ

ବିରି ଆକିବ୍ କି ଜେନା

- ଉଆଳି ନିଜେ କିକିବ୍ ରିମ୍ତେ କମ ଆରା ଦିରେ ଆକିବ୍ କେ ଜେନା
- ଉଆଳି ବୁଲୁ ଗାତାଅନମାନଲେ ଆରତେ ସଂଗେ ସଂଗେ ଆବାଜ୍ଜାଏକେ ଜେନା
- ଉଆଳି ଯୁଦ୍ଧ କମ କିକିବ୍ତେ ଆଚାଏକେ ଏରେତେ ଜବରଦସ୍ତିଆ ଆରାବ୍ କିବ୍ କେ ଜେନା
- ଉଆଳିତେ ଏକାଏଲମିଅର୍ଥକ ସୁଗାଇ କାମ ବା ପାଟ ଆଡ଼ିଅର୍ଥକେ ଜେନା
- ଉଆଳିକା ପ୍ରତି ବାଚବିଚାର ମନବାବ ଆଉନ୍ଦକେ ଜେନା
- ଅବାରା ବୁଲରାକା ପୁରଣ ଆଇସେରେ ଜେନା ଆଶାତେ ଆରାକା ଦ୍ଵାରା କିକିବ୍ତେ ଚେଷେଟା ଆକିବ୍ କେ ଜେନା

ଉଆଳିଆ ନିଅର୍ଥକ ଦାଇତ, ଲୁଜିବ୍ ଜେନା। ଉଆଳି ନିଅର୍ଥକ ଏକଳ ଆଉ ଆଗିଲାବ

କେନ୍ଦ୍ର କମଳାମା ଯୁଜନା କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଜନା

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଯୁଜନା ଦ୍ୱାରା ୩ତାଏବରଷ ଉତ୍ଥାଳିକା ଦିରେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ପାଠ କମଳାମା କିକିପ୍ ଇସେରେ । ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ପାଠ ଆଗାମୀ ଗାତାଏ ବାବେ ଏବତମ୍, ନାଟ, ଗୀତ, ଆଗ ଆଉ ଚିତର ଦ୍ୱାରା କମ ଇରେ । ଇନି ଉତ୍ଥାଳିଆ ଇଣିଆ, ମନରା, ସମାଜରା, ଆବେଶିକ ଆଉ ବୌଦ୍ଧିକ ଉନ୍ନତି କିକିବ୍ ବା ତୁଳ୍ ସମମାଏ ଉନ୍ନତି କିପ୍ କେ । ଏରାଦିରେ ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ପାଠରେ ସୁଗାଈ ଗୁରୁତର ମନ ତିଷ୍ଟିତେ ମିନା । ଉତ୍ଥାଳିକିତେ, କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗାଘଣ୍ଟା ଯାକି ଉନ୍ନତେ ଦିଦି ଆଗିଲା ମୁଈଷ୍ଟ କମ ଯୁଜନା ବମନାଏସେରେ । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉତ୍ଥାଳିକିତେ ନୁଈଷ୍ଟ ମୁଈଷ୍ଟ ଉତ୍ଥାଳି ଦରକାରୀ ପରିବେଶ ବମନାଏ ଯାଆକି, ଉତ୍ଥାଳିକି କେନ୍ଦ୍ରର ତେଷ୍ଟେନ୍ତେ ମନ କିମିବକି ।

ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ପାଠ ସସଜ୍ ଉତ୍ଥାଳିକିତେ ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ସ୍ତରଆ ପାଠ ସମଜ୍ତେ ମନ ସ୍ତରରେ ବନାଏକେ । ୩ ବରଷତା ସୁଗାଈ ପ୍ରତି ଉତ୍ଥାଳିକିତେ ଚିକ୍ ବାବରେ ଇନି ପାଠ ଆବ୍ସଜ୍ତେ ଅବାବୁଈ, ପରିବାର ଲୁକକି, ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି, ସାମାକାଏ ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକା ସୁଗାଈ ଜୁରୁ ଦାଈତ ଆସିକେ । ଟାଙ୍ଗୁଣିଆଁ ସୁଅୟଗବ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ପାଠ ସମଜ୍ତେ ମୁଈଷ୍ଟ ଆଦର୍ଶ କେନ୍ଦ୍ର ଇଈ ରିମିମା ଆଉ କେନ୍ଦ୍ରର ସାବରେଷ୍ଟି ଆକୃଷ୍ଟ ମିଈନାକି ।

- ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ରରେ ମୁଈଷ୍ଟ ସୁନ୍ଦର ପୁରିବେଶ ବମନାଏ ଯାଆଦ୍ୱାରା ଉତ୍ଥାଳିକି କେନ୍ଦ୍ରର ତେଙ୍ଗ୍ରେ ମନ କିମିପ୍ କି ।
- କେନ୍ଦ୍ର ଇଞ୍ଟାଁ ଆଲୁ ଆଉ କେନ୍ଦ୍ର ଚାରିଆତେ ସାପାସୁତୁରା ମୁନେକି ।
- କେନ୍ଦ୍ରରେ ସାବରେଷ୍ଟି ଏବତମ୍ ଗିନିଷ, ଆସବାବ ଅଲଗ, ଉରୁ ତାଗ୍ ନିକି ସାକାଳେଅକିଜ ମୁନେକ ।
- ଚାର୍ଟ, ପୋଷ୍ଟର ଇନିକି କାନ୍ତରେ ସାକାୟକିଜ ମୁଜୁରକି ।
- ଇନି ବୁଈଆ ତିଷ୍ଟି ମିସେନା ଖସତା ଆନୁସାରେ କମରିକି କିମିପ୍ କି ।

ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କରେ ତେର୍ ଲୁକ ସୃଷ୍ଟି କିକିବ୍ତା ଦରକାର । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦିଆ ତୁଳ୍ ମୁରବୀ, ସେମେଲାନ୍ ତୁକିଆଳି, ଆଜା, ନାନା, ଇନିକି ସମଜ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାତେ ମେସେଆନ୍କିଲେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପସ୍ଥାନ ବମତେନା, ନାନ୍ତା ଗୁଣରା ମାନର ବମତେନା ।

ଶିଶୁ ଦିବସ

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ୧୪ ନଭେମ୍ବର ଦିନରେ ଶିଶୁ ଦିବସ ମାନେଆ ବଳତେ ଇନି କମଳାମା କିକିବ୍ ମିଈନା ।

- ଦିଦି ଆଉ ସାକାଏକେ ଲୁକରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅଲଗ୍ ଆଉ ରାସିଂବ ସମଜାଏକିଆ ।
- ଉତ୍ଥାଳିକା ଅବା, ବୁଈ, ମୁରବୀ, ସଦସ୍ୟ ଗାଅଁ କଲ୍ୟାଣ ସମିତି ଲୁକ, ଓ୍ଵାର୍ଡ ମେମ୍ବର, ବୁଈରାକା କମିଟି ଆଉ ଯାଅ ଦକଥା ଲୁକକିତେ ତେଷ୍ଟେନ୍ତେ ଦିଦି ଆଗିଲା ନେଉରା ଇଆନ୍ତ ଗାମାତାଏସେରେ ।
- ଟାଙ୍ଗୁଣିଆଁ ମାସିନାକି ଉତ୍ଥାଳିକି ଗୀତ, ନାଟ, ମଜାଳିଆ କେଳ ଇନିକି ମେବତମାକି ।

ମୁରବୀ ସବା (ମାର୍ଚ୍ଚ ଆଉ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସଆ ୧ ତାରିକତେ ମିଈନା)

ବରଷମିଞ୍ଜତେ ଦିତର ମରବୀକା ସବା ମିଈନା, ଦିଦି ଉତ୍ଥାଳିକା ଅବା/ବୁଈ/ମୁରବୀକିତେ କେନ୍ଦ୍ରର ତେଷ୍ଟେନ୍ ଅନୁରୋଧ କମିବେ । ଇନି ସବାତେ ଯାଅ କମିଟି, ବୁଈରାକା କମିଟି ଲୁକକି ତେମେନାକି । ସବାତେ ଉନ୍ନତ-ଇସ୍ତୁକୁଳ ଶିକ୍ଷା କମ ଆଲୁତନା ମିଈନା । ଉତ୍ଥାଳିକା ଉପସ୍ଥାନ (ଆଜିରିଆ), କେନ୍ଦ୍ରର ଚିକ୍ ବେଳତେ ତେଙ୍ଗ୍ରେ, ଅକ୍ୟର ତାମାନ୍ତେ, ଉଜାରଣ ଆଜୁଲି ବୁଲାଏତେ, ରଙ୍ଗ ତାମାନ୍ତେ, ଗାର ଟାଣେତେ, ଗୀତ, ନାଟ, ଆଗ ଇନିରିକି ଗାତାଏ ରିମିମା ଆଉ କିକିପ୍ ରିମିମା ଇନି ବିଷୟରେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି

ଦିଦି ମୁରବାକିତେ ମାବଂଏ । ମରବାକା ତୁଲ୍ ତିଅ ସଂପରକ ଉନାନଲେ ଆରକି ଉନୁକୁଲୁ-ଇସୁକୁଲୁ ପାଟ ସମଜତା ଗୁଣର ବୁମୁଜିକି ଆଉ ଦିଇନି ଉଆଳିକିତେ କେନ୍ଦରବ କିମିନେକି । ଇନି ବ୍ୟତୀତ ଉଆଳିକି ସମଜ୍ ସେରିକି ତୁଲିଆଲେକା ତିଅ କାମ (ଅବେଆସ) ବିଷୟରେ ଗାମାତାଏ ।

- ସାପାର ରଏତେ
- ବକବ୍ ରେତାଗ୍ତେ
- ନୁକୁତି ସେସେଜ୍ତେ
- ତମର, ମତେଜ୍ ଇନିକି ସାପା ଉନୁନ୍ତେ
- ତଣ ଉରୁର୍ ଆଗରୁ ସାବୁନିବ ଗୁମୁତିନା ।
- ପାଇକାନାରା ବେବଆର ।
- ଅଙ୍ଗନବାଡିଆ ଉନୁକୁଲୁ-ଇସୁକୁଲୁ ଶିକ୍ଷା କମତେ ଉଆଳିକା ମେସେରକି ସପଲ ମିଇନା ଏରେକି-ଶୁଙ୍ଗଳା ଉନୁନ୍, ତିଅ ବେବଆର, ସାଙ୍ଗରାକା ତୁଲ୍ ଗାତାବାରତା, ସେକାକିଆ, ଲଲବ୍ ତଣ ଉରୁର୍ ଇନିକା ବିଷୟରେ ଆଲୁଚନା କିମିବେ ।
- ଉଆଳିଆ କମ୍ କିକିପ୍ ଦକ୍ୟତା ଆଉ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଆଲଚନା କିମିବେ ଆଉ ଇଞ୍ଜାଁତେ ଉଆଳିକି ତିଅ କମ ବେବାର ସମଜ୍ତେ ମୁଗୁରାଏ ।

ଆଜାରାକା ଦିନ (ପ୍ରତି ମାସ ୨ ତାରିକ)

ଉଆଳିରାକା ଆଜା, ନାନାରକି, ଏରେକି ଗାଆଁଆ ପୁରୁକା ଲୁକକିତେ ଉନୁକୁଲୁ-ଇସୁକୁଲୁ କେନ୍ଦରବ ତେଙ୍ଗର୍ତେ ଗାମାତାଏ । ଏରେ ଦିନତେ ତୁଲି ଲେକା କମରିକି କିମିବେ ।

- ଉଆଳିକା କୁଣସି ଉସୁଦିଦା ସମସ୍ୟା ଆସିଆନ୍ଲେ ଏରେତେ ସୁଇଣ୍ଡ ସମାଦାନ ମିଇନାଏରେ ଆଲୁଚନା କିମିବେ ।
- ଆରକି ଗୀତ, ଆଗରିକି ଗାମାତାଏକି ।

- ଏରେ ଅଞ୍ଜଳ, ଗାଆଁ ସଂସ୍କୃତି, କଳା, ଲୁକ ବିଶେଷ, ଆଉ ଅନ୍ୟ କିଛି ବିଷୟରେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏକି ।

ଏବତମ୍ (କେଳ) ବ୍ୟାକ

ଉନୁକୁଲୁ-ଇସୁକୁଲୁ ଉଆଳିକି ଅତି ଏବତମ୍ ପ୍ରିୟ ଆରକି ଏବତମ୍ବ ସୁଗାଇ ଗାତା ଗଳ୍ ସସଜ୍ ରିମ୍ଡିକି । ଏବତମ୍ ଦ୍ୱାରା ଆରାକା ଇଣିରକି, ନୈତିକ, ଗାତାବ, ସମାଜ ଆଉ ଆବେଗିକ ବିକାଶ ଇରେ । ସାବରେଞ୍ଜ୍ ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦରତେ ଏବତମ୍ ଗିନିଷ ତିଅ ଦରକାର । ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦରତେ ଏବତମ୍ ଗିନିଷରିକି ରଇବାର ଅବାବୁଇରିକି ଉଆଳିକିତେ କେନ୍ଦରବ କିକିନ୍ତେ ମନ କିମିବ୍କି ।

- କିତିକ ଏବତମ୍ ଗିନିଷ ଅଙ୍ଗନବାଡି ଦିଦି ନିଜେ ବମନାଏ ଆଉ କିକିତ ଚୁମୁଳାଏ ।
- ଟ୍ରେନିଂ ବଳତେ ସମଜ୍ସିରିକ୍ ଏବତମ୍ଡିକି ପରିବେଶରା ଗିନିଷ, ଅଦରକାରା ଆଉ କମ୍ ଦାମ ଗିନିଷବ ବମନାଏକି ।
- ଦିଦି ଗାଆଁ ଲୁକ ଆଉ ଗୋଷ୍ଠୀ ଲୁକକାତା ନୁଆକି ଉରୁଣା ଏବତମ୍ ଗିନିଷ ଚୁମୁଳାଏ
- ଏବତମ୍ ବ୍ୟାକ୍ତେ ସମନ୍ୟ ଏବତମ୍ ଗିନିଷ ମୁନେକି ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ଏବତମ୍ତେ ଡିମିଞ୍ଜି

ଉନୁକୁଲୁ-ଇସୁକୁଲୁତେ (ଅଦରବାଗା) ଉଆଳିକା ଶିକ୍ଷା

ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦରତେ ୩ ତା ୬ ବରଷ ବୟସଆ ଉଆଳିକି ଶିକ୍ଷା କୁମୁଇନାକି । ଆରାକା ବିତିରୁ କିତିକ ଉଆଳି ଜନମତା କି ଅତତା (ଅଦରବାଗା) ଇସିରିକି । ଆରାକା

ଆସରାକା ମୁଇଁଣ୍ଡ ଅଲଗା ଦରଣଆ ଦକ୍ୟତା ଆସିକେ । ଆରକି ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜ ଦେଆନ ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜତେ ଦରକାର କିପୁଡିକି ।

- ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଆରକିତେ ତାମାନଜ ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜ ଦେଆନ ଡିମିଞ୍ଜ ଆଉ ଆରକିତେ ଅନ୍ୟରାକା ତୁଲ୍ କମରାକାତେ ମେମେସାଏକି ।
- ଦିଦି ଆରାକା ଦିରେ କମକାମା ଅବେଆସ ତେଗାନ୍ ଦିଇନି କିମିବେ ଆଉ ଆରକିତେ ଦଳ କିବଜ ମାପ କିମିବେ ।
- ଉଆଳିରେ କମକାମାରେ କିକିବା ବଳତେ ଆରତେ ନିଜେ ନାଲେ ଅଲଗା ଉଆଳିକି ସାମାକାଏକି ।
- ସାବରେଞ୍ଜିଆ ତୁଲ୍ ତକଆନ୍ଜ ଇକୁଡିଆ ଏବତମା ଦିରେ ମୁଗୁରାଏ ।
- ଯାଆ କମ ଆରିମାନ୍ଜ ସସଜ୍ ଏଲ କି ଏଲ ମାପ୍ସଜେ ଆଉ ଆରତେ ଇଞ୍ଜାଁତେ କିକିବା ଦିରେ ଅବାର ବୁଇରକିତେ ଗାମାତାଏ ।
- ସାଙ୍ଗ ଜଳାରକିତେ ଏରେ ଉଆଳିଆ ତୁଲ୍ ସାକାଏରା ଦିରେ ଗାମାତାଏ ।
- ଉଆଳିକା ଅଦରବାଗା ଦିରେ ଗଳ୍ ଚିନିଟ କିବଜ ଅଷ କୁକୁଇଆ ଦିରେ ଦିଦି ଅବାରକି ବୁଇରକିତେ ତାକତରକାନା କିମିନେ ।

ଉନୁକୁଲୁ-ଇସୁକୁଲୁ ଉଆଳିକା ଦିରେ ଡ଼ଗିପେଣ୍ଡେ

ଡ଼ଗିପେଣ୍ଡେ ଉଆଳିକା ମନରାକାତେ ତଥ ପ୍ରବାବ ଅବଳଗ୍ସେକେ । ଇନି ଆରାକା ଦିରେ ବି ଜେତେ ତାମାନ୍ତେ ଆଡୁ ବିଶାସ କିପୁକେ । ଡ଼ଗିପେଣ୍ଡେ କୁରାନ୍କିଜ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିଆ ଉଆଳି ଇସାବରେ କଂକିକି ଆଉ ସଅଜରେ ନିଜତେ କେଲରା କମକାମାତେ ମେସେରିକି ଆଉ ଏରାତେ ଆରକି ବାଗ ଗଗ୍ଡିକି । ଆରାକା ମନତେ ଏକା ମନବାବ ତେନ୍ତେ । ଇନି ଆଗିଲାବ ତିଅ ଲୁକ ଇଇତେ ସାଆଜ ଇରେ ।

- ଦିଦି ଦେଆନ ଡିମିଞ୍ଜାଏଁ ଜୁ ଉଆଳିକା ସାପାସୁତୁରାର ଡ଼ଗିପେଣ୍ଡେ କୁମୁନାକି ।

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦରତେ ଗଣ୍ଡି

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦର ଗଣ୍ଡି ଆରା ଚିଙ୍କ ବାବରେ କମ କିପୁକେ । ଗଣ୍ଡି ବାଜେଅଲେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିଆ କମ ବିଷୟରେ ବାରାତା ଅବାର ବୁଇରକିତେ ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକା ଆସରକିବ ମାଉଚିନା । ଇନି ସାବରେଞ୍ଜାଁ ଦିରେ ଗଣ୍ଡା ତେଗାନ୍ କମ କିମିବେ ।

ଗଣ୍ଡି ବାଜେ ସମୟ

- ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଉନୁକୁଲ ମିଇନା ଆଉ ଶେଷ ମିଇନା ସମୟତେ ।
- ସେକାଳକିଆ ଆଉ ଲଲବତଣ ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜାଁ ଆଗରୁ ।
- ମମତା ଦନତେ କମ ଉନୁକୁଲ କିକିବାବଳତେ ।
- ଯେ କୁଣ୍ଡସି ତିଅ ଦିନ ମାନେଆଁ ବଳତେ ।

ଶିକ୍ଷା କମଳା ପରିଚାଳନା

- ★ ଉନ୍ନତ - ପାଟଣାଳା ଶିକ୍ଷା କମଳା ପରିଚାଳନା କିଛିଦିନରେ ସ୍ୱାଧୀନତା, ଅବତାରଣା ଆଉ ବରଷାଦି ଦିନେ ଆଗିଲା ଯୋଜନା ନିତି ଅରେନା ।
- ★ ଉତ୍ପାଦିକା ବୟସ ଆଉ ଉନ୍ନତ ସ୍ତରରେ ଅମର୍ତ୍ତେ ଅମର ଉନ୍ନତ-ପାଟଣାଳା ବମନାଏ ।
- ★ ଉନ୍ନତ-ପାଟଣାଳା କମଳା ଶିକ୍ଷା କମଳା କିଛିଦିନେ ଯୋଜନା କିମିବେ ।
- ★ ଉନ୍ନତ-ପାଟଣାଳା ଶିକ୍ଷା କମଳାରେ ଟିକ୍ ଭାବରେ ଯୋଜନା ଆଉ ପରିଚାଳନା ଆବକିବଦ୍ୱା ଦିନେ ଦିବି ତୁଳିଆ ଲେଖା ବିଷୟରେ ଦେଖାନ ଦିନିକ ।

କ୍ରମିକ ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ କିବେପେ :

- ଉତ୍ପାଦିକା ଉନ୍ନତ ଦିନେ ଆବଶ୍ୟକତା
- ଉତ୍ପାଦିକା ବୟସ ଆଉ ଉନ୍ନତ ଯୋଜନା
- ପୁରା ଉନ୍ନତ ଦିନେ ମିଳାମିଶା କମ୍

ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କିବେପେ :

- ଆପଣାର ଆଉ ଦଳିଆ କମଳା
- ଆଲତା ଆଉ ବାୟା କମଳା
- ଚଞ୍ଚଳିଆ ଆଉ କଳେର କମଳା
- କୁଳା ଆଉ ଇକୁଡ଼ିଆ କମଳା

ପର୍ଯ୍ୟାୟ କମଳା ଆଗିଲାବ ସେମେତ୍ୟକି :

- ସୁଳ / ଆଗରୁ (ବାସ୍ତବ) ଧାରଣାତା ସୁଷ୍ଟ ଅନୁଭୂତ ଧାରଣା ନିତିଖି
- କମଳା ତାରୁ ଆକନିତା
- ସହଜ ସତ୍ୟ/ଧାରଣାତା କଷ୍ଟ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଧାରଣାତେ

ତୁଳିଆ ଲେଖା ଧାରା ଅନୁସରଣ କିବେପେ :

- କମଳା ଅନୁଭୂତରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ କମଳା
- ସାମ୍ନା ସିମ୍ନି ଅନୁଭୂତ ସମ୍ପର୍କର ଜିନିଷ ଆଉ ଘଟଣା ବ୍ୟବହାର
- କମଳାରେ ଅନୁଭୂତ ଗାତାଏ ରିମିନା ଚିତ୍ତର ଆଉ ଜିନିଷ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷା
- ଅକ୍ଷର ଆଉ ଶବ୍ଦ ଦେଖାନ ପ୍ରତୀକ ଧର୍ମୀ ଜିନିଷ ସହିତ ତାମାମାନ୍

ଉନ୍ନତ-ପାଟଣାଳା ଶିକ୍ଷା କମଳା ଯୋଜନା ଦିବିକା ଦିନେ ସୂଚନା

- ★ ଉତ୍ପାଦିକା ଗାତାଏ ଅଳ୍ପେ ଆଉ ଉତ୍ପାଦିକା ସାଙ୍ଗରେ ଗାତା ନାପେ ।
- ★ ଆପଣା ଭାବନା ଆଉ ଗାତାଏ ରାଦିରେ ଆଉ ପରଶନ ଜିଜ୍ଞାସେ ଉତ୍ପାଦିକାରେ ପୁରୁଣାଏ ।
- ★ ଉତ୍ପାଦିକା କମ୍ କାମାତେ ବାଗ ଗଣଦାଦିରେ ଉନ୍ନତରେ ଆଉ ଆରାକା କମଳା କିବେପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କିବେପେ ।
- ★ ସମୟ ଉତ୍ପାଦିକା ଜିମିତି କମଳାମାତେ ମେଣେତେ ଧ୍ୟାନ ଦିଖିବ ବିଶେଷ କରି କଳେ କାଳା ତୁକ ସେରେକି ଉତ୍ପାଦିକାରେ ଧ୍ୟାନ ଆଉ ସୁଗାଲ ପୁରୁଷ ଦିନିକ ।
- ★ ମନ କମ ବ୍ୟବହାର ଆଉ ଅଭ୍ୟାସ ଉନ୍ନତଦିନେ ଉତ୍ପାଦିକାରେ ସାକାଏ ପେ ।
- ★ କମଳା କିବି ସମୟରେ ଉତ୍ପାଦିକାରେ ଧର ମିତେ ଅଲେଟ ଅଲେଟ କିବି ସହଜ ଆଉ ସ୍ୱଳ୍ପ ସୂଚନା ଦିନିକ ।
- ★ ଉତ୍ପାଦିକା ପୁରା ଉନ୍ନତ ସମୟ ଦିନ ଆଉ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ନିଜର କିବି କମଳାରେ ପରିଚାଳନା କିବେପେ ।

ବୟସ ଅନୁସାରେ ଉନ୍ନତିରା ସୁଚକ (ବୟସାନୁରୂପ ବିକାଶଗତ ସୁଚକ)

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ଇଣି ଆଉ ଅଙ୍ଗଚାଳନାରା ଦକ୍ୟତା (ସୁଲ ମାଂସପେଶୀ ଚାଳନା)			
ଡାକ୍ଷିଣ୍	<ul style="list-style-type: none"> ସିଦ୍ଧାନ୍ତାନ୍ତ ମୁଇଁଟ ସିଦ୍ଧାଗାର ଆଲିଂତେ ଡାକ୍ଷିଣ୍ ରିମିମା ଆଉ ଡାକ୍ଷିତା ଗତିତେ ବଦଳାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ସମନ୍ତୟ ଉନାନ୍ତ ସଅଜରେ ଆଗିଲାବ ଆଉ ଅଚଳିବ ଡାକ୍ଷିଣ୍ ରିମିମା ଆଉ ସୁଗାଲ ଦକ୍ଷତା ସଇତ ଡାକ୍ଷିତା ବେଗରେତେ କମାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ତିଅ ସମନ୍ତୟ ଉନକ ସିଦ୍ଧା ଆଉ ବକ୍ର ଗଟାତେ ତାଳ ଉନ୍ନସାରେ ପାଦତେ ପାଦ ମେଳାଅଜ ଡାକ୍ଷିଣ୍ ରିମିମା ଆଉ ସଅଜରେ ଡାକ୍ଷିଣ୍ ବେଗତେ ବଦଳାଏ ରିମିମା ।
ଦବତେ	<ul style="list-style-type: none"> ସିଦ୍ଧା ସଳକ ଦବତେ ରିମିମା ଆଉ ଗାତା ଉନ୍ନସାରେ ଅତି ସଅଜରେ ନଏଲେବି ଦବତେରେ ବନ୍ଦ କିକିବ୍ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଦବତେ ଗତିତେ ବଦଳାଏ ରିମିମା ଆଉ ଦବ ତେରା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କୁଦା ମାରେ, ତେଗେ ଇତିଆଦି କମ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ସିଦ୍ଧା ଆଉ ବକ୍ସା ସତକତେ ଦବତେ ରିମିମା, ଦବତେରା ଗତି କମାଏ ରିମିମା ଆଉ ସାନ ଦବତେ ପ୍ରତିଯୁଗିତାତେ ବାଗ ଗଗକ୍ ରିମିମା ।
ବାରସାମ୍ୟ ଉନ୍ନ	<ul style="list-style-type: none"> କୁବ୍ ଏକେଟ୍ ସମୟରା ଦିରେ ମୁଇଁଟ ଇଜିଂ (ମୁକ୍ୟ ଇଜିଂ) ତା ବାରସାମ୍ୟ ଉନ୍ନ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ସୁଗାଲ ସମୟରା ଦିରେ ମୁଇଁଟ ଇଜିଂ (ମୁକ୍ୟ ଇଜିଂ)ତା ବାରସାମ୍ୟ ଉନ୍ନ ରିମିମା ଆଉ ଅୟାଟ ଇଜିଂଗବ ମୁଇଁଟ ଅଣ ଅସାରିଆ ପାଟା ଆଲିଂତା ଡାକ୍ଷିଣ୍ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ସୁଗାଲ ସମୟ ସବଜ ମୁଇଁଟ ଇଜିଂଗବ ବାରସାମ୍ୟ ଉନାନ୍ତ ଡାକ୍ଷିଣ୍ ରିମିମା ଆଉ ଅୟାଟ ଇଜିଂଗବ ମୁଇଁଟ ଡିଡିଞ୍ ଆନ୍ତ ରମଏସେନା ଅଣଅସାରିଆ ସେକ୍ଟନ୍ ପାଟା ଆଲିଂତେ ଡାକ୍ଷିଣ୍ ରିମିମା ।
ତେଗେ	<ul style="list-style-type: none"> ଅୟାଟ ପୁଟ ଆଲିଂ ଛାଗାତା ତେଗେ ରିମିମା ଆଉ ଆଗିଲାବ ଅତି କମ୍ ଲାକ୍ଷାବ ତେଗେ ରିମିମା । ସୁଗାଲ ସମନ୍ତୟ ଆରାସିକେ ଜେନା ମୁଇଁଟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଛାଗାତା ମୁଇଁଟ ଇଜିଂଗବ ତେଗେ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ୨-୩ ପୁଟ ଆଲିଂ ତାସୁନ୍ ତୁଲିବ ତେଗେ ରିମିମା ଆଉ ଆଗିଲାତା ମାସିନା ବାଦା (ଟାୟାର୍ ଦାଉଳା ବାକସ) ଆଲିଂତା ତେଗେ ରିମିମା । ଅୟାଟ ଇଜିଂଗ ବ୍ୟବଆର କିବଜ ସୁଗାଲ ସମୟ ତେଗେ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ୩-୪ ପୁଟ ଆଲିଂ ଛାଗାତା ତୁଲିବ ତେଗେ ରିମିମା ଆଉ ଅତି ସଅଜରେ ବାଦାରାକା ଆଲିଂତା ତେଗେରିମିମା । ସଅଜରେ କିଟି ଲାକ୍ଷା ବିଗିବିଗି ତେଗେ ରିମିମା ।

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
<p>ଡାଡାଜ୍ ଆଉ ଅଲେ</p> <p>ଦୁଲିତେ ନେକେଲେ</p> <p>ତମତମ୍</p> <p>ତାଳି ନେମାରେ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ସାକା କିବାନ୍‌ଜ ସମନ୍ୟାଏ ମିଶାଣିତେ ଅଲମ୍ପାଟ ଇଙ୍ଗିର୍ ଅବଲଗଜ ମିଶାଣିତେ ଡାଡାଜ୍ ରିମିମା ଆଉ ଅଲେ ରିମିମା । • କୁବା ଲୁକକା ସାଆଜରେ ତମକସେନା ତେଗାନ୍ ଦୁଲିତେ କେଲେ ରିମିମା । • ଗୀତା ଅନୁସାରେ ମୁଇଁଟ ଟିକଣା ଦିଗବ ବଲ୍ ତମତମ୍ ରିମିମା । • ଟିକଣା ତାଳ ତୁଲ୍ ମେଳାଅଜ ତାଳି ମାରେ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ମୁଇଁଟ ମିଶାଣିତେ ମୁଇଁଟ ପାଦ ଅବଲଗଜ ମିଶାଣି ଆଲିବ ଡାଡାଜ୍ ରିମିମା ଆଉ ଅଲେ ରିମିମା । • ଅତଂତ ତମକସେନା ତେଗାନ୍ ଆଉ ସାଆଜଆ ତୁଲ୍ ତମନ୍‌ସେନା ତେଗାନ୍ ଦୁଲିତେ କେଲେ ରିମିମା । • ମୁଇଁଟ ଟିକଣା ଟିକାଏ ଜାଗାବ ବଲ୍ ତମତମ୍ ରିମିମା । • ତାଳ ଉନୁସାରେ ତାଳି ମାମାରେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତେମେଗେ, ବୁଣିରା ତେଗାନ୍ ଇଣିରତେ କିକିର୍ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଆତ୍ତା ବିଶ୍ୱାସରା ତୁଲ୍ ମିଶାଣି ଗଲ୍ ଗଲ୍ ଡାଡାଜ୍ ରିମିମା ଆଉ ଅଲେ ରିମିମା । • ଅତଂଗତ ତଂଜାନ୍‌ଜ ଦୁଲିତେ କେଲେ ରିମିମା । • ଟିକ୍ ବାବେ ୬-୭ ପୁଟ ଲାଙ୍କା ଟିକାଏ ଜାଗାବ ବଲ୍ ତମତମ୍ ରିମିମା ଆଉ ବ୍ୟାଟ-ବଲ୍ କେଲେ ରିମିମା । • ମୁଇଁଟ କିକିର୍ ଗିତରା ତାଳ ତାଳମିଞ୍ଚିବ ନାଟ କିକିର୍ ରିମିମା ।

ଇଣି ଆଉ ଅଜାଚାଳନାରା ଦକ୍ୟତା (ସୁଷ୍ଟ ମାଂସପେଶୀ ଚାଳନା)

<p>ଗନ୍ତେ</p> <p>ଚିତର ନିକିବେ/ ରଙ୍ଗ ନିଡିଞ୍ଜି</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ଟାଣ ତାର ବା ସୁତାତେ କୁବାକାଣା ଆଲୁତେ ଗଳାଏ ରିମିମା • କୁସାରେ ଗାରାଏ ରିମିମା, ଗାରଟାଣେ ଗୁଲୁର ବାନାଏ ରିମିମା ଆଉ ରଙ୍ଗ ଡିଡିଞ୍ଜି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଟାଣ ତାର ବା ସୁତାତେ ଏଷ୍ଟେଜ୍ କାଣା ଆଲୁତେ ଗଳାଏ ରିମିମା । • ଚୁପା ଜୁଲିଅଜ ଚିତର କିକିର୍ ରିମିମା ପୁରା ପୁରି ବୁମୁଜାଏ ନମା ଚିତର ବନାଏ ରିମିମା ଆଉ ଚିତରତେ ବାଗର ରଙ୍ଗ ଡିଡିଞ୍ଜି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଟାଣ ତାର ବା ସୁତାତେ କସଟ ତେଗାନ୍ ବା ଏରେ ତେଗାନ୍ ଡିଡିଞ୍ଜି ମିସେନା କାଣା ଆଲୁତେ ଗଳାଅଜ ଡିକାଜନ୍ ବନାଏ ରିମିମା । • କୁସୁବୁରି ପୁରା ପୁରି ବୁମୁଜାଏନମା ଚିତର ଆଉ ଆକାର କିକିର୍ ରିମିମା ଆଉ ବାଚାର ତେଗାନ୍ ରଙ୍ଗ ଡିଡିଞ୍ଜି ରିମିମା ।
--	---	---	--

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ନେରାଜେ ଆଉ ନେସେଜେ	<ul style="list-style-type: none"> ଆଇନମତେ ଜେନା ବାବରେ କାଗଜ ବାଜେ ରିମିମା, ରାରାଜ୍ ରିମିମା ଆଉ ସୁଗାଇ ତିଅର ବାବରେ ଆଇଆନ୍ ଲେବି କୁବା ଚିତରତେ ଆଟା ଲାଗାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଏକା ଚାରି କୁଣିଆ, ଜିଲ୍ ଚାରି କୁଣିଆ ଆଉ ତିନି କୁଣିଆ ଖମ୍ବତା ସିଦା ସେସେଜ୍ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> କାଗଜତେ ଏଣ୍ଡେଜ୍ ଏଣ୍ଡେଜ୍ କିବଜ ଆଉ ବନ ବନ ମିଞ୍ଜ୍ ତିଜାଇନ ଅନୁସାରେ ରାରାଜ୍ ରିମିମା ସେସେଜ୍ ରିମିମା ଆଉ ବାଚାର ତେଗାନ୍ ଏଣ୍ଡେଜ୍ ଏଣ୍ଡେଜ୍ ଚିତର ବିତିରିତେ ଲାଗାଏ ରିମିମା ।
କାଗଜ ନେବଂଜେ	<ul style="list-style-type: none"> କୁବା ଲୁକକା ସାଆଜ ନେଗଗାନ୍ ଜ ଅଲଗ୍ ଇତିବ ଆଉ ଆଜୁଳି ସାଆଜରେ ଏକା ଚାରି କୁଣିଆ ଜିଲ୍ ଜିଲ୍ ଚାରିକୁଣିଆ ତେଗାନ୍ କାଗଜ ବାଜେ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> କୁବା ଲୁକକା ସାଆଜରେ ସୁଗାଇ କିଷଟ ଆକାରରେ କାଗଜ ବାଜେ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> କୁବା ଲୁକକା ସାଆଜରେ ସୁଗାଇ କିଷଟ ଆକାରରେ କାଗଜ ବାଜେ ରିମିମା ।
ଲଟବକମ	<ul style="list-style-type: none"> ଲଟବତେ ଚମକଟେ ସମରେ, ଟାଣେଅଜ ଅଲଗା କିମିବେ ଆଉ ପୁଣି ଚରମିଞ୍ଜତା ଇକୁଡିଆ ମେସାଅଜ୍ ଗୁଲୁ କିକିବ୍ ରିମିମା 	<ul style="list-style-type: none"> ଚମକଟେତା ଲଟବ ବନବନମିଞ୍ଜ ପରକାର ସଅଜ ତିଜାଇନ୍ କିକିବ୍ ରିମିମା ଆଉ ରଙ୍ଗ, ରାସି ଅଲଗା ପାକୁଳା ତିଞ୍ଜ ସାକାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଚମକଟେତା ଲଟବତା ସୁଗାଇ ପୁରାପୁରି ବୁମ୍ପୁ ଜାଏନାମା ଆଉ କଷ୍ଟ ଆକାରରା ରାସି ଅଲଗା ପାକୁଳା ତିଞ୍ଜ ସାକାଏ ରିମିମା । ଜିନିଷ ବନାଏ ରିମିମା ।
ନଅଁଗଜ ନିବୁଜି	<ul style="list-style-type: none"> ଏକା ଚରମିଞ୍ଜତେ ମୁଇଁଣ୍ଟ ସିଦା ସୁଚନାବ କଂକ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଏକାଚରମିଞ୍ଜ ୨ଟା ଖବ ସିଦା କଂକ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଏକାଚରମିଞ୍ଜ ଏଗଟା ତାସୁନ୍ ସୁଗାଇ ସୁଚନା ଅନୁସରଣ କିକିବ୍ ରିମିମା ।
ଆଗ ନେଗାତାଏ	<ul style="list-style-type: none"> ମୁଇଁଣ୍ଟ ସାନ ଆଉ ସିଦାଗାର ମୁକ୍ୟ ଅଂଶରିକି ଗାତା ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଗିତଆ ତୁଲ୍ ଆଗରେ ସବାଦିନିଆ ବାବେ ଗାତାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ନେକେଟେଜ୍ ବାକେଟେଜ୍ ଆଉ ସବାଦିନିଆ ବାବେ ଗିତଆ ତୁଲ୍ ମୁଇଁଣ୍ଟ ଆଗ ଗାତାଏ ରିମିମା ।

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ଶବ୍ଦ ବଞ୍ଚାର	<ul style="list-style-type: none"> • ଇଣିରା ମୁକ୍ୟ ଅଙ୍ଗରିକି ଆଉ ଇଞ୍ଜାଁ ପୁରିବେଶଆ ମାସିନା ସାଦାରଣ ଗିନିଷରିକି ତାମାନ୍ ରିମିମମା ଆଉ ଗାତାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଇଣିରା ସୁଗାଲ ଅଙ୍ଗ ଆଉ ଇଞ୍ଜାଁ ଆଉ ପୁରିବେଶଆ ମାସିନା ସୁଗାଲ ଗିନିଷରା ନାଅଁର ଆଉ ବେବଆର କିକିବ୍ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଇଣିରା ସୁଗାଲ ଅଙ୍ଗ ଆଉ ଇଞ୍ଜାଁ ଆଉ ପୁରିବେଶଆ ମାସିନା କୁସୁକୁରି (ସୁଗାଲ) ଜିବକା ଗିନିଷରା ନାଅଁର, ବେବଆରା ଆଉ କାମକାରଜ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
ବାବ ପରକାଶ କିକିବ୍ ରିମିମା	<ul style="list-style-type: none"> • ନିଜଆ ବାବନାରା ଶବ୍ଦ, କୁଣ୍ଡିଆ ବାକ୍ୟ ଆଉ ସିଦା ବାକ୍ୟରେ ପରକାଶ କିକିବ୍ ରିମିମା । • ମୁଇଁଣ୍ଟ ସାନ ଆଉ ସିଦା ଉଆଳି ଗିତି କିକିବ୍ ଗିତତେ ଅଳା (ଏଗଟା) ରେର କିକିବ୍ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଯତ କଣସି ବାବଦାରା କଂମଂତା ପୁରା ବାକ୍ୟରେ ପରକାଶ କିକିବ୍ ରିମିମା । • ମୁଇଁଣ୍ଟ ସାନର ସିଦା ଉଆଳି ଗିତି କିକିବ୍ ଗିତତେ ନାଟୁଆକା ତେଗାନ୍ ଗିତଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ବାବ ଦାରାତେ କଷଟ ବାକ୍ୟଆ ଅରତ ପୁରଣ ବାବେ ପରକାଶ କିକିବ୍ ରିମିମା ଆଉ ଦଳତେ ବାଗ ଗଗଗ ରିମିମା । • ମୁଇଁଣ୍ଟ ସିଦା ଆଉ ଅପେକିଆ କୁରୁତ ଲୟାର ଉଆଳି ଗିତି କିକିବ୍ ଗିତରେତେ ଟିକି ନାଟୁଆକା ତେଗାନ୍ ଗିତଏ ରିମିମା ।
ପଢେ ବନାଏ	<ul style="list-style-type: none"> • କମଂସେରେ ଚବିରେତେ ଗିନିଷ ତାମାନ୍ ରିମିମା ଆଉ ଆରା ନାଅଁର ଗାତା ଏ ରିମିମା । • ମୁଇଁଣ୍ଟ ପରକାର ଚବିରିକିତେ ମେଳ କିମିବିକି । • ପୁରିବେଶଆ ମାସିନା ସାଦାରଣ ଶବ୍ଦ ଆଉ ଗିନିଷ ବିତିରେ ଅଲଗା କମଂଜେଁ । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଚବିରା ମାସିନା ଗିନିଷ ଆଉ ଚିତରଆ ଏଣ୍ଡେଇ ବାକ୍ୟବ ବନାଏ ରିମିମା । • ବନ ବନମିଞ୍ଜୁ ଚବି ଆଉ ଆକାର ରିକିତେ ମେଳାଏ ରିମିମାକି ଆଉ ଚବିରା ମାସିନା ଏକରକମ ଆକାର ବାମାତେକି । • ଦୁନିମାନ୍ତା ଆରିରେ ଆଉ ଦୁନିରା କମଂତା ଗିନିଷତେ କଂକଂ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଚବିତେ ଜୟଜ ବିଷୟ ଗିନିଷତେ କଂକଂ ରିମିମା ଆଉ ମୁଇଁଣ୍ଟ ବବନାଏ । • ନିଜ ନାଅଁରା ଲେକା ରୁପ ତାମାନ୍ ରିମିମା ଆଉ ଚବିରା ତୁଳ୍ ଶବ୍ଦରେ ଲେକାରୁପ ମେଳାଏ ରିମିମାକି । • ଦୁନିଆତା ଜିବଜିନ୍ଦୁ, ପୁଶୁକତେର୍ ଆଉ ଗିନିଷରିକିତେ କଂକଂ ରିମିମା ଆଉ ଲୁକମାନକା କଣ୍ଟପୁରତା ଲକମାନକିତେ କଂକଂ ରିମିମା

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ଲେକା ବନାଏଁ	<ul style="list-style-type: none"> କୁଲା ବାବରେ ଗାରିଆଏ ରିମିମା ଆଉ କିତିଗଟାକ ଚୁପା ଜୁଳି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ବନ ବନମିଞ୍ଜ ନମୁନା ଆଉ ଆକାର ଜାଞ୍ଜାରେ ତିଣ୍ଡିଞ୍ଜ ମିଜସେନା ଚୁପାରିକିତେ ଦାରାବାଇକ ବାବରେ ଜୁଳି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଚୁପା ଜୁଳି ପେଜ ବନବନମିଞ୍ଜ ଆକାର, ନମୁନା, ପୁଣ୍ଡୁ କନ୍ତେର୍, ଜୀବ ଆଉ ଗିନିଷ ଆବଜଏ ରିମିମା ।

ବାଷା ବିକାଶ ଦିରେ ବୟସ ଅନୁସାରେ କମକାମା

କମକାମା	କମକାମା	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ଅଅଁ ଦକ୍ୟତା	<ul style="list-style-type: none"> ଗାତାନେମାନେ ଅନୁସରଣ ନିକିବେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ତରମିଂତେ ମୁଇଁଞ୍ଜ ଗାତା ମାନେକେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ତରମିଂତେ ୨-୩ଟା ସରଳ ଗାତା ମାନେକେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ତରମିଂତେ ୩ଟା ଗାତା (ନିର୍ଦ୍ଦେଷ) ମାନେକେ ।
ଶବଦ ସମୁଅରାକା ଜ୍ଞାନଆ ବିକାଶ	<ul style="list-style-type: none"> ପୁରିବେଶ ବେଳାମିଂ ବନବନମିଂ ବସ୍ତୁ ଚିନଟ କିମିବେ ଆଉ ଆରା ନାଅଁର କି ନେଗାତାଏ । 	<ul style="list-style-type: none"> କନ୍ତେର୍ ଲାକୁପୁନି ପୁରିବାକା ନାଅଁରକି ଗାତାଏ ରିମିମାକି 	<ul style="list-style-type: none"> ବନବନମିଂ ପଦାର୍ଥଆ ତଆନାଅଁର ଆଉ ଆରା ବେବଆର୍ ଜିମିତି:- କନ୍ତେର୍ରା ବାସା ରିମିମା ଗାମ୍ଗାମ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ବନବନମିଂ ପଦାର୍ଥଆ ନାଅଁର (ପୁରିବେଶଆ) ବେବଆର ଆଉ କମ ନେଗାତାଏ ଜିମିତି ସୁମୁସିଞ୍ଜ ଅଲାର ରିମିମା ଗାତାଏ ।
ମୁକଆ ଅବିବ୍ୟକ୍ତିଆ ବିକାଶ	<ul style="list-style-type: none"> ମେସାମିସି ଗିତ ଆବୃତି 	<ul style="list-style-type: none"> ସରଳ ମେମାମିସି ଗିତତା କିଜ୍ତା କିଜ୍ତା ଆଣ୍ଡ (ଗିତାଏ) ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ପୁରାପୁରି କିକିଜ୍ତା ଗିତରେ ଆବୃତି କିମିବେ 	<ul style="list-style-type: none"> ଜିଲର୍ ଗିତ ପୁରାପୁରି କିଜ୍ତା କିଜ୍ତା ଆବୃତି କିମିବେ ।
ପଡେରା ଦିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି	<ul style="list-style-type: none"> ଚିତିର ପଡ଼ା 	<ul style="list-style-type: none"> ବନବନମିଂ ପଦାତାଆ ଚିନଟ ଆଉ ନାଅଁରକି କିକିର୍ ରିମିମାକ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ବନବନମିଂ ପଦାର୍ଥତେ ବର୍ଣ୍ଣନା କିବ୍ କେ ଆରା ନାଅଁର ବିରି ଗାମ୍କେ 	<ul style="list-style-type: none"> ଚିତିର ଜୟଜ ଆରାବିଷୟ ବସ୍ତୁତେ ଆଦାର କିବଜ ମୁଇଁ ଆଗ ରିମ୍ବେ ଗାତାଏ ।
ଲେକେରାଦିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି	<ul style="list-style-type: none"> ଚୁପାରିକିତେ ନଜୁଳି 	<ul style="list-style-type: none"> ବୁଲ୍ଲୁ ଦର ଚୁପାତେ ଜୁକି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> କାଗଜ, ସିଲଟ, ଆଉ ବାଲି ଆଲିଂତେ ଚୁପାତେ ଜୁଳିଅଜ ବନବନମିଂ ଆକାର ବନାଏ ରିମ୍ବେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଚୁପାତେ ଜୁଳିଅଜ ବନବନମିଂ ଚିତିର ସୃଷ୍ଟି କିମିବେ ।

କମକାମା	କମକାମା	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ବନାଏରିମିନା ଚିତ୍ରା	<ul style="list-style-type: none"> କୁଳାକୁଳି ଉତରଥା ପରଶନ ଉଥାଳିଆ ବାବନାତେ ଉଦ୍ଧିପିତ ଏରେ ସହାଗାନ୍ ସାଦ ପରଶନ ଜିଏଁପେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ପରଶନ ଉତର ମୁଞ୍ଚି ନାଲେ ଅୟାଚ ବକ୍ୟବ ଡିଂଣ୍ଡିରିମିନା । ଜିମିତି ଇତର ଦିପାବଳିତେ ବିରି ଇକିମା ? 	<ul style="list-style-type: none"> ପରଶନ ଉତରରେ ୩-୪ ଡାଳି ଗାତାଏ ରିମିନା । ଜିମିତି ଆପେଆ ଅୟାଚ ଡାଶା ଆସିଆନ୍ ଜ ବିରିମିନା ? 	<ul style="list-style-type: none"> ସମନ୍ଦାଏଥା ଉତର ରିମିନାକି ଡିଂଣ୍ଡିଜ୍ ଜିମିତି ମୁଞ୍ଚି ବାଲାଟିତେ ଆପେ ମାଣ୍ଡିମାଣ୍ଡି କମତେଇରିମା ଲାଗାଏ ।
ଜାକାଜ୍ ଜ୍ଞାନ	<ul style="list-style-type: none"> ସିରିଜିନା ବେଳାମିଂ ବୁଲି ସିରିଜିନାରା ରଜା ଆଉ ଜାକାଜ୍ ପ୍ରତି ସଂବେଦନ ଶିଳତା ବିକାଶ ନିକିବେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ସିରିଜିନା ବେଳାମିଂ ବୁଲିତେ । ଉଗରେରେ । ରାସିଂ, କୁକୁଲ୍‌ଆ ରଜାରେପେ ପ୍ରଶଂସା କିବ୍‌କେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ସିରିଜିନାବେଳାମିଂ ବୁଲିତେ ଡିଅକୁଇରେ । ରାସିଂ, ଲାକୁ ବୁଲାଏରେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ସିରିଜିନାବେଳାମିଂ ବୁଲିତେ ଉଗରେରେ ସଇତ ବନ ବନମିଂ ପରକାର ରାସିଂଆଉ ଅଲାଗ୍ ବୁଲାଏରେ ।

ସମାଜିକ୍ ଆବେଗ ଦକ୍ୟତା

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ସବେଦନ ଶୀଳତା	<ul style="list-style-type: none"> ନିଜ ମନରା ଗଟଣାରେ ବିଚାର ନିକିବେ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଦିରେ ଦିରେ ଅଲଗାରାକା ଆଦେଶ କୁସୁଟି କୁଣ ବେଚାରତେ ଗଗଜ କମ କିକିବ୍ ରିମିନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଅନ୍ୟରାକାବ ସବେଦନଶୀଳ ମନବାବ ଆବ୍‌ଜଏ ରିମିନା ।
ଆପାଶା କମ	<ul style="list-style-type: none"> ନିଜେ ନିଜେ ଉରୁର୍ ରିମିନା ଆଉ ଅନ୍ୟରାକା ସାଆଜବ (କାନାବାଳି) ଶୌଚାଳୟ ବେବଆର କିକିବ୍ ରିମିନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ନିଜେ ଉରୁର୍ ରିମିନା, ଅନ୍ୟରାକା ସାଆଜବ, ଉଜିକତେ, କୁକୁର୍ ରିମିନା ଆଉ ଅପ୍‌ଲେ ରିମିନା ଆଉ କାନାବାଳି (ଶୌଚାଳୟ) ବେବଆର କିକିବ୍ ରିମିନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ନିଜର ଉରୁର୍ ଜିମ୍‌ଜିମ୍, ଆଣ୍ଡିଜ୍ କାନାବାଳି (ଶୌଚାଳୟ) କମ ନିଜେ କିକିବ୍ ରିମିନା ଆଉ ଅଦକକିତେ ଜତନ ମନବାବ ଆବ୍‌ଜଏ ରିମିନା ।
ଆବେଗରା ପରକାଶ	<ul style="list-style-type: none"> କିତିଗଟାକ ମୁକ୍ୟ ଆବେଗ ଆବ୍‌ଜଏ ରିମିନା । ଆରା ଆବେଗ ଜୁରୁ ଆଉ କୁଟିଜ୍‌ଜା ଲାଗି ମିଇନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ପରିସିତିତେ ଜୟଜ ଆରା ଆବେଗ ରିମିନା କିକିବ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ବନ ବନମିଞ୍ ପରକାର ପରିସିତିତି ତେଗାନ୍ ଚିକି ଆବେଗ ରିମିନା ଆବ୍‌ଜଏ ଆଉ କୁଟିଜ୍ ପରିମାଣବ ଆବେଗତେ ସାୟାଲେ ରିମିନା ।

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
<p>ଏବତମ୍ ଆଉ ଉଆଳି-ଉଆଳି ସଂପରକ</p> <p>ସ୍ଵାଧୀନତା ଆଉ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରତା</p>	<ul style="list-style-type: none"> ଅଲଗା ଉଆଳିକା ତୁଳ୍ ମେଣେତେ ତିଅ କୁମୁଇନା ଆଉ ଏଷ୍ଟେକ୍ ଦଳଆତେ ଶେଣେଆନ୍ତ ଏବକ୍ ରିମିମା । ସୁଆଦିନ ବାବରେ କମ କିକିବ୍ତାତେ ଚେସେଟା କିମିବେ ଏଲେ ମୋଟାମୁଟି ବାବରେ ଅଦକକା ସାଆଜ ଗମନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଅଲଗା ଉଆଳିକା ତୁଳ୍ ମେଣେଆନ୍ତ ଆଉ କୁବା କୁବା ଦଳତେ ଏବତମ୍ତେ ତିଅ ବୁମୁଜି । ସୁଆଦିନ ବାବରେ କମ ବିବଜ ଆରା ଦକ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଦାରଣା ଜାତ କିକିବ୍ ରିମିମା ଆଉ ଅଦକଆତା ଅଳପ ସାଆଜ ଆଶା ମୁଇନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଅଲଗା ଉଆଳିକା ତୁଳ୍ ଶେଣେଆନଜ ଏବତମ୍ତେ ଜୁଜନା କିକିବ୍ ରିମିମା, ନିଜଆ ଜଳା ରିମିମା ବାଚେ ଆଉ ନିଜିଆ ପାଲିର ଅଳଗ୍ ଜାକଜ୍ ଜଗେ ରିମିମା । ଏକା ସମୟତେ ୫-୬ ଗଟା ଗିନିଷତେ ମନେ ଉନୁଜ ଗାତାଏ ରିମିମା ଆଉ ମଜେସେନା ଗିନିଷତେ କମ୍‌ଜେ ।

ବୌଦ୍ଧିକ ଦକ୍ୟତା

<p>ଲକ୍ୟ ନିକିବେ ଆଉ ମନେ ନୁନେ ବାରିଆଏ</p> <p>ସବାଦିନିଆ ଚିନ୍ତା</p>	<ul style="list-style-type: none"> ଏକ ଏଲମିଞ୍ଜ୍ ଜଜଏ ମିଇନମା ୩-୪ ଗଟା ଗିନିଷ ମନେ ଉନୁନ୍ ରିମିମା ଆଉ ମଜେ ସେନା ଗିନିଷତେ କଂକ ରିମିମା । ମୁଇଁଟ ଦାରଣା (ରଂଗ ବା ଆକାର) ତେଗାନ୍ ଗିନିଷରେକି ମେମେଳାଏ ରିମିମା ଆଉ ଅଲଗା କିକିପ୍ ରିମିମା । ୩/୪ ଗଟା ଗିନିଷ ମାସିନା ଲଟବ୍ ଏଲମିଞ୍ଜ୍ତା ବନାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଏକା ଏଲମିଞ୍ଜ୍ ଜମଏସେରେ ୪-୫ ଗଟା ଗିନିଷରିକିତେ ମନେ ଉନୁନ୍ ରିମିମା ଆଉ ମଜେସେନା ଗିନିଷରିକିତେ କଂକ ରିମିମା । ମୁଇଁଟ ଆଉ ତର ତରମି ଅୟାଟ ଦାରଣା (ରଂଗ, ଆକାର ବା ଅୟାଟକ) ଅନୁସାରେ ଗିନିଷରେକି ମେଳାଏ ରିମିମା, ସାନତା କୁବାବ ସାଜାଏ ରିମିମା । ସବାଦିନିଆ ବାବରେ ଗିନିଷ, ଚିତର, ଆଗ ଆଉ ଗଟଣାତେ ମନେଉନଜ ଗାତାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ଯାଆଏଲେ ଅୟାଟ ଦାରଣା (ରଂଗ ଆଉ ଆକାର) ଅନୁସାରେ ଗିନିଷରେକି ମେଳାଏ ରିମିମା ଆଉ ଅଲଗା ଅଲଗା କିକିପ୍ ରିମିମା ସାନତା କୁବାବ ବା କୁବାବତାସୁନ୍ ସାନବ ସାଜାଏ ରିମିମା । ସବାଦିନିଆ ବାବରେ ଆଗିଲାବ ଚିନ୍ତା କିକିପ୍ ରିମିମା ଆଉ ଉତୁଲି ଉତୁଲିତା ଗଟଣାରେକି ମନେକିବଜ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
--	---	--	---

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ଅସୁବିଦା ସମାଦାନ	<ul style="list-style-type: none"> • ସମତ୍ୟାଏ ଗିନିଷ ଆଉ ଆରା ଅଂଶ ବିତିରେ ସଫରକ କଂକ୍ ରିମିମା ଆଉ ସଅଜ ଅସୁବିଦା ସମାଦାନ କିକିପ୍ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ସମତ୍ୟାଏ ଗିନିଷ ଆଉ ଆରା ଅଂଶ ବିତିରେ ସଫରକ କଂକ୍ ରିମିମା ଆଉ କସଟରା ଅସୁବିଦା ସମାଦାନରେ ଗଟାଂ ଆରିଆଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଅସୁବିଦାରେ ବୁଜି ରିମିମା ଆଉ ଗାତାଏ ରିମିମା ଆଉ ଅସୁବିଦା ସମାଦାନତେ ବନବନମିଞ୍ଜି ଗଟାଂ ଡଗରାଅଜ ଆରିଆଏ ରିମିମା ।
ଉନୁକୁଳ- ଗାଣିତିକ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଦାରଣା	<ul style="list-style-type: none"> • କୁବା-ସାନ, ସୁଗାଈ-ଅୟାର ଇତିଆଦି ମଉଳିକ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଅନୁସାରେ ଗିନିଷରାକା ମଦ୍ୟରେ ଅଲଗା କଂକ୍ ରିମିମା । • ୧ ତାସୁନ୍ ୫ ଯାକଏଜ୍ ସଂସଂକାରା ଲେକାରତେ ତିଞ୍ଚିଂ ମିସିନା ଗିନିଷ/ ଚିତର ସଂଗେରେ ମେଲାଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଆକାର, ଜାଲିଂ ଆଉ ପରିମାଣ ତେଗାନ୍ ୩ ତାସୁନ୍ ୪ଗଟା ସ୍ତରତେ କ୍ରମବ ଗିନିଷରେକି ସାଜାଏ ରିମିମା । • ୫ ଯାକଏଜ୍ ସଂସଂକା ଗଣେ ରିମିମା ଆଉ ସଂସଂକା ଚିନ ଚିନି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଆକାର, ଜାଲିଂ ଆଉ ପୁରିବେଶ ତେଗାନ୍ ୪- ୫ ଗଟା ସ୍ତରତେ କ୍ରମବ ଗିନିଷରେକି ସାଜାଏ ରିମିମା । • ୧୦ ଯାକଏଜ୍ ସଂସଂକା ଗଣେରିମିମା ଆଉ ସଂସଂକା ଚିନି ରିମିମା ।
ପୁରିବେଶ ପ୍ରତ୍ୟୟରା ଦାରଣା	<ul style="list-style-type: none"> • ପୁରିବେଶ ସଫରକରା ଆଉ ଦରକାର ଇଆନ୍ଜ ଜାଗା ଆଉ ବେଳା ବିଷୟରେ ମୌଳିକ ଦାରଣା ଆବ୍ଜଏ ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଜାଗା, ବେଳା ଆଉ ପୁରିବେଶ ସଫରକରେକି ତତ୍ୟ ବୁଜି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଜାଗା, ବେଳା ଆଉ ପୁରିବେଶ ସଫରକରେକି ତତ୍ୟରେତେ ତିଅର ବୁଜି ରିମିମା ଆଉ ଏରେତେ ବେବାର କିବଜ ଗାତାଏ ରିମିମା ।

ନୂଆ କିକମ୍ ଆଉ ସାପାର ବୁଜି (ସୃଜନଶୀଳତା ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୋଧତା)

ମୁଖ୍ୟ ବିବାଗ	୩ - ୪ ବରଷ	୪ - ୫ ବରଷ	୫ - ୬ ବରଷ
ନୂଆର କିକିପ୍ ରିମିମା ଚିନ୍ତା	<ul style="list-style-type: none"> ମୁଇଁଟ ପରଶନଆ ଉତ୍ତର ୧-୨ ଡାଳିବ ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ବାବେଅଜ/କଛନା କିବଜ ମୁଇଁଟ ପରଶନରା ଉତ୍ତର ୨-୪ ଡାଳିବ ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜି ରିମିମା । 	<ul style="list-style-type: none"> ବାବେଅଜ/କଛନା କିବଜ ପରଶନଆ ଉତ୍ତର ସୁଗାଇ ଲଂବାଏଅଜ ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜିରିମିମା ଆଉ ମୁଇଁଟତା ସୁଗାଇ ଡଂଗବ ମୁଇଁଟ ଅସୁବିଦା ସମାଦାନ କିକିପ୍ ରିମିମା ।
ନୂଆର ଚିତର କିକିପ୍ ସାପାର	<ul style="list-style-type: none"> ଉଗରେଆନ୍‌ଜ ଆଉ କୁଲାକୁଲିବ ଗାତାଏ ରିମିମା ଆଉ ଗୁଲାଜର ଟାଣେ ରିମିମା । ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶତେ ତିଅ କୁମୁଇ ଆଉ ସୁମୁସିଂ, ଲାକୁ, କୁକୁଲା ନିକିତେ ଜୟଜ ମୁଗରେନା । 	<ul style="list-style-type: none"> କ୍ରେୟନ୍ ସାଆଜବ ଅରତପୁରା/ ବୁଜି ମିଇନମା ତେଗାନ୍ ଚିତର ବନାଏ ରିମିମା । ପ୍ରାକୃତିକ ପୁରିବେଶତେ ବୁଲିତେ ତିଅ କୁମୁଇ ଆଉ ସୁମୁସିଂ, ଲାକୁ, ରାସିଂ, କୁକୁଲା ନିକିତେ ଜୟଜ ମୁଗରେନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ବନ ବନମିଂ ପରକାର ଅରତଆ (ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ) ଚିତର ଆଉ ଆକାର ବନାଏ ରିମିମା । ପ୍ରକୃତି ପରିବେଶତେ ବୁଲିତେ ତିଅ କୁମୁଇ, ମୁଗରେନା ଆଉ ବନ ବନମିଞ୍ଜି ଲାକୁ, ରାସିଂ ଆଉ ଅଲାଗ୍ ବୁମୁଲାଏ ।
ସମଏଜ ମନ (ସୃଜନଶୀଳତା ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୋଧତା)			
ସମଏଜ ଦିରେ ମନ	<ul style="list-style-type: none"> ନିଜଆ ପୁରିବେଶତେ ଏବଡମ୍‌ବ କକଆ ଦିରେ ଆଗବର ମାବ୍‌ଜଏ ଆଉ ନୁଆଁ ଗିନିଷ ଜୟଜ ମୁଗରେନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ପୁରିବେଶତେ ଏବଡମ୍ ଆଉ ପୁରିକା ନିରିକା କିବଜ କକଂତେ ଚାମାଏଁ । 	<ul style="list-style-type: none"> ପୁରିବେଶତେ ପୁରିକା ନିରିକା କିକିବ୍‌ବା ଦିରେ ସୁଗାଇ ମନ ମାବ୍‌ଜଏ; ଆକନଡ୍ ପୁରିବେଶ ବିଷୟରେ ତମଗରାଏ ।

ଉତ୍କଳ- ଇସ୍କୁଲ ପାଠ କମଳାମାଳା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନୁସାରେ ବିଷୟକି ପ୍ରାକ୍-ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭିତ୍ତିକ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ

ଉତ୍କଳିକା ତୁଳ୍ କମଳାମାଳା ଯୋଜନାରେକି ଅଲଗା ଅଲଗା ବିଷୟକି ପ୍ରସଙ୍ଗଆତା ତେଗାନ୍ କିକିପ୍ ମିନା । ଉତ୍କଳିକି କମଳା ସୀମା ଆଉ ବୁଦ୍ଧିରିମିନା ଶକ୍ତିଆଣି ବିଚାର କିବଜ ମୁଦ୍ଧି ବିଷୟ ବା ଜିନିଷଆବ ଆରତେ ପୁରା ଜଣାଏତେ ମିଜନା ଇନି ବୁଦ୍ଧିଲାଗତେ ତିଡ଼ିଞ୍ଜି ମିଜସେନା କମ ଉତ୍କଳିଆକା ଆକ ଜାଗା ମାସିନା ଦରକାର, ଜୀବ ଆଉ ଗଟଣାଆତା ମିଜସେନା । ଦିଦିକି ଆପଣା ଉତ୍କଳିକା ଅଞ୍ଚଳରାକା କୁମୁକୁଇନାକି ଜିନିଷ, ବିଷୟ ଆଉ ପ୍ରସଙ୍ଗତା କମଳାମାଳା ବି କିକିପ୍ ରିମିନା । ନି ଗାତା କିକିବା ବଳତେ ଦିଦି ଲେକା ବିଷୟରିକିବ ମନ ତିମିଞ୍ଜି

- ବିଷୟରିକି ଉତ୍କଳିଆ ଆକଆ ଅଞ୍ଚଳତା ବାମାତେ ।
- ଉତ୍କଳି ନିଜ ନିଜତେ ଆଉ ନିଜଆ ପୁରିବାରକିତେ କମ୍ପଏଁ ଆଉ ଅନ୍ୟକା ତୁଳ୍ ସମ୍ପର୍କ କିକିବା ଦିରେ ମନ ତିମିଞ୍ଜି ।
- ଯେକୌଣସି ଗାତାକି/ ବିଷୟଆ ସମସ୍ତବ ପୁରା ଜଣାଏତେ ଆରତେ ଅଲଗା ଅଲଗା କମବ (ଯିନ୍ଦି- ଏବତମ୍, ଆଗ, ଗୀତ, ନାଟ, ଚିତ୍ତିର ପଢ଼ା, କଣ୍ଠେଇ କେଳ) ନିକିବ ସାମାନ୍ୟାକାତେ ମାବ୍‌ଜଏ ।
- ଉତ୍କଳିକା ସରଦାରକିତେ ବିଚାର କିବଜ ଯେ କୌଣସି ମୁଦ୍ଧି ଗାତା ଗିନିଷ କି ପ୍ରସଙ୍ଗତେ ମୁଦ୍ଧି କି ଅମ୍ଭାଟ ଅପତା ଯାକଜ୍ ଚଲାଏ ରିମିନା ।

ମୁଦ୍ଧି ତେଗାନ୍ ଜିନ୍ଦି ଉତ୍କଳିଆ ଆପାଣା ଇଣିଆ ବିଷୟରେ ଆବ୍‌ସଜ୍‌ତେ ଇଆନ୍‌ଲେ, ଦିଦି ଇଣିଆ ବିଷୟରେ କୁଲା ଗାତାବାରାତା କିମିବେ, ଇଣି ସମ୍ପର୍କ ଗୀତ ନାଟ ମାବ୍‌ଜଏ, ଚାଟ୍ ଆବଜୟଜ ଇଣି ବିଷୟରେ ଗାମାତାଏ, ଇଣିଆ ବାଗରକି ମେଳ କିକିପ୍ ରିମିନା ।

ସେମେଜ୍‌ତା ପଟି କାଡ଼ି କଣ୍ଠ ଯୁଲିଅଜ ମୁଣ୍ଠୁଷ ବମନାଏ, ପୁତୁଳା କେଳ କିମିବେ, ଚିତ୍ତିର ଞ୍ଝୟଜ ପମତେକି, ଅଦକତା । ନାଲେ ବନବନମିଞ୍ଜି ପରକାର କମବ ମୁଦ୍ଧି ଗାତା ଜିନିଷ କି ବିଷୟ ସମସ୍ତବ ପୁରା ଜମଣାଏ ।

ଇନି ବୁଦ୍ଧିଲାଗତା ୧୨ ମାସ ଦିରେ ତିଡ଼ିଞ୍ଜି ମିସେନା କମ ପ୍ରସଙ୍ଗ/ ଗାତା ଗିନିଷଆବ ମୁକ୍ୟ ଇନି ବୁଦ୍ଧିଲାଗା ତୁଳିଆ ଦିଆଇସେରେ ବିଷୟ/ ପ୍ରସଙ୍ଗ/ ଗଟଣାରିକି ଗାତାଏ ଇସେରେ ।

★ ଆଞ୍ଜ, ଆଞ୍ଜି ପରିବାର ଆଉ ଜାତିସମାଜ ★ ଏକେଚା ଅଞ୍ଚଳ ଜାଗା

<p>ଆଞ୍ଜ ନିଜେ ଆଞ୍ଜି ଇଣି ଆଉ ଇଣିଆ ଅଲଗା ଅଙ୍ଗବାଗ ପରିବାର ଆଉ ସମ୍ପର୍କ ଅବଆବା ଆଉ ଜାତିୟ ଦିନ ଆଦାର, ପୋଷାକ, ଆଉ ଇଞ୍ଜା ବନବନମିଞ୍ଜି କମ/ ବେଉସା</p>	<p>ସୁମୁସିଞ୍ଜି, ରାସି ଆଉ ଲାକୁ ସାକାଣା ସିକିଣି, ପଶୁ, କଞ୍ଚେର ଆଉ ତିଅତା ଗାଡ଼ି ମଟର ଇଞ୍ଜା କରଣା ଜିନିଷ ଚିତ୍ତି,</p>
---	--

★ ସିରିଜିନା/ ଡାଗ୍ ପବନ ★ ଇଣି ଆଉ ତିଅ ରଏତେ

<p>ବେଳ, ଲେରାଡ୍ ଆଉ କୁମୁଞ୍ଜିଡାଗ୍ ଡାଗ୍, ପବନ, ଆଉ ଲାଲାଜ୍ ସରଗ ଆଉ ମାଦଳ ଗିରିସିମ, ଗିମା ଆଉ ରାଆଁ ରତୁ</p>	<p>ତିଅ ଅବେଆସ ଇଣି ଅବେଆସ ସାପା ସୁତରା ଆଉ ଜଳମ୍ ବେମାର ନିରାପଦ ଗାତା</p>
---	---

ଅଜ୍ଞାନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉନ୍ମୁକୁଳ- ପରତମ ଶିକ୍ଷା ଦିରେ ବନ ବନମିଞ୍ଜ କମଦାଳିରାକା ବିବରଣୀ

ଅଜ୍ଞାନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରାକ୍-ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିବରଣୀ

■ ଇଣି ଆଉ ଅଜ୍ଞାଚାଳନା ଦକ୍ଷତା ଉନ୍ନତିଆ ଦିରେ କମଦାଳି

• କୁବା ମସଲରା ସଂଚାଳନ ଆଉ ବିକାଶ

ଇଣିରା କୁବା ଆବଳାସାର ଜିମିତି - ଇଙ୍ଗି, ଇତି, ବୁଲ. ଅଣ୍ଟା ମୁଳଆତ ଆଉ ଇଣିରା ମୁଜିବାଗ ଇତ୍ୟାଦିରା ସଂଚାଳନ ସାବାଁଲେ (ସମନ୍ୱୟ) ଆଉ ଉନ୍ନତିଆ ଦିରେ ତୁଲି ଲେକା କମଦାଳି ଦିଆଇସେରେ ।

- ଡାଙ୍ଗି
- ଦବଡେ
- ଡେଗେ
- ସସର୍
- ଚିଅର୍
- ଡାଡାଉ
- ଉର୍ଡିର୍
- କିଙ୍ଗି
- ଦାଉଳାବ ଡେଗେ
- ଦୁଲି କେଳା
- ସାବାଁଲେ ବଞ୍ଚାଏ କମ କିକିବ
- ତାଳ ଅନୁସାରେ କିକିବ

• ଏଷ୍ଟେଜ୍ ମସଲରା ସଂଚାଳନ ଆଉ ଉନ୍ନତି

ଏଷ୍ଟେଜ୍ ଆବଳାସାର ଜିମିତି- ଆଜୁଲି ଆଉ ପୁଣି ଡାଙ୍ଗି ଆଉ କିକିବ୍ ଆଉ ଅମର ଆଉ ଇତିଆ ସମନ୍ୱୟ ଦିରେ ତୁଲିଲେକା କମଦାଳି ରଏସେରେ ।

- କାକାଜ ରାଉଜ୍ ଆଉ ଆଟା ଲାଗାଏ
- କାଗଜଡେ ମଲେଅଜ ବନବନମିଞ୍ଜ ଆକୁରୁତି ବନାଏ
- ମାଲି ଗନ୍ଡେ
- ସୁତାବ କମ କିକିବ୍
- ଝଂଗିଡେ ବୁତାମ ସୁସୁଗ୍
- ବଡେଆଁର(ଡିଜାଇନ) ବନାଏ କିକିବ୍
- ଗାରାଏ ଆଉ ଲେକା
- ଲଟବ୍ ନେଟକଟେ ଆକୁରୁତି ନିକିବେ
- ବାଲି ଆଉ ଡାଗଡେ ଏବଡମ୍
- ଏଷ୍ଟେଜ୍ ଗିନିଷ ରୁଳାଏ
- ଗିନା ତା ଗିନାବ ଡାଗ୍ ରରଗ୍

■ ବୌଦ୍ଧିକ/ ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବିକାଶଆ ଦିରେ କମଦାଳି

ଜଉ ମାନସିକ ପରକିରିଆ ଦୁଆରା ନିଞ୍ଜ ବାଏ ପୁରିବେଶତା ଗିଆନ ନେସଜକେ ଏରେମିସିରିକି ବୌଦ୍ଧିକ/ ଗିଆନ କମ ଏରେ ବିତିରେ ଜଜଏ, ଅଂଅ ସସଜ୍, ମନେ, ଚିତ୍ରା, ଅସୁବିଦା ସମାଦାନ ଇରେକି ବୌଦ୍ଧିକ କମଡେ କରା ଇସେରେ । ତୁଲି ଲେକା କମଦାଳି ଦୁଆରା ଉଆଳି ଆରକା ବାଆଏଆ ପୁରିବେଶ ତୁଲ୍ ଜାଣି ରିମିମା ଆଉ ବୁଜି ରିମିମା ।

• ପାଞ୍ଚଇନ୍ଦ୍ରିଅ ଉନ୍ନତିଆ ଦିରେ କମ

ବନ ବନମିଞ୍ଜ ଚାପା, ଗିନିଷ ଅକ୍ୟର ତାମାନ ଆଉ ମେଳାଏ କିକିବ୍, ବନ ବନମିଞ୍ଜ ଶବଦ ଆଉ ଆରାକା ବିତିରେ ଅଲଗା କଂକ୍ ବନ ବନମିଞ୍ଜ ଗିନିସଡେ ଜିଜିବଜ କମ୍‌ଏ, ଗଂଦ ଆଉ ସୁଆଦ ତାମାନ ଆଉ କମ୍‌ଏ ବନ ବନମିଞ୍ଜ ଗଂଦ ଆଉ ସୁଆଦ ବିତିରେ ଅଲଗା ଅଲଗା କମ୍‌ଏ ।

• ମନେଉନ୍ନ ଆଉ ଜଜଏ (ସ୍ମୃତି ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଚାପା ଆଉ ଗିନିସ ବିତିରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ମାବଜଏ, ମଅଜେସେନା ବାଗ ଆଉ ଗିନିସଡେ କମ୍‌ଏ, ମନ ଏବଡମ୍ (ସ୍ମୃତି ଖେଳ), ଶବଦ ଏବଡମ୍, ଆଗ ଗାତାଏ, ଗୀତ ଆବୁରୁତି କିକିବ୍ ।

• ବାଡେ (ବର୍ଗା କରଣ)

ଚାପା, ଲାକୁ, ରାସି, ଆଉ ଗିନିସ ମେଳାଏଡେ, ରଙ୍ଗ, ଆକାର ଆଉ ଆକୁରୁତି ଅନୁସାରେ ଗିନିସରିକି ଅଲଗା ଅଲଗା କିକିବ୍, ମୁଇଁଷ୍ଟ ଗିନିସଆତା ଆମୁଇଁଡା ସୁଇଁଷ୍ଟ ଅଲଗା କମ୍‌ଏ । କମ ଅନୁସାରେ ଗିନିସରିକିଡେ ଅଲଗା କିମିବେ ।

**ପୁରିବେଶ ସମ୍ବଳ/ ଅଳପ ମୂଲ୍ୟ/ ମାଗଣା ଗିନିଷ ବେବଆର କିବକିଜ ଶିକ୍ୟଣ କମ ଆଉ ଶିକ୍ୟଣ ଗିନିଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ପରିବେଶ ସମ୍ବଳ/ ସ୍ୱଚ୍ଛମୂଲ୍ୟ/ ବିନାମୂଲ୍ୟ ବସ୍ତୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶିକ୍ୟଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଶିକ୍ୟଣ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ**

ଦିନି ନିଜ ଜାଗାତା ମେମେଲେନମା ଗିନିଷ ଆଉ ସମ୍ବଳ ବେବଆର କିବକିଜ ଶିକ୍ୟଣ ଜିନିଷ ଆଉ ଶିକ୍ୟଣ କମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରିମିମା କିକିବ୍ । ତୁଲିଆ ଆୟାର୍ ସିରିଜିନା ଆଉ ପୁରିବେଶତା ଉପଲବ୍ଦ ଜିନିଷରା ବେବଆର ବିଷୟରେ ସୁଚନା ଡିଣ୍ଟିଇସେରେ ।

• **ରିଗିଲି/ ସାନ ଟାଙ୍ଗର ଗଳ :** ରଙ୍ଗ, ଆକାର ଆଉ ଉଚ୍ଚନ ନେକ୍‌ସାଁ, ରଙ୍ଗ, ଆକାର, ଉଚ୍ଚନ ଆଉ ଜିଜିବ୍ ପରକାରତେ ବାଗବାଗ ନିକିବେ, ବନବନମି ଆକାରତେ ନେସଜାଏ, କାଗଜ ଆଲିତା ଆଗା ନଞ୍ଜବକି କୋଲାଜ କମ ନିକିବେ । ତବାତେ ରିଗିଲି ନୁନେ ବିରି ନେବାଜାଏ, ଟାଙ୍ଗର ନେତମେ ବିରି ତାଗ୍‌ତେ ଶବଦ ଆଉ ବଉଁରି ସୃଷ୍ଟି ନିକିବେ, ବଟକରା ତେଗାନ୍ ବେବଆର ନିକିବେ, ଇଞ୍ଜାଁ ଆଉ ବଗିଚା ସାଜାଏତେ ବେବଆର ନିକିବେ ନେଗଣେ

• **ଲଟବ୍ ଆଉ କାଦ୍ୟ :** କାଦ୍ୟ ନେଚକଟେ, ବନବନମି ଆକାର, ପୁତୁଳା, ଦିପ, ଇଞ୍ଜାଁ, ଚକି, ଚାଟିଆ, ଅଲାଗ୍, ପୁଶୁକତେର୍ ଇଡିଆଦି ନେବନାଏଁ, ବଟକରା ନେବନାଏଁ, ତିଆସିଲି କୁଳବ ଇଟା ନେବନାଏଁ

• **ଅଙ୍ଗ/ ଆଦାର କିରିସି :** ଅଙ୍ଗ ତାମାମାନ୍‌କି, ରଙ୍ଗ, ଆଉ ଆକାର ତାମାମାନ୍‌କି ଆଉ ସାମାଜାଏକି, ସାନ- କୁବା କମ୍‌କି, ଗମଣେକି, ତବାତେ ଉନକିଜ ଜେ ଜେ ବମନାଏକି, ଆଦାର ଆଉ ଆଦାର ଜେନା ଅଙ୍ଗ ମଦ୍ୟରେ ତପାତ କମ୍‌କି, କାଗଜ ଆଲିତା ଆଗା ଅଞ୍ଜବକିଜ କୋଲାଜ କମ ନିକିବେ, ଅଙ୍ଗ ଜୟକିଜ ସୁମୁସିଂ, ଲାକୁ ଆଉ ରାସିଂଆ ବର୍ଣ୍ଣନା କିମିବ୍‌କି, ତାଗ୍‌ତେ ଅତାଗକିଜ ମାବ୍‌ଲେରାବ୍‌କି, ତବାତେ ଅଙ୍ଗ ଉନକିଜ ଶବଦ ବିବେଦ କମ୍‌କି

• **ଅଲାଗ୍ :** ରଙ୍ଗ ଆଉ ଆକାର ପରକାର କମ୍‌କି, ଅଲାଗ୍ ତାମାମାନ୍‌କି ଆଉ ବାଗବାଗ କିମିବ୍‌କି, ଗମଣେକି, ମାଳି ନେଗତ୍ରେ; ବାସାନା ନିସ୍ତୁଗି ଆଉ ଆକାର ନେଜଏଜ ସୁମୁସିଂ, ଲାକୁ ଆଉ ରାସିଂ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ନିକିବେ, କାନ୍ତି ଆଉ

ଇଞ୍ଜାଁ ନେସାଜାଏ; ଆଦାର ଆଉ ଆଦାର ଜେନା ଅଲାଗ୍ ବିଡିରେ ପରକ ନେକ୍‌ସାଁ । ଅଲାଗ୍‌ବ ଟଲା ଆଉ ଅଲାଙ୍ଗର୍ ନିକିବେ, ଅଲାଗ୍ ରସତା ରଙ୍ଗ ନେବନାଏଁ, ଇଡି ନେରଙ୍ଗାଏ, ନୁଡିଆ ଅଲାଗ୍‌ବ ଗଡ଼ି, ପେକାଳି ଆଉ ପିରିପିରା ନିକିବେ ।

• **ରାସିଂ :** ରଙ୍ଗ, ଗନ୍ଧ ଆଉ ଆକାର ପରକାର ତାମାମାନ୍‌କି ରାସିଂତା ସୁମୁସିଂ ଆଉ ଲାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କିମିବ୍‌କି, ମାଳି ନେଗତ୍ରେ ଆଉ ରାସିଂ ବିଡ଼ା ନେବନାଏଁ, ରାସିଂବ ଇଞ୍ଜାଁ ନେସାଜାଏନା, ରାସିଂବ କୋଲାଜ୍ କମ ନିକିମା, ଶ୍ରେଣି ବିବାଗି କରଣ କିମିବିକି ଅଲଗା ବାମାଟେକି

• **ଲାକୁ ଆଉ ପୁରିବା :** ରଙ୍ଗ, ଆକାର ଆଉ ପରକାର ନେକ୍‌ସାଁ, ସୁଆଦ ନେକ୍‌ସାଁ ବରନ୍ ଆଉ ବିଲିମ୍ ନେକ୍‌ସାଁ, ସେଟେ ଆଉ ତିଅ ଲାକୁ ନେତାମାନେ, ପୁରିବାତା ଚପାରା କମ ନିକିବେ, ଲାକୁତା ସୁମୁସିଂ, ରାସିଂ ଆଉ ଅଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ନେଗାମେ

• **କାଡ଼ି/ କାଡ଼ିବିତା :** ବନବନମି ଜିଲର୍ କାଡ଼ି ନେସାଜାଏ ଆଉ ନେଟାଏଁ, ନେଗଣେ, କାଡ଼ିତେ ରଙ୍ଗ ନିଶ୍ଚିଞ୍ଜେ, ଅଲଗା ଅଲଗା ସାଏକା ବିଡ଼ା ନିକିବେ, କୁବା ଆଉ ସାନ ଇସାବରେ ନେସାଜାଏ, ବାଲି ଆଲିତା କାଡ଼ି ନିତିନେ ବିରି ଇଞ୍ଜାଁ ନେବନାଏଁ, କାଡ଼ି ନିଜୁଲିଜ ଆକାର/ ତିଜାଇନ୍ ନେବନାଏଁ ଦିଆସିଲି କାଟିବ କୋଲାଜ କମ ନିକିବେ, କାଉଁରିଆ କାଡ଼ିତା ବତଲତା ତାଗ୍ ନିସୁରୁପି, କାଡ଼ିବ ତିଜାଇନି ନେବନାଏ ବିରି ତାଗ୍‌ତେ ନୁଡୁଏ

• **ନୁଡ଼ିଆ କୁଳ :** ଅମାଟ ନୁଡ଼ିଆ କୁଳବ ବାଇଦ ନିବୁଗେ, ନୁଡ଼ିଆ କୁଳବ ତାଗ୍ ନିତ୍‌ତାନା, କିଲପାଲି ନେବନାଏନା, ଟେଲିପୁନ ତେଗାନ୍ ବେବଆର ନିକିମା, ନୁଡ଼ିଆ କୁଳବ ଅଦାବାଲି ନୁନେବିରି ଉକୁ ନେବନାଏନା, ନୁଡ଼ିଆ କୁଳତେ ରଙ୍ଗ ନିଶ୍ଚିଞ୍ଜେ, ଏବତମ୍ ଗିନିଷ ଆଉ ପୁତୁଳା ନେବନାଏଁନା

• **ବାଲି :** ଇଞ୍ଜାଁ ନେବନାଏଁ, ବାଲିଆଲିତା ସିଦା ଆଉ ବକାଗାର ନେଗାଣେ,

ରାସିଂ ଅଲାର୍ ଇତ୍ୟାଦି ନେବନାଏଁ, ବାଲିତେ ବନବନମିଂ ରଙ୍ଗ ନିକିବେ, କାଗଜତେ ଆଟା ନଞ୍ଜାବେ ବିରି ରଙ୍ଗିନ୍ ବାଲିତେ ଡିଜାଇନି ନିକିବେ, ବାଲିକୁଦାତେ ନେତେଗେ, ବାଲିତେ ଗାତର ନେଲାଏନା, ବାଲିତେ ଅଦା ନିକିବେ ବିରି ନୁଡ଼ିଆ କୁଳବ ଆଉ ଡବାତେ ବନବନମିଂ ଆକୁରୁତି ନେବନାଏଁ, ବାଲି ନିଟିଂନ୍ତାରେ, ନଡ଼ିଆ କଳତେ ବାଲି ଆଉ କରତ ଗୁଣ୍ଡ ନେସେଲଗ୍, ଡବାତେ ନୁସିଗେ ବିରି ଉଜନ ନିକିବେ ।

- **ଡାଗ୍ :** ପ୍ଲୁଷ୍ଟିକ୍ ବତଲତେ ପୁଲୁରି ନେବନାଏଁ ବିରି ଡାଗ୍ ନେସେଲଗେ, ଡାଗ୍ ନେତାଏଁ କୁଆଡା ଡାଗ୍ ନରେନେ, ଡାଗ୍ତେ ରଙ୍ଗ ନେମେସାଏ ବିରି ରଙ୍ଗ ନେବନାଏଁ କୁଆଡା ଡାଗ୍ତେ ଉଲାସ ଆଉ ଲୁଜିର୍ ଗିନିଷ ନୁତୁଏଜ ପୁରିକା ନିକିବେ ।

- **ଉରୁଣା କାଗଜ :** ବାରତା କାଗଜତେ ଚିତିର ନେସେଜେଜ ନୁନେ, କାଗଜ ନେବାଙ୍ଗେ ନେରାଜେ ଆଉ ଏଷ୍ଟେଇଜ୍ ଏଷ୍ଟେଇଜ୍ କାଗଜତେ ଆଟା ନେଲାଗାଏଜ ନେମାରେ, ଡିଜାଇନି ନେବନାଏଁ କାଗଜତା ରଙ୍ଗ ନିଷ୍ଟିଞ୍ଜେଁ, କୁଲା କୁଲିବାବରେ ନେଗାରିଆଏ ଆଉ ଚିତର ନେବନାଏଁ, କାଗଜତା ଗୁଡ଼ି, ମୁକା, ଆଉ ଟଲା ନେବନାଏଁ, କାଗଜତା ଡଙ୍ଗା, ପକା, ମେସାର୍‌ରାତି, ଉଜି ପେଷ୍ଟ ଇତ୍ୟାଦି ନେବନାଏଁ, ଆଙ୍ଗୁଲିବ ପୁତୁଳା ନେବନାଏଁ ବଲ ନେବନାଏଁ, ଡାଗ୍ତେ ନତାଗେ ବିରି ମଣ୍ଡ ନେବନାଏଁ, ବନବନମିଂ ଆକାର ନେରାଜେ ମୁକୁଟ ନେବାନାଏଁ ।

- **ଲେଖୋରା କନା :** ରଙ୍ଗ ନେତାମାନେ, ବଲ, ରିଙ୍ଗିବଲ ପୁତୁଳା ଅନୁବୁଡ଼ି ବେକେ ପୁତୁଳା, ଆଉ ପୁତୁଳାରା ଉଜି ନେବନାଏଁ, ବିନବେକେ ନେବନାଏଁ,

ଲେବେଙ୍ଗ୍ ଆଉ ଟକର୍‌ଆ ଦାରାଣା ନିକୁଇନା ।

- **ମୋଜା-ମୋଜାତା ପୁତୁଳା ନେବନାଏଁ ବଲ୍ ନେବନାଏଁ**

- **ଗାସ :** ବନବନମିଂ ଗାସ ନେତାମାନ୍ ଗାସ ନେଜାଗେ, ଗାସ ନିତିଜେ ଗାସ ଆଲିଂତା ନେବବତେ ଆଉ ନୁଲୁଡ଼ିନା ଦୁଆରା ଅନୁବୁଡ଼ି ନେସଂଗଳାଏ, ଗାସ ବିଡ଼ା ନେତରେ, ଗାସତେ ନେତନ୍ଦେ ବିରି କନ୍ଦେର୍ ଏୟାର୍ ନେବନାଏଁ, ବାଲି ଇଞ୍ଜି ଆଲିଂତା ଗାସ ନେସାଜାଏ

- **ବିଶେଷ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ :**

ଦିଦି ନିଜ ଜାଗା ମେମେଲେନମା ଗିନିଷ/ ସମ୍ବଳ ବିନିଯୁଗ କିବଜ ଆଉ ଗାଅଁଆ ସାଆଜ୍ୟ ଗଗାନ୍‌ଜ ଆଉରି ନୁଆଁ ନୁଆଁ ପରକାରର ଶିକ୍ୟଣ ଗିନିଷ କମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କିକିବାଦିରେ ଚେଷ୍ଟା କିମିବେ ।

ସେକାଳ ଗୀତ

‘ଆପେ ଏଗଡ଼େସେକେ’

ଆପେ ଏଗଡ଼େସେକେ ନି ଏଷେଇ କନ୍ତେରତେ,
ଏଷେଇ ଡାଳତେ ଡକରେ
ଆପେ ଏଗଡ଼େସେକେ ସରଗ ରାଇଜ,
କଉଟି ଲେରାଂ ମାମୁଞ୍ଜେଡ଼େ ଲାରାକେ ।
ଆପେ ଏଆବ୍‌ସଜସେକେ ଏଷେଇ କନ୍ତାଂତେ,
ପୁକୁରୁ ପୁକୁରୁ ଡାଜିଂ,
ଆପେ ଏଆବ୍‌ବେରା ବସେକେ ଜାଳ ଲାତାରା,
ଏଷେଇ ଏଷେଇ ରାସିଂ ସୁନ୍ଦୁରୁ ।
ଏଷେଇ ଉଆଳି ଆଞ୍ଜୁ ଆମା କଳେ
ମାଣ୍ଡିଆତେ ଆପେ ଏରଏରେ
ଏଷେଇ ମନଞ୍ଜେତେ ଆଞ୍ଜାଁ ଡ଼ିଞ୍ଜେସେ ସାଅସ
ତୁଂଡ଼େମେ ବଶେ ବତେଂ ।

‘ନୁଲୁଗିନା’

କୁଆରଲେ କା କୁଆରଲେ
ବୁଇନିଞ୍ଜେତେ ନିଞ୍ଜାଁ କୁଆରଲେ
ଅବାନିଞ୍ଜେତେ ନିଞ୍ଜାଁ କୁଆରଲେ
କୁଆରଲେ କା କୁଆରଲେ
ବଡ଼ବଡ଼କିତେ କୁଆରଲେ
ବାସୁକୀ ମାତାତେ କୁଆରଲେ
କୁଆରଲେ କା କୁଆରଲେ
ଦରମ କାଳ୍ୟଂତେ କୁଆରଲେ
ତାନାକିତେ ନିକିମା କୁଆରଲେ
ଛାଳତେ ନିକିମା କୁଆରଲେ
ଡାଗ୍ ପବନତେ ନିକିମା କୁଆରଲେ
କୁଆରଲେ କା କୁଆରଲେ ।

ଇନିତା ମୁଇଞ୍ଚ ସେକାଳ ଗୀତ କାଆସ କମକାମା ଆରମ୍ଭ କିକିବଡ଼ା ଆଗରୁ ଉଆଳିକି ଗିମିତଏକି । ଉନୁକୁଲରେ ଡ଼ିଅର ଗୀତଏ ଉଟାଅକିଜ ଆଉ ମୁଇଞ୍ଚତା ସେକାଳ ଗୀତ ଗିମିତ ଏକି ।

ସଂକଳେ ଗୀତ ଆଉ ଜନମ ଦିନ ଗୀତ
ସ୍ଵାଗତ ଗୀତ ଓ ଜନ୍ମଦିନ ଗୀତ

‘ଉଆଳିକିତେ ନେସଂକଳେନା’

‘ଉଆଳିକିତେ ନେସଂକଳେନା’
ଡେନଲେ ନିଞ୍ଜାଁ ବେଟା ବକ୍ଷ୍ଡେଡ଼େ
ଡେନଲେ ନିଞ୍ଜାଁ ପୁଟି ଆଜିଂଡେ
ଲାମାରାଏ ନିଞ୍ଜାଁ ଅଜନବାଡ଼ି
ନେସାମା ନିଞ୍ଜାଁ କୁଡ଼ି
ଦିଦି ଆରତେ ମୁମୁଞ୍ଜାଁ
ଅଜନବାଡ଼ି ନିଞ୍ଜାଁ ଇଞ୍ଜାଁ
ଦିଦି ଆରତେ ମେବଗେ
ନିଞ୍ଜାଁ ଆରତେ ନଗେ
ସାଜା ଜଳାରେ ନିନାମେଳ
ଦିଦି ନିଞ୍ଜାଁତେ ମାପ୍ସଜ୍ କେଳ
ବର କାନିଆଁ ଗୀତ ନାଟରେ
ମାପ୍ସଜ୍ ନିଞ୍ଜାଁ ଦିଦି
ଲାରା ଲାରାତା ଚାଞ୍ଚୁ ନାଟରେ
ନିକିଜେ ନିଞ୍ଜାଁ କିତି ।

(କେନ୍ଦ୍ରରେ ବରଷଆ ଯୁଦ୍ଧ ଦିନତେ ଇରେମ୍ ସୁଦା ନୁଆଁ ଉଆଳି ଡେନଲେ, ନି
ସଂକଳେ ଗୀତ ଗିମିତଏକି)

ଜନମ ଦିନ ଗୀତ

ମିସିଞ୍ଜାଁ (ଉଆଳିଆ ନାଆଁର) ଜନମ ଦିନ
ଆରାଦିରେ କୁସି ନିଞ୍ଜାଁ ମନ ।
ଶୁବ ଜନମ ଦିନ....ଶୁବ ଜନମ ଦିନ ! (୨ ଏଲ)
କୁବାକି ଆରତେ ଗେଲ କିମିବକି ।
ଶୁବ ଜନମ ଦିନ ..... ଶୁଭ ଜନମ ଦିନ (୨ ଏଲ)

(କେନ୍ଦ୍ରରେ ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ ଉଆଳିରା ଜନମ ଦିନ ମିଇନା, ଇନି ଗୀତରେ
ଗିମିତଏକି)

ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ

ଜନ-ଗଣ-ମନ-ଅଧିନାୟକ ଜୟ ହେ

ଭାରତ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା,

ପଞ୍ଜାବ, ସିନ୍ଧୁ, ଗୁଜୁରାଟ, ମରାଠା,

ଦ୍ରାବିଡ଼, ଉତ୍କଳ, ବଙ୍ଗ,

ବିନ୍ଧ୍ୟ, ହିମାଚଳ-ୟମୁନା ଗଙ୍ଗା

ଉତ୍କଳ-ଜଳଧି-ତରଙ୍ଗ

ତବ-ଶୁଭ ନାମେ ଜାଗେ

ତବ-ଶୁଭ ଆଶିଷ ମାଗେ

ଗାଏ ତବ-ଜୟଗାଥା,

ଜନ-ଗଣ-ମଙ୍ଗଳ-ଦାୟକ, ଜୟ ହେ

ଭାରତ-ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା,

ଜୟ ହେ, ଜୟ ହେ, ଜୟ ହେ,

ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ହେ ।

ଦେଶ ବନ୍ଦନା

ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ

ଚାରୁ ହାସ୍ୟମୟୀ

ଚାରୁ ଭାଷମୟୀ

ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ପୂତ-ପୟୋଧି-ବିଧୌତ-ଶରୀରା,

ତାଳ ତମାଳ - ସୁଶୋଭିତ - ତୀରା,

ଶୁଭ୍ର ତଟିନୀ କୁଳ - ଶୀକର - ସମୀରା

ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ଘନଘନ ବନଭୂମି ରାଜିତ ଅଙ୍ଗେ

ନୀଳ ଭୂଧରମାଳା ସାଜେ ତରଙ୍ଗେ

କଳକଳ ମୁଖରିତ ଚାରୁ ବିହଙ୍ଗେ

ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● **ଉଆଳିକିତେ ନେସକଲେନା**

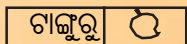
ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ରରେ ମାସିନାକି ଉଆଳିକା ସାଙ୍ଗରେ ନୁଆ ଉଆଳିକିତେ ତାଗ୍ ସାଂସାଂବ ପିଲାତେ ଅଲାଇର୍ ଉନଜ ଇଙ୍ଗିତକି ଗୁମୁଇଦାଗ୍ ବିରି ସମ୍ପକଲେନା ।

● **କେନ୍ଦ୍ର ତୁଲ ନାବତାମାନ**

ଦିଦି ନୁଆଁ ଉଆଳିକିତେ ସାଙ୍ଗେର ଗଗଜ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିଆ ଟାକି, ପାଇକାନା, କେଳ ପଡ଼ିଆରିକି ମାବତାମାନ । ଅଦରବାଗା ଉଆଳିକା ଦରକାର ଆପତାମାନ କମରେ କିମିବେ । ଜିନ୍ତି କାଶା ଉଆଳିକିତେ ଗିନିଷ ମୁଜିବେ, କାଲା ଉଆଳିକିତେ ଜୁରୁ ତମରବ ବା ଟାମାରିଆବ ଆଉ ଇଣି ଅଦରବାଗା ଉଆଳିକା ଅଙ୍ଗର୍ ତେଙ୍ଗର୍ କମ୍ପା ବିରି କମ କିମିବେ ।

● **ନାଁଅ କେଳ**

ଦିଦି ଟାକୁଣି ଉଆଳିକିତେ ଅଦା ଟକଳ କିବଜ ତମପକ୍ପ ଆଉ ଆର ଆଗିଲା ନିଜ ନାଁଅଁର ଗାମାମେ ଆସରା ଉଆଳିତେ ଆମା ନାଁଅଁମ୍ତେ ବିରି ଗାମଜ ଜିମିଏ । (ଆଖାଁ ନାଁଅଁମ୍ତେ ... ଆମା ନାଁଅଁମ୍ତେ ବିରି ?) । ଏନିପୁଣିତ ଟାକୁଣିଆ ଉଆଳିକା ନାଁଅ ଗାତାଏତେ ମୁଗୁରାବ । ତା'ପରେ ଟାକୁଣି ଉଆଳିକିତେ ନାଁଅ କାତ ତାମାଜେ । ନାଁଅ କାତଆ ନମୁନା

ସମୟାଏ ଉଆଳିକା ନାଁଅଁ କାତେତେ ବନ ବନମିଞ୍ଜୁ ଚିତର ଡିମିଞ୍ଜେ ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **ଉଆଳିକିତେ ନେସକଲେନା**

ଦାଳି - ୧ ଆ ଡିଙ୍ଗିଞ୍ଜୁ ଇସେରେ

● **କେଳ “ରେଳ ଗାଡ଼ି ଆଖାଁ ନାଁଅଁ”**

ଦିଦି ଅୟାଟ ରଙ୍ଗ କାତ କିମିବେ ଜିମିତି- ବରନ୍ଲାର୍ ଆଉ ସୁମୁରୁ । ଉଆଳିକିତେ ତାଳିତେ ତାରମ୍ କି ତାରମ୍ ମାବସବେ ବିରି ରେଳ ଗାଡ଼ିଆ ତେଗାନ୍ ମାବତାଗିନେ । ଦିଦି ଗାମାମେ, “ବରନ୍ଲାର୍ କାତ ଆବଜୟଲେ ଆପେ ରେଳ ଗାଡ଼ିଆ ତେଗାନ୍ ଏଡାଜିଏଁ ଆଉ ସୁମୁରୁ କାତ ଆବଜୟଲେ ଆପେ ଏରଏନା ।” ବରନ୍ଲାର୍ ଆଉ ସୁମୁରୁ କାତରେ ଦିଦି ଅୟାଟ ଇତିରାତେ ସବଜ ଗିତରେ ଗିମିତଏ । (ତୁଜ୍, ତୁଜ୍, ତୁଜ୍ ରେଳ ଗାଡ଼ି ଆଖାଁ ନାଁଅଁ, ତୁଜ୍, ତୁଜ୍, କିବେ ଆଖାଁ କମ, ଉଆ ଉଆଳିକି ବିଗ ଉଆ, ଗାଡ଼ିତେ ଆଡ଼ି ଏଡକନା, ଆଗିଲା ଟେସନ ମଲ୍‌ଆଁ, କଳ ତଣ ମୁରେ, ନିଞ୍ଜୁବି ତଣ ନୁରେ, ତୁଜ୍, ତୁଜ୍, ତୁଜ୍) ବରନ୍ଲାର୍ କାତ ଆବଜୟଲେ ଉଆଳିକି ତାମାଜିକି । ସୁମୁରୁ କାତ ଆବଜୟଲେ ଉଆଳିକି ରମଏନାକି । ଇନି ପୁଲିଞ୍ଜୁତ ଏବଡମ୍ତେ ତାମାଜିଏଁ ।

● **ଆଗ ଗାତା “ତୁରାରା ଅଲାର୍ ଜିଜିମ୍”**

ଦିନମିଞ୍ଜୁ ତୁରାରା ମାମୁଁର ସାସୁର ଆରାକା ଇଞ୍ଜାରିକିବ କୁଣିଆଁ ତେନକିଆ । କୁବୁ ଅଲାର ବେଆଅକିଆଜ ଅରେନ୍ତେରକିଆ । ବୁଇର ଅଲାର୍ଡ଼ିକିତେ ତୁପୁଲିତେ ଉସିଗଜ କେଳାତେ ଉନ । ଅଲାର୍ଡ଼ିକିତେ ଜୟଜ ତୁରା ତମରଡତା ଆଲାବାଏତମ୍ତ ବଏଥ । ଜିମିତି ବୁଇର ଉଆଡାଗ୍ ଅନ୍ତେରେ, ତୁରା ଲରତା ଲରତା ଅନ । ଅଲାର୍ ଜିମେ ଗାମଜ ଇତିର ବଡାଅ, ଏଲେ ଇତିର କେଳାବ ଆପାଅ । ଏରେ

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● କିକିଜ୍ ଗିତ ‘ଉଆ ନିଂଞ୍ଜ ନେତାଜିଂଏ’

ଉଆ ନିଂଞ୍ଜ ନେତାଜିଂ (୨ ଏଲ)
ବାଏବ ବାଏବ ନେତାଜିଂ ।
ଆଲୁବ ଆଲୁବ ନେତାଜିଂ
ତାଜିଂ ତାଜିଂତା ପୁଣି ନିଂଞ୍ଜ
ଚକଲ୍ ଚକଲ୍ ନେତାଜିଂ ।

ଉଆଳିକିତେ ଅଦା ଚକଲ୍ ଚକଲ୍ ତମ୍ ଅନଜ ଆଲିଆ ଡିମିଞ୍ଜିତା କିକିଜ୍ ଗିତରେତେ ଗିମିତଏ ବିରି ଉଆଳିକା ସାଂଗେରେ ମେସେଆନଜ୍ ଅବିନୟ କିମିବେ ।

● ଆଗ ଗାତା ‘ଚୁରାଆ ଅଲଗ୍ ଜିଞ୍ଜିମ୍’
ତାଳି-୨ଆ ଡିଞ୍ଜିଞ୍ଜେସେରେ ।

● କିକିଜ୍ ଗିତ ‘ଉଆ ନିଂଞ୍ଜ ନେବତମା’
ତାଳି-୨ଆ ଡିଞ୍ଜିଞ୍ଜେସେରେ ।

● ରଙ୍ଗ ଆବତାମାନ

ଉଆଳିକିତେ ଗାଣ୍ଡାମିଞ୍ଜି ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜି ରଙ୍ଗ କାତ (ସୁତୁରୁ, ନିଲିଆ, ସାଳାଂସାଂ ବରନ୍‌ଲାଗ୍) ଆବଜୟଜ ରଙ୍ଗ ମାବତାମାନେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବରନ୍‌ଲାଗ୍ ବୁଇଆ ବାଗ-୧ଆ ପୁଷ୍ପା ୧,୨ ଆଉ ୩ କିମିବ୍ କି ।

● ତାଗ୍ କେଳ

ଦିଦି କେନ୍ଦରତେ ମୁଇଟ୍ କୁବା ବାଲାଟିତେ ତାଗ୍ ମୁନେ । ବନବନମିଞ୍ଜି ଆକାର ଜିମିତି - ସାନ ଆଉ କୁବା ତବା, ତବାକୁଳ, ନୁଡ଼ିଆ କୁଳ ଇତିଆଦି ତିଞ୍ଜିଜ୍ ତାଗ୍ ରଗେପେ ଗାମାମେ । ଆଉ ବେଳାମିଞ୍ଜି ଜାଗାତା ମେମେଲନମା ରଙ୍ଗ ଜିମିତି - ଅଲତା, ନିଲିଆ, ସାଳାଂସାଂ ଇତିଆଦି ତାଗ୍‌ତେ ମେସାଅକିଜ ବନବନମିଞ୍ଜି ରଙ୍ଗ

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ବେଳା ଆଜାର ଏରା ଆଉତିଆନା । ଚୁରାତେ ଜୟଜ ଗାମ, ‘ଚୁରା ମୁଇଟ୍ ଟେକା ଅରେନ୍ ଆରା ଆଲିତା ଚଂଅନାଜ୍ ଅଲଗ୍ ଅରେନା’ । ଆଜାର ଗାତାର ସବାନ୍‌ଜ ଚୁରା ଜିମିତି ଟେକା ଆଲିତା ଚଂଅନାନ୍ ଇତିର ବଡାଅଜ ଅୟାଟ୍ ଅଲଗ୍ ଅରେନାନା । ସୁଗାଇ ଉଗରେଆନା । ଆଜାର ଗାମ, “ବୁଦି ଆସିଆନାଲେ ଉପାୟ ତେନ୍‌ଡେ” ।

ପରଶନ :

- ★ କୁଦୁ ଅଲଗ୍ ଆଡ଼ି ଅରେନ୍‌ଟେର ?
- ★ ଚୁରା ଅଲଗ୍ ଜିମେ ଗାମଜ ବିରି କିବ ?
- ★ ଚୁରାତେ ଜୟଜ ଆଜାର ବିରି ଗାମ ?
- ★ ଚୁରା ସୁଇଟ୍ ଚୁପୁଲିତା ଅଲଗ୍ ଅରେନାନ୍ ?

● କିକିଜ୍ ଗିତ ‘ଉଆ ନିଂଞ୍ଜ ନେବତମା’

ଉଆ ନିଂଞ୍ଜ ନେବତମା (୨ଏଲ)
ଅୟାଟ୍ ଇତି ନେଟେକେନା
ଅୟାଟ୍ ଇତି ନେଟେକେନାଜ୍ ସରଗତେ ନେଜଏ ।

ଉଆ ନିଂଞ୍ଜି .....

ବକବ୍ ନିଂଞ୍ଜିଆଁ ନିଜିମା,
ଇଜିଂ ଆଲୁଲି ଇତିବ ନିଜିବ୍
ଉଆ ନିଂଞ୍ଜି .....

ତାରମ୍ ନିଂଞ୍ଜିଆଁ ନିଜିମା
ଆଲିବ ନେତେଗେ ନିଂଞ୍ଜି
ଉଆ ନିଂଞ୍ଜି .....

ଇଜିନି ନିଂଞ୍ଜି ନେତଲେନା
ଆଷୁତେ ବକବ୍ ନେଲାଗାଏ

ଅଷାନିଂଞ୍ଜିଞ୍ଜେ ନାବଟ୍‌ଏ,
ଚୁଲିବ ନିଂଞ୍ଜି ନେଲ୍‌ଏ

ଆଲିବ ନିଂଞ୍ଜି ନେତେଗେ
ନଚଲଆଁଜ ନେତକନା

ବୁଡା ଆଲୁଲି ନିମୁଟାଏନା,
ନିଂଞ୍ଜି ଇଜିତେ ସିବା ନିକିମା

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

କିମିଚ୍ଛି ।

● **କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା**

ଦିଦି ପୁରିବାରଆ ଚିତର ଆବ୍ଜଏୟଜ ପୁରିବାର ସଂପରକ ପରସନ ଜିମିଏ ।
ଜିମିତି :-

ଇନି ମିଦିରା ଅବାର ଆଡ଼ି ?

ଇନି ମିଦିରା ବୁଇର ଆଡ଼ି ?

ଇନି ମିଦିରା କାକାର ଆଡ଼ି ?

ଇନି ମିଦିରା ବକରାଏର ଆଡ଼ି ?

ବକ ବକରା ଏପଥା ତୁଲ୍ ଆପେ ବିରି ଏକେଲେକେ ?

ଇନି ତେଗାନ୍ ମାସଟରାଣି ଉଆଳି ଜିଇନ୍ତି ଉଇର ଡିଷ୍ଟିଞ୍ଜି ରିମିମା ବନବନମିଞ୍ଜି ପରଶନ
ଜିମିଏ ।

● **କୁଳାକୁଳି ନେଗାରାଏ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ରଙ୍ଗ ଚକ ଡିମିଞ୍ଜିଏ ଆଉ ଲକାତେ ବା କଳାପଟାତେ ଗାରାଏତେ
ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ରା ପୁଷ୍ପା ୪ କିମିଚ୍ଛି ।

● **ମନେ ଉମୁନ୍ତା କେଳ**

ଆଗିଲା ପରିବାରଆ ମୁଇଟ ପୁରା ଚିତର (ଅବାର, ବୁଇର, କାକାର, ବକରାଏ)
ଉଆଳିକିତେ ମାବ୍ଜଏ । ଅବତା ନିକାତା ମିନ୍‌ଗ୍ ଲୁକଆ ଚିତର ଆରାସିକେ ଜେନା
ଚିତର ମାବ୍ଜଏ ଆଉ ଆଡ଼ି ଜଅତେ ଗାମଜ ଜିମିଏ ।

(ଦୁଣିଞ୍ଜିତ ଦିଦି ଅଲଗା ଚିତର ବି ବେବଆର ରିମିମା କିକିଚ୍ ।)

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଉଆ ନିଞ୍ଜି .....

ନିଞ୍ଜି ନଚଳ୍‌ଆଁ

ଜୁଆର ନିକିମା ନିଞ୍ଜି

ଉଆ ନିଞ୍ଜି .....

ତୁଲିବ ବକବ୍ ନେଲାଗାଏନା

ପତେତେ ନେଡକନା ....

● **ବଲ ନେତମେ ଆଉ ନେସବେ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମୁଇଟ ତାଳିତେ ମାବ୍‌ଆଁନେ ଆଉ ନିଦିଷ୍ଟ ଜାଗା/ବାଲାଟି ଆଲୁବ
ବଲ ତମ୍‌ତମ୍‌ତେ ଗାମାମେ ।

ଦିଦି ମିନଗ୍ ଉଆଳିକିତେ ବଲ୍ ତମ୍‌ତମ୍‌ତେ ଗାମାମେ ଆଉ ମିନଗ୍ ଉଆଳିକିତେ ସସବତେ
ଗାମାମେ ।

● **ରଙ୍ଗ ତାମାନ୍**

ତାଳି-୧ଆ ଡିଷ୍ଟିଞ୍ଜିଇସେରେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇତା ବାଗ-୨ଆ ପୁଷ୍ପା ୧, ୨, ୩ ଆଉ ୪ କିମିଚ୍ଛି ।

● **ଡାଗ୍ କେଳ**

ତାଳି-୧ଆ ଡିଷ୍ଟିଞ୍ଜିଇସେରେ ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● ବାଲି କେଳ

ଦିଦି ବନବନମିଞ୍ଜୁ ଡବା, ଚାଞ୍ଚ, ପାମାର୍ତା ନୁଡ଼ିଆ କୁଳତେ ବାଲିବ ଏବତମାପେ ଗାମାମେ । ବାଲିତେ ଅଦା କିକିବ୍ ଇଆନ୍ଲେ ଉଆଳିକି ବନବନମିଞ୍ଜୁ ଆକୁରୁତି କିକିବ୍ ରିମିମାକି । ଉଆଳିକି ଏବତମା ବଳତେ ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଜମଏ । ଜିମିତି ଉଆଳିକି ବାଲି ଆତମକିକି ଜେନା ନାଲେ ଆରାକା ଅମର, ମତେଜ୍ ବା ଲୁତୁରତେ ବାଲି ଆତୁରତେ ଜେନା ।

● ଦରପଣ କେଳ

ଦିଦି କେନ୍ଦରତେ କୁବା ଦରପଣ ସାମନାତେ ଅବାଏଁଜ୍ ସୁଇଁଷ୍ଟ ଲେଲେଜ୍ତେ, ବୁଇଁଜ୍ ସୁଇଁଷ୍ଟ ଲାରାକେ କିକିପ୍ତେ ଗାମାମେ । ଅଲଗା ଲୁକକା ବନବନମିଞ୍ଜୁ କମତେ ଜୟକିଜ ଉଆଳିକି ଆରାକା ଜମଏତା କମ ଜଜଏରିମିମାକି ।

● ସିଦା ଆଉ ବଙ୍କା ଗାରତେ ନେତାଜି

ଦିଦି ଲକାତେ ସିଦା ଆଉ ବନ ବନମିଞ୍ଜୁ ପରକାରର ବଙ୍କା ଗାର ଟାଣେଅଜ ଉଆଳିକିତେ ଗାର ଆଲିତା ଡିଅର ଏଡାଜି ବୋଲି ଗାମାମେ । ଡାଜିଆଁ ବଳତେ ସମୟାଏ ତାଳି ମାରେଅକିଜ ଉଆଳିରେତେ ମୁଗୁରାଏକି ।

● ଆଗ ଗାତା ‘ବିଲାଇ କୁୟାନ୍ ପାନମି’

ଟାଙ୍ଗୁରୁଆ ଅବାର ମଙ୍ଗଳବାର ଆଟବ ଅନ୍ତେର । ଆଟତା ମୁଇଁଟ ଉଜି, ପେଷେ ଆଉ ସୁକୁଆ କାର୍ ସଂଡ଼ଜ ଅରେନ୍ତେର । କାର୍ତେତେ କାଳାଇତେ ଉସିଗଜ ଉନ । କାର୍ ବାସନା କୁଇଅଜ ମୁଇଁଟ ବିଲାଇ ସୁଗି ସୁଗି ତେନଜ କାଳାଇ ତୁଲିଆ

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● କୁଲାକୁଲି ଗାତାବାରାତା

ତାଳି-୧ଆ ଡିଶ୍ଟିଞ୍ଜିଭସେରେ ।

ଇନି ସଇତ ସାନ ଆଉ କୁବା ପୁରିବାରଆ ଚିତର ମାବ୍ଜଏ ବିରି ସାନ ପୁରିବାର ଆଉ କୁବା ପୁରିବାର ମାବ୍ତାମାନେ ।

● କିକିଜ ଗିତ ‘ନିଞ୍ଜି କୁନା ମନା ମାମୁଁ ଇଞ୍ଜିବା’

ନିଞ୍ଜି କୁନା ମନା ମାମୁଁ ଇଞ୍ଜିବା,
ରେଜ୍ ତାଗ୍ପେଜ କିବେପେ ସଜ,
ମାମୁଁ ଇଞ୍ଜିବା ଆଡ଼ି ଆସିକେ.... ଆଜା
ତୁକୁ ତୁକୁ ବାଡ଼ି ଡାଜି ଆରାର
ତରତର ଡାଜି ଆଜାଞ୍ଜିର
ଡକସେରେ ଆଜାଞ୍ଜି ଡାଣ୍ଡ ଇଞ୍ଜିର
ଦାଉଳା ତାଳିକେ ସରସର .....
ମାମୁଁଞ୍ଜି ଇଞ୍ଜିବା ଆଡ଼ି ଆସିକେ .... ନାନା
କିର ରଜ୍ଜକେ ଆର ଚରଚର
ଦୁଇ ବନାଏକେ ଆର ସରସର
ମାମୁଁଞ୍ଜି ଇଞ୍ଜିବା ଆଡ଼ି ଆସିକେ ... ମାମୁଁ
ସେକାଳତେ ବୁଲୁରତେ ତରତର
ସିଲୁଗ୍ ସିସିତେ ଆଗବର
ସେଡନ୍ ରେଜ୍ରେଜ୍ତେ ଆଗବର
ମାମୁଁଞ୍ଜି ଇଞ୍ଜିବା ଆଡ଼ି ଆସିକେ ... ସାସୁ
ଅଳାଗ୍ ରିରିତେ ଦଡପଡ

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ଆଉଟିଆନା । ବିଲାଇ ଲୁବିଆନଜ କାର୍ କିଂଜିମ୍ତେ ମନ କିବ । ବିଲାଇ
ଏକାତରମିଞ୍ଜି ସୁକୁଆ କାର୍ ଜିମେ ଗାମଜ କାଳାଇଆ ବକବ୍ତ ଉସିଗଜ କଲେର
ତକସେରାନ୍ । ଏରେବେଳା ଟାଙ୍ଗୁରୁଆ ଅବାର ତେନଜ ଡଣ ଉରେ ଗାମଜ ସୁକୁଆ
କାର୍ ତଗରାଏଆନା । ବିଲାଇ କଂଅଜ ଆଉବ ନିବ ଦବଡେଅ । ଏରେବଳା
ବିଲାଇରେ ଟାଙ୍ଗୁରୁ ଅବାରା ଇଞ୍ଜିଆ ଆବ୍‌କୁଟିରମାନା । ଆର ବିରିକ ଗାମଜ ଦବଡେଅ
। କାଳିଆ ସେଲଗ ଶଦର ଅଂଅଜ ବୁଗ । ବିଲାଇ କୁଷ୍‌ଆ ଅନଜ ଆବ୍‌କୁଟିରମାନ
ବଳଆ କାଳାଇରେ ଗୁଟାଏରମାନ୍ । ବିଲାଇ ଦବଡେସୁନ୍ ତୁଅ ।

(ଅତି ଲୁବ ଇକିବଜ ସମୟାଏ ମନା)

ପରଶନ (ସୁଗାଇ ଲୁବ କିକିବ୍ ଇଆନ୍‌ଲେ ସାବରେଞ୍ଜି ମନା)

- ★ ଟାଙ୍ଗୁରୁ ଅବାର ମଙ୍ଗଳବାର ଆଟତା ବିରି ବିରି ଅରେନ୍‌ଚେର ?
- ★ ବିଲାଇ ବକବ୍ତ ମାଣ୍ଡାତେ ଉସିଗସେର ?
- ★ ଆଡି ଶଦ ଅଂଅଜ ଦବଡେସୁନ୍ ତେନ ?
- ★ ବିଲାଇ ମାଣ୍ଡାତେ ଆବ୍‌କୁଟିରମାନା ?

(ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବାବେତେ ତିମିଞ୍ଜି ଆଉ ଆଗରା ମୁକ୍ୟ ଗାତାରେ ଗାମାତାଏକି ।)

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

କିସୁଣିତେ କିପ୍‌କେ କଡକଡ
ଚିତଉ ଅଳାଗ୍ କିବ୍‌କେ କୁବା କୁବାର
ଚୁକୁଳି ଲାଲାର୍‌କେ ସାନ ସାନର

● **କେଳ ‘ପୁଣ୍ଡିତ ଗାମ’**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅଲେବ୍‌ତ ଗାମାତାଏ ବିରି ଏରେଡେଗାନ୍ କିକିପ୍‌ତେ ଗାମାମେ ।
ଜିମିତି- ବୁଇଁଜ୍ ସୁଇଁଷ୍ଟ ଲେଲେଜ୍‌ଡେ, ଆଜାଞ୍ଜି ସୁଇଁଷ୍ଟ ତାଜିକେ ଇତିଆଦି ...

● **ଲଟବ୍ କମ**

କେନ୍ଦର ବାଏତା ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଲଟବ୍ ଚକଟେଅକିଜ୍ ବନବନମିଞ୍ଜି
ଗିନିଷ ଜିମିତି - ଗୁଳା, ତିଗିଟି, ଅଳାଗ୍, ଆଟାସର୍, ରୁଟିକାନାବନାଏପାଟା, ଚକ,
ବାଡି, ଲାକୁ ଅଦକତା କିକିପ୍‌ତେ ଗାମାମେ ।

● **ଆଗ ଗାତା ‘ବିଲାଇ କୁୟାନ୍ ପାନମି’**

ତାଳି-୧ଆ ତିଞ୍ଜିକସେରେ ।

ପରଶନ

- ★ ଟାଙ୍ଗୁରୁଆ ଅବାର ମାଣ୍ଡିବ ଅନ୍‌ଚେର ?
- ★ ବିଲାଇ କାଳାଇତେ ବିରି ଜୟ ?
- ★ ସେଲଗ୍ ବିଲାଇତେ ବିରି କିବ ?
- ★ ବିଲାଇଆ ବକପ୍‌ତତା କାଳାଇ ସୁଇଁଷ୍ଟ ଗୁଟାଏରମାନ୍ ?

(ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଆଗରେତେ ବେଗାତାଏତେ ଗାମାମେ ।)

ମାସ-୨

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● କୁଳା ଗାତାବାରତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ନିଜେ ଇଣିର ଆବଜୟଜ ଚିତର ଆବଜୟଜ ବନବନମିତ ଅଂଗରା ନାଅଁର ଗାମାତାଏ । (ଅଦରବାଗା ଉଆଳିକିତେ ନିଜ ଇଣିର ଆବଜିବଜ ଲେକାଗାତା ଟାରେଅଜ ନାଅଁର ଗାତାଏ ଗାମାମ୍ ।)

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷୁଟା- ୫ କିମିବିକି ।

● ଦବଡେ କମ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସାନ ସାନ ଦଳବ ବାଗ କିବଜ ତରମିତେ ମୁଇଁଷ୍ଟ ଦଳଆ ଉଆଳିକିତେ ତମମଗ୍ଗନ ଆଉ ୨୦/୩୦ ପୁରୁ ଲାକାତାସୁନ୍ ମିନଳକ୍ ଉଆଳିକିତେ ଅଣେଞ୍ଜ୍ ଲେକା ବଲ, ରାସିଂ, ଡିଅର ଗିନିଷତେ ନୁନେ ଆଉ ଏକା ଏଲମିଞ୍ଜ୍ ଦବଡେଅକିଜ ଗିନିଷ ଅରେନକିଜ ନିଜ ଜାଗାବ ପେରେପେ ଗାମାମ୍ ।

● (ପଜଲ) ରାମାଜ୍ତା ଚିତର କୁମୁଲିକି

ଦିଦି ମୁଇଁଷ୍ଟ ପୁରା ଇଣିରା ଚିତରତେ ୩/୪ ବାଗ କିମିବ୍ଜ ଉଆଳିକିତେ କୁଲିତେ ଡିମିଞ୍ଜେ । ଇନି ତେଗାନ୍ ଅଲଗା ଅଲଗା ଚିତରତେ ସେଜକିଜ ବନାଏ ରିମିମାକି ।

● ବାଟି ତତମ୍

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମୁଇଁଷ୍ଟ ଟିକଣା ଜାଗା ବା ଗାତର୍ତେ ବାଟିରେ ଉସିଗ୍ତେ ଗାମାତାଏ ।

● କିକିଜ୍ ଗାତ ‘ଇନିତ ଆଞ୍ଜାଁ ବକବ୍’

ଦାଳି ୨ୟା ଡିଷ୍ଟିଜ୍ଜସେରେ ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● କୁଳା ଗାତାବାରତା

ଦିଦି ନିଜେ ଇଣିର ଆବଜୟଜ ଚିତର ଆବଜୟଜ ବନବନମିତ ଆଉ ନାଅଁର ଗାତାଏତେ ଗାମାମ୍ ଯିନ୍ତି-ଅମର୍, ନକ, ଆଜୁଲି, କୁଉଣି, ଆଣ୍ଡୁ, ତାରମ୍, ସିଲିତମ୍, ଆଲ୍ୟାଂ, ଦାନ୍ତ ଅଦକତା ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷୁଟା ୫ ଆଉ ୬ କିମିବିକି ।

● ସାଂବାଲେଆନ୍କିଜ କମମନାକି (ସମନ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବା)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସିଦା ଗାରତେ ମାପ୍ଟଂଗ୍ନେ । ବକବ୍ତେ / ଇତିତେ ବିନ୍ ବେକେ ସବାନ୍କିଜ ୧୦/୨୦ ପୁତତେ ଗାର ଟାଣେଅଜ ଏରେ ଜାକଜ୍ ଡାଜିତେ ଗାମାତାଏ

● ମଜାଲିଆ ପରଶନ

ସାବରେଞ୍ଜ କଂକେ ଇଣି ଆଲିତା ଆସିକେ ଗାତାଏପେ

ଉଆଳିକି ଆଞ୍ଜ୍ ଆଡ଼ି ..... (ବକବ)

ତମର୍ ଆଜୁଗା ଆସିକେ ଜା ଜିମ୍କେ, ଆଜାଏକେ,

ଗାତାଏପେରି ଆଞ୍ଜ୍ ଆଡ଼ି ..... (ଦାନ୍ତ)

● କିକିଜ୍ ଗାତ ‘ଇନିତ ଆଞ୍ଜାଁ ବକବ୍’

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● ରଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

ଦିନି ଉଆଳିକିତେ ବନବନନିତ ରଙ୍ଗ ଚକ ଡିଞ୍ଜି କୁଲାକୁଲି ବାବରେ ରଙ୍ଗ ଲାଗାଏତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷୁଟା ୬ କିମିବିକି ।

● ଆଗ ଗାତା ‘ଆଶୁ ଆଉ ଚୁପି ବାଲା’

ଦୁମ୍ପ କାରାବେଳ । ମିନକ୍ ଚୁପିବାଲା ପାରିଆତେ ଚୁପି କିବଜ ଆବଂତେ ଅଂଗନମାନ । କାରାତେ ତାଜି ତାଜି ଆରତେ ସୁଗାଇ ଆୟତଥାନ । ଗଂତେ ଅଂଗର୍ ଅଂଗର୍ ମୁଇଶ୍ ମାଟା ବଳ ସୁମୁସି ଅଳଗାନ । ଆର ଏରେ ସୁମୁସି ତୁଲିତେ ଚୁପି ପାରିଆରେ ଉନଜ ଜିରାୟାନ । ସୁମୁସି ଚାଇତେ ସୁଲୁସୁଲୁ ପବନବ ଆରା ଅମରତ ମାକୁରାନଜ ଲେବେର । ଏରେ ସୁମୁସି ତାଳତେ ସୁଗାଇ ଆଶୁ ଆସିଆନ୍ତି । ଚୁପିବାଲାଲ ଲେବେରତ ଜୟକିଜ ଆଶୁକି କଲେ କଲେର ଅଲେଆନ୍ତିଜ ଆରା ଚୁପିର ଗଗାନ୍ତି ବିରି ବକବତାକାତେ କୁରାନ୍ତିଜ ସୁମୁସି ତାଳତେ ତକଆନ୍ତି । କିଚି ସମୟ ଅନଜ ଚୁପିବାଲାରେ ବୁଲୁରାନ୍ତିଜ ଜୟଜୁ ଆରା ପାରିଆରା ମୁଇଶ୍ ଚୁପି ଜତେ । ମାଣ୍ଡିବ ଅନ ? ଆଲିବ ଲଅଁ ଜୟଜୁ ସାବରେଶ୍ ଚୁପି ଗଗାନ୍ତିଜ ଆଶୁରିକି କୁନିଞ୍ଜିରିକି । ଆର ବିକଳଆନ୍ତି ଗାରାନ୍ । ଆଖି ଚୁପିଶ୍ଚିକି ଆନେ ଗାମଜ ଗାରାନ୍ । ଆଶୁକି ଆଅଂଗିକି । ଚୁପିବାଲାରେ ମୁଇଶ୍ ବୁଦି ପାଞ୍ଚେଅ । ଆର କୁରତେରାନ୍ ଚୁପିରେତେ ତିଗାରଜ ତମ । ଆରତେ ଜୟକିଜ ଆଶୁକି କୁମୁରତା ଚୁପିରିକିତେ ତୁଲିବ ତମକି । ଚୁପିବାଲା ଉଗରେଆନ୍ତି ସାବରେଶ୍ ଚୁପି କୁଲାୟାନ୍ତି ପାରିଆତେ କିବାନ୍ତି ଆବଂତେ ଅନ ।

(ବୁଦି ଆସିଆନ୍ତେ ଉପାୟ ତେନ୍ତେ)

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ନିତ ଆଖି ବକବ୍

କାରା ଗିମାତେ ସଏକେ

ସବ୍ତେ ଯେବେ ଚାତା

ଆଖି ସବ୍ତେ ଯେବେ ଚାତା ...

ନିତ ଆଖି ଅମର୍

ଅମର୍ ଲଂଗଜ ଜଏକେ ସୁବୁ,

ଆରଏରେ ଜେନା କିଚି ବାକି ।

ଆଖି ଆରଏରେ ଜେନା କିଚି ବାକି ...

ନିତ ଆଖି ମତେଜ୍ ,

ଅଙ୍ଗର୍ ତେଙ୍ଗର୍ ଇରେ ପବନ,

ନିତ ଆଖି ଜୀବନ

ଆଖି ନାନ୍ତେ ଜୀବନ ଜୀବନ ଯାକଜ୍ ....

ନିତ ଆଖି ତମର୍

ଯାଆ ଯିମ୍କେ, ଆଜାଏକେ ଦାନ୍ତ

ରିକ୍କେ ସମୟାଏ

ଆର ରିକ୍କେ ସମୟାଏ .... ।

ଅୟାଟ ଲୁତୁର୍ ପୁଣି ଅଲାଗ୍ ଅଳଗାନ୍ତେ ରିମ୍ତେ ଅଅଁ

ଆଷ୍ଟି ରିମ୍ତେ ଅଅଁ..... ।

ନିତ ଆଷ୍ଟି ଇତିପ୍ ଯାଆ ଯିମ୍କେ, ଯାଆ ଉକ୍କେ,

ସାବତରେଶ୍ ନାଆଁନ୍ ମେଳ

ଆଷ୍ଟି ନାନ୍ତେ ସାବତରେଶ୍ ମେଳ ..... ।

ପାବ ଅୟାଟ ଇନି ...

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ପରଶନ:

- ★ ଚୁପି ବାଲା ମାଣ୍ଡିବ ଅଙ୍ଗନମାନ ?
- ★ ଆଣ୍ଡୁକି ମାନତାତେ ଆସିଆନ୍‌କି ?
- ★ ଆଣ୍ଡୁକି ଚୁପି ଗଗାନ୍‌କିଜ ବିରି କିବାନ୍‌କି ?
- ★ ଚୁପି ବାଲାରେ ଆରା ଚୁପିରକି ସୁଣିତ କୁୟାନା ?

● କେଲ ‘କିଲଗ୍ ମାମୁଁ କିଲଗ୍ ମାମୁଁ, ସମୟ ବିରିଆ ଦିରେ ?’

ମିନଗ୍ ଉଆଳି କିଲଗ୍ ମାମୁଁ ଇଆନ୍‌ଜ ମୁସାତା ରମଏନା । ଅଦକତା ଉଆଳିକି ଦାଳି କିବାନ୍‌କିଜ ଆଉ ମୁସାତା ତମଙ୍ଗନାକି ।

କିଲ ମାମୁଁତେ ଉଆଳିକି ଜିମିକି

“କିଲଗ୍ ମାମୁଁ କିଲଗ୍ ମାମୁଁ ସମୟ ବିରିଆ ଦିରେ ?”

କିଲଗ୍ ମାମୁଁ ଗାମାତାଏ

“ଲେବେରା ଦିରେଲେ କା ଲେବେରା ଦିରେ ।”

ଉଆଳିକି ଲେବେରାତେଗାନ୍ କିମିବ୍‌କି । ଇନିତେଗାନ୍ ଚଂଅଁନ୍, ଆମର, କାଡିନା, ଚିଅଲେ, ଉଜି ପେଷ୍ଟେ କୁକୁର୍ ତେଗାନ୍ ଅଦକତା କିମିବେକି । ଯେତେବେଳେ କିଲଗ୍ ମାମୁଁ ଜିଜିମା ଦିରେ ଗାମାମ୍ ଏରେବଲତେ ଉଆଳିକିତେ କିଲଗ୍ ମାମୁଁ ଦମବତାଏ ଆଉ କିଲଗ୍ ଯିଏତେ ଜିମିବେ ଆର କିଲଗ୍ ମିନା । ଇନି ତେଗାନ୍ କେଲବ ଉଆଳିକି ସାବରେଖ୍ ଅବିନୟ କମରେ କିମିବ୍‌କି ।

● କିକିଜ୍‌ଗିତ ‘ସେକାଳତେ ବୁଲୁନାଜ ଆଖ୍ କାଡିନା’

ତାଳି-୨ଆ ଡିଭିଇସେରେ ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଦୁନିଆଁ ସାରା ତାଜିକେ ଆଖ୍
ଇନି ପାଦବ ଆଖ୍ ତାଜିକେ ଇନି ପାଦବ ପରା .... ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଲରା ବାଗ-୨ଆ ପୁରୁଷୁଟା ୭ କିମିବିକି ।

● ଏବତମ୍ “କିଲଗ୍ ମାମୁଁ, କିଲଗ୍ ମାମୁଁ ସମୟ ବିରିଆଦିରେ”

ତାଳି-୧ଆ ଡିଭିଇସେରେ ।

● କିକିଜ୍ ଗୀତ “ସେକାଳତେ ବୁଲୁନାଜ ଗସେନା ଆଖ୍ ବାଡ”

ସେକାଳତେ ବୁଲୁନା କାଡି ଗସେନା

ତଣ ଉରୁଡା ଆଗରୁ ଗୁଜ୍‌ତିନା ।

ଆସନ ଆଲିତେ କୁସିରେ ତକନା

ବୁଲୁଖ୍ ଯାଆ ଡିମିଏଁ ଉରେ ସେନା ।

ଉରୁ ଗିନିଷକି ଆମା ଚିଅକେ ଜେନା

ସୁଗାଈ ଆସିଆନ୍‌ଲେ ପେରାଏ ସେନା ।

ତଣତେ ଗୁଣିର୍ ମା ତବ୍‌କଏକେ ଜେନା

କତେ ସାପାକିମା ଆଖ୍ ବବଜାଁ ।

ମା ବତାଏକେ ଜେନା ନୁକୁଡି ଆଖାଁ

ନୁକୁଡିଆ ମୁଲି ରୁଗଥା ଇଖାଁ ।

ତମର୍ତେ ମା ତିକେ ଜେନା ବାଗି ତାକ୍ ।

ଅତେଖାଁନଜ ଉରେ ତାକ୍ ।

ବେଆମ କିମା ସେକାଳ ବୁଲୁ

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● **କାଗଜ ନେବାଙ୍ଗେ, ନେବାଙ୍ଗେ ଆଉ ନେସାକାଳେ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଏଣ୍ଡେଜ୍ ଦଳ କିମିବେ । ମୁଇଣ୍ଡ ଦଳତେ ଅମ୍ପାର୍ କାଗଜ ଡିଞ୍ଜିଜ୍ କଣ୍ଡ କଣ୍ଡ କିବକିଜ ରାଠାଇଜ୍ତେ ଗାମାମେ । ଆଉ ମୁଇଁତା ଦଳତେ କାଗଜ ବାଙ୍ଗେଅଜ ପକ୍କା ବନାଏତେ ଗାମାତାଏ । ଆଉ ମୁଇଁତା ଦଳତେ ଲକାତେ ବନନାଏତା ବନବନମିଞ୍ଜି ଆକାରରାତେ ରାମାଜ୍ ଏତା କଣ୍ଡ କଣ୍ଡ କାଗଜ, ରାସି ଅଲାର, ରିଗିଲିକି ବନବନମିଞ୍ଜିତ ଡିଞ୍ଜିଅଁଜ୍ ସାଜାଏତେ ଗାମାତାଏ ।

● **କୋଲାଜ୍**

ଦିଦି ମୁଣ୍ଡୁଷ୍ଟ ଇଣିରା କୁବା ଚିତର ତିମିଏ । ରଜିନ୍ କାଗଜତେ ରାଠାଇକିଜ୍ କଣ୍ଡ କଣ୍ଡ କିବକିଜ୍ ଆଗାବ ଅଞ୍ଜିଅଁବକିଜ୍ ଇଣି ଚିତରତେ ଚପାଏତେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାର୍ତା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷ୍ଟା ୭ କିମିବେକି ।

● **ମାଣ୍ଡି ମିନ୍ଦିରେ ଅଲଗା ବାଚେପେ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କିତିଗଟାକ କାତ ମାବ୍ଜଏ । ଅଲେଞ୍ଜ୍ କାତତେ ଗାଣ୍ଡାମିଞ୍ଜି ଚିତର ମାସିନା ହୁଁଟାକି ମୁଇଣ୍ଡରା ଲୁତୁର୍ ଆରାସିକେ ଜେନା, ନାଲେ ତମର୍ ଆରାସିକେ ଜେନା, ନାଲେ ଅମର୍ ଆରାସିକେ ଜେନା, ଏରେତା ମାଣ୍ଡି ମିନ୍ଦିରେ ଅଲଗା, ମିନଲଗ୍ ଉଆଳିକିତେ ବାଚେତେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଅଲାର୍ତା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷ୍ଟା ୮ କିମିବକି ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଏବଂଆଁ ବୁଲିଏ ଜଳାକା ତୁଲ୍
ଯେତେବେଳେ ଯଉ କାମ ଆଞ୍ଜି

ଉଟାଏ ଦିନି ଏଲା ମାକିପ୍ତକେ ଜେନା ।

(ଅଦରବାଗା ଉଆଳିକିତେ ଉଜି ଜଙ୍ଗା ଉକୁର୍, କାଡ଼ି ଗଷା, ବନବନମିଞ୍ଜିତା ଅବିନୟ କିବକିଜ୍ ମାବ୍ଜଏକି ।)

● **ସବାଦିନିଆ ଚିତ୍ରା (ଧାରାବାହିକ ଚିତ୍ରନ)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ତିଅ ଅବେଆସ ଚିତର ମାସିନା କିତିଗଟାକ କାତ (୪-୫) ଡିଞ୍ଜିଅଁଜ୍ ଆଉ ମେସାର୍ତେ ଆଡିଆ ପରେ ବିରି କମ ଇରେ ଏରେ ତେଗାନ୍ ସବାଦିନିଆ କମରେ ସଜାଏତେ ଗାମାତାଏ ।

● **ବାବୁ ମିଶାଣ କେଳ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ତିଅ-ଅବେଆସ ଆଉ ବାଗି-ଅବେଆସ ଚିତର ମାସିନା କାର୍ତ୍ତ ତିମିଞ୍ଜିଏ । ଲୁତୁ ଗୁଡ଼ି ଅବ୍ଲଗକିଜ୍ କେଳ କେମେଲେକି । ଜୁଉଣ୍ଡି ଆତେ ତିଅ ଅବେଆସ ମଲ୍ଆଁ, ଏରେ ମିଶାଣିତେ ତାମାଞ୍ଜାଁ ଆଉ ଜୁଉଣ୍ଡି ବାଗି ଅବେଆସ ମଲ୍ଆଁ ଏରାତେ ବାବୁ ଜିମିମେ । ଇନି ତେଗାନ୍ କେଳ ତାମାଜିଏ ।

● **ବେଳାମିଞ୍ଜି ଞମ୍ବତା ଗାର ଇଞ୍ଜିଆଁତେ ଗାର ଆଉ ଗେଣ୍ଡଣ୍ ଗିଣ୍ଡି ଗାର ନିଡ଼ିଗାରେ**

ଦିଦି ଲକାତେ ବନବନମିଞ୍ଜି ଆକାରଆ ଚିତର ବନାଅଜ ଉଆଳିକିତେ ଆରା ଆଲୁତେ ଗେଣ୍ଡଳ୍ ଗାଣ୍ଡାଳ୍ ଗାର ଟାଣେତେ ଗାମାତାଏ ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● ଆଗ ଗାତା “ଆଡ଼ି କୁବା”

ତରମିଞ୍ଜ ଇତି, ଇଙ୍ଗି ଆଉ ଇତିବ ଆରାକା ଆରାକା ବିତିରେ କଲେଜ୍‌ଜାନ୍‌କି । ଇତି ଗାମ୍, “ଆଞ୍ଜ କୁବା ।” ଇଙ୍ଗିଗାମ୍, “ଆଞ୍ଜ କୁବା ।” ଇତିବ୍ ଗାମ୍, “ଆଞ୍ଜ କୁବା ବିତେନା ଆଞ୍ଜ ଆଦାର ଜରାଅଜ ବଳ ଯୁଗାୟଜ ଜାଇ ଆପେ କମ ଇରିମ୍‌ତେ । ଏତେ ଆଞ୍ଜ ସାବରେଞ୍ଜିତା କୁବା ।” ଇନି ଅଞ୍ଜି ଇତି ଗାମ୍, “ଜେନା ଜେନା ଆଞ୍ଜି ସାବରେଞ୍ଜିଆତା କୁବା, ବିତେ ଆଞ୍ଜି କମଆନ୍‌ଲେ ତଣ, ରୁଟି, ତମରବ ଗଗଜ ଜାଇ ଇତିବ୍ ଆଦାର କୁଇରେ । ଆଞ୍ଜି ଯୁଦି ଉରୁରେ ଆମା ତିଞ୍ଜିକେ ତେବେ ଇତିବତ ଉପାସ ରମଏନା ଏତେ ଆଞ୍ଜି କୁବା ।” ତାପରେ ଇଙ୍ଗି ଗାମ୍, “ଜେନା ଜେନା ଆଞ୍ଜି କୁବା, ବିତେନା ଆଞ୍ଜି ତାଙ୍ଗିଙ୍ଗି ଜାଇ ମୁଣ୍ଡୁଷ ମୁଇଞ୍ଜି ଜାଗାତା ଆଉ ମୁଇଞ୍ଜି ଜାଗାବ ଅଙ୍ଗର୍ ରିମ୍‌ତେ । ଯଦି ଆତାଙ୍ଗିକେ ଜେନା ଇତି ତଣ, ରୁଟି ଆରିମ୍‌ତେ ଜେନା ଅରେନ୍, ଇତିବ୍‌ଜ ଆଦାର ଆକୁଇରେ ଜେନା ଏତେ ଆଞ୍ଜି କୁବା ।” ଏରେ ତାସୁନ୍ ଇତି ଆଉ ଇଙ୍ଗି ମେସେଆନ୍‌କିଆଜ କିଚି ଆକମଆନ୍‌କିଆ । ଇତିବତେ ଉଚିର୍ ଶିକ୍ୟା ବାଡ଼ିଞ୍ଜି ବାବେଅକିଆ । ଏତେ ଇତି ଆଉ ଇଙ୍ଗି କିଚି ଆକମଆନ୍‌କିଆ । ଏତେ ଇତିବ୍‌ଜ କିଚି ଆଦାର ଆକୁଇଆନା କି ଜରାୟଜ ଇତିତେ ବଳ ଯୁଗାଏ ଆରିମାନ୍ । ମୁଇଞ୍ଜି ଦିନ ପରେ ଇଙ୍ଗି, ଇତି ଆରାକିଆ ଜାଗାରକିଆତା ବୁକୁର୍ ଆରିମାନ୍‌କିଆ । ଇତି ଇଙ୍ଗିତେ ଗାମ୍, “ବିରି ବାକିବେ ? ନିଞ୍ଜିବା ବିରି ତାଙ୍ଗିଗ୍ ବାରିମ୍‌ତେ ଜେନା ?” ଇଙ୍ଗି ଗାମ୍, “ନିଞ୍ଜିବା ବିରି ବାକିବେ ?” ଇନି ଅଞ୍ଜି ଇତିବ୍ କୁଟିଜ୍ ମଲ୍ୟେଆନ୍‌ଜ୍ ଗାମ୍, ଏଲେ କା, ସମସାଏ ସିନା ନେମେସେଆନ୍‌ଲେ ନେକମଆନ୍‌ଲେ ସାବରେଞ୍ଜି ନିଜ ନିଜ ଜାଗାରାତେ କୁବାର ନିଆନ୍‌ଜ ନେରଏନା । ଇଙ୍ଗି ତାମାଙ୍ଗି, ଇତି କମମନା ବିରି ତଣ, ରୁଟି, ତମରତେ ତିମିଞ୍ଜି ଆଉ ଆଞ୍ଜି ଆରତେ ଜରାୟଜ ବଳ ଯୁଗାଅଲେ ସମସାଏ ତାଙ୍ଗି ନିରିମା । ଏତେ କୁବା ଆଡ଼ି ନା ନେଗାମଜ ନାମାକଲେଜ୍‌ତେ ଜେନା, କୁ ସମସାଏ ନେମେସେଆନ୍‌ଜ ନେକମନା । ଇତି, ଇଙ୍ଗି ଇତିବ୍‌ବା ସାଙ୍ଗେରେ ମେସେଆନ୍‌କିଆ । ଏରେ ତାସୁନ୍ ଆଉ ଆକଲେଜ୍‌ଆନ୍‌କି ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● ମାସିନା ଦାରଣା (ଅବସ୍ଥାନ ଧାରଣା)

ଦିଦି ଇଣିଆଁ ଚିତର ଆବ୍‌ଜୟଜ ମାଣ୍ଡି ଅଙ୍ଗ ଆଲିତା ଆସିକେ, ମାଣ୍ଡି ଇଣି ଅଙ୍ଗ ତୁଲିଆ ଆସିକେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ?

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାର୍ ବାଗ-୨ଆ ପୁରୁଷ୍ଟା ା କିମିବ୍‌କି ।

● ଆଗ ଗାତା “ଆଡ଼ି କୁବା”

ତାଳି-୧ଆ ତିଞ୍ଜିକସେରେ ।

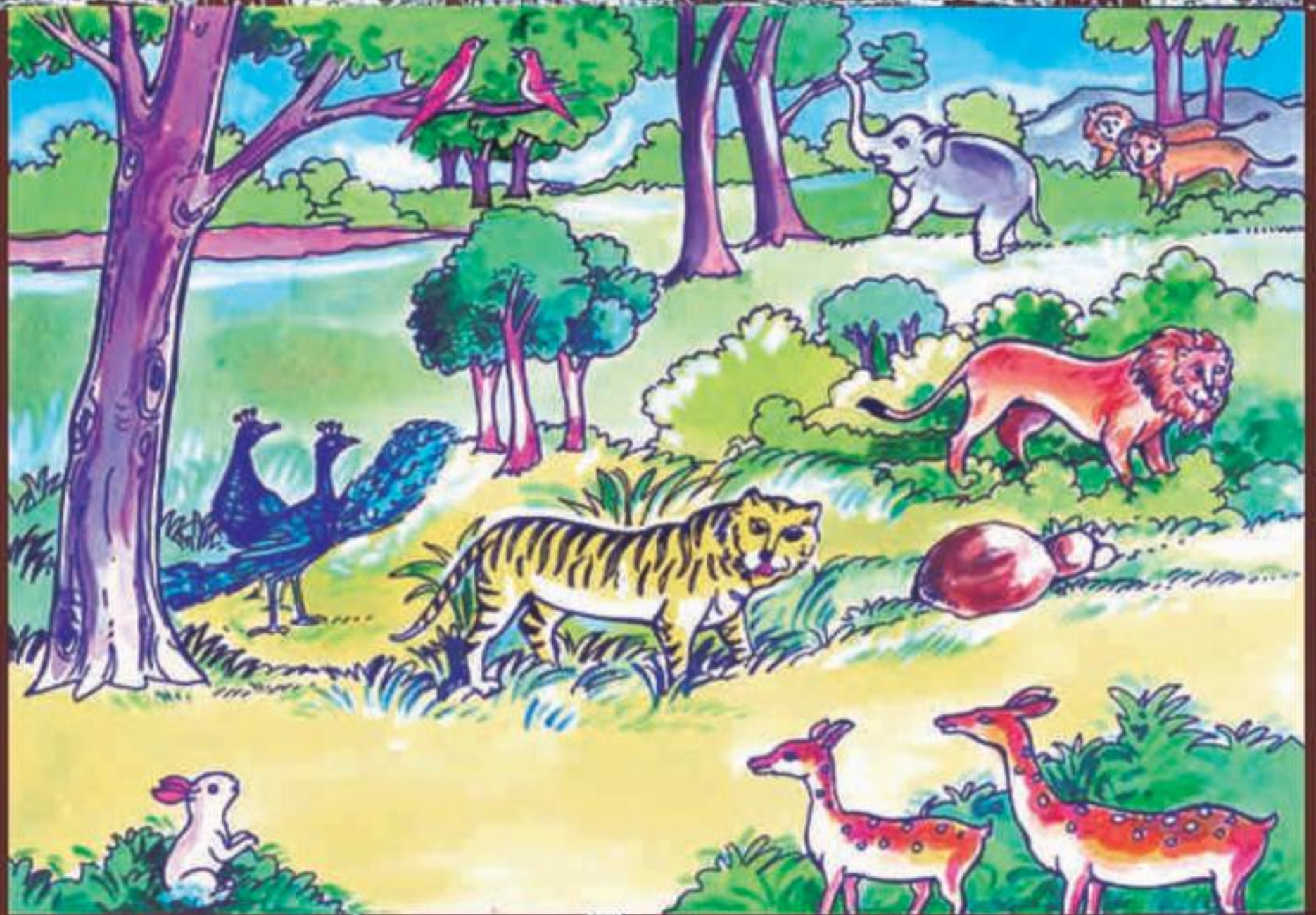
ଦିଦି ଆଗ ଗାତାଏ ଉଚାଅଜ ତୁଲିଆ ଲେକାଇସେରେ ପରଶନରିକି ସାବରେଞ୍ଜି ଉଆଳିକିତେ ଜିମିଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ

- ★ ଆଡ଼ି ଆଡ଼ି କଲେଜାନ୍‌କି ?
- ★ ଇତିବ୍ ବିରି ଗାତାଅ ?
- ★ ଇଣି ବିରି ଗାତାଅ ?
- ★ ଇଙ୍ଗି ବିରି ଗାତାଅ ?

● ଇନି ଆଗତା ଆପେ ବିରି ଏସଜ ?

ତାଳି-୧
୩/୪ ବରଷ

● **କୁଲା କୁଲି ଗାତାବାରତା**

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଝଗଟା ପୁଣ୍ଡୁକନ୍ତେରକା କୁବା ଚିତର ସୁଲ ନାଲେ କୁବା ଟାଣ ପାଟାତେ ମାରେଅଜ ଅଲେଇ, ସେଲଗ, ସେକଏ, ଅସ, ବିଲାଇକା ନାଅଁ ଜମଣାଏଁ ।
। ଲଟବ୍ ନମୁନା କାରବାର କିକିପ୍ ରିମିମା ।

ଅମର୍ତ୍ତକି ତିଅର ଆଜକିକି ଉଆଳିକିତେ କାତରିକି ଆବଜିବଜ ପୁଣ୍ଡୁକନ୍ତେରକା ନାଅଁ ଜମଣାଏଁ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ କୁଇଅଲାର୍ ବାଗ-୧ଆ ପୁରୁଷ୍ଟା ୯ କିମିବକି ।

● **ଜାଗା ଆବଜଏ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବାଏବ ବୁଲାଏ ଗଗଜ ପୁଣ୍ଡୁକନ୍ତେରିକିତେ ମାବ୍ତାମାନେ ଆଉ ଆରାକା ଶଦ ଆଉ ରଙ୍ଗ ଜମଣାଏଁ ।

ପଶୁକା ନାଅଁ	ଶବଦ
ମେରମ୍	ମେଁ ମେଁ
ସେଲଗ୍	ବୁ ବୁ ଅଦକତା ... ।

କାଲା ଆଉ ତତଳା ଉଆଳିକିତେ ଇତି ଟାରିଆଏବ ପୁରିବେଶ ବିଷୟରେ ଜମଣାତା ଅବିଗ୍ଟା ତିମିଞ୍ଜିଏଁ ।

ଅମର୍ତ୍ତକି ତିଅର ଆଜକିକି ଉଆଳିକିତେ ଯେତେ ରିମିମା ପୁଣ୍ଡୁ କନ୍ତେରକିତେ ଆବଜିବଜ ଆରକା ବିଷୟରେ ଗାତାଅଜ ଦାରଣା ତିମିଞ୍ଜିଏଁ ।

ତାଳି-୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **କୁଲା ଗାତାବାରତା**

ଦିଦି ୧୦ଗଟା ପୁଣ୍ଡୁ ଆଉ କନ୍ତେରକା ଚିତର ସୁଲ ନାଲେ ଟାଣ ପାଟାତେ ମାରେଅଜ ଅଲେଇ, ସେଲଗ, ସେକଏ, ବିଲାଇ, ଗଲା, କିଲଗ, ମାରାଗ, ମେରମ୍ , ଆତି, ସାକଏ ମାବ୍ତାମାନେ ଆଉ ନାଅଁ ମାବ୍ସଜେ ଆଉ ଜାତୀୟ ପୁଣ୍ଡୁ କନ୍ତେରକା ଚିତର, ଆବଜୟଜ ନାଅଁ ଗାମାତାଏ ଆଉ ମାବ୍ତାମାନେ ।

ଅମର୍ତ୍ତକି ତିଅର ଆଜକିକି ଉଆଳିକିତେ କାତରେକି ଆବଜିବଜ ପୁଣ୍ଡୁ କନ୍ତେରକା ନାଅଁ ଜମଣାଏ ।

ଦିଦି ଜାତୀୟ ପୁଣ୍ଡୁକନ୍ତେରକା ବିଷୟରେ ଦାରଣା ତିମିଞ୍ଜିଏଁ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଅଲାର୍ ବାଗ-୨ଆ ପୁରୁଷ୍ଟା ୯ କିମିବେକି ।

● **ଜାଗା ଆବଜଏ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବାଏଆବ ବେଳାମିଞ୍ଜିଏ ବୁଲାଏ ଗଗଜ ପୁଣ୍ଡୁ କନ୍ତେରକିତେ ମାବ୍ତାମାନେ ଆଉ ଆରାକା ଶଦ, ଆତି ମାଣ୍ଡାତେ ରଏରେ, ଆଡ଼ି ବିରି ଜିମ୍ବେ ଅଦକତା ଗାମାତାଏ ।

ଆଅକିକି ଆଉ ତତଳା ଉଆଳିକିତେ ଟାରବ ପୁରିବେଶତା ଜମଣାସିରିକି ଅବିଞ୍ଜିତା ତିମିଞ୍ଜିଏଁ ।

ଅମର୍ତ୍ତକି ତିଅର ଆଜକିକି ଉଆଳିକିତେ ଯେତେଦୁର ରିମିମା ପୁଣ୍ଡୁକନ୍ତେରକିତେ ମାବ୍ଜିବେ ଆଉ ଆରାକା ବିଷୟରେ ଗାତାଅଜ ଦାରଣା ତିମିଞ୍ଜିଏଁ ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ଗାମଜ ଆରା ଉତୁଲିରତା ଦବଡେଅ । ଏରାବଳା ବାଇସାଲୁବ୍ ବୁବୁରେ ଟପ୍ ଗାମଜ ଆରା ବକପ୍ତା ଅଳଗାନ୍ । ଆଡିକ ଗୁଲୁଟାବ୍ ତାମ୍ବୁରକି ଗାମଜ ଶିଆଳ ଏକା ନିଶାସମିଞ୍ଚିବ ବଣବ ଦବଡେସୁନ୍ ହୁଅଁ ।

● **କିକିକ୍ ଗିତ “ଆଡି ମାଣ୍ଡିଆଡେ ରଏରେ”**

ତାଳି-୨ରା ଡିଞ୍ଚିଞ୍ଚି ଇସେରେ

● **କେଳ “ଆଡି ମାଣ୍ଡିଆଡେ ରଏରେ”**

ଦିଦି ଉଆଳିକିଡେ ଅମ୍ବାଟ ଦଳବ ବାଗ କିମିବେ । କୁବା ଉଆଳିକିଡେ ପୁଶୁ କନ୍ତେର୍କା ଚିତର କାଡ ଡିମିଞ୍ଚିଏଁ ଆଉ ସାନ ଉଆଳିକିଡେ ଆରାକା ବାସା ଇଞ୍ଚାଁ ଚିତର କାଡ ଡିମିଞ୍ଚିଏଁ । କୁବା ଉଆଳିକିଡେ ପୁଶୁକନ୍ତେର୍କା ବାସା ଇଞ୍ଚାଁରିକିଡେ ବାଚେଡେ ଗାମାତାଏ । ଆରକି ସାନ ଉଆଳିକି ସମବ୍ ସିରିକି ବାସା ଇଞ୍ଚାଁ ଚିତର ମାସିନା କାଡ ତୁଲ୍ ଜୁଲିଅକିଜ ବାମାଚେକି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାର୍ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା ୧୦ କିମିବେକି ।

● **ଚପାଏ କମ**

ପୁଶୁ କନ୍ତେର୍କା କୁବା ଚିତର କାଗଜଡେ ଡିଅଁଞ୍ଚିଆ ଥାଲୁଲି, ଅଲାର୍, ରାସି ନାଲେ ପୁରିବାଡେ ଚପାଏଆ ଦିରେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଅଲାର୍ ବାଗ-୧ଆ ପୁରୁଷଟା ୧୧ କିମିବେକି ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **ବାସାତା ନେତାତାଜେ (ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗୀକରଣ)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିଡେ ଏଗଟା ଦଳବ ବାଗ କିମିବେ ଆଉ ଝଗଟା ବଣଆ ପୁଶୁ, ଝଗଟା ଇଞ୍ଚାଁବିଡ, ଜାତୀୟ ପୁଶୁ ଆଉ କନ୍ତେର୍କ ଚିତର ଜୟକିଜ ମୁଇଞ୍ଚି ଦଳଡେ ବଣଆପୁଶୁ, ମୁଇଞ୍ଚି ତା ଦଳଡେ ଇଞ୍ଚାଁବିଡ ଆଉମୁଇଞ୍ଚିତା ଦଳଡେ ଜାତୀୟ ପୁଶୁକନ୍ତେର୍କା ଚିତର ବାଚେଡେ ଗାମାତାଏ ।

● **ମାଣ୍ଡି ମିଦିରେ ଜଡେ ?**

ଦିଦି ଉଆଳିକିଡେ ୧୦ଗଟା ପୁଶୁକନ୍ତେର୍କା ଚିତରଆ ବନବନମିଞ୍ଚି ଅଁଗ ଆରାସିକେ ଜେନା ଚିତର ଡିମିଞ୍ଚିଏଁ । ମାଣ୍ଡି ଅଁଗ ଜଡେ ଜିମିଏଁ ଆଉ ଉତ୍ତର ଗାତାଏଡେ ସାଆଜ କିମିବେ ।

● **ଚୁପା ନିକୁଳି**

ଦିଦି ପୁଶୁକନ୍ତେର୍କା ସାଦା ଚିତରଡେ ଚୁପା ଡିଞ୍ଚିଏଁ ସାଗିଜ୍ଜିତା ଡିଅଡିବ ଯୁଲିରା ଦିରେ ସାମାକାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଅଲାର୍ ବାଗ-୨ଆ ପୁରୁଷଟା ୧୧ କିମିବେକି ।

● **ସୁଗାଲ-ଅମ୍ବାର୍**

ଦିଦି କିତିଗଟାକ ପୁଶୁକନ୍ତେର୍କା ଚିତର କାଡଡେ ସୁଗାଲ ଆଉ ଅମ୍ବାର୍ ଉନ୍ଦୁସାରେ ଉନକିଜ ମାଣ୍ଡି ସୁଗାଲ ଆଉ ମାଣ୍ଡି ଅମ୍ବାର୍ ବାଚେଡେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ବାଚେଆ ବଳଡେ ସାମାକାଏ ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● **ରାମାରାଜ୍ଠା କାଗଜ କୁମୁଳାଏକି (ପଜଲ୍)**

ଦିଦି ବନବନମିଞ୍ଜ ପରକାର କଣ୍ଠ ଉଆଳିକିତେ ତିଞ୍ଜିଅଁଜ କୁଳିଅକିଜ କନ୍ତେର୍ ବନାଏତେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ଏରାତେ ସାମାକାଏ ।

● **କୁବା ଏଣ୍ଠେଇ ଦାରଣା**

ଦିଦି ପୁଣ୍ଡୁ କନ୍ତେରକା ଚିତର ଆବ୍ଜୟଜ କୁବାର ଏଣ୍ଠେଇତ ଦାରଣା ତିମିଞ୍ଜିଏ

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଅଲାର୍ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷ୍ଟା ୧୨ କିମିବେକି ।

● **ଜିଜିପ୍ କାତ**

ଦିଦି ଜିଜିପ୍ କାତବ ଲବେ, ଟକର୍ ଚମ ରାଗାଗାର୍ ଅନ୍ୟ ଉଆଳିକିତେ ଜିଜିପ୍ତେ ଗାମାତାଏ ।

● **କିକିକ୍ ଗୀତ “ବିଲାଇ ଆଜିଞ୍ଜ”**

ବିଲାଇ ଆଜିଞ୍ଜ୍ତେ କିତି ବୁଦିଆ
କଲେଆଁ ଦିରେ ଇରେ ଚାନିଆଁ
ତିଇରି ତିଇରି ଅନ୍ତେ
ଦଳ ତୁଲିତା ଶଦ ଅଞ୍ଡଲେ
କପ୍‌କିନା ଆର ତିରକେ
ବିଲାଇ ଆଜିଞ୍ଜ୍ତେ କିତି ବୁଦିଆ

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଅଲାର୍ ବାଗ-୨ଆ ପୁରୁଷ୍ଟା ୧୨ ଆଉ ୧୩ କିମିବେକି ।

● **କିକିକ୍ ଗୀତ “ଆଡ଼ି ମାଣ୍ଡିଆତେ ରଏରେ”**

ନାନାଞ୍ଜାଁ ମୁଇଁଣ୍ଡ ଇଞ୍ଜାଁ ଆସିଆନ୍
କରଆତେ ହେକଏ ଉନ୍ତେରାନ୍
ଉନ୍ତେରାନ୍ ବକ ଉନ୍ତେରାନ୍ .... ।
ନାନାଞ୍ଜାଁ ମୁଇଁଣ୍ଡ ଗୁଦୁଳୀ ଆସିଆନ୍
ଗୁଦୁଳୀତେ ମେରମ୍ ଉନ୍ତେରାନ୍
ଉନ୍ତେରାନ୍ କା ଉନ୍ତେରାନ୍ .... ।
ନାନାଞ୍ଜାଁ ମୁଇଁଣ୍ଡ ଏକାନ୍ ଆସିଆନ୍
ଏକାନ୍ତେ ମୁଇଁଣ୍ଡ ଲାତା ଆସିଆନ୍
ଲାତତେ ବାନାଏ ରଏନମାନ୍
ରଏନମାନ୍ କା ରଏନମାନ୍ ..... ଅଦକତା ମୁଇଁଣ୍ଡ ଦିଦି ଗିତ ବମନାଏ ।

● **ଆଗ ଗୀତ “ଲୁଦୁରୀ ଅଲେଇ”**

ଅଲେଇତା ନାଅଁର ଲୁଦୁରୀ । କାଆସ ବଣବ ଗାସ ସରେଜିଜିମ୍ତେ ଅନ୍ତେ ।
ମିସିଆଁ ଆର ବଣତେ ସରେନମାନ୍ ବଳଆ କୁବା କିଲଗ୍‌ରା ଆବୁଡ଼ରା ଅଲଗାନ୍ ।
କିଲଗ୍ ଗାମ, “ଲୁଦୁରୀ ଆଞ୍ଜ୍ ଆମ୍‌ତେ ମିସିଞ୍ଜ୍ ଆବୁଞ୍ଜାଁ ।” ଏଲେ ଲୁଦୁରୀ
ଆବେତ୍‌ଆନ୍ ଆରତେ ଗାମ, “କିଲଗ୍ ମାମ୍, ଆଞ୍ଜାଁ ଉଆଳିଞ୍ଜ୍ ଆଞ୍ଜାଁ ପେରେ
ଗଟାବ ଲମ୍‌ସେରେ । ଆଞ୍ଜ୍‌ତେ ପିଜେ, ଆଞ୍ଜ୍ ଆରତେ ଆମ୍‌ଅଜ ବେଇଡେନା”
କିଲଗ୍ ଗାମ, “ଆମ୍ ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜ୍ ମେଗାତାଏକେ ତ, ମେପେରେ ? ତାଲେ ଆମ୍

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● ଆଗ ଗାତା “ଦଳିଆ ବଳ”

ଆରିଦିଆରେ ଆରିଦି କିକିବା ଦିରେ ବଣବ ଅନ । ଆର ଜାଲତେ ବେନ । ଆରା ଆଳିତା ରୁଞ୍ଜୁବ୍ ବିର । ତା’କୁରି ସୁମୁସି ଉରୁଲିତା ଚାପେଆନା । ଦଳମିଞ୍ଜି ପାରାକି ଏରେ ଗଟାତା ଉଡିଆନ୍କି । ତୁଲିଆ ବୁଲୁଦର ରୁଞ୍ଜୁବ୍ ଅଳଗ୍‌ସେରାନ୍ ଏରେ ଜୟକି ଆରାକା ଲୁବ ଇଆନ୍ । ଏଲେ ପାରା ରାଜା ଗାମ, “ରୁଞ୍ଜୁବ୍ କକବ୍‌ତେ ଇଲୁବୁଆନ୍‌ତ । ଆରିଦିଆ ନିଞ୍ଜିତେ ସସବା ଦିରେ ଜାଲ ବେନ୍‌ତେକେ । ଆରା ତୁଲିତା ରୁଞ୍ଜୁବ୍ ବିର୍‌ତେକେ । ନାଲେ ବଣଆ ସୁଈଷ୍ଟ ରୁଞ୍ଜୁବ୍ ତେମେନା” । ପାରାକିତେ ତିଲାଜନମାନ୍ । ରୁଞ୍ଜୁବ୍‌ତେ ଞ୍ଜିୟକିଜ ଆରାକା ଲୁବ ଇଆନ୍ । ଏତେ ଆରକି ପାରା ରାଜା ଗାତାର ଆମାନେଅକିଜ ରୁଞ୍ଜୁବ୍ କକବ୍‌ତେ କଡକଆନ୍କି । ଆରିଦିଆରେ ଜାଲରା ଦାଉକା ତିଗାର । ପାରାରାକା ଇଞ୍ଜିତକି ଜାଲଆ ଚନ୍ଦଲେରମାନ୍ । ଆରକି ଜାଲତା ଆରି ଆରିମାନ୍କି । ପାରା ରାଜା ଗାମ, “ମିନଳଗ୍ ଉଡିତେ ଚେଷେଟା ନିକିବଲେ ତୁଡୁମା ନିରିମ୍‌ତେ ଜେନା । କୁ, ଏକା ଏଲମିଞ୍ଜିବ ନୁଡିନା ।”

ପାରା ରାଜାରା ଗାତାର ମାନେଅକିଜ ଏକାଏଲମିଞ୍ଜିବ କୁରୁଡିଆନ୍କି । ଆରକି ମେଶେଆନ୍‌କିଜ ଉଡିଆନ୍କି ଏତେ ଜାଲରେ ଉଡାଅକିଜ ସୁଗାଈ ଲାକାବ ଗଗର୍ ରିମାନ୍କି । ବଳକନ୍ ଆରିଦିଆରେ ଆରକିତେ ସସବ୍ ଆରିମାନ୍ । ପାରାକି ଅନକିଜ ଉଲିକାନ୍ତଆ ଅଲେଆନ୍କି । ପାରା ରାଜାରା ଜଳାର କଲେ ଏରାତେ ଗାତର କିବାନ୍‌ଜ ରଏସେରାନ୍ । ପାରା ରାଜା ଆରତେ ତାକେଅ । କଲେ ବାଏବ ତେନ, ଆରା ଗୁଜଲମ୍ ଦାନ୍ତରବ ଜାଲରେତେ ଟିକ୍‌ଟିକ୍ କିବଜ ଅବ୍‌ତେଜ । ପାରାରିକି ଜାଲତା ମୁକଲେଅକି, କଲେ ଉପକାର କିପ୍‌ସେର ଏରାଦିରେ ଆରତେ ଦନିଅବାଦ ତିଞ୍ଜିକି ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଇଞ୍ଜାବ୍ ତାଏ ।” ଲୁଦୁରୀ ଇଞ୍ଜାବ୍ ପେରେଅଜ ଉଆଳିରେତେ ଆମୁଇଅ । ଆରା ଅମର୍ତ୍ତାଗତ୍ ଲେଲେନମାନ୍, ଆର କାଳି କନନ୍‌ତେ ଜାଁଜାଁନମାନ୍ । ଉଆଳିରେତେ ଆମୁଇ ଉଟାଅଜ ଲୁଦୁରୀ ବଣବ ବେଜ୍‌ପେରେଅ । ଲୁଦୁରୀତେ ଞ୍ଜିୟକି କିଲଗ୍ ମାମୁନୁ ବୁଜିଆ । ଆର ଗାମ, “ଦନିଅ ଲୁଦୁରୀ, ଆମା ସତ ରଚକିଆ ମିକିବଜ ମେଜ୍‌ପେରେଅ ଏତେ ଆଞ୍ଜି ଆମ୍‌ତେ ମାଁ ଜିମ୍‌କମ୍ ଜେନା । ତାଏ, ଆମ୍ ଆମା ଉଆଳିମା ତୁଲ୍ କୁସିରେ ମେରଏନା ।” (ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜି ଗାତାଅକିଲେ ଜୀବନ ରଏରେ)

ପରଶନ

- ★ ଲୁଦୁରୀ ଅଲେଜ୍ ମାଣ୍ଡିବ ସରେଜିମ୍ ଅନ୍‌ତେର ?
- ★ ବଣତେ ଲୁଦୁରୀ ଆଡିତେ ରୁବ୍‌ଅଁ ?
- ★ ଲୁଦୁରୀ କିଲଗ୍‌ତେ ବିରି ଗାମ ?
- ★ ଲୁଦୁରୀ ପେରେଅଜ ତେନ ଏରାଦିରେ କିଲଗ୍ ବିରି ଗାମ ?

● କେଳ “ଶିଆଳ କାକାଞ୍ଜି, ଶିଆଳ କାକାଞ୍ଜି”

ଦିଦି ମିନଗ୍ ଉଆଳିତେ ଶିଆଳ କାକାଞ୍ଜି ରୁଲୁ ତିମ୍‌ଏ । ଅଦକତା ଉଆଳିକି ଆରା କିନବ କିନବ୍ ଅନକିଜ ଗାମାମିକି, “ଶିଆଳ କାକେ, ଶିଆଳ କା, ଇଞ୍ଜାଲବ ଉରୁଲିବ ଆମେରନାଲେ ।” ଶିଆଳ ମିସେନା ଉଆଳିରେ ଏକା ଏଲମିଞ୍ଜି ଉରୁଲିବ ବୁଲିଆନ୍‌ଜ ଯିଏତେ ଦମବତାଏ । ଉଆଳିକି ଦମବତେକି । ଶିଆଳ କାକାଞ୍ଜି ଯିଏତେ ଜିମିମେ, ଆର ପୁଣି ଶିଆଳ କାକାଞ୍ଜି ମିଇନା । ଇନି କେଳରେ ନୁଲିଞ୍ଜିତ୍ ତାମାଜିଏ ।

ଶିଆଳ ମୁକା କାରବାର କିକିବ୍ ରିମିମାକି ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ପରଶନ

- ★ ପାରାକି ବଣତେ ବିରି ଝାଁଉକି ?
- ★ ପାରାକି ରୁକୁବ୍ ଝାଁଉକିଜ ବିରି କିବକି ?
- ★ ପାରା ରାଜା ବିରି ଗାମ ?
- ★ ପାରାକି ସୁଇଣ୍ଡ ବଞ୍ଚେଅକି ?

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **କିକିଜ୍ ଗୀତ**

ଜୁମୁରୁ ଜାଇଁ, ଜୁମୁରୁ ଜାଇଁ ତେନଜ ଗାମ ଲୁଦୁରୀ ଅଲେଜ୍
ବିତାମିଞ୍ଜି ଆନେ ଗାସ, ତିଞ୍ଜକେ କିର ତଅ .... ।

ସାକଏ ସବଜ କୁଆଁସି କେଜେରା, ତେନଜ ଗାମ ଅଲେଜ୍
କେଜେରା ଆଞ୍ଜାଁ ତଅ, ଆନେ ରୁପାମିଞ୍ଜି କିର .... ।

ଲୁଦୁରୀ ଅଲେଜ୍ ଗାମ ଆରତେ, ଆମା ଦିରେ କିର ଜତେଲେ ଜତେ
ମାମିଗୁଜ୍ତାଗ୍ତେ ମୁଅଁ ଇତି, କିରଆ ଦିରେ ମେତେନା ମୁଦି
ଦିଏଲ ପାନମ୍ ... ।

କମଳିଏରେ (ସୂଚକ)

୩ ମାସ ଜେଳାଅଲେ ଉଆଳି ତୁଳିଆ ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜ ଇସେରେ ଗାତାରିକି ସମଜେ
୩ମାସ ଶେଷରେ ପିଲା ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦକ୍ଷତା ଶିଖିବେ

୩-୪ ବରଷ

- ସିଦ୍ଧା ଗାରତେ ଅଟକଲେଅଜ ଡାଙ୍ଗି ରିମିମା, ଦବଡେ ରିମିମା ଆଉ ନିଜର ଡାଙ୍ଗିଗଁରତେ ବଡାଏ ରିମିମା ଆଉ କମାଏ ରିମିମା ।
- ନିଜର ନାମ - କାତ ତାମାନ୍ ରିମିମା ।
- ନିଜର ନାଆଁ ଆଉ ପରିବାରଆ ଲୁକକା ନାଆଁ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ଇଣିଆ ମୂଳ ଅଙ୍ଗରାକା ନାଆଁ ଆଉ କମ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ଗାଣ୍ଡାମିଞ୍ଜ ମୂଳ ରଙ୍ଗତେ ଚିନଟ କିକିବ୍ ରିମିମା ।
- ମୁଇଣ୍ଡ ଏଣ୍ଡେ ଆଗତେ ମନ ଡିଞ୍ଜିଅଁକିଜ ଅ ରିମିମା ଆଉ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ମୁଇଣ୍ଡ କିକିଜ୍ ଗାତାଏ କୁଟିଜ୍ କିକିଜ୍ କିକିଜ୍ତା ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ଅତି କମ୍ରେ ୫ଗଟା ପୁଣ୍ଡୁ କଡେର୍କା ନାଆଁ ଗାତାଏ ରିମିମା ଆଉ ଆରାକା ଶଦ ଅଅଁଜ ଜୟଜ କିକିବ୍ ରିମିମା ।
- ଲବେ-ଟକବ୍, କାକାସାର- ଚମର ଆଉ କୁବା ଏଣ୍ଡେ ଦାରଣା ଗିନିଷ ତାମାନଜ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- କିତି ଗଟାକ ଡିଅ-ଅବେଆସ ଆଉ ବାଗି-ଅବେଆସ ଚିତର କାତଡେ ତାମାନ୍ ରିମିମା ।

୪-୫/୬ ବରଷ

- ଅଟକଲେଜ ସଅଜରେ ଆଗିଲାବ ଆଉ ଉଚୁଲିବ ଡାଙ୍ଗି ରିମିମା ଆଉ ଡାଙ୍ଗିଗଁରତେ ସାୟାଲେ ରିମିମା ।
- କେନ୍ଦରଆ ଅଜନ ଉଆଳିରାକା ନାଆଁ-କାତ ତାମାନ୍ ରିମିମା ।
- ନିଜର ପୁରିବାରଆ ସାବରେଞ୍ଜ ଲୁକକା ନାଆଁ ଆଉ କେନ୍ଦରଆ ଅଜନ ଉଆଳିରାକା ନାଆଁ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ଇଣିଆ ଏଣ୍ଡେ ଅଙ୍ଗରାକା ନାଆଁ ଆଉ କମ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- କଟକଟା ଆଉ ପାତଳ ରଙ୍ଗ ତାମାନ୍ ରିମିମା ।
- ଆଗତେ ମନ ଡିଞ୍ଜିଅଁକି ଅରିମିମା ଆଉ ଅୟାଟ ଆଗ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ଅୟାଟ କିକିଜ୍ ଗୀତ ଚିକି ନାଟ ଡେଗାନ୍ ଗୀତଏ ରିମିମା ।
- ଅତି କମ୍ରେ ୧୦ଗଟା ପୁଣ୍ଡୁକଡେର୍କା ନାଆଁ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ଲବେ-ଟକବ୍, କାକାସା-ଚମ, କୁବା-ଏଣ୍ଡେ ସୁଗାଇ-ଅୟାର ବିଷୟରେ ଦାରଣା କିକିବ୍ ରିମିମା ଆଉ ଗିନିଷ ତାମାନଜ ଗାତାଏ ରିମିମା ।
- ଅଦକ ଡିଅ-ଅବେଆସ ଆଉ ବାଗି-ଅବେଆସ କ୍ କ୍ ରିମିମା, ଗାତାଏ ରିମିମା ଆଉ ପୁରୁକୁତ ଜୀବନର ଗାତାଏ ରିମିମା ।

ମାସ-୪

ତାଳି-୧ ୩-୪ ବରଷ

● କୁଳା ଗାତାବାରତା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସୁମୁସିଞ୍ଜି, ଅଲାର୍, ରାସିଂ, ଲାକୁ ଆଉ ପୁରିବା ଚିତର ଆବ୍ଜୟଜ ଆରା ନାଅଁର ଗାମାତାଏ ଆଉ ଏରେ ବିଷୟରେ କମଗାତାନାକି

● ଜାଗା ଆବ୍ଜଏ (ପ୍ରକୃତି କର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଏକେଚା ମାସିନା ଜାଗା ବେଳାମିଞ୍ଜି ଜାଗା ଆବଜଏତେ ଗମଗେ ଆଉ ଜାଗାରା ମାସିନା ସାନ ସାନ ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଅଲାର୍, ରାସିଂ, ଲାକୁ ଚୁଳାଏପେଜ ଅରେନ୍ଦେ ଗାମାମେ । ଜାଗା ଜୟକିଜ ଡେମେନାକି ବିରି ଏକୟ, ଜିମିତି- ମାଣ୍ଡି, ସୁମୁସିଞ୍ଜି, ମାଣ୍ଡି ରାସିଂ, ମାଣ୍ଡି ଅଲାର୍ ନିଜକି ଜିମିଂ ଆଉ ଆରା ନାଅଁର ଗାମାତାଏ । ଅଦରବାଗା ଉଆଳିକିତେ ଅଲାର୍, ରାସିଂ ଆଉ ଲାକୁ ଉଜିବଜ ଆରା ନାଅଁର ଜମଣାଏ । କାଶା ଉଆଳିକିତେ ଗିନିଷରିକି ଉଜିବଜ ଆଉ ବନନା କିବଜ ଜମଣାଏ

● କିକିଜ୍ ଗିତ “ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଗାମ”

ତାଳି-୨ଆ ଡିଞ୍ଡିଇସେରେ ।

● କେଳ “ନେଡାଞ୍ଜି ଆଉ ନଲେନା”

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗଗଜ ଏକେଚା ଇସୁକୁଲୁବ ମନାକି । ଉଆଳିକି ଏକେଚା ଇସୁକୁଲୁଆ ପାଅଚତେ ତାମାଞ୍ଜାକି ଆଉ ମଲେନାକି । ବେଜେଳାତେ ତାମାଞ୍ଜାକି ଆଉ କମସରେନାକି । ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମେବଗେ ବଳତେ ସତରକ ମିନା ।

ତାଳି-୨ ୪-୫/୬ ବରଷ

● କୁଳା ଗାତାବାରତା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସୁମୁସିଞ୍ଜି, ଅଲାର୍, ରାସିଂ, ଲାକୁ ଆଉ ପୁରିବା ଚିତର ଆବ୍ଜୟଜ ଆରତେ ଜମଣାଏ ଆଉ ଏରେ ବିଷୟରେ ଗାମାତାନାକି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ- ୧ରା ପୁଷ୍ପା ୧୪ କିମିବ୍କି ।

● ଜାଗା ଆବ୍ଜଏ (ପ୍ରକୃତି କର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ତାଳି-୧ଆ ଡିଞ୍ଡିଇସେରେ ।

● କିକିଜ୍ ଗିତ “ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଗାମ”

ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଗାମ ମେତେଜର ଆଞ୍ଜିତେ
କାରା ଗିମାତା ଉନେ ଆମ୍ତେ
ମିଜିମେ ଆମ୍ ଲାକୁ ଡିଞ୍ଡିଆଞ୍ଜି
ରାସିଂବ ଆମ୍ତେ ସାଜାଏନମ୍
ଅଜାତା ଇରେ ସୁମୁସିଞ୍ଜି ବକ
ସୁମୁସିଞ୍ଜିତେ ଇରେ ରାସିଂ
ରାସିଂତା ଇରେ ନିଞ୍ଜା ଦିରେତ
ବନବନମି ଲାକୁ
ଅଲେ, ଅଲସମ୍, ଗଦାମ୍, ଜାୟୁ
କୁଲାର୍ ଲାଅଁକଣଜ୍
କେଜେରାଗ୍, ଜେଡା, କିଜିରି, ତାଳ

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● **ପାମାହେତା କେଳ (କଛନା)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗାମାମେ, “ଆଞ୍ଜି ଜିମିତି ଗାମେ, ଆପେ ସିମିତି ଇକିବେ ।”
ଦିଦି ଗାମାମେ, “ଉଆ ନିଁ ସମଦାଏ ଏଜା ନିନା ।” ସମଦାଏ ଏଜାଆଁ ତେଗାନ୍
ବେଲି କିମିବ୍ବି । “ଏଜାଆଁ ତାର୍ ଅଲଗାନ୍ ... କାରା ଖେଁରାନ୍ ... କୁ, ନିଞ୍ଜି
ନେଲେରାବେ ... ଲେରାବ୍ତା ଅୟାଟ ଅଲାଗ ନିନା ... ତାପରେ ସୁମୁସିଞ୍ଜି ନିନା
... ପବନ ଇଆନା ... ସୁମୁସିଞ୍ଜି ନିଆନ୍ଜ ଆସିତେ ଆସିତେ ନେଦଲେନା ....
ଜୋର୍ ପବନ ଇଆନା ... କୁ ଜୁର୍ ଜୁର୍ ନେଦଲେନା ... ଉଆଳିକି ସମଦାଏ ଜୁର୍
ଜୁର୍ ଦମଲେନାକି ।”

● **ଚପାଏ କମ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ୨/୩ ଗଟା ଦଳ କିବଜ ଅଲେଞ୍ଚଟ ଦଳତେ ମୁଇଞ୍ଜ କୁବା ସୁମୁସିଞ୍ଜି
ଚିତର ଡିଞ୍ଜି ଉଆଳିକିତେ ଚିପ ଚିନ, ଅଲାଗ୍ ଚାପା, ରାସିଂ ଚାପା ଡିଞ୍ଜି ଦିରେ
ଗାମାମେ ଆଉ ମାବ୍ବିବେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୧ଆ ପୁଷ୍ପା ୧୩ କିମିବେକି ।

● **କାଣାତେ ନେଟାଟ (ଲେସିଙ୍ଗ୍ ସେପ୍)**

ସୁମୁସିଞ୍ଜି, ଅଲାଗ୍, ରାସିଂ, ଲାକୁ ଆଉ ପୁରିବା ଚିତର ଆକୁରୁତି ରେକ୍ଜିନ/
କାତବୁର୍ତ୍ତେ ସାନ ସାନ କାଣା କିବକିଜ ଜୁତାରା ଲେସ୍ ଗଗକିଜ ଏରେ କାଣାତେ
କୁଲାକୁଲି ବାବରେ ଉସିଗ୍ଡା ତେର ଉଆଳିକିତେ ଗାମାମେ ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

କମଳା ନେକେଜାନ୍ଜ ନିଜିମ୍
ଲାକୁରେ ବଡେ ସୁଆଦ ଇରେ
ଇଣିତେ ଡିଞ୍ଜିକେ ବଳ
ସୁମୁସିଞ୍ଜି ନରାଜ୍ଜଲେ ଲାମାକୁଇ ଲାକୁ
ଜୁଗାଅଜ ଡିଞ୍ଜିଞ୍ଜି ଲାକୁ ।

● **କେଳ “ଲାକୁ କେଳ”**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅୟାଟ ଦଳ କିବଜ ତାଳିବ ମାବ୍ତମାଙ୍ଗିନେ । ମୁଜିତେ ମୁଇଁଟ
ବଳ ମୁନେ । ଅୟାଟ ତାଳିଆ ଉଆଳିକିତେ ସୁମୁସିଞ୍ଜି, ଅଲାଗ୍, ରାସିଂ, ଲାକୁ,
ପୁରିବା ନାଆଁ ସମଦାଏ ଉଆଳିକିତେ ଡିଞ୍ଜିଞ୍ଜି । ଦିଦି ତାଳି ମାରେଅଲେ ବା ବାଜଦ
ବୁଗଲେ, ତା ପରେ ମୁଇଁଟ ଡିଞ୍ଜିରେରେ ରାସିଂ ଆଉ ଲାକୁଆ ନାଆଁର ତାମାକେ ।
ଅୟାଟ ତାଳିଆ ଜଉ ଉଆଳିକିତେ ଏରେ ନାଆଁରେ ଡିଞ୍ଜିମିସେନା, ଆରକି
ଦବଡେସୁନ୍ ତେନକିଜ ବଲ୍ରେତେ ଗମଗେକି । ଜିଏ ଆଗିଲା ଗମାଆଁ ଆର
ଜେମେତେ ।

● **ରାମାଜ୍ ଗିନଷ ଜୁଲାଏ (କୋଲାଜ୍)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅଲାଗ୍, ରାସିଂ, ଡିଞ୍ଜିଞ୍ଜି ଆଉ ଆରତେ ରାଜଜ କାଗଜ ଆଲିଂତା
ଆଗା ଲାଗାଅଜ ଏରେକିତେ ଜୁଲିଅକିଜ ମୁଇଞ୍ଜ ଆକାର ଡିଞ୍ଜିଞ୍ଜିତେ ଗାମାମେ ।
ବନବନମିଞ୍ଜି ଅଜା ସଂଗଳାଏଅଜ ଅଜାତେ ଆଗା ଅଞ୍ଜିବଜ ବନବନମିଞ୍ଜି ସୁମୁସିଞ୍ଜି,
ଅଲାଗ୍, ରାସିଂଆ ଚିତରତେ ଲାମାଗାଏକି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୨ଆ ପୁଷ୍ପା ୧୫ କିମିବ୍ବି ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

✎ ଉତ୍ପାଳିକି ଅବେଆସ ବୁଝିବା ବାଗ-୧ଆ ପୁଷ୍ପା ୧୪ କିମିବ୍ଦି ।

● **ବାଲି କେଳ**

ଦିଦି ଉତ୍ପାଳିକିତେ ରାସି, ଅଲାର୍ ଡିଞ୍ଜି ବାଲିତେ କୁଳାକୁଲି ବାବରେ ଏବତମ୍ତେତେ ଗାମାମେ- ଇଞ୍ଜା ନିକିବେ, ଅଲାର୍ ନେସଜାଏ ଇତିଆଦି ।

● **କିକିବ୍ ଗିତ “ଗିମା ଗାମ୍ବକେ”**

ତାଳି-୨ଆ ଡିଞ୍ଜିଞ୍ଜିଞ୍ଜିସେରେ ।

● **ଆଗ ଗାତା “କଞ୍ଚେଅଁ ଆଉ ଅଲ୍”**

କଞ୍ଚେଅଁ ଆଉ ଅଲ୍ ବ ବାନଲ୍ ଜଳା ଇଆନୁକିଆଜ ଏବତମ୍ତେକିଆ । ମିସିଆଁ ଅଲ୍ ଗାମ, ସେକାମ୍ ନିମ୍ବା ମିସି ଦବତେ ଦାବାତା ଏବତମ୍ ବାଏବତମା । ଆଗିଲା ତାଳ ସୁମୁସି ଜରେ, ଏରେତେ ଜିଏ ଆଗିଲା ଜିମିବେ, ଆର ଜେମେତେ । କଞ୍ଚେଅଁ ଆସିତେ ଆସିତେ ତାଜିକେ ଏତେ ଅଲ୍ ମନେ ମନେ ଲାରାଏନମାନ୍ । ଦବତା ଉନୁକୁଳ ଇଆନା । ଅଲ୍ ସୁଗାଈ ଜୁରୁ ଦବତେଅଜ ଆଗିଲାବ ଅନ । କୁଟିଜ୍ ଅଚଲିବ ଆମେରାନ୍ଜ ଜୟ କଞ୍ଚେଅଁ ସୁଗାଈ ଅଚଲିଆ ଆସିକେ । ଅଲ୍ ମନେ ମନେ ବାବେଅ କଞ୍ଚେଅଁ ଆସିତେ ଆସିତେ ତାଜିକେ, ଏତେ ଉତୁଲିଆ ଆସିକେ, ଆଞ୍ଜି କୁଟିଜ୍ ସୁମୁସି ଚାଈତେ ତକରେ । ତା ପରେ ଏକାତରମିଞ୍ଜି ଦବତେସେକେଲେ ତାଳ ସୁମୁସିତେ ଆଉଚିନା । ଇନି ଗାତା ବାବେଅଜ ଅଲ୍ ସୁମୁସି ତୁଲିତେ କଡକଆନା । ଏମାଣ ପବନ କୟନମାନ୍ । ଅଲ୍ତେ ଅମରତ ମାକୁରାନା । ଆର ତକ ତକ କଲେବେର । କଞ୍ଚେଅଁ ଆସିତେ ଆସିତେ ତାଜିଅଁମାନା । ଯେତେବେଳା

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଇନିଆ ସଇତ ଦିଦି ସିରିଜିନାତା ସଂଗଳାଏତା ବନବନମିଞ୍ଜି ଲାକୁ ଆବ୍ଜଅଜ ମୁଦୁରଆ ଦାରଣା ସାମାନାତେ ଡିମିଞ୍ଜିଏ ।

● **ସୁଗାଈ ଆଉ ଅୟାର୍ ଦାରଣା**

ଦିଦି ସିରିଜିନାତା ସଂଗଳାଏତା ଲାକୁ, ରାସି, ଅଲାର୍, ପୁରିବାତେ ସୁଗାଈ ଆଉ ଅୟାର୍ ବାବରେ ମୁନେ ବିରି ଉତ୍ପାଳିକିତେ ମାଣ୍ଡିଆ ସୁଗାଈ ଆଉ ମାଣ୍ଡିଆ ଅୟାର୍ ବାରେପେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉତ୍ପାଳିକିତେ ଅବେଆସ ବୁଝିବା ବାଗ-୨ଆ ପୁଷ୍ପା ୧୭ କିମିବ୍ଦି ।

● **ଜିଜିବ୍ ଦାରଣା**

ଦିଦି ଉତ୍ପାଳିକିତେ ସିରିଜିନାତା ସଂଗଳାଏତା ବନବନମିଞ୍ଜି ଗିନିଷ ଜିମିତି- ରାସି, ଲାକୁ, ଜନି, ନୁଡିଆ, ସୁମୁସି, ଜାଲି, ଅଲାର୍, ସୁମୁସିଞ୍ଜାଁ କାଲବ୍ତେ ଉଜିବଜ ରାଜାଟାବ୍, ଚିକଣ, ଲବେ-ଟକବ୍ ଜମଣାଏ

● **କିକିବ୍ ଗିତ “ଗିମା ଗାମ୍ବକେ”**

ଗିମା ଗାମ୍ବକେ ଲଟବ୍ଲେ	ଆମ୍ ସୁଆଁଲେ ସୁଆଁଲେ ଅନା
ଲଟବ ଗାମ୍ବକେ ଲେରାବ୍ଲେ	ଆମ୍ ଉତୁରି ଉତୁରି ଅନା ।
ଲେରାବ୍ ଗାମ୍ବକେ ଅଲାର୍ଲେ	ଆମ୍ ଅଲାର୍ ଅଲାର୍ ଇନା
ଅଲାର୍ ଗାମ୍ବକେ ସୁମୁସିଲେ	ଆମ୍ ତଂଗନ୍ ତଂଗନ୍ ଅନା ।
ସୁମୁସି ଗାମ୍ବକେ ରାସିଲେ	ଆମ୍ ଏରାବ୍ ଏରାବ୍ ତେନା
ରାସି ଗାମ୍ବକେ ଲାକୁଲେ	ଆମ୍ କସି କସି ଇନା

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ଅଳ୍ପ ମଣେଅଁ, ଆଉ ଉତୁଲିବ ଆମେରାନ୍, କଞ୍ଚେଅଁ ଜତେ । ଆଉ ବୁନୁକୁର୍ ବୁଲୁରାନ୍ଜ ଆଗିଲାବ ଦବତେଅ ଏଲେ ଆରିମାନା । ଏରେ ବେଳଆ କଞ୍ଚେଅ ତାଳି ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଆକତେ ଆଉଚିସେରାନ୍ତେ । ଅଳ୍ପ ଆରେଆନା, କଞ୍ଚେଅଁ ଜେତେଅ ।

ପରଶନ

- ★ ଅଳ୍ପ ଆଉ କଞ୍ଚେଅଁ ବିରି ବାକିବେ ଗାମକିଆଜ ଚିକି କିବକିଆ ?
- ★ ଅଳ୍ପ ସୁଇଶ୍ଚ ତାଜିକେ ?
- ★ କଞ୍ଚେଅଁ ସୁଇଶ୍ଚ ତାଜିକେ ?
- ★ ଅଳ୍ପ ଆଗିଲା ଦବତେଅଜ ବିରି କିବାନା ?
- ★ ଅଳ୍ପ ଚେତା ପାଏଅଜ ବିରି ଜୟ ?
- ★ ଆତି ଜେତେଅ ?

● ସଂସ୍କା ଗଣା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସିରିଜିନାତା (ପ୍ରକୃତି) ସମ୍ପଗଲାଏତା ରାସିଂ, ଅଲାଗ୍, ଲାକୁ, ପୁରିବାତେ ୧,୨,୩ ତେଗାନ୍ ମୁନେ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ଏରେପୁଣିଞ୍ଜି ଉନୁନ୍ତେ ଗାମାମେ ।

● ଆଗ ଗାତା “କାମଜ୍ ଉପକାର ସୁଜିଆନା”

ତାଳି-୨ଆ ଡିଷ୍ଟିଞ୍ଜିକ୍ଷେରେ ।

ପରଶନ

- ★ କନ୍ତେର୍ତ୍ତେ ମାଣ୍ଡାତେ ରଏନମାନ୍ ?

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ବୁଇଜ୍ ଗାମକେ ଲାକୁଲେ   ଆମ୍ କୁବା କୁବାର ଜନା
ମିକୁବାଅଲେ ଆମ୍ତେ ଜିମିମିକି   ଉଆଳିକି ଆଆନ୍କିଜ ଆଁ ।

● ଆଗ ଗାତା “କଞ୍ଚେଅଁ ଆଉ ଅଳ୍ପ”

ତାଳି-୧ଆ ଡିଷ୍ଟିଞ୍ଜି କ୍ଷେରେ ।

● ସଂସ୍କା ଗଣା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସିରିଜିନାତା ସମ୍ପଗଲାଏତା ରାସିଂ, ଲାକୁ, ପୁରିବା ଡିଞ୍ଜିଜ ଗାମାମେ ମୁଇଶ୍ଚ ଲେକା ରାସିଂ ବାତେପେ- ଅମାଟ ଲେକା ଅଲାଗ୍ ବାତେପେ- ଉନିତେଗାନ୍-୫ ଜାକଜ କିମିବେକି ।

● ସଦାବେଳେ ଚିନ୍ତା (ଧାରାବାହିକ ଚିନ୍ତନ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କୁବାତା ଏଷେଜ୍ ଅଲାଗ୍ ଆଉ ରାସିଂ ଡିଞ୍ଜିଜ କୁବାତା ଏଷେଜ୍ ବ ସାଜାଲେତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୨ ପୁଷ୍ପା-୧୮ କିମିବ୍କି ।

● ଆଗ ଗାତା “କାମଜ୍ ଉପକାର ସୁଜିଆନ୍”

ବଣ ଆଲ୍ତେ ନୁଇ ଆସିଆନା । ନୁଇ କୁଳତେ ମୁଇଟ୍ କୁବା ସୁମୁସିଞ୍ଜିତେ କନ୍ତେର ବାସା କିବ୍ସେରାନ୍ଜ ରଏନମାନା । ଦିନମି କନ୍ତେର ଆରା ବାସାରତା ତୁଲିବ ଲଅଁଜ ଜୟ, ତାଆଗା ମୁଇଟ୍ କାମଜ୍ ଉୟାସେରେ, କାନ୍ତବ ତେଗର ଆରିମ୍ଷେ

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

- ★ କାମଇଚ୍ଛା ସୁଇଚ୍ଛା ତାଗତା ଆରିଆନା ?
- ★ ଆଡ଼ି କନ୍ତେରତେ ଅବ୍ଗବଜ୍ଜତେ ଅଙ୍ଗନମାନ ?

● ଜାଳି- ବାଙ୍ଗରା ଦାରଣା

ଦିଦି ଜାଳି ସୁମୁସି ଯିମିତି- ନୁଡ଼ିଆ ସୁମୁସି, ତାଳ ସୁମୁସି, କିଜିରି ସୁମୁସି ଆଉ ବାଙ୍ଗରା ସୁମୁସି- ଅଣସମ୍ ସମୁସି, ଅଲେ ସୁମୁସି, ଗଦାମ ସୁମୁସି ଚିତର ଆବ୍ଜୟଜ ଜାଳି-ବାଙ୍ଗର ଜମଣାଏ । ପ୍ରକୃତିଆ ଜାଗାବ ଗଗଜ ମୁଆଁମୁଇଁ ବାବରେ ଜାଳି ସୁମୁସି ଆଉ ବାଙ୍ଗର ସୁମୁସି ଆବ୍ଜୟଜ ମାବ୍ଚିନାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ପା ୧୫ କିମିବକି ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

। କାମଜା ଇନି କଷଟ ଜୟଜ କନ୍ତେରା ମନରା ଦୟା ତେନ । ସୁମୁସିତା ଅଲଗ୍ ମୁଇଁଟ ତୁମୁଣିଆଁରବ ଅବ୍ତେଜ୍ ଅଜ କାମଜ୍ଜା ଆଗିଲାତା ଅବ୍ଲଗ । ଆଗିଲାତା ଅଲଗ୍ ଜୟଜ କାମଜ୍ ଆରା ଆଲିବ ତାଜାନା । ଅଲଗ୍ତେ ତାଗ୍ତେ ଉୟା ଉୟାତା କାନ୍ତଆ ଲାଗେଆନା । କାମଜ୍ ତାଗ୍ତା ଆରିଆନା । ଏରେ ଦିନତାସୁନ୍ କାମଜ୍ ଆଉ କନ୍ତେର ଜଳା ଇଆନ୍କିଆ । ଦିନମିଞ୍ଜା ଗାତା । ମିନଗ୍ ଶିକାରି କନ୍ତେରତେ ତୁଞ୍ଜିତୁଞ୍ଜିତେ ଅଙ୍ଗନମାନା । ଏରେବେଳା କାମଜ୍ ଏରେ ଗଟା ଅଙ୍ଗନମାନ । ଆର ଶିକାରିତେ ଜୟଜ ସୁଗାଇ ଚଲେଆନା । କଲେକଲେର ଶିକାରିଆ ଆସରବ ଅନଜ ଆରା ଇଜିତାତେ କେତାବ, ଶିକାରି କାଡ଼ିଞ୍ଜିରାନା । ଆରା ଇତିର ଦଲେଆନା । ଇତିର ଦଲେଆନା ଏରାଦିରେ କକମ୍ତେ କନ୍ତେରା ଇଶିରାତେ ଆବାଜେଅଜ ସୁମୁସି ତାଳଆତେ କବାଜେଅ । ଶତା ଅଅଜ କନ୍ତେରତେ ପୁର୍କିନା ଉଡ଼ିଆନା ।

ପରଶନ

- ★ କନ୍ତେରତେ ନୁଇ ତାଗ୍ତେ ବିରି ଜୟ ?
- ★ କନତେର କାମଜ୍ ଆଗିଲାରତା ବିରି ଅବଲଗ ?
- ★ କାମଜ୍ ସୁଇଚ୍ଛା ତାଗ୍ତା ଆଲିବ ତେନ ?
- ★ ଶିକାରି ବିରି କିକିମମାନ ?
- ★ କାମଜ୍ ଶିକାରିତେ ବିରି କିବ ?
- ★ ଶିକାରିଆ କକମ୍ତେ ମାଣ୍ଡାତେ ବାଜେଅ ?
- ★ ଶତା ଅଅଜ କନ୍ତେର ବିରି କିବ ?

● ଜାତିୟ ରାସି, ଲାକୁ ଆଉ ସୁମୁସି ଦାରଣା

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● **ଏକେଟା-ଲାକା ଦାରଣା**

ଦିଦି ସୁମୁସି, ରାସି, ଅଲଗ୍ ଇତିଆଦି ସାମୁରା ବିରି ଆସିକେ ଆଉ ଲାକାରା ବିରି ଆସିକେ ଆବଜୟଜ ଏକେଟା-ଲାକା ଦାରଣା ତିନିଏଁ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ଚିତର କାତ ଆବଜୟଜ ରାସି, ଲାକୁ ଆଉ ଅଲଗ୍ ବ ଏକେଟା-ଲାକା ଦାରଣା ତିନିଖେଁ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଜଆ ବାଗ-୧ଆ ପୁଷ୍ପା ୧୬ କିମିବ୍‌କି ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ପଦମ ରାସି, ଅଲେ ଆଉ ବଳ ସୁମୁସିଆ ଚିତର ଆବଜୟଜ ଜାତିୟ ରାସି, ଲାକୁ, ସୁମୁସି ବିଷୟରେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଜଆ ବାଗ-୨ଆ ପୁଷ୍ପା ୧୯ ଆଉ ୨୦ କିମିବ୍‌କି ।

● **କେଳ “ରାସି ରାସି ବିରି ରାସି”**

ଉଆଳିକା ବିତରୁ ମିନଗ୍ ଅଲଗା ରମଏନା । ଅଲଗା ଉଆଳିକି ଦଳରା ମୁଇଁଟ ରାସିଆଁ ନାଅଁର ଜିମିକି ଯିମିତି- “ମହାର” । ଆରକି ସମହାଏ ଅଲଗା ଇସିରେ ଉଆଳିରେତେ ଜିମିକି, “ରାସିରାସି ବିରି ରାସି” ? ଅଲଗା ମିସେନା ଉଆଳିରେ ରାସିକା ନାଅଁର ଗାମାତାଏନମା, ନିକି ଜେନା ବୁଲି ଗାମାମ୍‌ନମାକି । ଯେତେବେଳେ ଆର ‘ମହାର’ ବୁଲି ଗାମାମେ । ଏରେବେଳତେ ଉଆଳିକି ‘ଅଏ’ ଗାମକିଜ ଦମବତେକି ଅଲଗା ମାସିନା ଉଆଳିରେ ଦବତେ ଦବତେ ଜିଏତେ ଜିମିଜେ, ଆର ପୁଣି ବୁର ମିନା । ନୁଞ୍ଜତ ଏବତମ୍ ଡାମାଜି ।

ମାସ-୫

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ବନବନମିଞ୍ଚି ଇଞ୍ଚାଁ ଚିତର (ଚାତଇଞ୍ଚାଁ, ଅଲଂଇଞ୍ଚାଁ, ଆଜବେଷ୍ଟଇଞ୍ଚାଁ, କପରଇଞ୍ଚାଁ ଆଉ ଇଞ୍ଚାରା ବାଗ, ପିଣ୍ଡା, ରନ୍ଧା ଇଞ୍ଚାଁ, ଲେବେରଇଞ୍ଚାଁ) ଚିତର ଆବଜୟଜ ଇଞ୍ଚାଁ ବିଷୟରେ ଜମଣାଏ ।

✍ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ କମ ଦୁଇଆ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷୁଟା ୧୭ କିମିବିକି ।

● ଏବତମ “ଆପେଆ ଇଞ୍ଚାତେ ତଗରାଏନାପେ/ପାରାବାଡ଼ି”

ଦିଦି ବାନକ୍ ଉଆଳିକିଆତେ ଇତି ଅସବଜ ଇଞ୍ଚା କିକିପ୍ତେ ଗାମାମ୍ । ଯିଡ଼ି-ଦବତେତେ ୫ଜଣ ଉଆଳିକି ଆସିଆନ୍କି ୪ଗଟା ଇଞ୍ଚାଁ କିମିବିକି (୪ଗଟା ଇଞ୍ଚାତେ ୮ଜଣ ଉଆଳିକି ରମଏନାକି) ଦିଦି ତାଳିମାରେଅଲେ ଇଞ୍ଚାଁ ସିମିର ତେନା ଉଆଳିକି ବା ବାଡ଼ି କିମିପ୍ତସେନାକି ଉଆଳିକି ଏରେ ଉଣିଷ୍ଟ ତମଗନାକି ଆଉ ଅଦକତା ଉଆଳିରିକି ଆରାକା ବେଳାମିଂ ବୁମୁଲିନାକି, ଯେତେବେଲେ ତାଳି ବନ୍ଦ ମିନା ଦମବତେନମାକି ଉଆଳିରିକି ଇଞ୍ଚାଁ ବାଡ଼ି ଆଲୁବ ଚୁମୁଲନାକି । ଯଉ ଉଆଳିରେ ରଏଆନା ଆର ପୁଣି ଇଞ୍ଚାଁ । ଦଅଳ ସିସିର୍ତେ ମେମେସେନା

● କୁବାତା ସାନବ ନେସାକାଏ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଇଞ୍ଚାରା ଏଗଟା ଚିତର କାତ ଡିଞ୍ଚିକ୍ କୁବାତା ସାନବ ସାଜାଏତେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ଦିଦି ଏରାତେ ସାମାକାଏ ।

✍ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା୧-ରା ପୁରୁଷୁଟା ୧୮ କିମିବିକି ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରତା

ଦିଦି ବନବନମିଞ୍ଚି ଇଞ୍ଚାଁ ଚିତର ଆଉ ଇଞ୍ଚାଁ ବେବଆର ଗିନିଷ ପତର (ଟେବୁଲ, ଚିଆର, କଟ, ବେଞ୍ଚ, ବାଲାଟି, ମଗ, ଡିଗିଚିରାକା) ଚିତର ଆବଜୟଜ ଏରେ ଉଆଳିକିତେ ଚିମିନାଏଁ ଆଉ ଆରା ବେବଆରର ଜମଣାଏଁ । ବିରି ତୁଳିଆ ପରଶନରିକି ଜିମିଏଁ ।

ପରଶନ :-

★ ୫ଗଟା କାରବାର କିବ୍ଡିକି ଗିନିଷର ନାଅଁର ଗାତାଏପେ ?

★ ୫ ପରକାର ଇଞ୍ଚାଁରାକା ନାଅଁରକି ଗାତାଏପେ ?

(ଚାତ ଇଞ୍ଚା, ଅଲଂ ଇଞ୍ଚା, କପର ଇଞ୍ଚା, ଟାଲି ଇଞ୍ଚା, ଚିଣ ଇଞ୍ଚା, ଆଜବେଷ୍ଟ ଇଞ୍ଚା)

● ଏବତମ୍ ‘ଆଲୁଅଁ- ବାଏଆ କେଳ’

ଦିଦି ଲକାତେ ମୁଇଷ୍ଟ ଗୁଲୁର ଗାର କିମିବେ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ତାଳିବ ତମ୍ ଅନେ ଗାମାମେ “ଆଞ୍ଚି ଆଲୁବ ଗାମଜ, ଆପେ ଗୁଲୁ ଆଲୁବ ଏତେଗେ ଆଉ ବାଏ ଗାମଜ ଗୁଲୁତା ବାଏବ ଏତେଗେ ।” ବାଏ ଗାମଜ ଯଉ ଉଆଳିକି ଆଲୁବ ତେମେଗେ ଆରତେ ଆଉ ଉଆଳିକି ଜାଆ ଗାମାମେକି ଆର ଏରେ କିମିବେ । ଦିଦି ନାନ୍ତେ ଉଆଳିକିତେ ସାମାକାଏ ।

● ଜଳା ନେବାତେ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ୧୦ଗଟା ଇଞ୍ଚାଁ କାରବାର ଗିନିଷ ଡିମିଞ୍ଚେଁ ଏରେକି କାରାଜ-କୁସୁଣି, ବାଲାଟି- ମଗ, ସେଡାକ୍-ଜରକା, ଚିଆର- ଟେବୁଲ୍, କପ-ପେଲେଟେ

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● ଜାଗା ଆବଜ୍ୟ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବାଏଆ ଜାଗାବ ବୁଲାଏ ଗରଜ ବନବନମିଆ ଇଞ୍ଜିଆ ମାବ୍ଜଏ ଆଉ କେନ୍ଦରବ ଡେନକିଜ ବିରି ଜୟକି ବିରି କଂଅଁକି ଜିମିଙ୍ଗେଁ ।

● ବାଗ ମେମେଲାଏ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବନବନମିଞ୍ଜି ଆକାରାଆ ବାଗର ଡିମିଞ୍ଜେଁ ଆଉ ଏରେତେ ଜୁଲିପେଜ ଇଞ୍ଜିଁ ବନାଏପେ ଗାମାମେ । ଏନାନ୍ତେ ଆର୍ ଉଆଳିକିତେ ସାଆଜ କିମିବେ ।

● ବାଲି ଏବଡମ୍

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବନବନମିଞ୍ଜି ତବା, ତବାକୁଲ, ନଡ଼ିଆ କୁଲ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବା କର୍ଦ୍ଦବ ବମନାଏତା ଗିନିଷ ଡିଞ୍ଜିଜ କୁଲାବାବରେ ବାଲି ଏବଡମତେ ଡିମିଞ୍ଜେଁ । ଦିଦି ଇନି କମରାକା ବଳତେ ଉଆଳିକିତେ ଞିମିଏଁ ଯିଡି- ଆରାକା ଆରାକା ବ ଆକଲେଜ୍ଡିକି ଜେନା ବା ଆକୁରିମ୍ଡିକି ଜେନା ।

● ଚିତର ବୁଇ/ଚାଟ ପଡ଼ା

ମୁଇଞ୍ଜି ଇଞ୍ଜିଁ ଚିତର ଆବ୍ଜୟଜ ବିରିବିରି ଏଜଏକେ ଜିମିଏଁ ଆଉ ଗାତାଏତେ କିକିପ୍ତେ ଗାମାମେ ।

● ରଙ୍ଗ ନେକେସାଏ

ଜାତାୟ ପତକାତେ ରଙ୍ଗ କେସାଏତେ ଗାମାମେ ଆଉ ଦିଦି ସମନ୍ଦାଏ ଉଆଳିକିତେ ଗୁଲୁର ତବ୍କୟଜ ସମନ୍ଦାଏ ଉଆଳିକା ସାମାନାରାକାତେ ଇଞ୍ଜିଁରା ସିଦା ଚିତର ଡିମିଆରେ ଆଉ ରଙ୍ଗଚକ ଉଆଳିକିତେ ଡିଞ୍ଜିଜ ରଙ୍ଗ କେସାଏତେ ଗାମାମେ

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ନିକି ମେଲ କିବକିଜ ଜୁଲ କିକିପ୍ତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ ୨ରା ପୁରୁଷୁଟା ୨୧ କିମିବ୍କି ।

● ଜାଗା ଆବଜ୍ୟ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଏକେଚା ଜାଗାରିକିତେ ବୁଲାଏତେ ଗଗଜ ବନବନମିଞ୍ଜି ଇଞ୍ଜିଁ ମାବ୍ଜଏ ଆଉ କେନ୍ଦରବ ଡେନକିଜ ବିରି ଜୟକି, ଆଉ ବିରି ଅଂଅକି ଜିମିଏଁ ।

● ରାମାଜ୍‌ଏତା ଗିନିଷ କୁମୁଲାଏ (କୋଲାଜ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅୟାଟ ଦଳବ ବାଗ କିବଜ ୨ଗଟା କୁବା ଇଞ୍ଜିଁ ଚିତର ଡିମିଞ୍ଜି ଆଉ କିଚି ରଙ୍ଗ କାଗଜ ଅଲାକ୍ କି ଉରୁଣା କବର କାଗଜ ଡିମିଞ୍ଜି । କାଗଜ ସାନସାନ କିବକିଜ ଆଟାବ ଲାଗାଅକିଜ ଇଞ୍ଜିଁରାକାତେ ଲାଗାଏତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୨ ତାସୁନ୍ ୨୨ ପୁରୁଷୁଟା କିମିବିକି ।

● ଲଟବ୍ କମ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଲଟପ୍ ଚକଟେତେ ଗାମଜ, ଗୁଲି, ବାଟି, ଗାଡ଼ି ଆଉ ଅଦକତା ଗିନିଷରିକି ବନାଏତେ ଗାମାମେ ।

● ସୁଲା ନେବାତେ (ମ୍ୟାଟିଂ କାର୍ଡ)

ଦିଦି ଅକିଅର ସକେତ ତୁଲ୍ ଚିତର କାତ ଉଆଳିକିତେ ଡିମିଏଁ ଆଉ ଜୁଲ ବାଟେତେ ସାମାକାଏ ।

✎ ଉଆଳିକିତେ ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୨ରା ୨୩ ପୁରୁଷୁଟା କିମିପ୍କି ।

ଭାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

❖ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଝ ବାଗ-୧ତା ୧୯ ପୁରୁଷୁଟା କିମିପକି ।

● **କିକିକ୍ ଗୀତ “ଜଏଲେ ଜଏ”**

ଜଏଲେ ଜଏ, ଜଏ ନିଞ୍ଜାଁ ଜାତୀୟ ପତକାତେ ଜଏ ।
ଏଗଟା ରଙ୍ଗବ ତଡ଼ନ୍ତେରେ ମୁଜିଆ ଅଶକ ଚକ
ଆଳିଆଁ ଆସିକେ କମଳା ରଙ୍ଗ ଶାଗୁଆ ରଙ୍ଗ ତୁଳିଆ
ଆଣ୍ଡା ରଙ୍ଗ ମୁଜିଆ ଆସିକେ ଜଏରେଲେ ତିଅ ସାପାର
ଜଏଲେ ଜଏ, ଜଏ ..... ।

● **କିକିକ୍- ଗିତ “ନିଞ୍ଜାଁ ପତକା”**

ନିଞ୍ଜାଁ ପତକା ତିନି ରଙ୍ଗିଆ
ଉଡିରେ ତିଲରି ତିଲରି
ଆଲିଆଁ ସୁମୁରୁ ମୁଜିଆ ଆଣ୍ଡା
ଶାଗୁଆ ରଙ୍ଗ ସୁଦୁ ତୁଳିଆ
ଆଣ୍ଡା ମୁଜିଆ ଚକ ଆସିକେ
ଜଏରେ ଜଳ ଜଳ
ଭାରତ ନିଞ୍ଜାଁ ଜନମ ଲକା
ପତକା ଆରା ଟେକ ।

ଭାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **ରଙ୍ଗ କିମିପକି**

ଦିଦି ଉଆଳିକା ସାମୁରାକାତେ ଲକାତେ ଇଞ୍ଚି ଚିତର କିବଜ ଜୁଣିବ ରଙ୍ଗ କିକିପତେ
ଗାମାମେ । କୁଇଲା ଗୁଣ୍ଡ, ଇଟା ଗୁଣ୍ଡ, ବରନ୍ ଅଲାକ୍ ଗୁଣ୍ଡ, ସାଂସା ଗୁଣ୍ଡ, ଅଆ
ରୁକୁପ୍ ଗୁଣ୍ଡ ବେବଆର କିମିବେ ।

● **କିକିକ୍ ଗୀତ “ଗୁଆଁକ୍ କେରାବାନ୍ କା କା”**

ଗୁଆଁକ୍ କେରାବାନ୍ କା
ବୁଲୁନାପେ ଉଆଳିକି ଉଆ
ଜରକା ଇଗେପେ ଉଆ
ସେକାଳ ଜଏପେ ନୁଆଁ ।
ସୁମୁରୁ ବେଳରେ ତେନ୍ତେ
କଅଁଣ କାରାରେ ପିଜକେ
ଆଲ ଇଆନା ଇଞ୍ଜାଁ ସାରା
ଜଏରେ ପରଟା ବଡେ ।
ଇନି ଜରକାତା କୁଲା ପବନ ଅଣ୍ଡେ
ଇଞ୍ଜାଁ ଆଲୁତେ ଲାଗେରେ ତିଅ ଇଣିରେ ପୁରୁତି ଇରେ ।
ଇଆନ୍ଲେ ଗିମା ଜୁଳି ପବନ ତେନ୍ତେ
ଇଞ୍ଜାଁସାରା ଅଦା ଇରେ ଚିଞ୍ଚି ଜିନ୍ତି ମାରେକେ ।
ପୁନୁଇଁରେ ଯେବେ ତେନ୍ତେ ଗୁଲୁ ଜଏରେ
ଜରକାତା ଜଏପେ ଜଏପେ ଲେରାଂ ମାମୁଁରେ ଲାରାକେ ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● **ଫକିଆ ଗଣା**

ଦିଦି ମୁଇଁ କୁବା ଇଞ୍ଜାଁରା ଚିତର ଆବ୍‌ଜୟଜ ଇଞ୍ଜାଁରା କିତିଗଟା ସେତାକ୍ ଆସିକେ, କିତିଗଟା ଜରକା ଆସିକେ, କିତିଗଟା ଚତ ଆସିକେ ଉଆଳିକିତେ ଜିନିଏଁ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷୁଟା ୨୦ କିମିପକି ।

● **ଅବଆବା ମାମାନେନାକି**

କେନ୍ଦରତେ ଯଉ ମାସତେ ଯଉ ଅବଆବା ମଲ୍‌ଆଁ, ଦିଦି ଏରେ ଅବଆବା ବିଷୟରେ ଉଆଳିକିତେ ଜମଣାଏଁ ଆଉ କେନ୍ଦରତେ ମାମାନେନାକି, ଯିନ୍ତି- ଗଣେଶ ପୂଜା, ଗାମା ଅବ, ଅଗଷ୍ଟ-୧୫, ତିସେମ୍‌ର-୨୫, ଗରବଣା ଫକରାନ୍ତି ଆଉ ସରସତୀ ପୂଜାରିକି ଅଦକତା ।

● **ଆଗ ଗାତା “ବଗ ଶିଆଳ”**

ମୁଇଁ ବଣତେ ବଗ ଆଉ ସିଆଳବ ସୁଗାଇ ଜଳା ଇନମାନକିଆ । ଦିନମିଞ୍ଜି ଶିଆଳଆ ଅବଦିନ ତେନ । ଆର ବଗତେ ଉଲୁଗିଆନ୍‌ଜ ଗାମ, “ସେକାମ୍ ତେରା ନିଞ୍ଜାଁ ଇଞ୍ଜାଁବ ଆତେନା । ଆଞ୍ଜି ଆବଳା ସାଂକାଶା କିବ୍‌ସେରେ । ବାନଳ୍ ଇକୁଡିଆ ବାଜିମେ । ତା ଆରଦିନଆଁ ବଗରେ ସାପାପୁତୁରା ଇଆନ୍‌ଜ ଅବ ମାନେତେ ଗିନିଷ ସବଜ ସେକାମ୍‌ତା ଇଞ୍ଜାଁରାବ ଅନ । ସେକାମ୍‌ତା ଇଞ୍ଜାଁରାତେ ଆଉଚିଆନ୍ ଆବଳା ବାସାନାବ ବଗତେ ସୁଗାଇ ତିଲାଜାନା । ଆର ସେକାମ୍‌ତେ ଅବ ଗିନିଷ ଡିଞ୍ଜିକ୍ ସଙ୍କଳେଆନା । ଶିଆଳ ଗାମ “ସେକାମ୍ ଉଆ ବାଜିମେ ନଲେ ଆବଳା ସାଂକାଶା ମଲେବେ ।” ବାନଳ୍ ଜିଞ୍ଜିମ୍‌ତେ ତକଆନ୍‌କିଆ । ଶିଆଳ ମୁଇଁ ତାଳିତେ ଆବଳା

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **ଫକିଆ କେଳ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗୁଲୁର ତମପ୍‌କଏ ଆଉ ଫକିଆ ଗଣେତେ ଗାମାମେ । ୫ଗଟା ଯାକଜ୍ ଗଣେଅକିଜ ଷଷ୍ଠ ଉଆଳିରେ ବନ୍ଦ ବୁଲି ଗାମାମେ । ଯିନ୍ତିକି ପରତମ ଉଆଳିରେ ମୁଇଁ, ଦୁଡିଅ ଉଆଳିରେ ଅୟାଟ, ତୁରୁତୀୟ ଉଆଳିରେ ଏଗଟା, ଚତୁରୁତ ଉଆଳିରେ ଗାଣ୍ଡାମିଞ୍ଜି, ପଞ୍ଚମ ଉଆଳିରେ - ପାଞ୍ଚଗଟା, ଷଷ୍ଠ ଉଆଳିରେ ବନ୍ଦ ବୁଲି ଗାମାମେ । ପୁଣି ସପତମ ଉଆଳିରେ ମୁଇଁ ତା ଆରୟ କିମିବେ । ଇନି ଉଠିତ କେଳରେ ତାମାଜିଂଏ । ଯିଏ ଗାତାଏ ଆରିମ୍‌ତେ ଜେନା ଦିଦି ଆରତେ ଗଣେତେ ସାମାକାଏ ।

● **ମନେ କିମିପ୍‌କି ଆଉ ଜୟକିଜ ଗାମାତାଏକି (ସ୍ମୃତି ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)**

ଦିଦି ଇଞ୍ଜାଁ ଚିତର କାତ ଗମଗେ, ପରତମ ଚିତର ଇଞ୍ଜାଁରା ସେତାକ୍, ଜରକା, କଟ, ଟେବୁଲୁ, ଚିଆର ମାସିନା ଆଉ ଦୁଡିଅ ଇଞ୍ଜାଁ ଚିତରତେ ବୁଲ୍ ଗିନିଷରେ ସେତାକ୍ କି ଜରକା ଆରାସିକେ ଜେନା । ଦିଦି ଚିତରତେ ଆବ୍‌ଜୟଜ ମାଣ୍ଡି ମିହିରେ ଜତେ ଜିନିଏଁ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ଦୁଇଆ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷୁଟା ୨୫ କିମିବ୍‌କି ।

● **ଆଗ ଗାତା “ତୁକୁର୍ ଆଉ ଶିଆଳ”**

ବୁଲୁଆ ତୁକୁର୍‌ତେ ଏଗେର୍ ତୁଳିତା ଆରିଆନ୍‌ଜ ତେଗେନ୍‌ମ୍‌ତେ । ଏରେବେକା ଗାତରତା ଶିଆଳରେ ଆରିଆନ୍‌ଜ ଆରା ସାମୁରତା ତାଜିଂଏଁ । ଶିଆଳରେତେ ଜୟଜ ତୁକୁର୍ ଆରା ଆଗିଲାତା ଆଉଚିତେ ତେଗେଅ । ଶିଆଳ ତୁକୁର୍‌ତେ ଜୟଜ ଲାରା ଲାରା ଗାମ, “ତେଗେ ତେଗେତା ଆଞ୍ଜିତେ ମେବକେ ବୁଲି ମେବାବେକେରି ମେକ୍‌ସେକେ ଆଞ୍ଜି କିତି ଜୁରୁ ଦବତେକେ । ତୁକୁର୍ ଗାମ, “ଆମ୍ ଜୁରୁ

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ସାଂକାଶାରେ ଅରେନ । ବଗଥା ତୁମୁଣିଆଁର ଜଳମ୍ତ ଆର ତାଳିତେ ଆଏଳା ସାଂକାଶାରେ ଆରିମାନ ଜିଞ୍ଜିମ୍ । ଏଲେ ଶିଆଳ ଜାନ୍‌ଜାନ୍ ଜାନ୍‌ଜାନ୍‌ତା ସାବରେଞ୍ଜି ସାଂକାଶାରେ ଜିମିଞ୍ଜିଆଁ । ବଗରେ ବାବେଅ ଅଏସି ଶିଆଳ ଆଏଞ୍ଜି କିଲା ଆମ୍‌ତେ ପାନମିଞ୍ଜି ଡିଞ୍ଜିମ୍‌ସୁନ୍ ଗାମଜ ଆର ଗାମ “ସେକାମ୍ ଆଞ୍ଜାଁ ତେରା ଅବ ମାନେନା ଆମ୍ ଆଞ୍ଜାଁ ଇଞ୍ଜାଁବ ମେତନା, ଆଞ୍ଜି କାର୍ ସାକାଶା କିପ୍‌ସେରେ ।” ଶିଆଳ ତା ଆରଦିନ ବଗଥା ଇଞ୍ଜାଁରବ ଅବ ଗିନିଷ ସବଜ ଗଗ । ବଗ କାର୍ ସାକାଶାତେ ମୁଇଞ୍ଜି ସୁରୁ (ବୁରୁଞ୍ଜୁଲୁବ୍) ମୁଅଁ ଜାଗାତେ ଅରେନଜ ଗାମ, “ଉଆ ସେକାମ୍ ବାଜିମେ ।” ଶିଆଳଆ ତୁମୁଣିଆଁରତ ଜାଗାବାତେ ଆସେଗ, ଆରା କାଲି ତମରତତା ଆଲାବାୟତମ୍‌ତ ବୟ ଆଉ ବକବ୍ ଲୁତୁରତ ଗୟମାନ୍‌ଜ ଇଞ୍ଜାଁରବ ପେରେଅ । (ସେକାମ୍‌ତକିତେ ଅଏରାଶ କିବକିଜ ତିଅ ଯେନା)

ପରଶନ

- ★ ଆଡିକିଆ ଦି ସେକାମ୍ ଆସିଆନ୍‌କିଆ ?
- ★ ଶିଆଳ ମାଣ୍ଡିଆତେ ଆଏଳା ସାକାଶା ଡିଞ୍ଜିଆଁ ?
- ★ ବଗ ମାଣ୍ଡିଆତେ କାର୍ ସାକାଶା ଡିଞ୍ଜିଆଁ ?
- ★ ବଗ ବିତେ ଶିଆଳଆ ଇଞ୍ଜାଁରବ ଅନ୍‌ଚେର ?
- ★ ଶିଆଳ ବିଇତେ ବଗଥା ଇଞ୍ଜାଁରବ ଅନ୍‌ଚେର ?

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ମେଦବତେକେ ଏଲେ ଆଞ୍ଜି ଜୁରୁତିର୍‌କେ ।” ତୁକୁର୍ ଗାତା ଅଂଗ୍‌ଜ ଶିଆଳତେ କରାପ ଲାଗେଆନା । ଆର ଗାମ, “ଏକଲ୍ ପୁରିକା ଇରେମେ । କୁ ଆଗିଲା ଯୁ ବଳ ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଆସିକେ ଏରେବ କୁ ବାଦବତେ । ଆଡିକ ଆଗିଲା ଆଉଚିରେ କୁ ବାଜଏ” ଶିଆଳ ଗାତା ଅଂଡ଼ଜ ରାଜି ଇଆନା, ବାନଲ୍ ତେନକିଆ । ତୁକୁର୍ ଗାମ “ମୁଇଞ୍ଜି, ଅୟାଞ୍ଜି, ଏଗଟା ଯିନ୍ତି ଗାମ୍‌ସେକେ ଶିଆଳ ଦବତେତେ ଆରୟ କିବ ।” ତୁକୁର୍‌ତେ କପ୍‌କିନା ତମ୍‌ତମାନଜ ଶିଆଳଆ କିନପ୍ ଆଲିତା କତକଆନ୍ । ଶିଆଳ ବିଗ ଆଉଚିନାକ ଗାମଜ ଦବତେକେ । ଆରତେ ଲାଗେଆନା ଆରା କିନପ୍ ଆଲିତା ବିରିକ ମୁଇଞ୍ଜି ଅଳଗାନା ଗାମ । ବଳ ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଆସରବ ଆଉଚିଆନା କୁଚିଜ୍ ଡଂଗନାନ୍‌ଜ ଅଚବ ଲଅଁ, ତୁକୁର୍ କିତିଲ୍‌କା ଜଏକ ଗାମଜ ଅଚବ ଆମେରାନ୍ । ଏରେବେକା ତୁକୁର୍ ଶିଆଳ କିନ୍‌ବତତା କପ୍‌କିନା ତେଗେଅଜ ବଳ ସୁମୁସିଞ୍ଜାଁ ଆଉଚିଆନା । ଶିଆଳତେ ସେନା ସାବରେଞ୍ଜି ବୁଦିଆ ଗାମ୍‌କିକି । ଏଲେ ତୁକୁର୍ ଆରତେ ବଳେଅ । ବୁଦି ଆସିଆନ୍‌ଲେ ବଳ ଆପେ ଆପେ ତେନ୍‌ତେ । ଆଗରେ ଗାତାୟା ବଳତେ ଦିଦି ପୁତୁଲା, (ପପେଟ) ରିକିବ ଗାମାତାଏ । (ବେବଆର କିମିବେ) ।

ପରଶନ

- ★ ଶିଆଳ ମାଣ୍ଡିଆତେ ରଏନମାନ୍ ?
- ★ ଆଡି ଆଡିକିଆ ଦବତେତେ ଜିଦି ଲାଗେସେରାନକିଆ ?
- ★ ଆଡି ବଳ ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଆକବ ଆଗିଲା ଆଉଚିଆନା ?
- ★ ତୁକୁର୍ ସୁଶିଞ୍ଜି ବଳ ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଆକବ ଆଉଚିଆନା ?

ମାସ-୭

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ‘ଗାଡ଼ି ମଟରଆ’ ଗାତା ଗାମାତାଏ ଚାଟ ଆବ୍‌ଜଏଜ ଉଆଳିକିତେ ବନବନମିଞ୍ଜିତ୍ ଗାଡ଼ି ମଟର ଜିଇକ୍ତି-ସଲକ, ରେଲସଲକ, ଆକାଶ ସଲକ, ଡାଗ୍ ସଲକତେ ଡାମାଜିନମାକି ମଟର ବାବଦରେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୧ ଆ ପୁରୁଷଟା-୨୧ କିମିବେକି ।

● କିକିଜ୍ ଗୀତ ‘ଚକଲ ଗାଈଁ’

ଚକଲ ଗାଈଁ .....ଚକଲ ଗାଈଁ

ମୁନା କୁନା ମଅନାକିଆ ବୁଲିବା ପାଇଁ

ଆଡ଼ି ଆଡ଼ି ଏଅନା ବିଗ ଡେନାପେ,

ସଜବାଜ ଇଆନଜ ଶଗଡ଼ତେ ଡକନାପେ,

ଶଗଡ଼ ଡାମାଞ୍ଜିଗେଁ କେଁ କଟର, ଗାଅଁ ଜାକ୍‌ଜ ବୁଲି ପେମେରିକି ଇଞ୍ଜାବ

ଚକଲ ଗାଈଁ ..... ଚକଲ ଗାଈଁ ।

ସଅର ଗଟାତ ସୁଗାଇ ଲୀକା,

ମଟର ଗାଡ଼ି ଲୁଡ଼ା ଏକଲ,

ମଟର ଆଇଆନଜ ରେଲତେ ନଅନା,

ଲୀକା ସଅରରେ ବୁଲି ନେଡେନା ।

ଚକଲ ଗାଈଁ ..... ଚକଲ ଗାଈଁ ।

ଉଡ଼ାଜାଆଜତେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ିତା,

ଡାଗ୍ ଜାଆଜତେ ଉଇଆଁ ଉଇଆଁତା

ସାରା ମୁଲକରା ବାରତା ନୁନା,

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରତା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗାଡ଼ି ମଟର ଆଉ ଗ୍ରାଫିକ୍ ଦିଗ ଆବ୍‌ଜଏବାଲା ଚିତର ଆବ୍‌ଜଏଜ ଗାଡ଼ି ମଟରରିକି ମାମ୍‌ତାମାନେ ଆଉ ଆଡ଼ି ମାଣ୍ଡାତେ ଡାଜିକେ ଜମାଣାଏଁ ।

● କିକିଜ୍ ଗୀତ ‘ଚକଲ ଗାଈଁ’

ଦାଳି ୧-ଆ ଦିଆଇସେରେ ।

● ଏବଡ଼ମ୍ “ଦିଦିଲ ଦିଦି ମାଣ୍ଡିବ ମନ୍‌ଡେ ?”

ଉଆଳିକି ଗୁଲୁର୍ ଇଆନଜିଜ ତମଙ୍ଗନାକି ଦିଦି ଏରେ ମୁଜିଆତେ ତମଙ୍ଗନା ।

ଉଆଳିକି ଜିମିଞ୍ଜିକି, “ଦିଦିଲ ଦିଦି ମାଣ୍ଡିବ ମନ୍‌ଡେ ?”

ତାପରେ ଦିଦି, “ଗାମାମେ ଆଟବ ଅନ୍‌ଡେ ।” ତାପରେ ଉଆଳିକି ଜିମିଞ୍ଜିକି

“ବିରିଆତେ ମନ୍‌ଡେ” ଦିଦି ଜଉ ମଟର ଗାଡ଼ିତେ ମନା ଆରା ନାଅଁର, ଏରେ

ଗାଡ଼ି ମଟରରା ଶବଦରେତେ ମନେ କିବକିଜ ଉଆଳିକି ଗାଡ଼ି ଡାଞ୍ଜିକେ ଡେଗାନ୍

କିମିବିକି । ପୁଣି ଉଆଳିକି ଦିଦିତେ ଗାମାମ୍‌କି ନିଞ୍ଜାଁ ଲାଗି ବିରି ମରେନେ ?

ଦିଦି ଜଉ ଗିନିଷରେ ମରେନେ କିତିଗଟା ମରେନେ ଗାମକିଜ ଉଆଳିକି ଜିମିଞ୍ଜିକି

ଦିଦି ଜେତେଗଟା ଲେକା ଗାମାମେ ଏରେ ବୁଲୁଁ ଲେକା ବାଗ ମିନାକି (ଆୟାଟ

ଗାମଲେ ଅୟାଟ, ଏଗଟା ଗାମଲେ ଏଗଟା) ।

● କୋଲାଜ୍ (ଚିତର ଆଲିଂତା ରାମାଜ୍ କାଗଜ ଅଞ୍ଜବ୍)

ଉଆଳିକିତେ କୁବା ଆକାରର ଡ଼ଙ୍ଗା ଚିତର ଡ଼ିମିଞ୍ଜେଁ ଆରା ଆଲିଂତା କାଗଜ ରାଗଜ

ଆଟା ଅଞ୍ଜପ୍‌ତେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୨ ଆ ପୁରୁଷଟା-୨୫ଆ କିମିବେକି ।

● କୁବା ସାନ ଜମାଣାଏଁ

କୁବା ଆଉ ସାନ ଗାଡ଼ିମଟରଆ ଚିତର ଆବ୍‌ଜଏଜ କୁବା ଆଉ ସାନଆ ଦାରଣା ଡ଼ିମିଞ୍ଜେଁ ।

ଡାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ସାଙ୍ଗଜଳା ତୁଳା ନେକଗାତାନା ।
ଚକଲ ଗାଈଁ ..... ଚକଲ ଗାଈଁ ।
ଚକଲ ଗାଈଁ ..... ଚକଲ ଗାଈଁ,
ଲେରାଂ ରାଉଜବ ବୁଲିରା ପାଇଁ
ଜାଆଜ ଜେନାକି ମଟର ଜେନା,
ରକେଟ୍ ମୁଉଡ଼ିନା ସାଇଁ ସାଇଁ
ଚକଲ ଗାଈଁ ..... ଚକଲ ଗାଈଁ ।

● **ଏବଡ଼ମ୍ “ସଂକେତ କେଳ”**

ଉଆଳିକି ଡାଳି ଇଆନ୍‌କିଜ ଗମଟକେନାକି ମିନ୍‌ଗ ଉଆଳି
ବରନ୍‌ଲାଗ୍ ପତକା ଆବ୍‌ଜଏଲେ ଡାଳିଆ ମାସିନା
ଉଆଳିକି ରୁକ୍ ..... ରୁକ୍ ..... ରୁକ୍ ..... ରୁକ୍ ଶବଦ
କିବକିଜ ରେଳଗାଡ଼ି ଡେଗାନ୍ ବଙ୍କା ଟଙ୍କା ଗାରତେ ଦମବଡେକି
ମିନଗ୍‌ତା ଉଆଳି ସୁନ୍ଦୁରୁ ପତକା ଆବ୍‌ଜଏଅଜ ରେଳ ଗାଡ଼ି ବନ୍ଦ ମିନା । ଇନି
ଡେଗାନ୍ ମେବଂଗାଁକି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁରୁଷ ଟା ୨ ୨ ଆ କିମିବ୍‌କି ।

● **ରାମାଜ୍‌ତା କାଗଜ ଚିତରରେ ଜୁମୁଲିକି (ପଜଲ୍)**

ବସ୍, କାର୍, ଉଡ଼ାଜାଆଜ, ରେଳ ଗାଡ଼ିଆ ଚିତର କାଡ଼ତେ ୨/୩ ଗଲ କରାମିସେନା
ଆଉ ବନବନମିଞ୍ଜ ଗଲରେକି ରୁଲିଆଅଜ ମୁନ୍‌ଚେରେ । ଉଆଳିକି ଏରେତା
ବାରିଆଅକିଜ ଜାର କୁଟି ମିନା ଜୁମୁଲିକି । କିମ୍ପା ବୁଲକ ବା ଟାଣ ପାଟାତେ ଗାଡ଼ି
ମଟରଆ ବନବନମିଞ୍ଜ ବାଗ ଯିମିତି-ଟକ, ଗାଡ଼ିଆ ଆଲିଢ଼, ଗାଡ଼ିଆ ତୁଲିର,

ଡାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **ଚକଜାଗା ନିଅମ (ଗ୍ରାଫିକ୍‌ର ନିୟମ)**

ଦିଦି ଚକ ଜାଗାରା ଚିତର ଆବ୍‌ଜଏଜ ବନବନମିଞ୍ଜ ଆଲୁଅରା କମ ଆଉ ଦିଗ
ଆବ୍‌ଜଏ ବାଲାବା କମର ସଲକ ନିୟମରେ ଗାମାତାଏ । (ସଲକରା ସାଗିଡ଼ିତା
ଡ଼ାମାଜିଂ) ସଲକ ଆଉ ପାରିତା ଅଙ୍ଗର୍ ସମୟରେ ଆଗିଲାବ ଅଚଲିବ ଡ଼ିଅତିବ
ସାଗିଡ଼ିବ ଏଜଏଅଜ ଇଡ଼ାଜିଂଗେଁ ।

✎ ଉଆଳି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୨ଆ ପୁରୁଷଟା ୨୬ ଆ କିମିବ୍‌କି ।

● **କିକିକ୍ ଗୀତ “ଆଞ୍ଜ ଇରେ ଗାଡ଼ି”**

ଆଞ୍ଜ ଇରେ ଗାଡ଼ି

ସାଗିକ୍ ଇତିବ ଅନ୍‌ଡେ ଗଡେ ।

ସଲକତେ ଅନ୍‌ଡେ ଗଡେ ଗଡେ

ଜଅଏଅ ସୁନ୍ଦୁରୁ ଆଲୁଅ

ରଗଡ଼ରେ ଆଞ୍ଜ କମାଅ ।

ଏରାତେ ଆଞ୍ଜ ଡଂଙ୍ଗିନାନ୍

ଲାଗେଆନ୍ ସାଶାଂସାଙ୍ଗ୍

ଗୁଉଁ..... ଗୁଉଁ ..... ଗୁଉଁ .....

ଲାଗେଆନ୍ ବରନ୍‌ଲାଗ୍ ଆଲ

ମଟର ଗାଡ଼ିରେ କଦବଡେଅ..... ।

● **ଗିନିଷ ବାମାଚେକି (ଗ୍ରେଣୀ ବିଭାଗୀକରଣ)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଲକା, ଆକାଶ ଆଉ ଡାକତେ ଡାମାଜିଙ୍ଗିମାକି ଗାଡ଼ିମଟରରା
ଚିତରରା ଚିତରକାଡ଼ି ଅଲଗା ଅଲଗା ବାରିଆଏପେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୨ ଆ ପୁରୁଷଟା ୨୬ ରେ କିମିମାକି ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ଲାଂକା ବଜାରର ଅନକି । ବସ୍ତେ ଅଙ୍ଗରା ବଳଥା ଗଟାଂଙ୍ଗିତେ ବସ୍ ଆଲିଂତା ବୁଟି ଆଉ ବୁକାବ ବାଏବ ଦୁଇଥାତେ ଲସେରକିଆ । ଏକା ଏଲମିଂବ ବୁକା ଲିଲିଆଥ ବିରି ଗାମ, “ଆଉରେ ରେଲଗାଡ଼ି ଆଜି ଜଏଜଏ”, ବୁଟି ଆଉ ବୁକାବ ରେଲଗାଡ଼ି ଜୟକିଆଜ ଉଗରେଆନକିଆ । ତାପରେ ଆରକି ଜଉ ବଜାର ଅଙ୍ଗନମାନକି ଏରା ଆଉଟିଆନକି ଏରେତା ଆରକିଆ ମାମୁଁରା ସାଙ୍ଗେରେ ବସ୍ତା ଅଲେଆନକିଆ ଯାତାରା ପଡ଼ିଆବ ତିନି ଚକିଆ ଗାଡ଼ିତେ ଡକଆନକିଜ ଅନକି । ଏତେ ମାଟାର ଯାତାରା କେବେ ଆଗରୁ ଆରକିଆ କୁବା ବଜାର ଆଜଏ ସେରକିଆ । ଏରାଦିରେ ଉଗରେଆନକିଆ । ମାମୁଁର ଆରକିଆତେ କୁସୁକୁରି ପୁତୁଳା, ବେଲୁନ୍ ଆଉ ପେଁକାଲି ସଙ୍ଗସଙ୍ଗି । ଯାତାରା ପୁଡ଼ିଆତେ ବୁଲି ବୁଲି ଆରକିଆ । ପେଁକାଲି ବାଜାଏ ବାଜାଏ ମାମୁଁରା ସାଙ୍ଗେରେ ଯାତାରା ଜୟକିଆ । ବେଳାବେଳା ବୁଲିରେ ଦୁଲିତେ ଡକଆନକିଆଜ କେଲେଅକିଆ । ଅତତା ଜଳକିଆ ଦୁକାନତେ ଲୁଡୁ, ଜିଲାପି ଗୁଲୁଗୁଲା ଜିମକି ବିରି ମାମୁଁରା ସାଙ୍ଗେରେ ବସ୍ ଗାଡ଼ିତେ ଡକଆନକିଆଜ ଗାଁଅବ ଡୁଙ୍ଗକି ।

ପରଶନ

- ★ ମାମୁଁରା ତୁଲ୍ ଆଡ଼ି ଆଡ଼ି ଜେତେରା ଜଜଏ ଅନକିଆ ?
- ★ ମାମୁଁର ଆରକିଆ ଲାଗି ବିରି ବିରି ସଂଅଁ ?
- ★ ଜଳକିଆ ଦୁକାନଆଁ ଆରକି ବିରି ବିରି ଜିମକି ?
- ★ ବସ୍ତେ ଅନକି ଏରେବେଳା ଆରକି ବିରି ଜୟକି ?
- ★ ଆରକି ଆଗିଲା ମାଣ୍ଡିଆତେ ଅନକି ?

● ରଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବନବନମିଂଡ଼ ଗାଡ଼ି ମଟରରାକା ଚିତରରେକିତେ ରଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟେ ଗାମାମେ ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଚିତରରେ ଆଡ଼ିଆ ଆସଆ ଆସିକେ ଉଆ ନିଜୁଲି ଗାମାମେ ।

● ଆଗ ଗାତା “ଲାଲୁ କୁଇଆନ ମେଣ୍ଡାଲ”

ମୁଇଣ୍ଟ ବଣ ଆସିଆନା । ବଣ ମୁଜିଆ ଗଟାଂ ଗଟାଂଡ଼ା ସୁବୁବେଲେ ଲୁକକି ଆଉ ଗାଡ଼ି ମଟରକି । ଗଟାଂ କାନ୍ତେ ମୁଇଣ୍ଟ କମଣ୍ଡାଏ ଅଲ୍ ରଏନମାନ । ଆରା ଅୟାଟ କନନ୍ଡକିଆ ଲାଲୁ ଆଉ ବାଲୁ । ଦିନମିଂଞ୍ ବୁଲୁଆତା ଅଂଳଡ଼ାକିଆ ବୁଇର ଗାମ, “ଆଞ୍ ଅନ୍ଡେ ସାକଏ ଆଜାରା ଦୁକାନରତା ବାରାଲା କୁଦିଲ, ଆଉ ଜାମୁ ଲାଲୁ ଅରେନ୍ । ଆପା ବାଏବ ଆଅନର ଗଟାଂ ଆଉ ପାରିତା ବିଲିମ୍ଡ଼ା ଅଜଗର ବାବୁ ଆସିକେ ଗାମ । ବୁଇର ଅନ ବିରି ଲାଲୁରା ମନର ଇଆନା ବୁଲିତେ ଲାଲୁବ ବାଲୁବ ବାନଳ ବୁଲିତେ ଆରିଆନକିଆ । ଗାଡ଼ିମଟର ପେଁ ପାଁ ଗାମକିଜ ଶଡ଼କ ଆଲିଂତେ ଡ଼ାଜିଙ୍ଗିମାନକି । ଲାଲୁ ଆରିଆନକି ଗଟାଂ ଆଉ ପାରିତା ଅନ । ଅଜଗରରେ ସେଙ୍ଗନ୍ ଗୁଣ୍ଡିଆ ଡେଗାନ୍ ବିଲିମ୍ ତୁଲିତା ଗୁତରସେରାନ୍ । ଲାଲୁରେ ମାକାଅଗ ଦିରେ ଆର ଅଜଗରରା ଇଶିରାତେ ଡେଗେ ଡେଗେ ଅ । ଏରେବେଳା ଅଜଗର ବାବୁଡ଼ା ଅମର୍ ମାକୁରଡ଼ ବାବୁଙ୍ଗାମା । ଶଁ ଶଁ ଶବଦ କିବଜ ଅଜଗର ଗାମ, “ଆରେ ଅଲ୍ କନନ୍ ଆମା ବୁଲୁ ସାଅସ, ଆମତେ ଜିମମ୍ ।” ଲାଲୁବଡେ ବୁଦିଆଡ଼ । ଲାଲୁ ଗାମ “ଆଞ୍ତେ ମିଜିମଜ ଆମା ବିରି ଇଡିବମ୍ଡେ ବୁମୁସୁନା ? ଗଟାଂ ଆଉତା ବଣରା ମେରେଗକି ଆସିକି ଆଞ୍ ତୁଲ୍ ତିରି ତିରି ଉଆ, ଆଞ୍ ମେରେଗ ଆବଜଏନ୍ମ । ଲାଲୁ ଗଟାଂତେ ଡେଗେ ଡେଗେତା ଡ଼ାଜିଂଅଁ । ଅଜଗର ଗସରେ ଗସରେତା ଗଟାଂ ଆରିଆନା ବଳଥା ମୁଇଣ୍ଟ ଟରକ ଗାଡ଼ି ଆଲିଂତା ପଗ । ଅଜଗର ଏରା ଗଜ । ଲାଲୁ କୁସିରେ ଇଞ୍ ଆଉଟିଆନା । ବୁଇରତେ ସାବରେଞ୍ ଗାତା ଗାତାଅ । ସାଇରାକା ଲୁକକି ଅଂଙ୍ଗକିଜ ଲାଲୁଆ ବୁଦିରେତେ କୁସି ମାନେଅକି । ବୁଉଲୁଆ ପୁଶୁରାକା ଦରବାର ଡକଆନ୍ । ବାନାଏ, ସାକଏ, ଆଣ୍ଡ, ଆଡି, ମେରେଗ,

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

✎ ଉତ୍ପାଳିକି ଅବେଆସ ବୁଝରା ବାଗ-୧ ରା ୨୪ ପୁରୁଷୁଟା କିମିବକି ।

● ଅଲଗା ବାରିଆଏପେ

ଦିଦି ୪/୫ ଗଟା କାଡ଼ ଡିମିଞ୍ଜି ମାଣ୍ଡି ଅଲଗା ବାରିଆଏପେ ଗାମଜ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉତ୍ପାଳିକି ଅବେଆସ ବୁଝରା ବାଗ-୧ ରା ୨୫ ପୁରୁଷୁଟା କିମିବକି ।

● ଆଗ ଗାତା ଲାଲୁ କୁଇଆନା ମେଣ୍ଡାଲ

ଡାଳି-୨ଆ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜି ଇସେରେ ।

● କିକିଜ୍ ଗିତ “ଅକ୍ୟର ଗିତ”

ଦିଦି ଏରେ ଗିତରେତେ ଗିମିତଏ ଆଉ ଉତ୍ପାଳିକିତେ ମାର୍ଗିତଏ । ଦିଦି ଜଉ ଅକ୍ୟରରେ ମାର୍ଚ୍ଚିନାଏ ଏରେ ମିନ୍ଦିରେତେ ସଦାବଲେ ମାର୍ସଜେ ।

ଅ - ଅବାସିଜ, ଆଜାସିବ ଅନକିଆ ବଜାର ବୁଲି

ଆ - ଆଜାସି ଗାମକେ ଆଉ ଆମାରିମଡ଼େ ଜେନା ଡାଜି

ଇ - ଇଟା ନେଗନାଜ ନିଞ୍ଜି ଇଞ୍ଜା ନେବନାଏନା ।

ଉ - ଉଲି ନିରିରାନ୍ଦ ସାକାଣା ନିକିମା ।

ଏ - ଏବେଳା ଡେନ୍ତେର ବିଲାଇ । ନାଅଁର ଆରା ଉଲେଇ ।

କ - କନନ୍ତା ନାଅଁର ପିତେଇ ।

ଗ - ଗରେଜ୍ ବୁଲି ଆରା ନାଅଁର ।

ଚ - ଚପଲ ସଂସଂତେ ଅଟବ ଅନ ଆର ।

ଜ - ଜଣ୍ଡା କିବକେ, ଲଟବ୍ ଉରୁବର ।

✎ ଉତ୍ପାଳିକି ଅବେଆସ ବୁଝରା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷୁଟା ୨୬ କିମିବକି ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଅଳ, କିଲଗ୍, ସିଅ ସମନ୍ଦାଏ ଡେନକି । ବଣଆ ରାଜା ସିଅ ଲାଲୁଆ କଂକରା ମୁଇଟ୍ ସୁମୁରୁ ପିତା ତର । ସମନ୍ଦାଏ ତାଳି ମାରେଅକି । ଆତି ଲାଲୁତେ କିନବଡ଼ା ଡବ୍‌କଅଜ ବଣ ବେଳାମିଞ୍ଜି ବୁଲାଅଜ ଅରେନ । ସାବରେଞ୍ଜି ଗାମକି ଲାଲୁ ବଡ଼େ ବୁଦିଆଡ଼ ।

ପରଶନ

★ ଅଳ କନ୍ତାକିଆ ନାଅଁରକିଆ ବିରି ଆସିଆନ୍ ?

★ ଅଜଗର ଲାଲୁତେ ବିରି ଗାମ ?

★ ଅଳ ସୁଇଡ଼୍ ବଞ୍ଚେଅ ?

କିକିଜ୍ ଗିତ “ଅକ୍ୟର ଗିତ”

ଟ - ଟକଲ୍ ଗାର୍ଡ଼େ ଟଗର ।

ଡ - ଡଙ୍ଗାରେ ବାଏକେ ଅଳ ।

ଡ - ଡଙ୍ଗିନ୍ତେରେ କଲେ ।

ଦ - ଦଅଳଆ ଡକସେରେ ଆଉଲିଆ ।

ନ - ନଳି ଆଜିରାବ ଅନ୍ତେ କୁଣିଆଁ ।

ପ - ପେଶା ଟେକେଅଜ୍ କିଜ୍‌କେ ବାବୁ ।

ବ - ବଗଲ ଗାମକେ ବିଗ ବାବୁ ।

ମ - ମନ ମିକିବଲେ ପାଟ ପଡ଼େତେ ।

ସ - ସଅର ଟାଉନୁବ ଇସୁକୁଲୁ ଅଁନ୍‌ଗର୍ଡେ ।

ଲ - ଲର୍ଡେରେ କୁନା ଏରେତେ ।

କମ୍ପକିଏରେ (ସୂଚକ)

୬ ମାସ ଅତୀତା ଉତ୍ପାଦରେ ତଳିଆ ଡିକ୍ଟିଞ୍ଜ୍ ଇସେରେ ଦକ୍ୟତା କିମିବେ
୬ ମାସ ଶେଷରେ ପିଲାଟି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦକ୍ଷତା କରିବେ

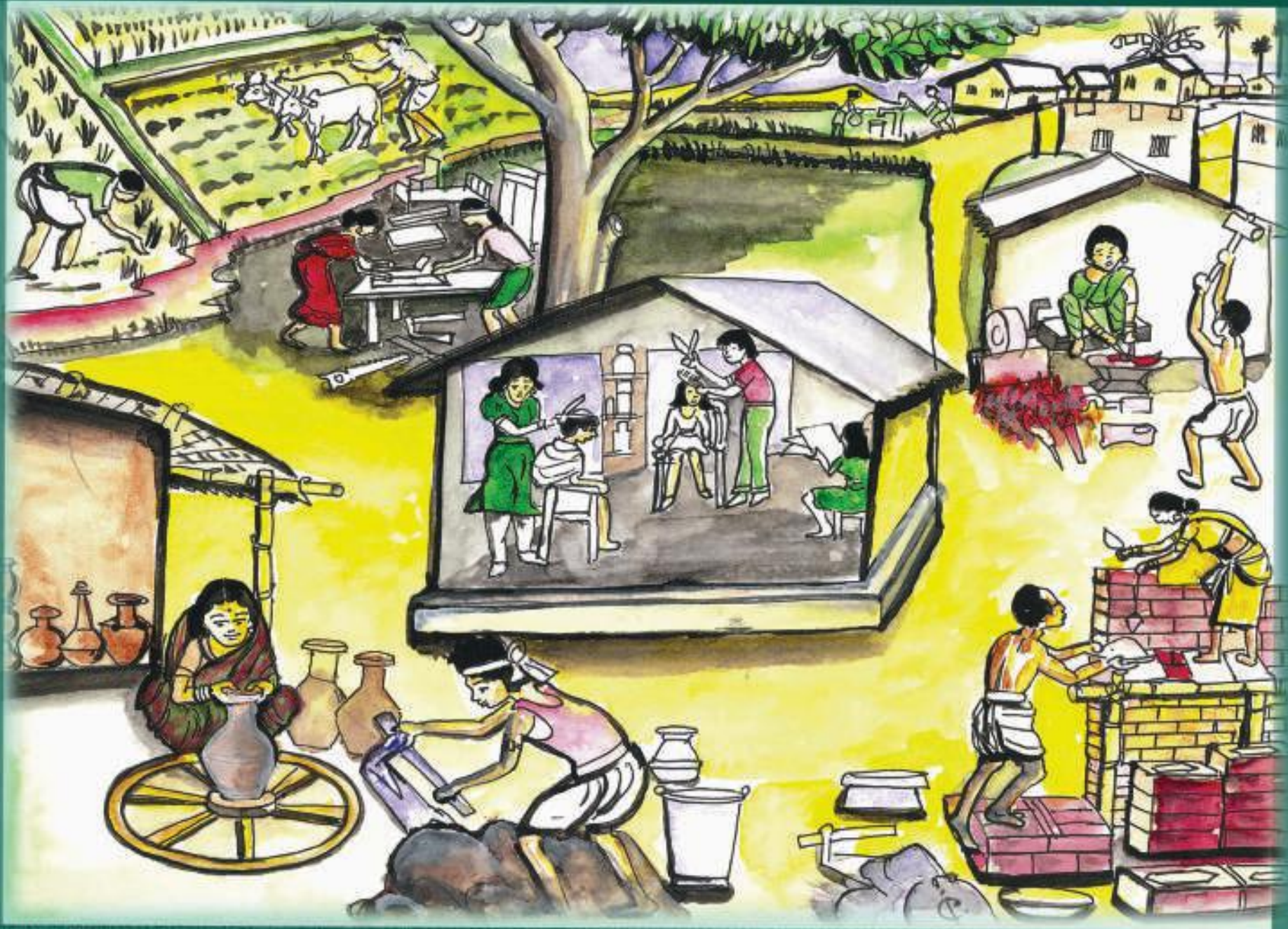
୩-୪ ବରଷ

- ୫ଗଟା ସୁମୁସିଂ, ୫ଗଟା ରାସିଂ, ୫ଗଟା ଲାକୁ ଆଉ ୫ଗଟା ପୁନିପୁରିବାରା ନାଅଁର ଗାମାତାଏକି ଆଉ ଚିତରତା ଚିନଟ କିମିବ୍‌କି
- ଗନ୍ଧ ସୁଜିଅକିଜ ଆଉ ସୁଆଦ ଚାକେଅକିଜ ୫ଗଟା ଲାକୁ ଆଉ ୫ଗଟା ରାସିଂତେ ରିମିମାକିତାମାନ
- ୫ଗଟା ମଟର ଗାଡ଼ିଆ ନାଅଁର ଇରିମା ଗାତା, ଆକାଶତେ, ଲକାତେ ଆଉ ଆଲିଂତେ, ଡାଗ୍‌ତେ ଡାମାଜିଙ୍ଗମା ମଟରରା ନାଅଁର ଇରିମା ଗାତା ଆଉ ଚିତରତେ ତାମାନ୍ ରିମିମାକି
- ନିଜର ସାଗିଇତି ଆଉ ଡିଅଇତି ଆବଜ୍ୟ ରିମିମା
- ୩ଟା ଗିନିଷତେ ସାନ ତାସୁନ୍ କୁବା ଯାକଜ୍ ରିମିମା ସାଜାଏ
- ଜାଲିଂ-ବାଙ୍ଗର, ଅଳପ-ସୁଗାଈ ଆଉ ଲାବୁକ୍-ଟକକ୍ ଚିତର ଦାରାଣ । କୁମୁଇନା ନାଲେ ଗିନିଷ ଟୁଲିଆଅକିଜ କିଜ ମାବ୍‌ଜ୍ୟକି
- ଅନ ତିନି ମାସଆ ଗାତାଏ ମିସେନା ଯଉଟା ଏଲେ ମୁଇଁଟ ଆଗ ଗାତାଏ ରିମିମା
- ଅନ ତିନି ମାସଆ ମିସେନା ଯଉଟା ଏଲେ ମୁଇଁଟ କିକିଜ୍ ଗିତରେତେ କିକ୍‌ତା କିକ୍‌ତା ଗିତଏ ଇରିମା ।

୪-୫/୬ ବରଷ

- ୧୦ଗଟା ସୁମୁସିଂ ୧୦ଗଟା ରାସିଂ, ୧୦ଗଟା ଲାକୁ , ଆଉ ୧୦ଗଟା ପୁନି ପୁରିବାରା ନାଅଁର ଇରିମା ଗାତାଏ । ଆଉ ଚିତର ଇରିମା କିକିବ୍
- ଗନ୍ଧ ଉଜିଅକିଜ ନାଲେ ସୁଆଦ ଚାକେଅକିଜ ୬ ଗଟା ବୁଲୁଂ ଲାକୁ ଆଉ ରାସିଂ ତାମାନ୍ ରିମିମାକି
- ୮ଗଟା ଗାଡ଼ି ମଟରଆ ନାଅଁର ଗାତାଏ ରିମିମାକି, ଆକାଶତେ, ଲକାତେ ଆଉ ଡାଗ୍‌ତେ ଡାମାଜିଙ୍ଗମା ଗାଡ଼ି ମଟରଆ ନାଅଁର ରିମିମାକି ଗାତାଏ ଆଉ ଚିତର ତମାନ୍ ରିମିମାକି
- ସଳକତେ ସାଗିଇତିତା ଆଉ ସଳକତେ ଡିଅ ଇତିତା ଆବ୍‌ଜୟଜ ମାଡ଼ିତା ଡାଜିଙ୍ଗ୍ ଇରିମା ଗାତାଏ
- ଗାଣ୍ଡାମିତା ୫ଗଟା ଗିନିଷତେ ସାନର ତାସୁନ୍ କୁବାଏ ସାଜାଏ ଇରିମା
- ଜାଲିଂ- ବାଙ୍ଗର, ଅଳପ-ସୁଗାଈ, ଲାବୁକ୍-ଟକକ୍ ଆଉ ଏକେଟା-ଲାକାରା ଦାରାଣା ଚିତର ଆଉ ଗିନିଷ ଟୁଲିଆଅକିଜ ଆବ୍‌ଜ୍ୟ ରିମିମାକି
- ୫ଗଟା ଅକେଅର ଚିନଟ କିବଜ୍ ଅକେଅରତେ ଗଗଜ ଗିତ ଗିମିତଏ
- ଅନ ତିନି ମାସରା ଗାତାଏ ମିସେନା ଆଗରେ ଯଉଟା ଏଲେ ମୁଇଁଟ୍ ଗାତାଏ ଇରିମା
- ଅନ ତିନି ମାସରା ମିସେନା ମୁଇଁଟ୍ କିକିଜ୍ ଗିତରେତେ ନାଟୁଆକା ଡେଗାନ୍ ଗିମିତଏ

ମାସ-୭

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

• କୁଳା ଗାତାବାରତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଗାତାବାରତା ଚାଟ ଆବଜୟଜ ସାକାଏକିକି ଲୁକକି ଜିଇକ୍ତି-ସେଅଁନ୍ ମିସିତିରି ଦୁବା, ବାରିକ, କଙ୍ଗ, କୁମାର, କତେ ମିସିନିଆ ଅଦକତାରାକା କମ ବିଷୟରେ ଗାମାତାଏ ।

• ବାବନା କେଳ (କାଞ୍ଚନିକ କେଳ)

ଦିଦି ସାକାଏକିକି କାରବାର କିବ୍‌କିକି ଗିନିଷଆ ଚିତର କାଡ଼ ଜିଇକ୍ତି - ଦାଅ, ଉଙ୍ଗି, ସିନି ଅଦକତାରିକି ଉଆଳିକିତେ ଅବଜୟଜ ଆରତେ ସୁଇଷ୍ଟ କାରାବାର କିବ୍‌ଡ଼ିକି ମିନଳଗ୍‌ତେ ଡାକେଅଜ ଗାମାତାଏ ଆଉ ଅଦକତା ଉଆଳିକି ଏରେ ଉଆଳିରେ ମାଣ୍ଡି ଲୁକଆ କମର ଡେଗାନ୍ କିବ୍‌କେ ଆରା ନାଅଁର ଗାମାତାଏକି ।

• ସାଗିଜ୍‌ତି - ଡ଼ିଅତି ଦାରଣା

ଦିଦି ସାକାଏକିକି ଲୁକରିକି କାରାବାର କିବ୍‌କିକି ଗିନିଷରାକା ଚିତରତେ ଉଆଳିକିତେ ସାଗିଜ୍‌ତି ଇତିତେ ମୁଇଷ୍ଟ ଆଉ ଡ଼ିଅତିତେ ମୁଇଷ୍ଟ ଚିତର ସସବ୍‌ତେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ସାଗିଜ୍‌ତିରା ବିରି ଚିତର ଆସିକେ ଆଉ ଡ଼ିଅତିରା ବିରି ଚିତର ଆସିକେ ଗାତାଏତେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଇଅଲାଗ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା-୨୭ କିମିବିକି ।

• ସଂକେଆ ଦାରଣା ୧-୫ ଯାକଜ୍

ଦିଦି ସଂକେଆ କାଡ଼ ଜିଇକ୍ତି-୧ଟା ଗନର, ୨ଟା ସେମର୍ ୩ଟା କାଳାସା, ଇନିମିସିରିକିତେ ଆଡ଼ିକି କାରାବାର କିବ୍‌ଡ଼ିକି ଆଉ କିତିଗଟା ଲେକା କାଡ଼ଆ ଆସିକେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।

ଏକା ପରକାରମିଞ୍ଜି ଚିତର ବି ବେବଆର କିକିବ୍ ରିମିମା ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

• କୁଳାକୁଲି ଗାତାବାରତା

ଦିଦି ଗାତାବାରତା ଚାଟ୍ ଆବଜୟଜ ସାକାଏକିକି ଲୁକ ଜିଇକ୍ତି-ସେଅଁନ୍ ମିସିତିରି, ଦୁବା, ବାରିକ, କଙ୍ଗ, କୁମାର, କତେ ମିସିନିଆ ଅଦକତାରାକା କମ ବିଷୟରେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଇଅଲାଗ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୨୯ କିମିବ୍‌କି ।

• ଗିନିଷରିକିତେ ଅଲଗା ଅଲଗା କିମିବ୍‌କି

ଦିଦି ବନ ବନମିଞ୍ଜି କମ ସାକାଏକିକି ଲୁକକା କମରକିତେ ଗଗକିଜ ଚିତର କାଡ଼ ବମନାଏ ଆଉ ଆରା ତୁଲ୍ ଅଦକତା ଚିତର କାଡ଼ା ଜିଇକ୍ତି-ଗାଡ଼ିମଟର, ପୁଶ୍ଟି, କଡେର୍କା କାଡ଼ ମେଳାଅକିଜ ଡ଼ିମିଞ୍ଜିଏ । ସାକାଏକିକି ଲୁକକା କମ ଚିତର କାଡ଼ତା ବାଚେତେ ଗାମାମେ ।

ଲଟବ୍ ନମୁନା ଆଉ କୋଲାଜ୍ ବନାଅକିଜ ଆରାକା କାରାବାର ଅନୁସାରେ ବାଚେତେ ଗାତାଏ ରିମିମା ।

• ସଂକେଆ ଦାରଣା ୧-୧୦ ଯାକଜ୍

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ୧ ତାସୁନ୍ ୧୦ ଯାକଜ୍ ସଂକେଆ ସଂକେତ ମାସିନା କାଡ଼ ଆଉ ଚିତର କାଡ଼, ୧ଟ ଗନର ୨ଟା ସେମର୍, ୩ଟା କାଳାସା, ୪ମିଞ୍ଜି ଗୁଟିଆ, ୫ଗଟା ଉଙ୍ଗି ଅଦକତାରିକି ଡ଼ିଞ୍ଜିଅଁଜ ଇନି ମିସିରିକିତେ ଆଡ଼ିକି କାରାବାର କିବ୍‌କିକି ଜିମିଏ ଆଉ ସଂକେଆ ତୁଲ୍ ଚିତର ଲୁକିଅକିଜ ବାଚେତେ ଗାମାତାଏ ।

• ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜି ଗିନିଷ ଗଣେଆ ଦିରେ କାରାବାର କିକିବ୍‌ରିମିମା ।

• ବାସାତାମାନ ଦାରଣା

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

✎ ଉତ୍ଥାଳିକି ଅବେଆସ ବୁଢ଼ ଅଲଗା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା ୨୮ ଆଉ ୨୯କିମିବିକି ।

• **କିକିଜ୍ ଗୀତ ‘କୁମାର କାକାଞ୍ଜ ବୁଲାଏକେ ଚକ’**

କୁମାର କାକାଞ୍ଜ ଚକ ବୁଲାଏକେ

କିତି ଜାବା ଆଉ ଆଟିକା ବନାଏକେ

ବୁଆ ପାଞ୍ଚ ପାଇ ମେଗନାରି ?

ମୁଢ଼ଣ୍ଡ ଜାବା ମିଡ଼ିଞ୍ଜିବରି ?

କଙ୍ଗ କାକାଞ୍ଜ ଶାଳ କିବ୍‌କେ

ଗମ୍ ଗମ୍ ଗିଲିଞ୍ଜିଡ଼ାଫ ବଏକେ

ଟାଏଁ ଟାଏଁ କିରି ପେଟେକେ ଲଆ

ବନାଏକେ ଆର କୁଦାଳି ଦାଆ ।

• **ସୂଚନା ଉନ୍ମୁସାରେ କେଳ**

ଦିଦି ଉତ୍ଥାଳିକିତେ ଅଦା ଗୁଲୁର ଡକତେ ଗାମଜ କିତିଗଟାକ ବାସାତାମାନ ବିଷୟରେ ଦାରଣା ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜିଆଁ ଦିରେ ସାବରେଞ୍ଜ ଉତ୍ଥାଳିକିତେ ଚିତର ଡିମିଞ୍ଜିଏଁ । ଜିଇଡି-

- ଦାଅ ଚିତରରେ ଚିବୁଲୁ ଆଲିଂତେ ଉନେପେ ।
- ଜୁତା ଚିତରରେ ଲକାତେ ଉନେପେ ।
- ବେଣ୍ଡରେ ଡିଣିଆ ଡିଅତିରତା ଉନେ
- ଗୁଡ଼ିଆ ଚିତରରେ ଚିବୁଲୁ ଆଗିଲାତା ଉନେ ।

ଦୁଣିଞ୍ଜିଡ଼ ଅଦକତା ଦିଦି ମାବ୍‌କିବେ ।

ଲଟବ୍‌ବ ନମୁନା ବମନାଏତାରିକିତେ କାରବାର କିକିବ୍ ରିମିମା ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଉତ୍ଥାଳିକିତେ ବନବନମିଞ୍ଜ ବାସାତାମାନ ଆବ୍‌ସଜ୍‌ଆ ଦିରେ ଦିଦି ଚିତର କାଡ଼ ମାବ୍‌ଜଏ । ଜିଇଡି- ଚିବୁଲୁ ତୁଲିଆ, ଚିବୁଲୁ ଆଲିଂଆ, ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଉଚୁଲିଆ, ସୁମୁସିଞ୍ଜି ଆଗିଲା, ଲୁକରା ଡିଅତିରା ଆଉ ସାଗିତିରା ମାଣ୍ଡି ଗିନିଷ ଆସିକେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉତ୍ଥାଳିକି ଅବେଆସ ବୁଢ଼ ଅଲଗା ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୩୦ କିମିବିକି ।

• **କିକିଜ୍ ଗୀତ “ କୁ ଦେଶଆଦିରେ”**

କୁ ଦେଶଆ ଦିରେରେ- ନିଞ୍ଜ କମ ନିକିବେ

କୁଦାଳିବ ଲଟବ୍‌ବ ନେଡ଼େଜେ-ବିଅନ ନିବିରେ

ଗାଦା ଗାଦା ବୁଆ ଲୁକକିତେ ନିଡ଼ିଞ୍ଜିଏଁ-ନିଞ୍ଜ ନିନାଲେ ତାଷି

କୁ ଦେଶଆ ଦିରେରେ .....

କୁଆଳି ସିନି ମଏଁ ନେବନାଏ- ଦେଶ ସେବାତେ ନିଞ୍ଜ ନିଞ୍ଜିଏଁ ମନ

ନିଞ୍ଜି ସେଅଁନ ମିସିତରି ନିଇନା । କୁ ଦେଶଆ ଦିରେରେ.....

ରଙ୍ଗ ଆଉ କାଡ଼ବ ନି ଦେଶ ନେବନାଏ, ନି ଦେଶତେ ମନତା ବାବି ନେକଏଁ

ମିଞ୍ଜି ନିଇନା ଶିଲିପି, କୁ ଦେଶଆ ଦିରେରେ .....

ନିଞ୍ଜି ନିଞ୍ଜି ଦେଶଆ ଏଞ୍ଜେକ୍ ସଇନ

ନେବନାଏ ନି ଦେଶତେ ରାମ ରାଇଜ । ନିଇନାଲେ ନିଞ୍ଜି ସଇନକ

କୁ ଦେଶଆ ଦିରେରେ .....

• **ମନେ ମୁନେକି ଆଉ ଚିମିକାଏକି (ସ୍ମୃତି ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)**

ଦିଦି ଗାଆଁତେ ସାକାଏକିକି ଲୁକରାକା ୪-୫ଗଟା ଚିତର ଉତ୍ଥାଳିକିତେ ଆବ୍‌ଜୟଜ ଏରେତା ମୁଢ଼ଣ୍ଡ ସବାରଜ ମାଣ୍ଡି ମିସିରେ ଜତେ ଜିମିଏଁ ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

✎ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଢ଼ଅଲାର୍ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା ୩୦ କିମିବେକି

• **ସସବ୍ ଦାରଣା**

ମୁଢ଼ଣ୍ କମ୍ପତା ବେକେ ବମନାଏଅଜ ଏରେଡା ବନବନମିଞ୍ ଆକାର ଆଉ ସସବ୍ ମିନମାଁ ଗିନିଷ ଜିଅନ୍ତି- ଜକମକି, ଲଟବ୍‌ଗୁଲି , ଅଣସମ୍ ଏଜା, ବାଙ୍ଗୁରୁ ଏଜା ଅଦକତା ଯୁଉ ମିନ୍ଦିରିକି ନିଜ ବେଳାମିଞ୍ ମେଲେକେ ଏରେ ମିନ୍ଦିରିକି ବେକେ ଆଲୁଡେ ଉନକିଜ ଉଆଳିକିଡେ ମିନଲଗ୍ ମିନଲଗ୍ ଡାମାକେ । ବେକେଡେ ଇଡି ମୁସିଗ୍‌କି । ଆଲୁଆଁ ଆସିକେ ଗିନିଷଡେ ଆଜୟକିଜ, କାଲି ଜିବକିଜ, ଏରେକା ନାଆଁ ଗାତାଏଡେ ମୁଗୁରାଏ ।

• **ଆଗଗାତା “ଚିଲିଆ ଟକାରା ମଣ୍ଡା ଅଲାର୍”**

ମିନଗ୍ ଚିଲିଆ ଟକା ଆସିଆନ୍ । ମିସିଆଁ ସାଉଆର ମଣ୍ଡାଅଲାର୍ ଡଞ୍ଜଡେର । ମେରମ୍ ସରାଏ ଅନ । ମଣ୍ଡା ଅଲାର୍ ଜିମ୍‌ଜୁ ପାଲିମିଞ୍‌ଜଡା ଉଟାଏ ଆରିମାନ୍ । ଏରେ ଅଲାର୍‌ଡେଡେ ମୁଢ଼ଣ୍ ବିଲିମା ଉସିଗ । ଚିଲିଆଟକା ଗାମ, “ଆଞ୍ ମୁଦି ସତ ଆସିନା, ତେରା ମେଲେରାବ୍‌ସେରେ ନଲେ ତେରା କଜାଆତା କୁଦାଲି ଅରେନଜ ଡେଞ୍‌ଲଗ୍‌ଆଁମ୍ ।” ତା ଆରଦିନ ଅନଜ ଜୟଜୁ ସତକୁ ସତ ଲେରାବ୍ ସେକେ । ଚିଲିଆ ଟକା ଗାମ, “ଆଞ୍ ମୁଦି ସତ ଆସିନା ତେରା ମିକୁବାଏସେରେ । ନଲେ କଜାଆତା ଗୁଟିଆ ଅରେନଜ ଡେଞ୍‌ମ୍ ତା ଆରଦିନ ଜୟଜୁ ସତକୁ ସତ କୁବାଏସେକେ ପୁଣି ବେଜ୍‌ଗାମ ଆଞ୍ ମୁଦି ସତ ଆସିନା ତାଲେ ତେରା ରାସି ମେରାଗ୍ ସେରେ । ଆରଦିନ ଅନଜ ଜୟ ଏରାଗସେକେ । ତାକୁରି ଚିଲିଆଟକା ଗାମ, ଆଞ୍ ମୁଦି ସତ ଆସିକେ ତାଲେ ତେରା ମିଲାକୁଢ଼ଅଜ ମିବିଲିମ୍‌ସେରେ । ନଲେ ଜକମକିତା ଲାଲାଏଜ୍ ଆବିରାଅଜ ଜାକ ବାନମ୍ । ଆରଦିନ ଚିଲିଆ ଟକା

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

✎ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଢ଼ ଅଲାର୍ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୩୧ ଆଉ ୩୨ କିମିବେକି ।

• **ସସବ୍ ଦାରଣା**

ଡାଳି ୧ଆ ଡ଼ିଣ୍ଡିଞ୍ ଇସେରେ ।

• **ଚକେଲେଟେ ଜିଞ୍‌ମ୍ କେଳ**

ଦିଦି ୪ତା ୫ ପୁରୁ ଆଲିଡେ ଅୟାର ଚକେଲେଟେ ମୁକୁରେ ଆଉ ଉଆଳିକିଡେ ଡିରକିଜ ତମରବ ଚକେଲେଟେ ଅବଡେଜକିଜ ଅରେନଡେ ଗାମାତାଏ ।

• **ପୁରୁକୁଡି ଚିକାଏ**

ଦିଦି ନି ମାସଡେ ଉଆଳିକିଡେ ସୁଡୁକୁରିଞ୍ ଅବିଗଡା ଡ଼ିଣ୍ଡିଞ୍ ଦିରେ ଅପତାମିଞ୍‌ଡେ ତରମିଞ୍ ଗାଆଁଆଁ ମାସିନା ବନବନମିଞ୍ କମ ସାକାଏକିକି ଲୁକକା କମରିକି ଜାଗାବ ବୁଲାଏ ଗମଗେ ।

• **ଉଆଳିକା ତୁଲ୍ ମାଆ ଞ୍‌ୟକି ଗାମାତାଏନା ।**

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଢ଼ଅଲାର୍ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୩୩ କିମିବ୍‌କି ।

• **କିକିଜ୍**

ଡାଗ୍‌ଡେ ବୁମୁଡ଼ି ନମାନଲୁକଡେ ସୁଢ଼ଣ୍ ସାଆଜ କିମିବ୍‌କି, ଏରେନୁଲିଞ୍ଡ ଅବିନୟ କିକିବ୍‌ଡେ ଦିଦି ଉଆଳିକିଡେ ଗାମାତାଏ । ଆଡ଼ିଆ ଇଣିଡେ ଲାଲାଏଜ୍ ଲାଗେଆନ୍‌ଲେ ବିରି କିମିବ୍‌କି, ଏରେ ପୁଲିଞ୍ଡ ଅବିନୟ କିକିବା ଦିରେ ଗାମାମେ । ଦିଦି ନି ଡେଗାନ୍ ଅଦକତା କିକିବ୍ ରିମିମା । କିକିବ୍‌ଡେ ଗାମାତାଏ ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ସୁସୁସିଞ୍ଜାଁ ଡ଼ାଜାନ୍‌ଜ ମଣ୍ଡା ଲାକୁ ଜିମ । ଏରେବେଳା ଅସୁରରାଏ ଏରାତେ ଆଉଟିଆନାଜ ଗାମ, “ଏ ଚିଲିଆ ଟକା ଆଞ୍ଜ୍‌ତେମୁଇଣ୍ଡ ମଣ୍ଡା ଅଳାଗ୍ ଆନେ, ତିଲାଇକେ । ନାଲେ ଆମ୍‌ତେ ଜିମମ୍ ।” ଚିଲିଆ ଗାମ, “ଆମ୍‌ ଗୁଜ୍‌ତିନାଜ ଡେନା ଡ଼ାଏ” ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅସୁରରାଏରେ ତୁମ୍‌ଗ୍‌ତେ ଡ଼ାଗ୍ ଗାରାନ୍ । ତୁମ୍‌ଗ୍‌ ଗାମ “ଡ଼ାଗ୍ ଡ଼ିଞ୍ଜମ୍‌କୁ , କୁମାରଆତା ମୁଇଣ୍ଡ କାଳାସ ଅରେନେ ଡ଼ାଏ । “ଅସୁରରାଏରେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ କୁମାର ଇଞ୍ଜିରବ ଅନ ଆଉ ଗାମ, “ଏ କୁମାର ଆଞ୍ଜ୍‌ତେ ମୁଇଣ୍ଡ କାଳାସା ଆନେ, ଇତି ଗୁଜ୍‌ତିନା, ମଣ୍ଡା ଅଳାଗ୍ ଜିମେ” । “କୁମାର ଗାମ, “ଡ଼ିଞ୍ଜମ୍‌କୁ ଆଞ୍ଜି ଆସଞ୍ଜି ଲଟବ୍ ଜତେ । ଲଟବ୍ ଅରେନ୍ ଅନା ଡ଼ାଏ, ଆଞ୍ଜ୍ କାଳାସା ବନାଅଜ ଆମ୍‌ତେ ଡ଼ିଞ୍ଜମ୍” । ଅସୁରରାଏ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କଜ୍‌ଆଁବ ଅନ ଆଉ ଗାମ, “ଏ କଜ୍ ଆନେ କୁଦାଳି, ଲାଏକେ ଲଟବ୍, କୁମାର ବନାରେମ୍ କାଳାସା, ଡ଼ାଗ୍ ଅରେନା, ଇତି ଗୁଜ୍‌ଡ଼ାଗ୍‌ଆଁ, ମଣ୍ଡା ଲାକୁ ଜିମେ କଜ୍ ଅସୁରାଏରେତେ କୁଦାଳି ଡ଼ିଞ୍ଜମ୍” ।

ପରଶନ

- ◆ ଅସୁରରାଏ କୁଦାଳି ଗଗଜ ବିରି କିବ ?
- ◆ ଲଟବ ଗଗଜ ଅସୁରରାଏ ଆଡ଼ିତେ ଡ଼ିଞ୍ଜମ୍ ?
- ◆ ଲଟବ୍ କୁମାର ବିରି କିମିବ୍‌ସେରେ ?
- ◆ କାଳାସା ଗଗଜ ଅସୁରରାଏ ବିରି କିବ ?
- ◆ ନିପୁଲିଞ୍ଜଡ଼ ଆଗରେତେ ଡ଼ାଳିକି ଡ଼ାଳି ମନେମବଳଗେକି ।

• ଚକେଲେଟେ ଜିଜିମ୍ କେଳ

ଦିଦି ୩ ତା ୪ ପୁରୁ ଜାଲିତେ ଅମ୍‌ୟାର୍ ଚକେଲେଟେ ମୁକୁରେ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ଉବ୍‌ତିରାନ୍‌କିଜ ତମ୍‌ରବ୍ ଚକେଲେଟେ ଅବ୍‌ତେଜକିଜ ଅରେନତେ ଗାମାମେ ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

• ବାକିଅତେ ପୁରା ନିକିବେ

ଉଆଳିକିତେ ସେଅଁନ୍ ମିସିତିରି, କୁମାର, କତେ ମିସିନିଆ, କଜ୍ ଅଦକତା ବନବନମିଞ୍ଜ ଶବଦ ଗାମାତାଏ ଆଉ ଆରକି ଏରେ ଶବଦତେ ଗଗକିଜ ବନବନମିଞ୍ଜ ବାକିଆ ବାନାଏତେ ଗାମାତାଏ । ଜିଇଞ୍ଜି- କଜ୍ ଲଆ ତାମ୍‌କେ, ସେଅଁନ୍ ମିସିତିରିଆ ସେଡ଼ାଗ୍ ବାନାଏକେ ।

ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜି ଞ୍ଜି ମୟସିରିକି ଗିନିଷ ଅବିଗଁତା ତୁଲ୍ କୁଲିତେ ତେଷେଟା କିମିବେକି ।

• ଲଟବ କମ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଲଟବ୍ ନାଲେ ଅଟା ଚମକଟେତା ଡ଼ିଞ୍ଜମ୍‌କ ବନବନମିଞ୍ଜ ଗିନିଷ କୁଲାକୁଲି ବାବରେ ବନାଏତେ ଗାମାତାଏ ।

• ଆଗ ଗାତା “ଚିଲିଆ ଟକାର ମଣ୍ଡା ଅଳାଗ୍”

ଡ଼ାଳି-୧ ଆ ଡ଼ିଞ୍ଜିଞ୍ଜି ଇସେରେ ।

ଆଗରେ ଗାତାଏ ଉଟାଅଜ ଦିଦି ତୁଲିଆ ପରଶନରିକି କ୍ରିମ୍‌ଏଁ ।

ପରଶନ

- ◆ ଅସୁରରାଏ କୁଦାଳି ଗଗଜ ବିରି କିବ ?
- ◆ ଲଟବ୍ ଗଗଜ ଅସୁରରାଏ ଆଡ଼ିତେ ଡ଼ିଞ୍ଜମ୍ ?
- ◆ ଲଟବ ଗଗଜ କୁମାର ବିରି କିବ ?

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

• ଜାଗା ଚିହ୍ନ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିନି ଉଆଳିକିତେ ଅପତାନିଞ୍ଜତେ ତରମିଞ୍ଜ ସୁତୁକୁରିଞ୍ଜ ଗିନିଷ ଝିଞ୍ଜିୟ କାକାଆଁ ଦିରେ ଗାଁଆଁତେ ନାଲେ ଏକେତାତେ ମାସିନା ବନବନମିଞ୍ଜ କମ ସାକାଏକିକି ଲୁକାକା କମରିକି ଜାଗାବ ବୁଲାଇ ଗମଗେ ।
ଦିନି ଉଆଳିକା ତୁଲ ଗାମତାଏନା ।

• ଉନ୍ମୁକୁଳ ଲେକା

ଉଆଳିକିତେ ଲକାତେ ରିଗିଲି ଆଉ ଚକ୍କୁଡ଼ି ସାଆୟରେ ବନବନମିଞ୍ଜାଣେତେ ଗାମାମେ । III Q www VVV ((( ))) O CW5e

 ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଝ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ପା ୩୧ କିମିବ୍ବକି ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

◆ କାଳାସାରେ ଗଗଜ ଅସୁରରାଏ ବିରି କିବ ?

• ଉନ୍ମୁକୁଳ ଲେକା (ଚିତରତେ ପୁରା ବନାଏପେ)

ଦିନି ପିଣ୍ଡା ନାଲେ ଲକାତେ ଅଦା ଚିତର ବମନାଏ । ଜିଞ୍ଜି- ଚକ, ଲଟା, ଜକମକି ଅଦକତା ଉଆଳିକିତେ ପୁରା କିକିବ୍ବତେ ଗାମାତାଏ ।

ପୁରା ଚିତର ଆଲିଂତା ରିଗିଲି, ଚିଞ୍ଜିଣି ଏଜାଂ ବନବନମିଞ୍ଜ ଗିନିଷ ଉନକିଜ ସାମାଜାଏକି

✎ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଝ ଅଲାର୍ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୩୪ ଆଉ ୩୫ କିମିବ୍ବକି ।

ମାସ-୮

ଡାଳି - ୧ ୩-୪ ବରଷ

• କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କୁଳାକୁଳି ମାସିନା ଗାତାବାରାତା, ଚାଟି ମାବ୍‌ଜଏ ବିରି ଇସୁକୁଲୁ, ଡାକତରକାନା, ପଞ୍ଜାୟତ, ପୋଷ୍ଟଅପିସ, ଆଟତେ ବନବନମିଠ କମ କମନମାକି ଲୁକକିତେ ମାବ୍‌ତାମାନେ ।

• ବାବନା ଏବଡ଼ମ୍

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅୟାର୍ ଉପକରଣ ଜିମିତି ଷ୍ଟେଡୋ, କିଲପାଲି, ବନବନମିଞ୍ଜି ଗିନିଷ ଡିମିଞ୍ଜେ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ଡାକତର ଜମରତା ଲୁକ ଦୁକାନିଆଁ-ସମ୍‌ସ୍‌ତାଲୁକ ଇଆନକିଜ ବେଲି ଇରା ଦିରେ ଗାମାମେ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ସାଆଜ କିମିବେ ।

• ଏବଡ଼ମ୍ “ଅମର ଗିମନାପେ”

ମୁଇଟ୍ ଡାଳିତେ ଆବ୍‌ଟ୍‌ଅନଜ ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅମର ଗିମନାପେ ଗାମାମେ ଆଉ

ଆଗିଲାବ ୧ ପାଦ ଅନାପେ

ଉରୁଲିବ ୧ ପାଦ ଅନାପେ

ଆଗିଲାବ ୨ ପାଦ ଅନାପେ

ଉରୁଲିବ ୨ ପାଦ ଅନାପେ

ନିଂପୁଲିଠ ବନବନମିଞ୍ଜି ଗାତା ଗାମାତାଏ ଉଆଳିକିତେ ଏରେ ଡେଗାନ୍ କିକିପ୍‌ତେ ସାମାକାଏ ।

• ପଜଲ

କୁବା ପୋଷ୍ଟବାକସଆ ଚିତରତେ ୪ଗଲ ସେଜଜ ଉଆଳିକିତେ ଜୁଲିପେ ଗାମାମେ ଆଉ ଏରେ ଚିତର ଉଆଳିକିତେ ଜିମିଞ୍ଜି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ଟା ୩୨ କିମିବ୍‌କି ।

ଡାଳି - ୨ ୪-୫/୬ ବରଷ

• କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା ଚାପା ଆବ୍‌ଜୟଜ ଡାକତୁରିଆ, ମାସଟର, ଡାକବାଲା, ଦୁକାନିଆ, ସରପଞ୍ଜ ନିଂତେ ସୁଇଁଷ୍ଟ ସାକାଏକେକି ଜମାଣାଏ ।

• ବାବନା ଏବଡ଼ମ୍ ‘ଡାକ ବାଲା’

ଉଆଳିକା ବିତିରେ ମିନଗ୍ ଡାକବାଲା ମିନା । ଆର ଡାକେସୁନ୍ ମଅନା, “ଆଞ୍ଜ ଡାକବାଲା ଆଞ୍ଜ ଡାକବାଲା” ଅଲଗା ଉଆଳିକି ଗାମାମେକି “ମାଣ୍ଡିବ ମଅନା” । ଡାକବାଲା ମିସେନା ଉଆଳି ଗାମାମେ, “ମୁଜି ସାଇବ” ତୁଲି ସାଇବ, ଆଲି ସାଇବ । ପୁଣି ଉଆଳିକି ଜିମିକି ବିରି ମରେନ୍‌ଚେକେ ଡାକବାଲା ଗାମାମେ, “ ଚିଟି, ଟାଙ୍କା, ଅଚତା ଉଆଳିକି ଗାମାମ୍‌କି, “ଡିଞ୍ଜେବିରି ତୁଂଏ । “ଡାକବାଲା ଗାମାମେ, “ଜେନା, ଜାଆରଆ ଗିନିସ ଆରତେ ଡିଞ୍ଜେ । ପୁଣି ଆର ଆଞ୍ଜ ଡାକବାଲା , ଆଞ୍ଜ ଡାକବାଲା ଗାମଜ ମଅନା । ଦିଦି ସମସାଏ କୁବା ଉଆଳିକିତେ ଡାକବାଲା ଇରା ଦିରେ ସୁଜଗ୍, ଡିମିଞ୍ଜେ ।

• ଏବଡ଼ମ୍ “ଇଟା ଗଲମିଞ୍ଜେ ନେଡାଜି”

ଦିଦି ମୁଜିତେ ଅୟାର ଜାଗା ସାଡେଅଜ୍ ମୁଇଟ୍ ସିଦା ଡାଳିତେ କଣ୍ଡମିଞ୍ଜି ଇଟା ଉନଜ ଉଆଳିକିତେ ଏରେ ଇଟା ଆଲିଠା ଡାଜିଞ୍ଜେ ଗାମାମେ ।

• ମାଣ୍ଡି ଅଲଗା ବାଚେପେ

ଦିଦି ମାଣ୍ଡି ଅଲଗା ବାଚେପେ କାଡ଼ ଉଆଳିକିତେ ଡିମିଞ୍ଜେ । ଏରାତେ ଷ୍ଟେଡୋ, ଇଜେକ୍‌ସନ୍ (କଣ୍ଡା), ତମାମିଟର, ସାଜେରେ ପଞ୍ଜବାକସଆ ଚିତର ଡିଞ୍ଜିକ ମାଣ୍ଡି ଅଲଗା ବାଚେତେ ଗାମାମେ । ଏରେ ପୁଲିଠ ୪/୫ ଗଟା ଚିତର କାଡ଼ (ମାଣ୍ଡି

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

• **ଉଆଳିକାତା ଆଶା କିକିବ୍ଲରେ ପରଶନ**
ଦିଦି ମାସଟର, ଡାକତୁରିଆ, ପୁଷଟ ମାସଟର, ଦୁକାନିଆଁକା ଚିତର ଆବ୍ଜଅଜ ଉଆଳିକିତେ ଆଶା ମୁଲକ ପରସନ ଜିମିଏ ।

- ମାସଟର ବିରି କିବ୍ଡେ ?
- ଆପେତେ ଜର ଇଆନ୍ଲେ ବିରି ଇକିବ୍ଡେ ?
- ଆପେଆ ଜିନିଷ ଅରେନ୍ଡା ଦିରେ ମାଣ୍ଡିବ ଏଅନ୍ଡେ ?
- ଚିଟି ଅଲାର୍ ନିତେ ଆଡ଼ି ଅରେନଜ ଡିକେ ?

✎ ଉଆଳିକିତେ ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷା ୩୩ କିମିବ୍କି ।

• **ମେଳ ନିକିବେ**

ଦିଦି ଏଗଟା କାଡ଼ କିମିବେ ଆଉ ଏକା ପରକାର ଆଗିଲା ମାସିନା ଧୁନି ଚିତରତେ ବାଟେତେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।

୧ମ କାଡ଼-କାର୍, କାଳାସା , ବୁଇ

୨ୟ କାଡ଼ - ଚକ, ଅଣସମ୍, ଚପଲ

୩ୟ କାଡ଼ - ପୁଷ୍ଟବାକସ, କଲମ, କଲସ

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷା ୩୪ କିମିବ୍କି

• **କିକିଜ ଗିତ ‘କୁବା ଇଆନ୍ଲେ ଆଞ୍ ଡାକତୁରିଆ ଇନା’**

କୁବାଅଜ ଆଞ୍ ଡାକତୁରିଆ ଇନା ।

ରୁଗି ଜଏ, ଅସଦ ଡିଞ୍ଏ

ରୁଗତେ ଡିନେ

ଆଗିଲା ଆଞ୍ ବାତ ବେମାର ଜର ଆକି କୟମ

ସମନ୍ଦାଏ ମନାକି ଉଡ଼ି

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଅଲଗା ବାଟେ କାଡ଼ି) ଉଆଳିକିତେ ଡିଞ୍ଜିଜ ମାବ୍ତାମାନ୍ ।

• **ଏବଡ଼ମ୍**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅୟାଟ ଦଳ କିମିବେ ମୁଇଟ ଦଳ, ଡାକତୁରିଆ, ଡାକବାଲା, ଦୁକାନିଆ ଅଦକତା ବେଲି କିମିପ୍କି ଆଉ ମୁଇଟା ଦଳ, ପରତମ ଦଳ ବିରି ବେଲି କିପ୍କି ଗାମାତାଏକି ।

• **ମାଣ୍ଡିଆ ଅଲଗା ବାଟେପେ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବନବନମି ଅକିଅର ସଂକେତ ଚିନିରାଦିରେ ଅକିଅର କାଡ଼ କିମିବେ ଆଉ ମାଣ୍ଡି ଅଲଗା ଏରେ ବାଟେରା ଦିରେ ଉଆଳିକିତେ ଡିମିଞ୍ଜି ।

ଠ	ଠ	ଠ	ଠ
ଠ	ଗ	ଗ	ଗ
ର	ର	ର	ଠ
ର	ଠ	ଠ	ଠ

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୨ ଆ ପୁଷା ୩୬ କିମିବ୍କି ।

• **କିକିଜ ଗିତ “ଚଟା ବାଳିଆ ଆଟ ବସେସେରେ”**

ଚଟା ବାଳିଆ ଆଟ ବସେର

ନିଞ୍ଜାଁ ଗାଅଁ ଆଟବ ନି ଗଟାଁ ଇସେରେ

ଅଲ୍ ଇଞ୍ଜାଁ ଡ଼ାଅଁନ୍ସେରେ ଡାଳି ଡାଳି

ପୁରିବାରେ ଡେନ୍ସେ ଗାଡ଼ିକି ଗାଡ଼ି

ନି ପାରିତା ଅଲେ, ଅଣସମ୍ ସଜ

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

• **ଏବଡ଼ମ୍ “ନା ଜୟଜ ନେଗଣେ”**

ଉଆଳିକି ଇତି ଉତୁଲିବ କିବକିଜ ଟକଳଂଡ଼ ତମନାକି । ମିନଗ୍ କୁବା ଉଆଳି ମୁଇଁଟ ବେକେତେ ୨-୩ ଗଟା ଗିନିସ ସବଜ ସମୟା ଇତିରାକାତେ ଉନ୍ତା ଉନ୍ତା ମଅନା । ଟାକୁଣି ଉଆଳିକି ଏରେ ମିନ୍ଦିରେ ଆଜୟକିଜ ଗଣେଅକିଜ ଗାମାତାଏକି । ଅଚତା ଗିନିସ ସମସ୍ତେରେ ଉଆଳିରେ ଟାକୁଣିଆଁ ସାମାନାତେ ଗିନିସରେକି ମାବ୍‌ଜଏ ।

• **ଡାକତୁରିଆ ଜରୁଆ ବେଲି (ଅଭିନୟ)**

ମିନଗ୍ କୁବା ଉଆଳି ଡାକତୁରିଆ ମିଜନା ଆଉ ସାନ ଉଆଳିତେ ପତଳା ଜାଳା ମିନମା ଜରୁଆ ମିଜନା । ଡାକତୁରିଆ ଇତି ଜମଏ । ବୁକୁତେ ଷ୍ଟେଡୋବ ଜମଏ । ଏବଡ଼ମ୍ ତରମମିଟର ଆଲ୍ୟାଂ ତୁଲିତେ ଡିମିଂଜେଁ ଆଉ ଇଣିରା ଡାଗ୍ ଅସ କମେସେରେ ଗାମାମେ ଆଉ ଓ.ଆର୍.ଏସ୍. ସୁଇଣ୍ଟ ବନାଏ ଇରେ ମାବ୍‌ସଜେ । ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବେଲି ଇରା ଦିରେ ସାମାକାଏ ।

• **କିକିଜ୍ ଗିତ ‘ଡେନଲେ ଜଏପେ ପୁରିବା ବାଲା’**

ଡେନନେ ଜଏପେ ପୁରିବା ବାଲା
ଅରେନ୍‌ଚେକେ ବାଳଏ ଆଉ କିଲିରା
ପୁରିବା ଅରେନ୍‌ସେରେ ଆରା ଟଙ୍କାଏରା
ସମ୍‌ତା ଲୁକାକା ବିଡ଼ ଇସେରେ ଏରା ।

• **ଜାଗା ଜକଏ (ପ୍ରାକୃତିକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ପରକୁତ ଚିତ୍ରା ଡିଂଡଂଜା ଦିରେ ଇସୁକୁଲୁ, ଡାକତରକାନା,

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଆର ପାରିତା କତେ, ଦୁକାନ ସଜ
ନି ପାରିତା କାଚ ଆବସଂଡ଼େ କାଚରା
ଆର ପାରିତା ସଜ ଦଇ ପସରା
ସୁକୁଆ ଆଟଆ ବଡ଼େ ଗଅଳ
ଆବ୍‌ସଂ ସଂସଂଆଁ ଦିରେ ଇରେ ଗଅଳ
ଲଲବ୍ ଲଲବ୍ ଗୁଲୁଗୁଲା ନିଜିମେ କା
ଆଟ ବେଳାମି କୁ ନିଗୁଲିଲେ କା

• **ଏବଡ଼ମ୍ ‘ଅନମାନ ନିକିବେଜ ସଂସଂକା ନେଗାତାଏ’**

ଇସୁକୁଲୁ, ଡାକଅପିସ, ଡାକତରକାନା, ପଞ୍ଜାୟତ ଆଟଆ ଚିତର କାଡ଼ (୩’X୩’କାଡ଼) ଆଉ କଳାପଟା, ତରମମିଟର, ପଞ୍ଜବାକସ, ଷ୍ଟେଡୋ, ଡସଟର ଚିତର କାଡ଼ (ଏରେ ୩’X୩’ କାଡ଼) କିବଜ ସମୟାଏ ଉଆଳିକା ସାମାନାତେ ମୁଉନେ । କିଚି ସମୟ ଦିଦି ଆରକିତେ ଜକଏତେ ସୁଜଗ ଡିମିଂଜେଁ । ଅଚତା ଏରେ କାଡ଼ରିକିତେ ବେକେତେ ମୁସିଗେ ନଏଲେ ଲେଖେରାତେ ଲୁମୁଳାଏ ଅଚତା ପରସନ ଜିମିଏ ।

କିତିଗଟା ଜିନିସ ଆସିଆନା ?
କିତିଗଟା ଚିତର ଆସିଆନା ?
ବିରି ବିରି ଆସିଆନା ?

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୨ ଆ ପୁଷ୍ଟା ୩୭ କିମିବ୍‌କି ।

• **ଡୋମିନୋ**

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ପଞ୍ଚାୟତ, ଡାକଅପିସି, ଆଟବ ବୁଲାଏ ଗମଗେ ବିରି ଏବା କମମନମାକି ଲୁକକା କମରକି ଜମଣାଏ । ସାନ ଉଆଳିକି ବମନାଏସିରିକି ଚିତରତେ ଦିଦି ଚିକଣା ଲେମେକେ ଆଉ ଲପାପାତେ ଉନଜ ସ୍ତାପ୍ ମାରେଅଜ ପୋଷ୍ଟବାକସତେ ଉସିଗ୍ତେ ଗାମାତାଏ ।

• ଆଗ ଗାତା “ କେନ୍ଦାମଣବାଲା ବୁଦି ସଜ ”

ମିନା ସୁଗାଇ ଚାଲକି କଷ୍ଟେଲାନୁ ଆସିଆନା । ତରମି କେନ୍ଦାମଣବାଲାତା ଆର କେନ୍ଦାମଣ ସଂଆନା । କେନ୍ଦାମଣବାଲା କିଲ ତୁଣ୍ଡିତେ କେନ୍ଦାମଣ ଉଜନ କିବ । କେନ୍ଦାମଣ ଜଉ ପଲାତା ଉନ ଏରେ ଆଲିଢବ ଇଆନା ଆଉ ବଟକରାତା ତୁଲିବ ଇଆନା । କେନ୍ଦାମଣବାଲା କେନ୍ଦାମଣ ଡିଂଆଁ । ମିନା ଲକ୍ୟ ଉନ୍ତେର । ଗାମ ଦାଦି “ଆଇଁନ୍ତେ ବିତେ କମ କେନ୍ଦାମଣ ମିଡ଼ିଂଞ୍ ?” କେନ୍ଦାମଣବାଲା ଗାମ, “ଅୟାର୍ ଇଆନ୍ଲେ ଆମ୍ତେ ଗର୍ତେ ସୁବିଦା ମିନା । ମିନା କମ୍ ପଇସା କେନ୍ଦାମଣ ବାଲାତେ ଡିଂଞ୍ । କେନ୍ଦାମଣବାଲା ପସସା ଗଣେଅ, ଜୟ କମ୍ ପସସା ଆସିକେ । ଆର ମିନାତେ ଗାମ, “ଆମ୍ କମ୍ ପସସା ମିଡ଼ିଂସେକେ” ମିନା ଗାମ, “କମ୍ ପସସା ଗଣେତେ ସଅଜ ଜେନା ବିରି ଦାଦି” ? କେନ୍ଦାମଣବାଲା ବୁଦି ସଜ । ଆର କେବେ ଏଲେ ଆଉ କେଇତେ କମ୍ କେନ୍ଦାମଣ ଆଡ଼ିଞ୍ ।

ପରଶନ

- ★ ମିନା ବିରି ସଂଆନା ?
- ★ କେନ୍ଦାମଣବାଲା ବିରିଆତେ କେନ୍ଦାମଣ ଉଜନ କିବ ?
- ★ ମିନା କିତି ପସସା ଡିଂଆଁ ?
- ★ କେନ୍ଦାମଣବାଲା ବିରି ସଜ ?

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ସରପଣ୍ଡାଆ କମ, ଡାକୁତୁରିଆ କମ, ମାସଟରଆ କମର ୧୦ଗଟା ଚିତର ଗଗଜ ଡମିନୁ କାଡ଼ ବମନାଏ ଆଉ ଉଆଳିକା ମଦ୍ୟରେ ଏରେ କାଡ଼ରିକି ତାମାତାଜେ । ମିନର୍ ଉଆଳି ମୁଇଁଟ କାଡ଼ ମରେନେ ବିରି ମୁଜିତେ ମୁନେ ଆଉ ମାଣ୍ଡି ମାଣ୍ଡି କମଆ ଚିତର ଡିଂଞ୍ଝିଇସେରେ ଆଉ ଆଡ଼ିଆ କମ ଗାମାତାଏ । ଦ୍ଵିତିଅ ଚିତର ତୁଲ୍ ସମାନ ମାସିନା କାଡ଼ ଯାଆର ଆସତେ ମାସିନା ଆର ପୁଣି ଏରେ କାଡ଼ ଅରେନଜ ମୁଜିତେ ମୁନେ ଆଉ ମାଣ୍ଡି ମାଣ୍ଡି ଚିତର ଆସିକେ ଗାମାତାଏ । ଇନି ପୁଣିଢ ୧୦ଗଟା ଉଆଳି ୧୦ଗଟା କାଡ଼ ଅରେନକିଜ ମୁନେକି ଆଉ କାଡ଼ତେ ମାସିନା ଲୁକ ଆରା କମତେ ବର୍ଣ୍ଣନା କିମିବକି ।

• ଜାଗା ଜଜଏ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବାସ୍ତବ ଅନୁରୁତି ଡିଂଞ୍ଝିଆଁ ଦିରେ ଇସୁକୁଲୁ, ଡାକତରତାନା, ପୁଷ୍ପଅପିସି, ଆଟବ ବୁଲାଏ ଗମଗେ ଆଉ ଏରାତେ କମମନମା ଲୁକକା କମରକିତେ ଜମଣାଏ । ଉଆଳିକି କିମିବ୍ ସେନାକି ଚାପାକମ, କୁଲାଜ୍ତେ ଦିଦି ଚିକଣା ଲେମେକେ ଆଉ ସ୍ତାମାରେ ବିରି ପୁଷ୍ଟବାକସତେ ଉସିଗ୍ତେ ଗାମାମେ ।

• ଆଗା ଗାତା ‘ ମିତାରା ଉଜି ସଂସ’

ମୁଇଞ୍ ଗାଆଁତେ ମିତା ନାଆଁରେ ସାନ ଉଆଳି ଆସିଆନା । ଉସୁରୁମିଆଁ ଦିରେ ମାମୁଁର ଟାଙ୍କା ଆବ୍ଗର । ଏରେ ପସସାରେବ ଆର ଉଜି ସଂଆନା । ମାମୁଁ ପୁନୁବ ଗାମ, “ମିତା ଆମାଦିରେ ଆଁଞ୍ ଡାକଆ ପସସା ଆବ୍ଗର୍ସେକେ” । ମିତା ଅବାର ଇଆଁତେ ଆରାସିଆନା ଆର ପାଲଟି କମତେ ଅନ୍ତେର । ଅବାର ଇଆଁବ ଆଉଚିରା ବଳରା ମିତା ଗାମ, “ବା ମାମୁଁଞ୍ ଡାକଆ ଟାଙ୍କା ଆବ୍ଗର୍ସେକେ” । ମିତା ଜିଂଆଁ, “ବିରି ଡାକବାଲା ଅନଜ ମାମୁଁଞ୍ଝାଁଟା ଟାଙ୍କା ଅରେନାନା” ? ଅବାର ଗାମ, କୁ, ଆଞ୍

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● **ଲୁଜିର୍ -ଉଲ୍ଲାସିଆ ଦାରଣା**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମୁଇଟ୍ଟ ଏବଡ଼ମ୍ କିଲଡୁଣ୍ଡି ଡ଼ିଞ୍ଜି ମୁଇଟ୍ଟ ଆକତା ରିଗିଲି ଆଉ ମୁଇଟ୍ଟ ଆକତା ରାସି ଆଉ ଅଲ୍ଲାଗ୍ ଉନଜ ତୁଲିବ ଜଉ ପଟତା ଇରେ ଏରେ ଉଜନ(ଲୁଜିର୍) ଆଉ ଆଲିବ ଜଉପଟତା ଇରେ ଏରେ ଉଲ୍ଲାସ ଗାମଜ ଜମଣାଏ ।

● **ଡାଗ୍‌ଏବଡ଼ମ୍ ‘ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦରଣା’**

ମୁଇଟ୍ଟ କୁବା ଜାଗା ବା ବାଲାଟିତେ ଦିଦି କେନ୍ଦରତେ ଡାଗ୍ ମୁନେ । ମୁୟାଏମ୍‌ମା ଆଉ ବୁମୁଡ଼ିନମା ଗିନିସ, ଜିମିତି-ରିଗିଲି, ଅଲ୍ଲାଗ୍, ରାସି, ସୁଲ ଗଳମି ସେଙ୍ଗନ୍ ଇତିଆଦି ଉଆଳିକିତେ ଡ଼ିଞ୍ଜି ପୁରିକା କିବଜ ଜଜଏତେ ଉଆଳିକିତେ ସୁଜଗ ଡ଼ିମିଞ୍ଜି ।

● **ଲଲବ୍-ଏମାଣ, ଲବେ-ଟକବ୍ ଦାରଣା**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କେନ୍ଦରତେ ମୁଇଣ୍ଡ ବାଲାଟିତେ ଡାଗ୍ ଉନଜ, ମୁଜିବେ ଏମାଣ ଆଉ କାରାତେ ଡାଗ୍ ଉନଜ ଆରତେ ମୁଜିବେକୁ ଲଲବ୍ ଦାରଣା ଡ଼ିମିଞ୍ଜି ।

ଦିଦି ଆଟବ ବୁଲାଏତେ ଗଗଗାବଳତେ ଲାକୁ, ପୁନିପୁରିବା, ଉଜି ମୁଜିବେ ବିରି ଲେବେ-ଟକବ୍ ଦାରଣା ଡ଼ିମିଞ୍ଜି ।

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିସ ଥରମ ମିଟର ଆବ୍‌ଜୟଜ ଆରା ବେବାରର ଜମଣାଏ ।

● **ଏବଡ଼ମ୍ “ଜାଲି-ବାଜାର ଦାରଣା”**

ଡାଳି-୨ ଆ ଡ଼ିଞ୍ଜିଇସେରେ

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ପା ୩୫ କିମିବ୍‌କି ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଆମ୍‌ତେ ଡାକ ଇଞ୍ଜାବ ଗର୍କମ୍ । ଏରାତେ ସୁଇଣ୍ଡ ଟାଙ୍କା ଡେନ୍‌ଷ୍ଟେ ଗାତାନମ୍ । ଆର ଅବାରା ସାଙ୍ଗେରେ ଡାକ ଇଞ୍ଜାବ ଅନ । ଲୁକକି ଟାଙ୍କା ସୁଇଣ୍ଡ ଡ଼ିଞ୍ଜିମାନକି ଜୟ । ଅବାରା ଗାମ , “ମାମୁଁମ୍ ଏରେ ପୁଲିଡ଼ ଏରେତା ଡାକ ଇଞ୍ଜାରେ ଆମା ନାଆରେ ଟାଙ୍କା ଡ଼ିମିଟେରେ । ନିଞ୍ଜା ଡାକବାଲା ଆମା ନାଆଁମ୍‌ଡେ ଜୟଜ ଆମ୍‌ତେ ଅରେନଜ ଟାଙ୍କା ଡ଼ିମିଞ୍ଜି । ମିତା ଉଗରେ ଆନା । ଡାକବାଲା ଏରେବେଲା ଆରତେ ପଏସା ଅରେନଜ ଡ଼ିଞ୍ଜି । ମିତାରା ଉଜି ସଂସଂ ଇଆନା ।

ପରଶନ

- ★ ମିତା ଦିରେ ଆଡ଼ି ପଏସା ଆବ୍‌ଗସ୍‌ସେର ?
- ★ ମିତା ଅବାରା ସାଙ୍ଗେ ମାଣ୍ଡିବ ଅନ ?
- ★ ମିତାତେ ଟାଙ୍କା ଆଡ଼ି ଡ଼ିଞ୍ଜି ?
- ★ ଟାଙ୍କାବ ମିତା ବିରି ସଂଆନା ?

● **ଲଲବ୍-ଏମାଣ, ଲେବେ-ଟକବ୍ ଦାରଣା**

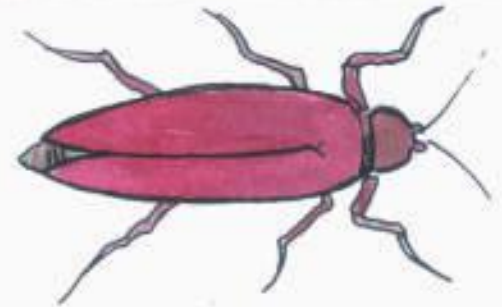
ଡାଳି-୧ ଆ ଡ଼ିଞ୍ଜିଇସେରେ ।

● **ଏବଡ଼ମ୍ “ଜାଲି-ବାଜାର ଦାରଣା”**

ଏକାତରମି ଦିଦି ୫ଗଟା ଉଆଳିକିତେ ଗମଗେ । ଦିଦି ତାଳି ମାରେଅଜ ଉଆଳିକି ଦିଦିଆ ବେଲାମି ବୁମୁଲିନାକି, ଆର ତାଳି ମାରେ ବନ୍ଦ କିବଜ ଉଆଳିକି ସାନରୁ କୁବା ଇସାବରେ ମୁଇଣ୍ଡ ଲାଜନିତେ ତମ୍‌ଆନାକି । ପୁଣି ଦିଦି କୁବାତା ସାନ କ୍ରମରେ ତମ୍‌ଆନା ଦିରେ ଏବଡ଼ମ୍ ମେବଡ଼ମ୍ ।

✎ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୨ଆ ପୁଷ୍ପା ୩୮ ଆଉ ୩୯ କିମିବେକି ।

ଡାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● ଚୁପାତେ ଚୁପା ନିକୁଲିଅଜ ଚିତର ନିକିବେ

ଦିଦି ଚୁପା ମାସିନା ଚିତର ଉଆଳିକିତେ ଡ଼ିଞ୍ଜଜ ଚୁପାତେ ଚୁପା କୁଲିଅକିଜ ଚିତର କିକିବ୍ତେ ଉଆଳିକିତେ ମାବ୍ସଜେ ।

✎ ଇଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୧ ଆ ପୁରୁଷଟା ୩୭ କିମିବ୍କି ।

● ଆଗ ଗାତା ‘ଉଲୁସୁଆ ବୁକ କୁଇରେ’

କାରାଦିନ ସେକାଳ, କଅଁଳିଆ କାରା ଗାସ ଆଲିଂତେ ଅଳଗାନ୍ତ ଚିକିଚିକି କିକିମମାନ୍ । ଉଷ୍ଣିକିଲାର୍ଡେ କୁସି ମନରେ ଗାସ ଆଲିଂତେ ଡେଗେଅଜ ବୁଲିନମ୍ଡେ । ଆରା ତୁଲ୍ ଏବଡ଼ମ୍ଡା ଦିରେ ଜଳା ଡଗରାଏନମାନ୍ । ଏରେବେକା କାମଜ୍ଡେ ଆଦାର ସଂଗଳାତେ ଆରିନମାନ୍ । ଉଷ୍ଣିଲାର୍ ଗାମ “କାମଜ୍ କା ! ଏତେ ସୁନ୍ଦର , ଆମା ଏବଡ଼ମ୍ଡାଦିରେ ମନ ଆଇରେ, ଉଆ ଜଳା ବାଇନାଜ ବାଏବଡ଼ମା ।” କାମୁଜ୍ ଗାମ, ଜେନା, ଉଷ୍ଣିଲାର୍ କା ! ଆଇଁନ୍ତେ ବେଳଜେନା । ଆଞ୍ଜି ଅଷ୍ଟେ ଆଦାର ସଂଗଳାତେ ତେରା ଦିରେ ସାଏତନାଜ ଉନା ।” ଇନି ଗାମଜ କାମଜ୍ ଆରା ଗଟାଂ ଡ଼ାଜିଅଜ ଡୁଅଁ ଉଷ୍ଣିଲାର୍ ଆରା ଗାତାରତେ ଲାରାଅଜ ଉଡ଼ାଅ । ବାବେଅ, କାମଜ୍ଡେ ସୁତୁ କୁରିଂଜ୍ କିଚି ବକା ! ଏଡେ ସୁନ୍ଦର ପାଗତେ ଆଏବଡ଼ମାନ୍ତୁ କାମ କିବ୍ଡେ ?

ନୁଇଶ୍ଟ କିଚିଦିନକ ଅନ, ଗିମାଦିନ ଡେନ । କିଚି ଦିନଦରି ଜଡ଼ ଲାଗେଆନ୍ତଜ ରଏଆନା ଉଷ୍ଣିଲାର୍ ଆ ଆଦାର ଆରାସିଆନା । ବିରି କିମିବେ । ଗିମା ଡ଼ାଗାନ୍ତଜ ସୁଗାଇ କଷଟରେ କାମଜ୍ ଆ ଆସରା ଆଉଚିଆନା । ଗାମ, କାମଜ୍ କା, ଆଞ୍ଜି ଦି ଦିନ ଇଆନ୍ତେ କିଚି ଜିଂମ୍ଜିମ୍ଜେନା । ଆମ୍ତ ଆଦାର ମେସଂଗଳାଏ ଆନ୍ତଜ ମୁନ୍ତେରେ, ଆଇଁନ୍ତେ ଦୟାକରି ଆୟାର୍ ଆନେ । କାମଜ୍ ଆରତେ ଦୟା ଇଆନ୍ତଜ ଅୟାର ଆଦାର ଡ଼ିଞ୍ଜି ଆଉ ବୁଜାଅଜ ଗାମ, ଆଞ୍ଜି ଯେତେବେଳେ ଗାମ୍ଗାମମାନା

ଡାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ନେବଞ୍ଚେ ମୁଦି ଅସ ଅରେନ୍ପେ

କାତିର୍କାମିନା ନିପାତ

ସାପାନୁଉନେ ଗାଅଁତେ

ଉଆ ନେଗାତାଏ ଟାକୁଲିଂତେ

ଆଲ ପବନ ଆଲୁ ବାଏତେ

ମଶାରି ନେଟାଜେକ ନେଲେବେର୍ ଇଞ୍ଜାତେ

କାତିର୍ ଇରେ ନିଞ୍ଜାଁ ବଇରି

ନେଗାତାଏ ଇନି ଟାକୁଣିତେ ।

● ଚିତର ବନାଏ ଆଉ ରଙ୍ଗକେଶାଏ କମ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କାଗଜ ଆଉ କ୍ରେୟନ ଡ଼ିଞ୍ଜିଜ କୁକୁଲ୍, ବୁଇସୁଆଁଲି ଆଉ କାଳାସାମଜ ଚିତର କିକିବ୍ତେ ଗାମାମେ ଆଉ କ୍ରେୟନ ସାଆଜରେ ରଙ୍ଗ କିକିବ୍ତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକିତେ ଆବେଆସବୁଇ ବାଗ -୨ ଆ ପୁଷ୍ଟା ୪୧ କିମିବ୍କି ।

● ତୁଲି - ଆଲିଆ ଦାରଣା

ମାଣ୍ଡିମାଣ୍ଡି ତିଅତାଆ ଆଉ ଗସରେ ଜିବ ଲଟବ୍ ତୁଲିତେ ଆଉ ମାଣ୍ଡି ମାଣ୍ଡି ତିଅତାଆ ଲଟବ ଆଲିଂତେ ରଏରିକି ଏରେ ବିଷୟରେ ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗାମାମେ ।

● ଜଳା ନେବାତେ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଦି ବାଗ କିମିବେ । ମୁଇଁଶ୍ଟ ଡ଼ାଳିଆ ଅକ୍ୟର କାର୍ଡ଼ ତାମାଜେ ଆଉ ଅଲଗା ଡ଼ାଳିତେ ଏରେ ଅକ୍ୟର ବିଷୟରେ ଚିତର କାର୍ଡ଼ ଡ଼ିଞ୍ଜିଜ ଉଆଳିକିତେ କୁଲିତେ ଗାମାମେ ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ଅମ୍ଭର ଆଦାର ବାସ୍ତବିକାଏନା ଏବେବେଳା ଆଖି ଗାତାଏଁତେ ଲାଭାଏ ମୁହାଅ
ଆଉ ଆଇଁଛେ ବକା ମେବାବେସର । ଏକଳ ମେକାଅତେ ପକୃତରେ ବକା ଆଡ଼ି ?

ପରଶନ

- ◆ ଉଷ୍ଣିକିଲାଗ୍ କୁସିମନରେ ବିରି କିକିମମାନ୍ ?
- ◆ ଉଷ୍ଣିକିଲାଗ୍ ଆଡ଼ିତେ ଆଦାର ଗାରାନ୍ ?
- ◆ କାମଜ୍ ଆରତେ ବିରିଗାମ ?
- ◆ ପ୍ରକୃତରେ ବକା ଆଡ଼ି ?

• କିକିଜ୍ ଗିତ ‘ଆଖି ଏଣ୍ଡେଏଜ୍ କୁକୁଲା’

ଆଖି ଏଣ୍ଡେଏଜ୍ କୁକୁଲା

ଏଣ୍ଡେଏଜ୍ ରାସି ଆଖି ଜଳା

ସେକାଳ ଇଆନ୍ଲେ ରାସି ଏରାଗଲେ

ଏବଡ଼ମ୍ତେ ଇରେ ବାଇ

ରାସି ବାକାଲିରାତେ ମନ କୁସିରେ ଏବଡ଼ମ୍ତେ

ପବନ ଜିମ୍ତେ ପୁଲିରେ ।

ଦିଦି ତିମିଆରେ ସେରେ କୁକୁଲା ଇତିତେ ସବଜ୍ କିକିଜ୍ ଗିତ ଗିମିତଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଆ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ପା ୩୮ କିମିବକି ।

• ତୁଲି ଆଲି ବାରଣା

ଦିଦି ଗସରେ ଜିବ, ତିଅତାଆକା ଚାର୍ଟ ଆବ୍ଜୟଜ୍ ଆଡ଼ି ଲଟବ୍ତୁଲିତେ ରଏରିକି
ଆଡ଼ି ଲଟବ୍ ଆଲିତେ ରଏରିକି ବଲି ଉଆଳିକିତେ ଜିମିଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ପା ୩୯ କିମିବକି ।

• ଶ୍ରେଣୀ ତାତାଜ୍

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

• ସଂସ୍କା ଦାରଣା

ଦିଦି ୧୦ ପରଜନ୍ତ ସଂସ୍କା ଆଉ ତିଅତାଆ ଆଉ ଗସରେ ଜୀବ ଚିତିର ଜଳା
ଡ଼ଗରାଏ ଡ଼ଗରାଏତେ ଡ଼ିଞ୍ଜିଉ ଉଆଳିକିତେ ସଂସ୍କା ଦାରଣା ଡ଼ିମିଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୨ ଆ ପୁରୁଷଟା ୪୨ କିମିମାକି

• କୁବା-ସାନ ଦାରଣା

ଦିଦି କୁବା ଆଉ ସାନ ତିଅ ତାଆ ଆଉ ଗସରେଜିବ ଚିତିରକାଡ଼ି ଉଆଳିକିତେ
ତାମାତାଜ୍ । ଅମାଗ୍ ଉଆଳିତେ ନିଜ କାଡ଼ି ସବାନ୍ କିଆଜ୍ ମୁଜିବ ଡେଜ୍ଟର୍ତେ
ଗାମାମେ ଆଉ ଆରକିଆ ସମବ୍ସେନାକିଆ ଚିତିରଆ ମାଣ୍ଡି କୁବାତିଅ, ମାଣ୍ଡି ସାନ
ତିଅ ଜିମିଏ ଆଉ ଉତର ଡ଼ିଡ଼ିତେ ସାମାକାଏ ।

• ଦାରାବାଇକ ଚିତ୍ରା (ସବୁଦିନିଆ ଚିତ୍ରା)

ଦିଦି ‘ଉତୁତୁଲିଅଗତା କୁକୁଲା ଇନିକ୍ରମ ବିକାଶରେତେ ଗାଣ୍ଡାମିଞ୍ଚି ଚିତିରବ ଜଣାଅଜ୍
ଉଆଳିକିତେ ଉତୁତୁଲିଅଗତା କୁକୁଲା ଆଉ କୁକୁଲାତା ଉତୁତୁଲିଅଗ୍ ଇନି
ଜିବନଚକ୍ର ଦାରାବାଇକ ବାବରେ ଜମଣାଏ, ତାପରେ ଏରେ ମିହିରିକିତେ ମେଶାଅଜ୍
ଡ଼ାଲିଡ଼ାଲି ଉନୁନ୍ତେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାମେ ।

• କିକିଜ୍ ଗିତ “ଗଚମରାଗ୍ଲେ”

ଗଚମରାଗ୍ଲେ ଗଚମରାଗ୍

ଜରକା ଆସତେ ମାସିନା,

ବିତେ ଆଖି ପୁତୁଳାରାବ

ମିଲିମିଲି ମେଗାମଜ୍ ମେଜଏକେ ।

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କିକିଜ୍ ଗିତରେତେ କିକିଜ୍ ଗିମିତଏକି ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ଦିଦି ବନବନନିଂ ଗସରେ ଜିବ ଆଉ ତିଅତାଆକା ଚିତର କାର୍ଡ଼ ଡ଼ିଞ୍ଜିଜ ଗସରେ
ଜିବ ଆଉ ତିଅତାଆକିତେ ଅଲଗା ବାଚେତେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାମେ ।

✦ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ପା ୪୦ କିମିକି ।

● **ସଂସ୍କା ଦାରଣା**

ଦିଦି ୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିଅତାଆ କାର୍ଡ଼ ସଇତ ସଂସ୍କା କାର୍ଡ଼ କିବଜ ଯୁଳି ବାଚେତେ
ଗାମାମେ ।

- ◆ ମୁଇଁଷ୍ଟ ବାବୁଆଁ ଚିତର
- ◆ ଅମ୍ପାଟ କାଳାସାମଙ୍ଗ ଚିତର
- ◆ ଏଗଟା ସାରେପଆ ଚିତର
- ◆ ଗାଣ୍ଡାମି ତେନ୍ତେରାଗା ଚିତର

✦ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ପା ୪୧ କିମିବକି ।

● **କିକିଜ୍ ମୁକାଆବଜୟଜ “ନିଞ୍ଜି ଟାକୁଲିଞ୍ଜି ଗୁଣିର୍”**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗୁଣିର୍ ଚିତରମାସିନା ଆଙ୍ଗୁଳି କଣ୍ଢେଇ ଡ଼ିଞ୍ଜିଜ ଗୀତ ଗୀତୟଜ
କିକିଜ୍ତେ ଗାମାମେ ।

ନିଞ୍ଜି ସମୁଦାଏ ଗୁଣିର୍, ନିର୍ ସମୁଦାଏ ଗୁଣିର୍

ଜବରା ଗାଦା, ବାଳିଉକାଳେଡ଼ାଗ୍, ନେଡ଼କରେ ବାଚିବାଚି ।

ନିଞ୍ଜି ସବୁ ଗୁଣିର୍ .....

କୁରୁମି ରୁଗ, ବାଳି ଉକାଳେଡ଼ାଗ୍ଡ଼େ

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● **କିକିଜଗିତ “ଆଞ୍ଜ୍ ସାନ୍ କୁକୁଲା”**

ଡ଼ାଳିଆ - ୧ଆ ଡ଼ିଞ୍ଜି ଇସେରେ ।

ଦିଦି ଇନି କିକିଜ୍ ଗିତରେତେ ଉଆଳିତେ କିକିଜ୍ କିକିଜତା ମାବଗିତଏ ।

● **ଆଗଗାତା “ଅଳସୁଆ ଦୁକ କୁଇରେ”**

ଡ଼ାଳି-୧ ଆ ଦିଆଇସେରେ ।

ପରଶନ୍

- ◆ ଉଣ୍ଡିଲାଗ୍ କାମଜ୍ତେ ବିରି ଗାମ ?
- ◆ ଆଗରା ଅଳସୁଆ ଆଡ଼ି ?
- ◆ ଅଳସୁଆ ଇଆନ୍ ଏତେ ବିରି ଇଆନ୍ ?

● **ଆକୃତି ନିକିବେ (କୋଲାଜକମ)**

ଦିଦି କୁକୁଲା ଚିତର ଆଲିତା ଆଟା ଅଞ୍ଜବଜ ଉଆଳିକିତେ ରିଗିଲିବ ସଜାଏତେ
ଗାମାତାଏ ।

● **କିକିଜ ଗିତ “ସାଦବ ବୁଇ”**

ସୁମୁରୁ ସୁମୁରୁ ସାଦବ ବୁଇ

ଗିମା ଜୁଲିତେ ବିତେ ମେଦବଡ଼େକେ

ସୁମୁରୁ ଇଣି ଆମା ଡ଼ିଅ ଜଏରେ

ମାଣ୍ଡାତେ ମେରଏରେ ଗିମା କଲେଅଁଜ

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ବିଅନ ନିପିକକେ ପୁଣି
ନିଞ୍ଚି ସମୁଦାଏ ଗୁଣିର ..... ।

● **ରାମାଜ୍ ଗିନିଷ ନିଜୁଳି (କୋଲାଜ୍)**

ସାରେପ ଚିତର ଆଲିତା କାଗଜ ରାଗକିଜ ସାନ ସାନ କିବକିଜ ଆଟା ଲାମାଗାଏ ।
କାଗଜ ଆଲିତେ ବାଲି, ରିଗିଲି ଅଟାକିବଜ ଲାମାଗାଏକି ।

✦ ଉଆଳିକିତେ ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁରୁଷ୍ଟା ୪୨ କିମିବକି ।

● **ବାଲିକେଳ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବାଲି ଆଲିତେ କୁକୁଲ୍ ଚିତର ବନାଏତେ ଆଉ ରିଂ ଚିତର
(କାନାକାଉଡ଼ିଆ) ଚିତର କିକିପ୍ତେ ଗାମାତାଏ ।

● **ପ୍ରତ୍ୟାଶା ମୁଳକ ପରଶନ (ଡ଼ିଡ଼ିଞ୍ଚି ରିମିମାକି ପରଶନାରାକା ଉତ୍ତର)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗସରେ ଜୀବ ଚାର୍ଟ ଆବ୍ଜୟଜ ଏରେକି ବାବୁ, ତକର, ଡୁକୁର,
କାଳାସାମଜ୍ ଇନିସବୁକା ନାଆଁ ଜମଣାଏ । ଦିଦି ଗସରେ ଜୀବିକା ବିଷୟରେ ସାଦା
ପରସନ ଜିମିଏ ।

- ◆ ଆପେଆ ବିତିରୁ ଆଡ଼ି ବାବୁ ଏଜଏସେକେ ?
- ◆ ଆପେଆ ବିତିରୁ ଆଡ଼ି ତକର ଏଜଏସେକେ ?
- ◆ ଗସରେ ଜୀବିକା ସୁଇଣ୍ଡ ଡେଗେକେକି ?
- ◆ କାଳାସାମଜ୍ ଏଜୟଜ ଆଡ଼ିତେ ବେଟ୍ ଲାଗେରେ ?

● **ଚିତର ନିକିପ୍**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଚକ୍ କୁଡ଼ି ଡ଼ିଞ୍ଚିଜ ଚଟାଣତେ ବାବୁ ଚିତର ବନାଏତେ ଗାମାମେ ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଗିମା ଜୁଳିତେ କସାରା ଗଟା
ଇଜି କମସରେନା କାଦ୍ୟ ମିଇନା
ଆମା ଜିଲିମିଲି ସୁନ୍ଦୁରୁ କତେ ।

● **ଜାଗା ଖିଞ୍ଚିଏ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସାଙ୍ଗେରେ ଗଗଜ ପ୍ରକୃତିଆ ଚିତର ତୁବ୍ଡିର, କାମଜ,
କେସମରଜ୍, ବାବୁଗାତର, ଡୁକୁର, କାଳାତୁଡୁକାର (ଗିମାଦିନତେ କାଳାଏ,
ସାଦବବୁଇ) ଇନି ସମୁଦାଏ ଆବ୍ଜୟଜ ସାମାନାରାକାତେ ମନେ କିକିପ୍ତେ
ଗାମାମେ

● **ଆଶା କିମିପ୍ତା ପରଶନ**

କାଳାରତୁଡୁକାର କେଡ଼ାବଲେ ବାବୁ କେଡ଼ାବଲେ, କମର୍ଡିର ବୁଇ କେଡ଼ାବକିଲେ
କି ଇଣିତେ ଉତୁଡୁଲକ୍ ଲାଗେସେରାନ୍ଲେ ବିରି କିକିପ୍ତେ ମିଇନା । ଦିଦି
ଉଆଳିକିତେ ଆଗିଲା ଜିମିଏ ଆର ଅତତା ଜମଣାଏ । ବକପ୍ତେ ଏସେ ଇଆନ୍କିଲେ
ବିରିଇରେ ଆଉ ନିଞ୍ଚି ବକପ୍ତା ଜୁଣ୍ଡା ସୁଇଣ୍ଡ ସାପା ନୁନଲେ ଏସେ ଆଇରିକି ଜେନା
ନିସବୁ ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଜମଣାଏ ।

● **କେଳ “ବାକାଳି ରାସି”**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବନବନମି ରାସିଆ ନାଆଁ ଡ଼ିମିଞ୍ଚି ବାଏତେ ଏକେଟା ଏକେଟା
ଲୀକାତେ କୁବା କୁବା ଗୋଲ୍ ବମନାଏ ଏରାତେ ଅଲମ୍ବାର୍ ଉଆଳିକିତେ
ମାବ୍ତଡ଼ନେ । ଚାରିଜଣ ଉଆଳିକିତେ କୁକୁଲ୍ କିମିବେ । ଯିଏକି ଗୋଲ ବାଏତେ
ତମାଆଁନାକି ଦିଦି ଉଇସିଲ୍ ଯିନ୍ତି ପେମେରେ ରାସି ମିସେନାକି ଉଆଳିକି ନି ଗୁଲୁତା
ଆଉ ଗୁଲୁବ ଦମବଡ଼େକି ଯେତେବେଳେ ଦିଦି ଗାମାମେ ବାକାଳିଆତେ ଡିନିଜଣ

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● ଅଗା ଗାତା “ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଡାଗ୍ ଉରୁ ”

ମୁଇଁ ବଣତେ କୁବା କୁପୁରି ଆସିଆନ୍ । କୁପୁରିତା ଟାକୁଣି ଜିନ୍ତୁ ଡେନକିଜ ଡାଗ୍ ଉରୁକିକି । ଏରେ କୁପୁରିତେ ମୁଇଁ ସାରେପ ଆସିଆନ୍ । ତର ତରମି କୁପୁରିବ ଡାଗ୍ ଉରୁତେ ଡେଜାନମାନକି ସାନ ସାନ ଜୀବକିତେ ଆର ଜିମ୍ବକେ । ଦିନମି ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଡାଗ୍ ଉରୁତେ ଡେନ । ଆରତେ ସୁଗାଈ ଏଜେଲାନମାନ୍ । ଗାଟବ ଡେନଜ ଖୁୟ, ଡାଗ୍ ତୁଲିଆ ସାରେପ ଲରୁତେରେ । ଡାଗ୍ ଅନଜତ କମସବେ । ନିତା ଡାଗ୍ ଆଉରଜ ଆଇରେଜେନା । ଗାଟକେ କିଚି ବେଳ ଡକଆନ୍ଜ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସୁମୁସି ଆଲିବ ଡାଜାନା । ଏରେତା ଜୟ, ମୁଇଁଡାଳ ଡାଗ୍ ଜିପ୍ସେକେ । ଏରେ ଡାଳବ ଡେଗେଅଜ ଜୟ ସାରେପ ଅନଜ ଏରା ଆଜର୍ । ଅଶଗାନ୍ଜ ଡାଗ୍ ଉରଲେ କମସବେ । ମନ ଦୁକବ ଆଉବ ନିଇବ ଜଏତେ ଜଏତେ ଜୟ, ଡାଗ୍ ଆକାରା କଇଁ ରାସିଡେ ଆଲିବ ଇସେରେ । ଆର ମୁଇଁ ଇତିବ ଡାଳତେ ସବାନ୍ଜ ମୁଇଁ ଇତିବ କଇରାସି କଡ଼ ଟାଶେଅଜ ଅରେନ । କଇରାସି କଡ଼ଡ଼େ ସୁଗାଈ ଜିଲର । ସାକ୍ଷ୍ୟ ରାସିଡେତେ ଅବତେଅଜ କଇଁକିତେ ଡାଗ୍ ଆଲୁ ଉସିଗ । କିଟବ ଆଉପାରିତା ତମରତେ କିବଜ ସୁରୁପିଅଜୁ ଡାଗ୍ ତମର୍ ଆଲୁବ ଡୁଇରାନା । ସାକ୍ଷ୍ୟ ସୁମୁସି ଡାଳତେ ଡକଆନ୍ଜ ସୁରୁପି ସୁରୁପି ପେଟମି ଡାଗ୍ ଉର । ତାପରେ କୁସି ଇଆନ୍ଜ ସୁମୁସି ସୁମୁସି ଡେଗେ ଡେଗେ ଜାଳବ ଡୁଅ । ମାମୁକୁରି ସାରେପ ବକବ୍ ଲୁଡୁର୍ ତାଳାମାନ୍ଜ ରଏଆନ ।

● ସାନତା କୁବାବ ସମାଜାଏକି

ଦିଦି ଚାଣପାଟାତେ ବନବନମି ପରକାର କୁକୁଳା ବନାଅଜ ଉଆଳିକିତେ ସାନତା କୁବାବ ସଜାଏତେ ଗାମାମେ ।

● କେଳ “ବାକାଳି ରାସି”

ଡାଳି-୨ ଆ ଡିଷ୍ଟିଇସେରେ ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଲେକାଏଁ ତାଢ଼ିନାପେ, ଉଆଳିକି ତମାଡନାକି । ଗୋଲୁ ବାଏଆ ରମଏସେନାକି ଉଆଳିକିତେ କୁକୁଳା ମିସେନାକି ଉଆଳିକି ଦବଡାୟକିଜ ସସପ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କିମିପ୍କି । ଯିଏ ମୁଜିବ୍ତମା ଆର କୁକୁଳା ମିଇନା ଆଉ କୁକୁଳା ଡେଗାନ୍ ବେଲି କିମିବ୍ବେ । ନୁଇଷ୍ଟ କେଳ ଡାମାଜିଏଁ ।

● ଶେଣୀ ବାଗ ନିକିବେ (ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗୀକରଣ)

ତିଅତା ଆଉ ଲକାଗସରେ ଜୀବକା ଚିତର କାର୍ଡ଼ ଡିଞ୍ଜକ ଗସରେ ଜୀବ ଆଉ ତିଅତାକିତେ ଅଲଗା ଅଲଗା ବାଚେତେ ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଆବେଆସ ବୁଇ ବାଗ ୦୨ ଆ ପୁଷ୍ଟା ୪୩ ଆଉ ୪୪ କିମିବ୍କି ।

● ଅଗା ଗାତା “ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଡାଗ୍ ଉରୁ ”

ଡାଳି-୧ ଆ ଡିଷ୍ଟିଇସେରେ ।

ପରଶନ

- ◆ ସାରେ ପରେ ମାଣ୍ଡିଆତେ ରଏନମାନ୍ ?
- ◆ ଡାଗ୍ ଉରୁତେ କୁକୁଳି ଅନାଡା ବଳତେ ସାରେପରେ ବିରି କିକିମାନ୍ ?
- ◆ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସୁଇଷ୍ଟ ଡାଗ୍ ଉର ?
- ◆ ଆଗରାତା ଆପେ ବିରି ଏସଜ ?

କମ୍ପକିଏରେ (ସୂଚକ)

୯ ମାସ ଜେଳାଅଲେ ଉଆଳିରେ ତଳିଆ ଡିଣ୍ଡିଞ୍ଜ ଇସେରେ ଦକ୍ୟତାରିକି ସମଜେ
୯ ମାସ ଶେଷରେ ପିଲାଟି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦକ୍ଷତା କରିବ

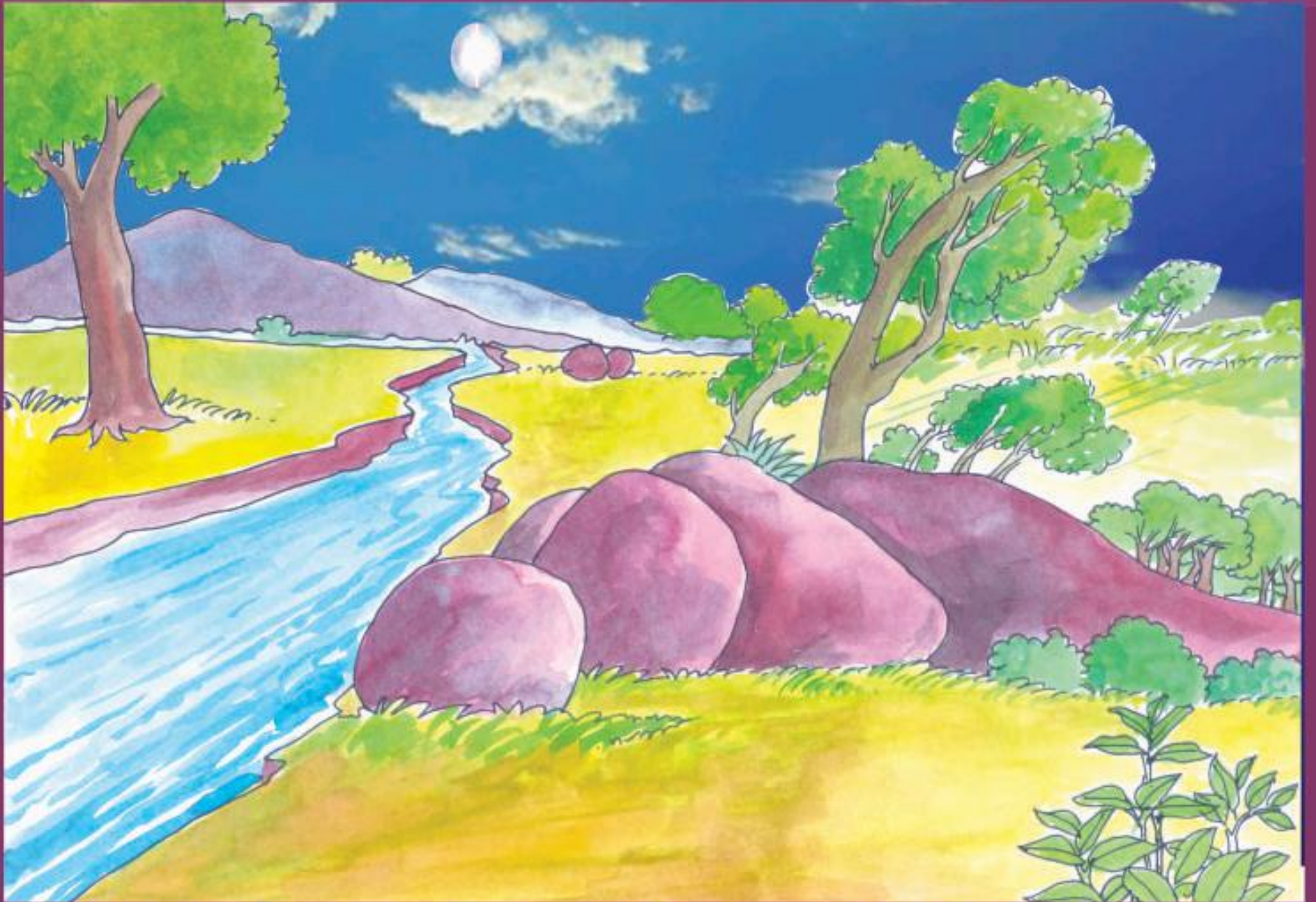
୩-୪ ବରଷ

- ଝଜଣ ଜାତି ସାକାଏକିକି ଲୁକକାନାଅଁ ରିମିମା ଗାତଏ ଆଉ ଆରକିତେ ଚିତରତେ ଆଉ ସାମନାସିମିନିତେ ରିମିମା ରିନି
- ଝ ଜାକଏଜ୍ ସଂଏକା ରିମିମା ଗଣେ ଆଉ ୧-୫ ସଂକ୍ୟା ଯାକଏଜ୍ ଚିତର ମାସିନା କାଡ଼୍ ଜୟଜ ଏରା କିତିଗଟା ଚିତର ଆସିକେ ଗାତଏ ରିମିମା
- ଝଗଟା ତିଅତାଆ ଆଉ ଝଗଟା ଲକାଗସରେ ଜିବକା ନାଅଁ ରିମିମାଗାତଏ ଆଉ ଚିତରତେ ରିମିମା ତିନଟ କିକିପ୍
- ପ୍ରତି ତିନିମାସତେ ମିଇସେନା ଯଉଟାଏଲେ ମୁଇଁଞ୍ଜ କିକିଜ୍ (ବେଲି) ଗୀତତେ କିଚି କିଜ୍ଜ ଗୀତଏ ରିମିମା
- ପ୍ରତି ତିନି ମାସତେ ଗାତଏ ମିଇସେନା, ଯଉଟାଏଲେ ମୁଇଁଞ୍ଜ ଆଗ ରିମିମାକି ଗାତଏ
- କୁବା-ସାନ, ଡେଙ୍ଗା-ବାଙ୍ଗରା. ଅଳପ-ସୁଗାଇ, ଲଲପ୍- ଅଲେପ୍, ଲବେ- ଟକପ୍ , ଜୁରୁ-ଉଲାସ ସମ୍ପର୍କରେ କମ୍ପ ଚିତର ନଲେ ଗିନିଷ ତିନିଅକିଜ୍ ତିନାଏ ରିମିମାକି

୪-୫/୬ ବରଷ

- ଝଜଣ ଗାଁଅଁ ସାକାଏକିକି ଲୋକକା ନାଅଁ ରିମିମା ଗାତଏ, ଆରକିତେ ଚିତର ଆଉ ସାମନାତେ ରିମିମା ତାମାନ୍ ଆଉ ଆରାକା କମରିକି ରିମିମାଗାତଏ
- ୧୦ଯାକଜ୍ ସଂଏକା ରିମିମାଗତେ ଆଉ ୧ ତାସୁନ୍ ୭ ଯାକଜ୍ ଚିତର ମାସିନା କାଡ଼୍ ଜୟଜ ଏରା କିତିଗଟା ଚିତର ଆସିକେ ରିମିମା ଗାତଏ
- ଡଗଟା ତିଅତା ଆଉ ଡଗଟା ଗସରେ ଜୀବକା ନାଅଁରକି ରିମିମା ଗାତଏ ଆଉ ଚିତରତେ ରିମିମାଚିନି
- ଅନ ତିନି ମାସଆ ମିଇସେନା ଯଉଟାଏଲେ ମୁଇଁଞ୍ଜ କିକିଜ୍ ଗୀତତେ ଟିକ୍ ନାଟ ଡେଗାନ୍ ରିମିମା ଗୀତଏ
- ଅନ ତିନି ମାସ ବିତରେ ଗାତଏ ମିସେନା ଯଉଟାଏଲେ ମୁଇଁଞ୍ଜ ଆଗ ରିମିମା ଗାତା
- କୁବା-ସାନ, ଡେଙ୍ଗା-ବାଙ୍ଗରା, ଅଳପ-ସୁଗାଇ, ଆଲି-ତୁଲି, ଆଗିଲା-ଉଚୁଲି, ଆଲୁ-ବାଏ ଆଉ ଜୁରୁ-ଉଲାସ ସମ୍ପର୍କ ଜଣାଏତେ ଚିତର ନଏଲେ ଗିନିଷ ତିନାଅଜ ଗାମାତଏ
- ଡାକତର -ବେମାରିଆ , ଦୋକାନୀ-ସଂସଂବାଲା ଆଉ ମାସଟର-ଇସୁକୁଲି ଉଆଳି ସମ୍ପର୍କ ସାଦା ଅବିନୟ ରିମିମା କିକିପ୍
- ବମୁଡ଼ିନା ଆଉ ଲାଲାଜ୍ ଲାମାଗେନମ ଗଟଣା ଆକତେ ବିରି ଇକିବେ, ଏରେ ଗାତଏ ରିମିମା

ମାସ-୧୦

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଚିତର ଆବ୍ଜୟଜ ଡାଗ୍, ପବନ, ଆଉ ଲଟପ୍ ବେବଆର
ବିଷୟରେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାଗ୍ ବାଗ-୧ ରା ପୁରୁଷଟା ୪୩ କିମିବେକି ।

● କିକିକ୍ରିତ “ଗାତାଅ ଦିନମିଂ ତୁକୁର୍ ଆଜିଞ୍”

ମିସିଆଁ ଗାତାଅ ତୁକୁର ଆଜିଞ୍

ଗାତାଏଲେ ଗିମା ଗାତାଏ

ଗିମା ଗାମ ଅଏଁ ଆଜି

ଦୁଇ ପୁକୁରି ଡାଗ୍

କାରାତେ କସରଜ କୁଆଳଫଇରେ

ଇଶିଞ୍ଜେତେ ରଏରେ ଡାଗ୍

ଗିମାତେ ଗିମା ବାଜେଅଲେ

ମବ୍ଲେର୍ ଟେଲେଲେଇଁ ଇରେ

ଟେଲେଲେଇଁ ଟାଳାଳାଜ୍ ଶଦ ଅଡ଼େ

ଗିମା ସାଂଗେର ଇରେ ।

ଜାଡ଼ ପବନ ଗିମାତେ ବାଜେଅଲେ

ଗିମା ତ ଗୁଗୁର୍ ଗାଗାର୍କେ

ଅବ୍ଡାଗ୍କେ ସୁମୁସିଞ୍ ଅଲାଗ୍

ଉଳି ଆଉ ଲକାରେ

ତୁକୁର୍ ଗାମ କାଅଁ ମିସିଞ୍

ଆଞ୍ ଆମା ଯାଦୁକ

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଚିତର ଆବ୍ଜୟଜ ଡାଗ୍, ପବନ ଆଉ ଲଟପ୍ ଉପକାର
ବିଷୟରେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାଗ୍ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୪୫ କିମିବିକି

● କିକିକ୍ ଗାତ “ଡାଗଲେ ଡାଳ ନିଲିଆ ଡାଗ୍”

ଡାଗଲେ ଡାଗ୍ ନିଲିଆ ଡାଗ୍

ଗାତା ଏକାର୍ କିତି ଡାଗ୍

ବୁଲୁଲେ ଡାଗ୍ ବୁଲୁ ଡାଗ୍

ପାଦମିଞ୍ଜଲେ ଡାଗ୍ ପାଦମିଞ୍ଜ ଡାଗ୍

ଡାଗ୍ଲେ ଡାଗ୍ ନିଲିଆ ଡାଗ୍

ଗାତାଏ କାର୍ କିତି ଡାଗ୍

ବୁଲୁଲେ ଡାଗ୍, ବୁଲୁ ଡାଗ୍

ଆଶୁମିଞ୍ଜଲେ ଡାଗ୍ ଆଶୁମିଞ୍ଜ ଡାଗ୍ ।

ଡାଗ୍ଲେ ଡାଗ୍ ନିଲିଆ ଡାଗ୍

ଗାତାଏ କାର୍ କିତି ଡାଗ୍

ବୁଲୁଲେ ଡାଗ୍ , ବୁଲୁଡାଗ୍

ଆତମିଞ୍ଜଲେ ଡାଗ୍, ଆତମିଞ୍ଜ ଡାଗ୍ ।

ଡାଗ୍ଲେ ଡାଗ୍ ନିଲିଆ ଡାଗ୍

ଗାତାଏ କାର୍ କିତି ଡାଗ୍

ବୁଲୁଲେ ଡାଗ୍, ବୁଲୁ ଡାଗ୍

ମୁଶୁମିଞ୍ଜଲେ ଡାଗ୍, ମୁଶୁମିଞ୍ଜ ଡାଗ୍ ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ଗିମା ଡ୍ରାଗ୍ ଅଲଗାନ୍‌ଲେ ଇଣିଷ୍ଟେ
ଆଞ୍ଚି ଆବ୍‌ଜଏକେ ନାଟ ।

● **ଜରିବଲ ,ଗଣେ କମ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବଲ୍ ଗଣେତେ ଗାମାତାଏ । ମୁଇଁଷ୍ କୁବାର ବଲ ଗଣେଅକିଜ ଗୁଲାଇତେ ମୁନେକି, ମୁଇଁଷ୍ ତା କୁବାର ବଲ ଗଣେଅକିଜ ଗୁଲାଇତେ ଉନୁନ୍‌ତେ ଦିଦି ଗାମାତାଏ ଆଉ ପୁଣି ପାଞ୍ଚ ଗଟାଣ ବଲ୍‌କିତେ ଅଲେଷ୍ଟ ଲେକା ଗଣେଅକିଜ ଅଲଗାତେ ଉନୁନ୍‌ତେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।

● **ଡ୍ରାଗ୍ କେଳ**

ଉଆଳିକି ନିଜର ମନ ଉନୁସାରେ ଡ୍ରାଗ୍ ମାସିନା ଏକ୍ସେକ୍ ବାଲାଟିତେ ଏବଡ଼ମା ଦିରେ ଦିଦି ବେବସତା କିମିବେ । ଉଆଳିକି କମ୍‌ସିରିକି ବନବନମିଞ୍ଚି ଆକାରର ପାତର ଡିଞ୍ଚିଆଁ ଆରନିଜେ ପୁରିକା କିକିବ୍‌ତେ ସୁକୁଗ ଡିମିଞ୍ଚି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲଗା ବାଗ-୧ରା ୪୪ ପୁରୁଷଟା କିମିବିକି ।

● **ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦାରଣା**

ତୁଳା, ଚେନ୍ଦେରା, କାଗଜ ବନବନମିଞ୍ଚି ଉଆଳିକିତେ ଡିଞ୍ଚିଆଁ ଡ୍ରାଗ୍ ଅଡ୍ରାଗ୍‌ତେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ଡ୍ରାଗ୍ ଡ୍ରାଗାନ୍‌ଲେ ସୁଇଞ୍ଚି ଲୁଜିର୍ ଇରେ ପୁରିକା କିବଜ ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମାବ୍‌ଜଏ ଆଉ ତାକୁରିଞ୍ଚି ଉଆଳିକି ନିଜେ ପୁରିକା କିମିବିକି ।

କିତି ଗଟାକ ଗିନିଷ (ବିଲୁ, ଚିନି, ଲଟବ) ଡ୍ରାଗ୍ ତେ ଲେବ୍‌ଡେ ଆଉ କିତି ଗଟାକ ଗିନିଷ (କାଟିକିଲାଜ, ଲଆ) ଡ୍ରାଗ୍‌ତେ ଆଲେବ୍‌ଡେ ଏରେ ଉଆଳିକିତେ ଦିଦି ମାବ୍‌ଜଏ ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **ଜରି ବଲ ଗଣେ କମ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବଲ ଗଣେତେ ଗାମାତାଏ । ମୁଇଁଷ୍ କୁବାର ବଲ ଗଣେଅକିଜ ଗୁଲାଇତେ ମୁନେକି । ପୁଣି ମୁଇଁଷ୍ ତା କୁବାର ବଲ ଗଣେଅକିଜ ଗୁଲାଇତେ ମୁନେକି । ନିପୁଲିଞ୍ଚିତ୍ ସାତଗଟା ବଲ ଗଣେଅକିଜ ଗୁଲାଇତେ ଉନୁନ୍‌ତେ ଦିଦି ଗାମାତାଏ ଆଉ ପୁଣି ସାତ ଗଟାଣ ବଲ୍‌କିତେ ଅଲେଷ୍ଟ ଲେକା ଗଣେଅକିଜ ଅଲଗାତେ ଉନୁନ୍‌ତେ ଦିଦି ଗାମାତାଏ ।

● **ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦାରଣା “ମୁଇଁୟାଆଁ ଆଉ ବୁମୁଡ଼ିନା”**

ଡ୍ରାଗ୍ ମାସିନା ସାନପାତରରେ ଡିଞ୍ଚିଆଁ ସଅଜରେ ମେମେଲେନମା ଆଉ ଇତିତେ ସସର୍ ମିନମାଁ ବନବନମିଞ୍ଚି ଗିନିଷ ଜିଇତି- ରିଗିଲି, କାଟିକିଲାଗ, ବେଲେର, ତୁଳା, ପଏସା ଅଦକତା ଡିଞ୍ଚିଆଁ ଡ୍ରାଗ୍ ପାତରତେ ଅବଲଗ୍‌ତେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ମାଣ୍ଡି ବୁଡ଼ିରେ ଉଆଳିକି ଖିମିବିକି ।

ଉଆଳିକି ବନବନମିଞ୍ଚି ରଙ୍ଗ ଡିଞ୍ଚିଆଁ ଡ୍ରାଗ୍‌ତେ ମେମେଲାଏକି ଆଉ ଡ୍ରାଗ୍‌ଆ ରଙ୍ଗ ଆଉ ଆକାର ଜତେ, ଉଆଳିକି ଖିମିବିକି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇଅଲଗା ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୪୬ କିମିବିକି ।

● **ଅକିଅର ସଂକେତ ଚିନଟ କିମିବିକି**

ଏଗଟା ଅକିଅର ଜିଇତି- ଅ, ଆ, ଇ, ଉ, ଏ, କ ଲକାତେ ଲେକେଅଜ ଆରା ଆଲିଂତା ସାଗିଜ୍‌ତିତା ଡିଞ୍ଚିଆଁ ରିଗିଲି/ବାଲି/ରାସିଂ/ଅଲଗା ସାଜାଲେଅକିଜ ଉନୁନ୍‌ତେ ଗାମାତାଏ ।

କୁଆଙ୍ଗ ଅକିଅର ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ବେବଆର ମାବ୍‌କିବେ ।

ଅକିଅର ସଂକେତ ତୁଲ୍ ଚିତର କୁଲିଅକିଜ ବାମାବେକି ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● ଆଗ ଗାତା “ଅଳମିଷ୍ଟ ମେରମ୍”

ମୁଇଁ ଗାଆଁରେ ନୁଇ ଆସିଆନ୍ । ଅଙ୍ଗର ଡେଙ୍ଗରା ଦିରେ ଆରା ଆଲିତା ଗୁଣ୍ଡି ଅଳାଡ଼ମ୍ବେରାନ୍ । ମିସିଆଁ ଏରେ ଗଟାତା ମୁଇଁ କାଳିଆ ମେରମ୍ ସରେଜିମ୍ ଅଙ୍ଗରନମାନ୍ । ଆଉପାରିତା ମୁଇଁ କସରା ମେରମ୍ ଇଞ୍ଜାବ ପେରେନମାନ୍ । ଗୁଣ୍ଡିରା ବାଇର ଅଲର୍ଚେରେ । ଅୟାଟଳ ମେରମ୍ ଏକା ଏଲମିଷ୍ଟ ଆରି ଆରିମ୍ଡିକିଆ ଜେନା । କାଳିଆ ମେରମ୍ ଗାମ, “ଆମ୍ ଉରୁଲିବ ଡାଏ, ଆଷ୍ଟଅନଲେ ଆମ୍ ମେଡ଼ନା,” କସରା ମେରମ୍ ଗାମ “ ବିତେ, ଆମ୍ ଉରୁଲିବ ଡାଏ, ଆଷ୍ଟ ଅନଲେ ଆମ୍ ମେଡ଼ନା ।” ନିପୁଲିଷ୍ଟ କଲେଜ୍ କଲେଜ୍ତା ବାନଳ୍ କୁରିମାନକିଆ ଏତେ ବାନଳ୍ ଡାଗ୍ତେ ଲାପୁରାନକିଆ ଆଉ ବୁଡ଼ିଆନକିଆ । ଆଉ ଦିନମିଷ୍ଟତା ଏରାତେ ଆଉ ଅଳମିଷ୍ଟତା ମେରମ୍କିଆ ମେଟେଅକିଆ । ବାନଳ୍ ଚିନ୍ତା କିବକିଆ ସୁଇଷ୍ଟ ପାରମିନାକିଆ, ମୁଇଁ ମେରମ୍ ଡକଆନ୍ ଆଉ ମୁଇଁ ମେରମ୍ ଆରା ଆଲିତା ପାରଇଆନ୍ । ବାନଳ୍ ଉଇସିରେ ଇଞ୍ଜାବ ତୁଅକିଆ ।

ପରଶନ

- ◆ ମେରମ୍ଡିକିଆ ବିତେ କୁରିମାନକିଆ ?
- ◆ ମେରମ୍ଡିକିଆ କୁରିମାନକିଆ ଏରାଦିରେ ବିରି ଇଆନ୍ ?

● ସାଦାରଣ ଜ୍ଞାନ ଡିଣ୍ଡିକ୍

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସାଦାରଣ ଜ୍ଞାନ ଡିଣ୍ଡିକ୍ ଦିରେ ତୁଲିଆ ଲେକାଇସେରେ କମ୍ ସିରିକି ପରଶନ ଜିମିଏ ।

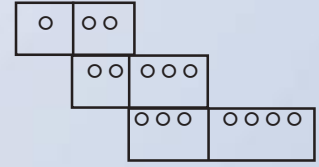
- ◆ ଆମା ଅବାମା ନାଅଁର ବିରି ?
  - ◆ ଆପେଆ ଗାଆଁପେଆ ନାଅଁର ବିରି ?
  - ◆ ଆପେଆ ରାଇଜଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ଦିଦି ନିପୁଲିଷ୍ଟ ପରଶନ ଜିଞ୍ ରିମିମା ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

◆ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲଗ ବାଗ-୨ରା ୪୭ ପୁରୁଷଟା କିମିବିକି ।

● ସକେଆ ଦାରଣା “ଡୋମିନୋ”

ଦିଦି ସକେଆ ଡୋମିନୋବ ୧ ତାପୁନ୍ ୧୦ ଯାକଜ୍ ସକେଆ ଗଣେ ଉଆଳିକିତେ ମାବ୍ ସଜେ । କାଡ଼ରାକାତେ ନୁପୁଲିଷ୍ଟ ସକେତ ମାସିନା ଚିତର ଡିମିଷ୍ଟ (୨) X ୩” କାର୍ଡ୍) ଆଉ ଦିଦି ନିପୁଲିଷ୍ଟ ୧୦ଗଟା ଚିତର ଉଆଳିକିତେ ଜୁଲିତେ ଗାମାତାଏ ।

◆ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲଗ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୪୮ କିମିବିକି ।

ସାଦାରଣ ଜ୍ଞାନ

- ◆ ଆପେଆ ପାଞ୍ଚୟତଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ଆପେଆ ଜିଲ୍ଲା ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ଆପେଆ ରାଇଜଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ନିଷ୍ଟା ଦେଶଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ଆପେଆ ଗାଆଁ ଆଟ ମାଣ୍ଡିଆତେ ଇରେ ?

● କମ୍ ସିରିକି ଗାତାରାକା ପରଶନ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ନିଶାସ ଗଗଗ୍ଡା ଦିରେ ପବନ ଦରକାର ଇରେ ବୁଲି ଗାମାତାଏ । ଉଆଳିକିତେ ମତେଜ୍ ଆଉ ତମର୍ ମୁଦିଆନକିଜ ବିରି ଇରେ ଆରକିତେ ଜିମିଏ ।

ଡାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● କମ୍ପିୟୁଟର ଗାଡ଼ାକା ପରଶନ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଆରା ପାପୁଲିରାତେ ଉପୁଲିରଜ ଆରାକା ବେଳାମିଷ୍ଟ ପବନ ଆସିକେ ବୋଲି ଅନୁବଦ ମାବ୍‌କିବେ ।

- ◆ ପବନ କୟଅଲେ ସୁଇଁଷ୍ଟ ଲାଗେରେ ?
- ◆ ଡାଗ୍ ଆରାସିଆନ୍‌ଲେ ବିରିମିନା ?
- ◆ ଲଟବ୍ ନିଆଁ ବିରି କମରେ ଲାଗେରେ ?

● କିକିଜ କେଳ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅୟାଟ ଦଳ କିମିବେ । କୁବା ଉଆଳିକିତେ ଡାଗ୍ ସୁଇଁଷ୍ଟ କମତେ ଲାଗେରେ ଏରେ ବିଷୟରେ କିକିଜକେଳ କିକିବ୍‌ତେ ଗାମାତାଏ ।

(ଡାଗ୍ ଉରୁର୍, ଉଆଡାଗ୍, ନେକାଡିନା, କତେ ବବଜ୍ ଅଦକତା) ଆଉ ସାନ ଉଆଳିକିତେ ଇନିକି ବିରି କିକିଜ୍ କେଳ କିବ୍‌କିକି ଗାମାତାଏ ।

● ଜାଗା ଟିକାଏ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସୁତୁକୁରିଷ୍ଟ ଅବିଗଁତା ଡିଷ୍ଟିକ୍‌ତେ ବାଏତେ ବେଳାମିଷ୍ଟ ବୁଲାଅଜ କୁଅ, କୁପୁରୀ, ନୁଇ, ନାଳ ମାବ୍‌ଜଏ ଆଉ ବେଳାମିଷ୍ଟ ପବନ କୟକେ ଏରେ କାକାଆଁ ଦିରେ ମାବ୍‌ଜଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାଗ୍ ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା ୪୫ କିମିବିକି ।

● କେଳ “ସାରେପ ଆମା ଡାଗ୍‌ବ ଡେନ୍‌ତେରେ”

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମୁଇଷ୍ଟ ଗୁଲାଇତେ ତମମ୍‌ଗଁନେ ଆର ମୁଜିଆତେ ମିନଗ୍ ସାରେପ ଇଆନ୍‌ଜ ତମଗଁନା । ଅଦକତା ଉଆଳିକି “ସାରେପ ଆମା ଡାଗ୍‌ବ ନେଡେନ୍‌ତେରେ” ଗାମକିଜ ଆଲୁବ ତିମିରକି । ସାରେପ ମିଇସେନା ଉଆଳି ଯିଏତେ ଜିମିବେ, ଆର ପୁଣି ସାରେପ ମିଇନା ।

ଡାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

- ◆ ପବନ ଆରାସିଆନ୍‌ଲେ ବିରି ମିଇନା ?
- ◆ ଡାଗ୍ ସୁଗାଇ ଆଇଆନ୍‌ଲେ ବିରି ମିଇନା ?
- ◆ ଲଟବ ଆରାସିଆନ୍‌ଲେ ବିରି ଇଡାନ୍ ?
- ◆ ପବନ କୟକେ ବଳତେ ଅଲାଗ୍ ଲକାତେ ଇଉନଲେ ବିରି ମିଇନା ?

ଜାଗାଟିକାଏ (ପ୍ରକୃତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଉଆଳିକିତେ ସୁତୁକୁରିଷ୍ଟ ଅବିଗଁତା ଡିଷ୍ଟିକ୍‌ତେ ଦିରେ ବେଳାମିଷ୍ଟ ଜୁଲାଏ ଗମଗେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାଗ୍ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୪୯ କିମିବିକି ।

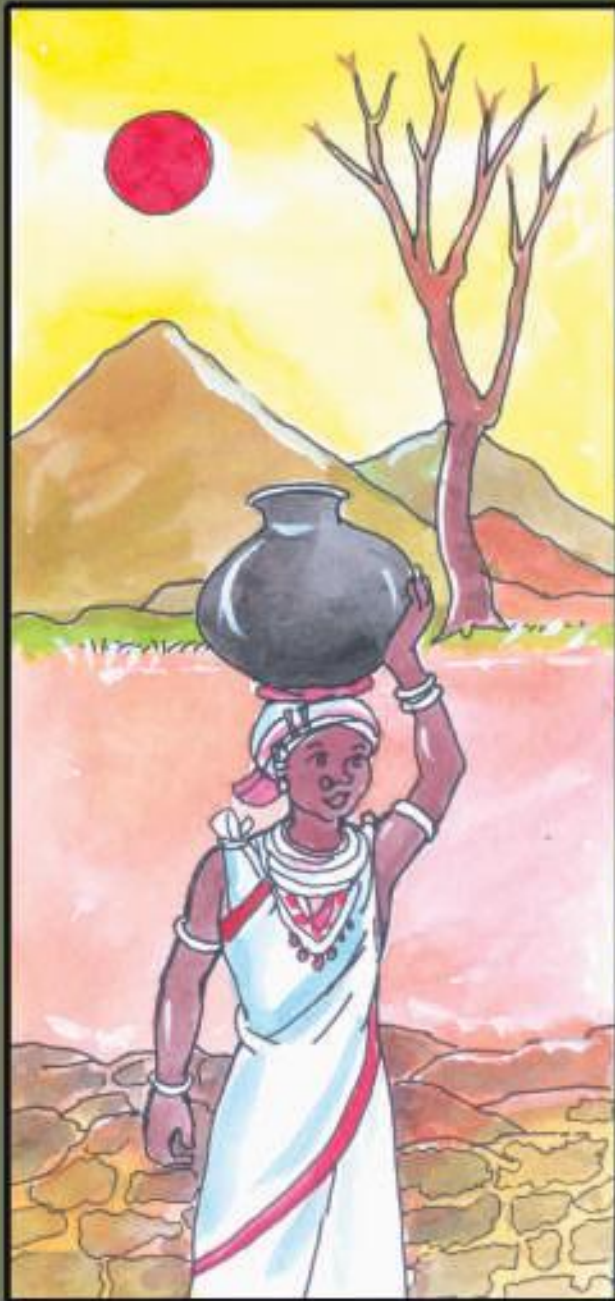
● କେଳ “ସାରେପ ଆମା ଡାଗ୍‌ବ ଡେନ୍‌ତେରେ”

ଡାଳି-୧ଆ ଡିଷ୍ଟିକ୍ ଇସେରେ ।

● କେଳ “ନୁଇ-କୁଲ”

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମୁଇଷ୍ଟ ଗୁଲାଇତେ ତମମ୍ ଡେନେ ଆଉ ଗାମାତାଏ, “ନୁଇ ଗାମଲେ ଆଲୁବ ତମିରକି, ନୁଇ କାଡ ଗାମାଲେ ବାଏବ ତିମିରକି । ମୁଇଁ ଉଆଳିରେ ଉଲୁଟିଆ କିମିବେ, ଆରତେ ଅଇନ ଉଆଳିକି ଯାଆ କିକିବତେ ଗାମାମ୍‌କି, ଆର କିମିବେ ଜିଇକି-ଡୁକୁର୍ ଡେଗାନ୍ ତିମିର, ଅଳାଆଁ ଡେଗାନ୍ ତିମିର ନୁଲିଷ୍ଟ ଅଦକତା ମିଇନା ।

ମାସ-୧୧

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ରୁତୁଚାଟ ଆବଜଅଜ କାରା, ଗିମା, ରାଙ୍ଗାଁ, ରୁତୁ ଚାଟ ଆବଜଅଜ ୧୨ମାସ ଆଉ ସାତବାର ବିଷୟରେ ଜମଣାଏଁ ।

● ଜଳା ନେବାତେ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ରୁତୁ ଚିତରକାଡ଼ ଆଉ ପୁଷାକ ଚିତର କାଡ଼ ତାମାଜତାଜ୍ । ମିନଗ୍ ଉଆଳି ଏରେ ରୁତୁରାତେ କାରବାର ମିନମା ପୁଷାକରା ଚିତର କାଡ଼ ଆବଜଅଜ ଯାର ଆସତେ ମାସିନା ଏରେ କାଡ଼ରେ ଆସରାତେ ଅରେନଜ ମୁନେ । ଦିଦି ଏରାତେ ସାମାକାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା ୪୬ କିମିବ୍କି ।

● ଏବଡ଼ମ୍, ରିଂ ରିଂ ଗେଟା ଗେଟିସ୍

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗୁଲୁର ଡ଼ମପକଏ ଆଉ ଗିତରେ ଗିମିତଏ, ଉଆଳିକି ପାଳି ସମବ୍କି । ରିଂ ରିଂ ଗେଟା ଗେଟିସ୍ ଇରିମା ଗାତାରି ଦିନରା ନାଅଁର । ପରତମ ଉଆଳି ସୋମବାର, ଦିତିଅ ଉଆଳି ଇଆନ୍ ମଙ୍ଗଳବାରା ଇନି ମୁଲିଞ୍ଜିଡ଼ ରଇବାର ଜାକଜ୍ ଗାମାତାଏକି । ଇନି ଉଲିଂ କେଳବ ଗାତାଏତେ ଉଆଳିକିତେ ମୁଗୁରାଏ । ମୁଜିଆ ଉଆଳିରେ ଗାତା ଆରିମାନ୍ଲେ ଦିଦି ସାମାକାଏ ।

● ଉଆଳି କମ୍ତା ପରଶନ

- ◆ ରାଆଁ ଦିନତେ ନିଞ୍ଜି ବିରି ନିକୁର୍ଡ଼େ ?
- ◆ ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଡ଼ିଞ୍ଜିକିଲେ ଆମ୍ତେ ସୁଇଁଡ଼ ଲାମାଗେନା ?

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● କୁଳାକୁଳି ଗାତାବାରାତା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କାରା, ଗିମା, ରାଙ୍ଗାଁ ରୁତୁ ବିଷୟରେ ରୁତୁ ଚାଟ ଆବଜୟଜ ଏରେ ରୁତୁରେ ସୁଣିଞ୍ଜିଡ଼ ଲାଗେରେ ଆଉ ବିରି ନିକୁର୍ଡ଼େ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୫୦ କିମିବିକି ।

● ଜଳା ନେବାତେ

ଦିଦି ବନବନମିଂଶ୍ଟ ରୁତୁରା କାଡ଼ ଆଉ ଏରେ ରୁତୁରାତେ ମିନମା ଲାକୁ ଯିନ୍ତି:- ବଳ, ଅଲେ, କୁଲାବ, ତେରେନ୍, ଜାମ୍ପୁ, କିଜିରି, ଡିନ୍ତିଣି ଅଦକତାରାକା ଚିତର କାଡ଼ ଉଆଳିକିତେ ତାମାତାଜ୍ । ରୁତୁଆ ତୁଲ୍ ଜୁଲ ବାଚେତେ ।

● ଏବଡ଼ମ୍ ‘ଗିନିଷରେ ଆଡ଼ିଆ ଆସଆ ଆସିକେ’

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଗୁଲୁର୍ ଡ଼ମବକାଏ । ମିନଗ୍ ଉଆଳି ବାଏବ ମନା । ଉଆଳିକି ବିତରୁ ମୁଇଞ୍ଜି ରୁତୁଆ କାଡ଼ ଡ଼ିଞ୍ଜି ସବାରତେ ଗାମାମ୍ । ଆଲୁଆ ମାସିନାକି ଉଆଳିକି ତାଳିମାମାରେକି । ବାଏଆ ମାସିନା ଉଆଳିରେ ଆଡ଼ି କାଡ଼ ଉନ୍ତେକେ ଡ଼ମଗରାଏ । ଜଉ ଉଆଳିରେ ଚିତର ସବ୍ସେକେ ଆରା ଆସରବ ଅନଏଲେ ଉଆଳିକି ଜୁରୁତାଳି ମାମାରେକି ଆଉ ଆରାତା ଲାଂକା ବ ଡ଼ୁଗିଞ୍ଜି ଉଆଳିକି ଡିରି ଡିରି ତାଳି ମାମାରେକି । ଉଆଳିରେ ନି ସୁଚନାରେ କୁଇଆନ୍ଜ ଚିତରରେତେ ଡ଼ମଗରାଏ । ଯଉ ଉଆଳି ଚିତର ସମବ୍ସେରେ ଆରତେ କୁଇଅଲେ ଆର ବାଏବମନା ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

- ◆ ଗିମା ଇଆନ୍‌ଜ୍ ବିରି ଇରେ ?
- ◆ ଗିମା ଦିନତେ ନିଞ୍ଜା ବିରି ନିକୁରଡ଼େ ?

● ଜାଗା ଜଜଏ- (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ସାବରେଞ୍ଜା ରୁତୁତେ ଉଆଳିକିତେ ବାଏବ ଗମଗେ ଆଉ ବନବନମିଞ୍ଜଡ଼ ରୁତୁ କାଳରା, ରାସିଂ, ଲାକୁ, ପୁନି ପୁରିବା ଜଜଏତେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ଡିମିଏ।

● ପୁତୁଳା ଆବଜଏ

ଦିଦି ରାସିଂ, ଲାକୁ, ପୁରିବାରିକି ସେଡ଼ନ୍ ପୁତୁଳା ବନାଅଜ୍ ଆରା ଉପକାର ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।

ଯିନ୍ତି : ନାଅଁଣ୍ଡେ ଆଞ୍ଜା ଅଲେ ନିଅଁଣ୍ଡେ ଆଞ୍ଜା ଅଲେ

ଇଣିତେ ଡିଞ୍ଜକେ ଦମ

ପୁରୁତି ଉନ୍‌କେ ମୁକ ମତେଜ୍‌ତେ

ଜଲମ୍ କିପ୍‌କେ ଇଣିତେ ।

● କିକିଜ୍ ଗିତ “ପବନ ବଏକେ ଡିରିଡିରି”

ପବନ ବଏକେ ଡିରିଡିରି- ଉନ୍‌କୁଳ ମାସ ଜାନୁଆରି
ନାଳରେ ବଏକେ ଜିରିଜିରି- ଦୁତିଅ ମାସରେ ଯେବୁଆରି
ଇକିବର ଆପେ ବାଜେ କରତ- ତୁରୁତିୟ ମାସ ମାରତ
ଅଲେଜ୍ ମେରମ୍‌କି ପଲ ପଲ- ଚତୁରୁତ ମାସ ଅପରେଲ
ମେରମ୍ କେରାବ୍‌ଡ଼େ ମେଁମେଁ- ପନ୍‌ଚମ ମାସ ଇରେ ମେ

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● କମାତା ପରଶନ

- ◆ କାରାଦିନତେ ନିଞ୍ଜତେ ଶୁଣିଡ଼ ଲାଗେରେ ?
- ◆ ଗିଣିଡ଼ାଗ୍‌ସଜ୍ ଆରିଆନ୍‌ଲେ ନିଞ୍ଜତେ ବିରି ଇରେ ?
- ◆ କାରା ଦିନତେ ନିଞ୍ଜା ବିରି ନିଜିମେ ?
- ◆ ଓ.ଆର.ଏସ୍. ନିଞ୍ଜା ବିତେ ନୁରେ ?

● ଜାଗା ଜଜଏ (ପ୍ରକୃତି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ)

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅଲେଟ ରୁତୁତେ ବାଏବ ଗମଗେ, ଆଉ ବନବନମିଡ଼ ରୁତୁ କାଳରା ରାସିଂ, ଲାକୁ, ପୁନିପୁରିବା, ଜଏପେ ଗାମାମେଁ ଆଉ କେନ୍‌ରବ ଡେନକିଲେ ଆରକିତେ ଜିମି । ତୁମୁଲସେ ନାଗିନିଷବ ବନବନମିଡ଼ କମମାବ୍ କିବେ ।

● କିକିଜ୍

ଦିଦି କିଲିରାଗ୍, ଗଦାମ, ଜେଡ଼ା, ଅଲେ, ବାଲଏ, ଶାଗ, ଅଦକତା ମୁକୁଟ ବନାଅଁଜ୍ ଉଆଳିକିତେ ଆଉ ଆରା ଉପକାର ବିଷୟରେ ଅବିନୟ କିବଜ୍ ଉଆଳିକିତେ ମାବସଜେ ।

● ଆଗିଲା-ଉତୁଲି-ମୁଜି-କମଣାଏଁ

ଦିଦି ମୁଜିଞ୍ଜ ରୁତୁରା କାଡ଼ ସାବରେଜ୍ ଉଆଳିକା ମୁଜିତେ ମୁନେ । ଇନି ବିରି ବୁଲି ଜିମାଏଁ ଆଉ ଏନାନ୍ ଆଗୁରୁ ମାଣ୍ଡି ରୁତୁ ଆସିଆନା । ଜିଅଁଜ୍ ଉତ୍ତର ଆଦାଏ କିକିବଜେଲାଅଲେ । ଏରେ ରୁତୁରା କାଡ଼ରେତେ ଅଚଳିତେ ଉନ୍‌ନୁତେ ଗାମାତାଏ । ଏରେଡ଼େଗାନ୍ ମାଣ୍ଡି ରୁତୁ ପରେ ମାଣ୍ଡି ରୁତୁ ଡେମେନା ଜିଅଁଜ୍ ଏରେ ରୁତୁରା କାଡ଼

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ପାଟତେ ଇଉନାନ୍ଲେ ଶୁନ- ସକ୍ଷମ ମାସରେ ଜୁନ
ପାଟ ପଡ଼େପେ ମନଲ ଗାଈ- ସପତମ ମାସ ଇରେ ଜୁଲାଇ
କିଏତେ ଇଡ଼ିଞ୍ଚିର କଷଟ- ଅସତମ ମାସରେ ଅଗଷଟ
କମତେ ଇଆନ୍ତ ତରତର- ନବମ ମାସରେ ସେପେଟେମ୍ବର
ବୁଡ଼ାରେ ଇରେ ତରତର- ଦଶମ ମାସ ଇରେ ଅକୋଟବର
କିନ୍ତେରକିଉଡ଼ିରିକି ପୁରପାର- ଏଗାର ମାସରେ ନବେମ୍ବର
ବାବୁଡ଼େ ଡ଼ାଞ୍ଚିକେ ସରସର- ବାର ମାସରେ ଡ଼ିସେମ୍ବର

● ସମୟ ଦାରଣା ମିସିଞ୍ଚି-ଆଣ୍ଡେକା-ମୟା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଆନ୍ତେକା ବିରି ଏବଡ଼ମ୍ବେରାନ୍କି, ଉର୍ତ୍ତେରକି, ଜଏସେରକି,
ଏରେକିତେ ମନେପକାଏ କି ଆଉ ମିସିଞ୍ଚି ବିରି ନିକିମା ବୁଲି ଉଆଳିକିତେ ଜିମିଙ୍ଗା ।
ତେରା ବିରି ନିଜିମେ, ବିରି ନେବଡ଼ମା, ଉଆଳିକିତେ ଅଦକତା ଜିମି । କେଦରରା
ମାସିନା ସପତାମିଞ୍ଚିଆ ଆଦାରରା ପରକାର ଉଆଳିକିତେ ଗାତାଏରା ଦିରେ ମିସିଞ୍ଚି
ବିରିବାର ଆସିଆନା, ନିଞ୍ଚି ବିରି ନିଜିମ୍ବେରେ ଉଆଳିକି ମନେ କିମିବ୍ବି ଆଉ
ତେରା ବିରିବାର ବିରି ନିଜିମେ ଗାମାତାଏକି ।

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଦିନରା ବନବନମିଞ୍ଚି ସମୟ

ଯିନ୍ତ୍ର- (ସେକାଳ, ଦିପର, ବୁଲୁଆତା, ବୁଲୁ, ଆନ୍ଦାର ବିଷୟରେ ଗାମାତାଏ)

● ଚିତର (ଚବି) କମ

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମେଣ୍ଡାସିଙ୍ଗା, ଉଲି, ଗୁଲୁଆଲୁ, ଅଲୀଗ ଡ଼ିମ୍ବିରିଲୀକୁ, ସୁତରମ,
ରଙ୍ଗ ଅଳତା, ନିଲିଆ, ଇଡିଆଦି ଡ଼ିମିଞ୍ଚି ଆଉ କାଗଜ ଡ଼ିଞ୍ଚି ରଙ୍ଗବ ଚପାଏତେ
ଗାମାତାଏ ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ଆରା ଆଗିଲାତା ଉନୁନ୍ତେ ଗାମାତାଏ । ଇନିଡ଼େଗାନ୍ ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କାଡ଼
ଡ଼ିମିଏ ବିରି ଆଗିଲା, ଅଚଲି, ମୁଜି ଦାରଣା ଡ଼ିମିଏ ।

✦ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୫୧ରେ କିମିବ୍ବି କିମିବ୍ବି ।

● କିକିଜ୍ବିତ ‘ବଇସାକ ଟାଣ କାରା’

ବଇସାକ ଟାଣ କାରା-ଲାଗେରେରିମିରିମି
ଆଇସ୍ବିମ ଡ଼ାକେକେ ଆପେ ଆଞ୍ଚାତେଏସଂଗା
ଜେଷଟତେ ଡ଼ାକେକେ ରେଂଗ୍ (ଜିକାରି)

ତାଷିକି ଅପେ ଆପେ

ପାଞ୍ଚି ଆମେନାପେ

ବୁଆ ବିନିର୍ ବିନାପେ ।

ଆଶାଡ଼ତେ ନୁଆଡ଼ାଗ୍

ଅଲଗଡ଼େ ଦର୍ ଦର୍

ଶ୍ରୀବଣତେ ତାଷ କମ୍

ଇରିକି ତରବର ।

ବୁଦରାତେ ଗାଅଁ ଦାଣ୍ଡ

ଇରେ ପର୍ପର୍

ଅଶିଣତେ ଶରଗରେ

ନିଲିଆ ମର୍ମର୍

କାର୍ଡକିତେ ଇରେ ଉଜା

ବାଣ କାଟିକେ ରୁଉ ରୁଉ ।

ମୁଲୁସିରତେ ତାସିଅରେନ୍ତେ ।

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

✎ ଉତ୍ପାଳିକି ଅବେଆସ ବୁଝରା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା ୪୭ରା କିମିକ୍‌ବି ।

● **ସର୍ବକା ସସଜ୍, କିକିଜ ଗିତ**
“ମୁଇଁଷ୍ ଅନ ଆରଦି କିକିବ”

ଦିଦି ଉତ୍ପାଳିକିତେ ୧ ତାସୁନ ୧୦ ଜାକଜ ସଂକେଆ କାଡ଼ି ଆବଜୟଜ ମାବ୍‌ତାମାନେ
ଆଉ କିକିଜଗିତରେ ଉତ୍ପାଳିକିତେ ମାବ୍‌ସଜେ ।
ମୁଇଁଷ୍ ଅନ ଆରଦି କିକିବ୍‌ତେ - ଅୟାଟ ଆସିଆନା ଆରାତୁଲ୍
ଏଗଟା ଆରାକିଆ ଅତଲିତା ଅନକିଲଗ ଗଟାଂତେ
ଗାଣ୍ଡାମି ଡାଜାନା ଅଲେ ସୁମୁସିଂତେ ପାଞ୍ଚ ଲାଉରାନା ଲକାତେ ।
ତଅ ଜୟଜ ଲାରାନମାନ ଦୁଲି କେଲେନମାନ୍ ଡାଳତେ
ସାତ ଡେନ ଗାଗୁରି ସୁଆନଜ, ଆଟ ଗିତୟ ଗିତ
ନଅ ଅନ ଡଙ୍ଗା ସବଜ, ଦଶ ମାରେନମାନ୍‌ତାଲି ।

✎ ଉତ୍ପାଳିକିତେ ଅବେଆସ ବୁଝରା ବାଗ-୧ରା ପୁରୁଷଟା ୪୮ କିମିପୁକି ।

● **ସାଦାରଣ ଜ୍ଞାନ**

- ◆ ଆମା ଗାଁଅଁମା ନାଅର ବିରି ?
- ◆ ଆପେଆ ଦିଦିଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ଆମା ନଅଁମ୍‌ଡେ ବିରି ?
- ◆ ଆମା ଥବାସମା ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ଆମା ବୁଝନମା ନାଅଁର ବିରି ?

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ବୁଆ ଗୁଦ୍ ଗୁଦୁ ।
ପୁଷତେ ଇରେ ରାଜା
ଦାନ୍ତ ଇରେ ଟକ୍ ଟକ୍ ।
ମାଗମାସତେ ଲାଲାଜ୍ ଗୁଞ୍ଜାଁ
ଲାଲାଜ୍ ଦପ୍ ଦପ୍
ପୁଗୁଣତେ ଅଲେ କୁସି
ଗନ୍ଧକେ ମସ ମସ
ଚଇତତେ ମୁଲିରାସିଂ
ଏରାଗ୍‌କେ ଆଣ୍ଡାରାର ।
ଡୁକୁର ଗାମକେ ଡୁକୁର ଡାଏଲୋ
ତିରେ ପକ୍ ପକ୍
ବାର ମାସଆ ବାର ନାଅଁ
ମନେ ଆପେ ଉନେପେ ।

● **କାଗଜ ନେବାଜେ**

ଦିଦି ଉତ୍ପାଳିକିତେ ରଜିନ୍ କାଗଜ ଡିଂଜଜ୍, ଡଙ୍ଗା, ପକ୍‌କା, କିଲ, ଇତିଆଦି କାଗଜ
ବାଜେଅଜ ବନାଏ ମାବ୍‌ସଜେ ।

● **ସର୍ବକା ଦାରଣା, କିକିଜଗିତ**
“ରୁମୁକୁ ଜୁମା ରୁମୁକୁଜୁମା”

ଦିଦି ଉତ୍ପାଳିକିତେ ସଂକା କାଡ଼ି ଆବଜୟଜ ୧ ତାସୁନ ୧୦ ଜାକଜ ସଂକା
ସକେତ ମାବ ଚିନାଏ ଆଉ କିକିଜ୍ ଗିତରେ ମାବସଜ୍ ।

◆ ଆପେଆ ରାଜକ ପେରା ନାଅଁର ବିରି ?

● ପାମାହେଡା କେଳ (ଗାଞ୍ଜନିକକେଳ) ‘ବାର ଦାରଣା’

(ଦିନ/ବାର, ଜମଣାଏ)

ଦିଦି ଉଆଳିକା ସାଙ୍ଗରେ ବନବନନି ବାର ବିଷୟରେ ଗାମାତାନାକି । ମିସିଞ୍ଜ ବିରି ବାର ଜିମିଞ୍ଜ । ଆଷ୍ଟେକାବିରି ବାର ଆସିଆନା ଜିମିଞ୍ଜ ଆଉ ଗାତାଏତେ ସାମାକାଏ । ବେଲୁନ୍ ଡେଗାନ୍ ଉପୁଲିର୍ତ୍ତେଗାମାତାଏ । ଯୁଦି ମିସିଞ୍ଜ ବୁଦୁବାର ମାସିନା ତେବେ ସମବାରରା ବେଲୁନ୍, ମଙ୍ଗଳ ବାର ବେଲୁନ୍, ପୁଣି ରୁଦୁବାରଆ ବେଲୁନ୍ରେତେ ଆବଜୟଜ ଉପୁଲିର୍ତ୍ତେ ଗାମାତାଏ । ଆଉ ଏରେତେ କାବ୍ଚିତେ ଗାମାତାଏ ।

● ଅକିଅର ଚିନି

- ଦିଦି ଲକାତେ ଅକିଅର ଲେମେକେ ଆଉ ଅକିଅର ଆଲିତା ରିଗିଲି, ବାଲି, ରାସିଂବ, ସାଜାଲେତେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ।
- ଦିଦି ତୁଲିଆ ଡିଡିଞ୍ଜ ଇସେରେ ଡେଗାନ୍ ଗାରରାତେ କିକିପୁତେ ଉଆଳକିତେ ଗାମାତାଏ ।

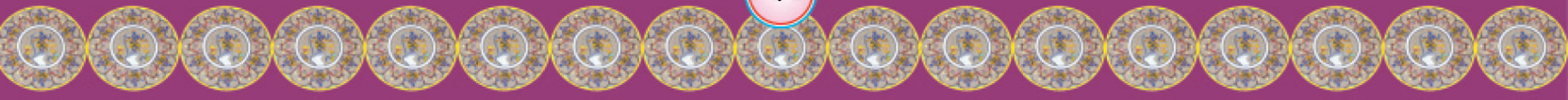

ରୁମୁକୁକୁମା- ରୁମୁକୁକୁମା ରୁମୁକୁକୁମାରେ
 ନଞ୍ଜିନିକିଜେ ନିଞ୍ଜି ନିଗିତ-ଏତ-ଉଦୁରୁ ଦୁମାରେ
 ମିନଗ ମିନଗ ଡେନାପେ ବାନଗ ବାନଗ ଡେନାପେ
 ଏଗଟା ବଜାଏକେ ଗିନିରେ- ଆଞ୍ଜା ଉଦୁରୁ ଦୁମାରେ,
 ରୁମୁକୁକୁମା ରୁମୁକୁକୁମାରେ ।
 ଗାଣ୍ଡା ଗାଣ୍ଡା ମିଞ୍ଜ କିରି- ନୁରେନିଞ୍ଜ କିରି
 ପାଞ୍ଜ ବନାଏ ଚାଞ୍ଜ - ଉଦୁରୁ ଦୁମାରେ ।
 ରୁମୁକୁକୁମା ରୁମୁକୁକୁମା ରୁମୁକୁକୁମାରେ
 ଚଅ ଚଅ ଗାତାଏ ସତ- ସାତଡ଼କନାପେମିତ
 ଆଟ ପଡେପେ ପାଟ- ଉଦୁରୁ ଦୁମାରେ
 ନଅ ଏବେଟାଆଡ଼- ପାଟପଡେତେ, ଡିଞ୍ଜାପେମନ
 ଦଶ, କୁଟୁଜ୍ ଲାରାଏପେ- ଉଦୁରୁ ଦୁମାରେ
 ରୁମୁକୁକୁମା ରୁମୁକୁକୁମା ରୁମୁକୁକୁମାରେ

✎ ଉଆଳିକିତେ ଅବେଆସ ବୁଜ ଅଲୀଗତା ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷ୍ଟା ୫୨ରେ କିମିମାକି

● ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦାରଣା

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ମାରଜିନ୍ ପୁଡୁଲା ଡିଞ୍ଜିଆରତେ ବେକାମି କୁଳାଅଜ ଜଜଏତେ ଗାମାତାଏ । କାଗଜ କଣ୍ଠ କିବଜ ଗୁଲୁ ମୁଜିତେ କାଟିକିଲାର୍ ଉସିଗ୍ତେ ଗାମାତାଏ । ଗୁଲୁ କାଗଜଆ ଆଲିତା ଚାତା, ମୁଣ୍ଡୁଷ, ରାସିଂ, ସୁମୁସି କିମିବେ । ଆଉ ଗୁଲୁକାଗଜଆ ଅତଲିରତା ତୁଲିବ ଚାତା ବେଷ୍ଟ, ମୁଣ୍ଡୁଷ ଇଣି, ରାସିଂ କୁଣ୍ଠ ବମନାଏ ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

● ଆଗ ଗାତା “ତୁଳସି ଅୟାଟ ଅଲାର୍‌ବ ଗନ୍ଧକେ”

ଗିମାଦିନ ଇସେରେ, ପୁଞ୍ଜିଗାଁଅଥା ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ ଉଆଳିଆସିଆନା । ଆର ଦିନମିଁ ଇସୁକୁଲୁବ ଅଙ୍ଗନମାନ । ଗିମାରେବ ଗଟାଁ କାଦଙ୍ଗ ଇସେରାନ୍ ଉଆଳିରା ଇଜିଙ୍ଗଡ଼ ଗଟାଁରେ କସରେଆନା । ଆରା ଉଞ୍ଜି ପେଷ୍ଟେର କାଦଙ୍ଗ ଇଆନା । ତାପରେ ଦଶରା ଚୁଟି ଇଆନା । ଉଆଳିରେ ଗାଅଁଆ ସମଦାସ ଉଆଳିକିତେ ଚୁଳାଅଜ ବାଲି, ରିଗିଲିବ ଗାଁ ଡାଣ୍ଡରା ରାସାତାରେତେ ସମାନ କିବକି । ଯିମିତି ଗିମାବ ଗାଁ ଡାଣ୍ଡରେ କାନ୍ଦା ଆଇରେଜେନା ଆଉ ଇସୁକୁଲିବ ଅନକିଜ ଆରା ଡେଗାନ୍ କେଇ ଆଗୁରୁଡ଼ିକି ଜେନା । ଇସୁକୁଲୁ କୁଲା ଇଆନା ଯିମିତି ଗାଅଁଆ ଲୁକକି ଆଉ ମାସଟରକି ଉଆଳିକିତେ ସାବାସ ଗାମକି ଏରେ ଉଆଳିରେ ଆଡ଼ି । ଆଡ଼ି ଏକ ସେକେ ? ଆର ଇରେ ନିଆଁ ଉଡ଼ିଶାରା ମଧୁବାବୁ । ଆର ଉଡ଼ିଶାରା ଟେକେବଗଡ଼ା ଦିରେ କମନମାନ୍ । ଏତେ ଲୁକକି ଗାମକି;

ଡ଼ିଅପାଟ ମେପଡ଼େନା

କାଳିଆ ଗଳାତେ ମେଡ଼କନା ।

ମଧୁବାବୁରା ସାଙ୍ଗରେ ନେଲାଗେନା ।

● କିକିଲ ଗିତ “ ରବିବାରିଆ ସାକ୍ୟ ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ ”

ଦିଦି ସାନ ଆଉ କୁବା ଉଆଳିକିତେ କିକିଜାଦିରେ ଗିତଏ ଗିତଏତା କିଜେପେ ଗାମାମେ ।

ରବିବାରିଆ ସାକ୍ୟ ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ -ଗାଅଁବ କୁଡୁଇରାନ୍

ସମବାରରା କୁନିକା ଇଞ୍ଜାଁରାକା -ତିଲୁଡ଼ାକା ସାକ୍ୟ ଡ଼କଆନ୍ ।

ମଙ୍ଗଳବାରରା ସାକ୍ୟରା ସାଆସ ଇଆନା ।

ବୁଦୁବାରିଆ ଦାନ୍ତର ଇଞ୍ଜ- ଉଆଳିକିତେ ଡ଼ିନ ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● ଅକିଅର ଚିନ

ଦିଦି ତ, ଦ, ନ, ପ, ବ, ମ ..... ଅକିଅର ରେକି ଆବଜଅଜ ଏରେ ଉଲିଂଡ଼ ସୁର ମାସିନା ବନବନମିଞ୍ଜି ଶବଦଆ ତୁଲ ଉଆଳିକିତେ ଉଚାରଣ ଆକିବଜ ମାବତାମାନେ ।

ଯିତ୍ତି :- ତ - ତକର

ଦ- ଦଅଳ

ନ- ନକ

ପ - ପସସା

● ଆଗ ଗାତା “ ବେଲେବେଇ କଞ୍ଚେଅଁ ”

ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ ମାଟା ପୁକୁରି ଆସିଆନା । ପୁକୁରିତେ ଅୟାର କାଠ, କଞ୍ଚେଅଁ, ତୁକୁର, ଆଉ କାଳାର ଆସିଆନ୍‌କି । ଅୟାଟ ଅଂଶକିଆ ଦିନି ଏରେ ପୁକୁରିବ ଡେନ୍‌ଡେକିଆ । ଅଂଶରିକିଆ ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ କଞ୍ଚେଅଁରା ସାଙ୍ଗରେ ଜଳା ଇଆନକିଆ । ଦିନମିଞ୍ଜି ସୁଗାଲ ଦିନ ଗିମା ଆଇଆନା ।

ନୁଦୀ ନାଲ, ପୁକୁରିରା ଡାଗ୍ ଏଜାର । ପୁକୁରିଆଡାଗ୍ ଏଜାର ଏରେବେକା ତିନି ବନ୍ଦୁକି ବଡ଼େ ବାଳେଅକି ଅଂଶରା କିଆ ସେନା ଡେଶା ଆସିକେ ଉଡ଼ିଆନ୍‌କିଆଜ ତୁମ୍‌କିଆ ଏଲେ କଞ୍ଚେଅଁ ବଳକନ୍‌ଡେ ବିରି କିମିବେ ?

ଅଚତା ଆରକିଆ ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ ଉପାୟ ପାଞ୍ଚେଅକିଆ, ଅଂଶରେକିଆ ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ ବାଡ଼ି ଅରେନକିଆ ବାଡ଼ିରା ଦିଆଡ଼ ବାନଳାଂଗ କେଡ଼ାବକିଆଜ ଅଂଶରେ କିଆ ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ ମାଟାପୁକୁରିବ ଉଡ଼ିସୁନ୍ ଅନକିଆ । ଆରକି ଉଡ଼ିସୁନ୍ ଅଙ୍ଗନମାନକି ବଳରା ଗଟାଁରେ ମୁଞ୍ଜଣ୍ଡ ପୁଡ଼ିଆ ଅଳଗାନା । ପୁଡ଼ିଆତେ ଅଲେଇ ଗାଉଡ଼ୁଲିଆକି ସରାସ ନମାନ୍

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

ଗୁରୁବାରଆ ସାକ୍ଷରେ ଇଆନା ଉତୁପାତ ।

ସୁକୁରୁବାରଆ କୁନିଆ ଇଞ୍ଜିରା ଡକଥାନଜ ଉର ତଣ ।

ଶନିବାରଆଲୁକକି ସାକ୍ଷରେ ସବକି । ସାକ୍ଷରେ ଗଗକିଜ ବଣଆ ପିଜକି

● ଆଗଗାତା “ବେଲେବେଜ୍ କଞ୍ଚେଅଁ”

ତାଳି ୨ ରା ଦିଆଇସେରେ ।

ପରଶନ

- ◆ ଅଂଶ ଆଉ କଞ୍ଚେଅଁ ମାଣ୍ଡିଆତେ ରବନମାନକି ?
- ◆ ଅଂଶକି ବାଡ଼ିତେ କେଡ଼ାବ କିଜ ମାଣ୍ଡିବ ଅନକିଆ ?

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

ସରଗତେ କଞ୍ଚେଅଁରା ଅଙ୍ଗରତା ଜୟଜ ଗାଉଲିଆ ଗାମ ଏରେ କଞ୍ଚେଅଁରେ
ଅଲଗତାଣ୍ଡି ଗିରାନ୍ଦ୍ ଜିମତାନ୍ ।” ବଗାଲିଆରା ଗାତାର ଅଁଜ୍ଜ ସୁଗାଇ ଚଲେଆନା ।
“ଲେଲେଜାନ୍ଜ ଗାମ;” ଆମାତ ବଡ଼େ ସାଅସ, ଆଞ୍ଜ୍ ସରଗଆ ଅନ୍ଡ଼େ, ଆମାଏ
ଜକେ ବିରି କଞ୍ଚେଅଁରେ ଲେଲେଜାନା ଜୁଗୁରୁ ଆରା ତମରତା ବାଡ଼ିରେ ଅଲଗାନ୍ ।
ଆର ଲକାତେ ଅଲଗାନ୍ଜ ଆରାଇଶିର କଣ୍ଡିଆ ଇଆନା କଞ୍ଚେଅଁରେ ଚଲେଆନ
ଏତେ ଆରା ଉଇଁଡ଼ ଇଆନା ।

ପରଶନ

- ◆ ଆଡ଼ିଆଡ଼ି ଜଳା ଇସେରାନ୍କି ?
- ◆ ଆରକି ପୁକୁରିଆ ଡାଗ୍ ଏଜାର ଏରାଦିରେ ବିରିଚିନ୍ତା କିବକି ?
- ◆ ଅଂଶରିକିଆ କଞ୍ଚେଅଁରେ ସୁଇଁଡ଼ ଗଗକିଆ ?

● କିକିଜ୍ ଗିତ, “କାରାଦିନତେ ଅଲେ ବିଲିମ୍ବକେ”

କାରାଦିନ ଇଆନ୍ଲେ ଅଲେ ବିଲିମ୍ବକେ-କାଲିଆଗିମା ଜୟଜ ମାର୍ଗ୍ କିଜ୍କେ ?
ଚଇତ ବୈଶାକ ଗଣ କାରା - ଜୁରୁ ତାତାକେ ଲକା ।

ପୁଷମାସତେ ବଡ଼େ ରାଜାକେ - ବୁଆ ଗାରାନ୍ଜ ତାଷି ଗିତକେ ।

● ସାଦାରଣ ଜ୍ଞାନ

- ◆ ନିଞ୍ଜାଁ ରାଇଜ/ପ୍ରଦେଶରା ମୁକ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀରା ନାଅର ବିର ?
- ◆ ନିଞ୍ଜାଁ ବାରତ ଦେଶରା ପ୍ରଦାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜା ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ନିଞ୍ଜାଁଜା ଜାତୀୟ ପତାକା, ପୁଶ୍ଟି କଡ଼଼େର, କେଳ, ଲାକୁ ଆଉ ରାସିଂଡ଼ା
ନାଅଁର ଗାତାଏତେ ?
- ◆ ନିଞ୍ଜାଁ ପଞ୍ଚାୟତରା ନାଅଁର ବିରି ?
- ◆ ଉଆଲିକି ଆବେଆସ ବୁଇରା ବାଗ-୨ ଯା ପୁରୁଷଟା ୫୪ରେ କିମିମାକି ।

କମଳାମା ମାସ-୧୨

ତାଳି - ୧ ୩-୪ ବରଷ

● ଗାତା ବାରାତା

ଦିଦି ଗାତାବାରାତା ଚାଟି ମାବ୍‌ଜଏଜ ବେଳ, ଲେରା କୁଜୁମ୍‌ଡା କି ମାଣ୍ଡିଆ ଆସିକିକି
ଆଉ ଆରକି ସରଗତେ କିତିବଳତେ ଆବ୍‌ଜଏରମ୍‌ଣ୍ଡିକି ଏରେ ଜମଣାଏ ।

ପରଶନ

- ★ ବେଳ ମାଣ୍ଡି ଦିଗତା ଆରିରେ ?
- ★ ବେଳ ମାଣ୍ଡି ଦିଗତା ବୁଡ଼ିରେ ?

● କିକିଜ୍ ଗିତ “ନେଲିଆ ସରଗତେ”

ନେଲିଆ ସରଗଲେ ଏରା ବେଳ ଲାରାକେଲେ
ଲେରା ମାମୁଁଆଁ ଦେଶଲେ ନିଂବୁଲି ନଅନା ଉଆଲେ
ରକେଟେତେ ଡକନାପେଲେ ..... ।

ଡ଼ିଅ ଇତି ଆଗିଲାବ ଗଅଁପେ

ଡ଼ିଅ ଇତି ଉଚୁଲିବ ଗଅଁପେ

ଆସିତେ ଆସିତେ ଦଲାଏପେ

ଆପେ ତରମିଂ ବୁଲିନାପେ..... ।

ଡ଼ିଅ ଇଜିଂ ଆଗିଲାବ ଗଅଁପେ

ଆସିତେ ଆସିତେ ଦଲାଏପେ

ଆଉ ତରମିଂତା ବୁଲିନାପେ ..... ।

ସାଗିଜ୍ ଇତି ଆଗିଲାଗ ଗଅଁପେ

ସାଗିଜ୍ ଇତି ଉଚୁଲିବ ଗଅଁପେ

ଆସିତେ ଆସିତେ ଦଲାଏପେ

ତାଳି - ୨ ୪-୫/୬ ବରଷ

● ଗାତା ବାରାତା

ଦିଦି ଗାତାବାରାତା ଚାଟି ମାବ୍‌ଜଏଜ ବିରି ବେଳ, ଲେରା କୁଜୁମ୍‌ଡାଗ୍‌କି ମାଣ୍ଡା
ଆସିକିକି ଆଉ ଆରକି ସରଗତେ କିତିବଳତେ ଆବ୍‌ଜଏରମ୍‌ଣ୍ଡିକି ଉଆଲିକିତେ
ଜମଣାଏ ।

ପରଶନ

- ★ ଲେରା କିତିବଳତେ ଆବ୍‌ଜଏ ରମ୍‌ଣ୍ଡେ ?
- ★ କୁଜୁମ୍‌ଡାଗ୍‌କି ମାଣ୍ଡିଆତେ ଆସିକିକି ?

✎ ଉଆଲିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୨ ଆ ପୁରୁଷ୍ଟା ୫୫ କିମିକି ।

● କିକିଜ୍ ଗିତ “ବାଗ ନିସ ଅଲାଏନା”

ଦିଦି ପିଲିଟର ଜରି (ରଙ୍ଗ ଜରି) ବେବଆର କିବଜ ଓଗଟା ରଂଗଆ ଦାରଣା
ଉଆଲିକିତେ ଡ଼ିମିଂଶେଁ । ଆଗିଲା ନିଜେ ଓଗଟା ରଂଗ ମାମ୍‌ଡାମାନ୍ ଆଉ ରଂଗ
କାଡ଼ି ବନବନମିଂ ରଂଗର ଜରି କାଗଜ ଆବ୍‌ଜୟଜ କିକିଜ୍‌ଗାତରେ ଉଆଲିକିତେ
ମାବ୍ ଗିତଏ ।

ବାଗ ନିସ ଅଲାନା

ଡ଼ବ୍‌ଲେଂଆ ସାତଗଟା ରଂଗ

ଆରତେ ତରମିଂ ଲଙ୍ଗେନା, ଲଙ୍ଗେନ, ଲଙ୍ଗେନା

ନା.....ନା..... ବାଗ ନିଶ ଅଲାନା

ବାରେ ଇଆନ୍ ବାଇଗଣି

ଗରେ ଇଆନ୍ ଗନନିକ

ଡାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ଆଉ ତରମିତା ବୁଲିନାପେ ..... ।
ସାଗିଜ୍ ଇଙ୍ଗି ଆଗିଲାବ ଗଞ୍ଜାଁପେ
ସାଗିଜ୍ ଇଙ୍ଗି ଉତୁଲିବ ଗଞ୍ଜାଁପେ
ଆସିତେ ଆସିତେ ଦଲାଏପେ ଆଉ ତରମିତା ବୁଲିନାପେ..... ।
ଇଣିପେରେ ଆଗିଲାବ ଗଞ୍ଜାଁପେ
ଇଣିପେରେ ଉତୁଲିବ ଗଞ୍ଜାଁପେ
ଆସିତେ ଆସେତେ ଦଲାଏପେ, ଆଉ ତରମିତା ବୁଲିନାପେ..... ।

● **ସାଏଡ଼ାଗ୍ ଏବଡ଼ମ୍**

ଉଆଳିକିତେ ଦିଦି କାରାବ ଗଗଜ ଇତି ଆଉ ଅଂଗୁଲିବ ବନବନମି ସାଏଡ଼ାଗ୍
ଚିତର ବନାଏତେ ଗାମାମେ ଆଉ ଅଦକତା ଉଆଳିକିତେ ଇନି ଆଡ଼ିଆ ସାଏଡ଼ାଗ୍
ଗାମଜ ଜିମିଏଁ ।

● **କିକିଜ୍ ଗିତ “ଯଉ ଦିଗତା ଆରିରେ ବେଳ”**

ଯଉ ଦିଗତା ବେଳ ଆରିରେ
ପୁରୁବ ଦିଗ କଂଏଁପେ ଏରେ
ଆରାକାବ ଇକିନବଜ ଏତଂଅନାଲେ
ଉତୁଲି ମିନା ପଚିମ ଏରେ
ସାଗିତିତା ଆପେଆ ଉତରମିନା
ଡ଼ିଅଁଇତି ଦକିଶ ମିନା ।

ଡାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ନି ରେ ଇଆନ୍ ନିଲ
ସରେ ସାଗୁଆ ସାପାର
କାରା ଆଉ ଗିମା ଇଆନ୍ଲେ
ଆରତେ ତରମିଂ ଲଙ୍ଗେନା, ଲଙ୍ଗେନା, ଲଙ୍ଗେନା
ଅରେ ଇଆନ୍ ଅଲଦିଆ ।
ନା ରେ ଇଆନ୍ ନାରଙ୍ଗି
ଲା ରେ ଇଆନ୍ ରଙ୍ଗ ଲାଲ୍
ଡ଼ବ୍ଲେତ ସାତରଙ୍ଗୀ
ଡ଼ବ୍ଲେ ରାଜା ଗାଣେଅ
ଆରତେ ତରମିଂ ଲଙ୍ଗେନା , ଲଙ୍ଗେନା, ଲଙ୍ଗେନା
ନା.....ନା..... ବାଗ ନିଶ ଅଲାନା

✦ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୨ ଆ ପୁଷ୍ପା ୫୬ କିମିବ୍କି ।

● **ସାଏଡ଼ାଗ୍ ଏବଡ଼ମ୍**

ଉଆଳିକିତେ ଦିଦି କାରାବ ଗଗଜ ତମଅନେ ସାନ ଉଆଳିକିତେ ତର୍ମିଅନ୍ ବିରି
କୁବା ଉଆଳିକିତେ ଚକ, କାଚିକିଲାଗ, ଇଗାତେ ସାଏଡ଼ାଗ୍ ଗାର ଚିତର ବନାଏତେ
ଗାମାମେ ।

● **କିକିଜ୍ ଗିତ “ଯଉ ଦିଗତା ଆରିଲେ ବେଳ”**

ଡାଳି-୧ ଆ ଡ଼ିଙ୍ଗି ଇସେରେ

ତାଳି - ୧
୩-୪ ବରଷ

● **ବେଳା ଦାରଣା**

ଦିନି ନିତିଦିନିଆ କମକାମରେ ଉରିତେ କାଡ଼ତେ ଆଉ ସେକାଳବେଳା, ଦିପରବେଳା, ବୁଢୁଊବେଳା, ଆହାରରକ୍ ବେଳାର ଚିତର ଡ଼ିଞ୍ଜିଜ ଛୁଳି ବାନେତେ ଗାମାମେ ଆଉ ନିଜେ ସାମାକାଏ ।

● **ଅକ୍ୟର ଦାରଣା - ଇ, କ, ନ**

ଦିନି ଅକ୍ୟର ଚିନି ଡ଼ିଞ୍ଜିଜ ଏରେ ଚିନି ଶବଦ କାଡ଼ ବାଚେତେ ଗାମାମେ ।

ଇ- ଇଞ୍ଜା, ଇଞ୍ଜି, ଇଟା

କ- କରତ, କନ୍ତେର, କଲେ

ନ- ନଳ, ନକ, ନଗୁ

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁରୁଷଟା ୪୯ କିମିବ୍ କି ।

● **ଆଗଗାତା “ଟାଙ୍ଗର ପେଟେବାଲା ବୁଢ଼ି ସଜ”**

କାରଦିନିଆ ଟାଙ୍ଗରପେଟେ ବାଲା ଟାଙ୍ଗର ପେଟେପେଟେତା ଆୟତୟାନା । ବେଳତେ ଜୟଜ ଗାମ, ଆମ ବଡ଼େମେତାତଏକେ, ଲେରା କିନ୍ତୁ ସୁଗାଇ ଡ଼ିଅ ଆର ଅଲେବ୍ଡ ପବନ ବଏକେ । ଲେରା ଅଅଁମାନା । ଆର ବେଳତେ ଜୟଜ ଲାରାଅ ଗାମ, ଆଞ୍ଜ ସୁଗାଇ କୁବା” ବେଳ ମନେ ମନେ ବାବେଅ ଆସିଲେ ଟାଙ୍ଗରପେଟେ ବାଲା, ସୁଇଶ୍ଟ ଲେରା କୁବା ଗାମକେ । ତା ଆର ଦିନଆଁବେଳ ଆରାସିଆନା । ବେଳାମି ଅହାରଇଆନା । ଟାଙ୍ଗର ପେଟେବାଲା ପାଇଟି ଆରିଆନ୍ ଅଙ୍ଗର । ଆର ଉପାସ ରଏଆନା । ଟାଙ୍ଗର ପେଟେବାଲା ଆରା ନିତିଅକମ କିକିଜ୍ ରିମାନା । ଆର ବେଳତେ ନେଉରା ଇଆନ୍ଜ ଗାମ, ବଗବାନ ପରକୁ ଆଞ୍ ମୁରୁକ, ଆମା କଅଜ ଗାମ ।

ତାଳି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

● **ଅକ୍ୟର ଦାରଣା ହ, ଡ, ଢ, ଣ, ଝ, କ, ଖ**

ଦିନି ଅକ୍ୟର ଚିନିତେ ଅକ୍ୟର ଡୁମିନ ଡ଼ିୟଜ ଛୁଳିତେ ଗାମାମେ । ଅକ୍ୟର ଡୁମିନ

● **ଆଗ ଗାତା “ଆଡ଼ି କୁବା”**

ତାଳି-୧ଆ ଡ଼ିଞ୍ଜିଜକ୍ଷେରେ ।

ପରଶନ

- ★ ବେଳତେ ଲଅଁଜ ଟାଙ୍ଗର ପେଟେବାଲା ବିରି ଗାମ ?
- ★ ଲେରା ବେଳତେ ଝୁୟଜ ବିତେ ଲାରାଅ ?
- ★ ଲେରାଆ ଗାତାର ଅଅଁଜ ବେଳ ବିରି କିବ ?
- ★ ଟାଙ୍ଗର କାନାପେଟେ ବାଲାବା ବିରି ଅସୁବିଦା ଇଆନା ?
- ★ ଆର ବେଳତେ ବିରି ଗାମ ?

● **ସମୟଆ ଦାରଣା “ସେକାଳ ବୁଢ଼ି”**

ସେକାଳ ବୁଢ଼ି ଇଣିତେ ଇତ
ଡ଼ିଆଁ ନେମାରେ ନିଗତଏଜଗିତ
ସାତଗଟା ସମୟ ମିଇନା ବଳତେ
ବୁଇଞ୍ଚ ତଣ ଡ଼ିମିଞ୍ଚିଏଁ ନିତେ
ନଅଟା ବଳତେ ନେପଡ଼େ ପାଟ
ତାଲେ ନିଇନା କୁବା ଟାଟ

ଡାଲି - ୧
୩-୪ ବରଷ

ଇନ୍ଦି ମୁଲକଆ ଦିରେ ବେଳ, ଲେରା କୁକୁଡ଼ାଗ୍ ସମନ୍ଦାଏଆ ଦରକାର ଆସିବେ ।
ଆଇଁତେ କେମା କିମିଞ୍ଚି । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବେଳ ଆରିଆନା । କନ୍ତେର୍କି ଚେଁ ଚେଁ
ଗାମକିଜ କେରାବ୍ନକି । ଟାଙ୍ଗରପେଟେ ବାଲା :- ଉଗରେଆନ୍ତ ପାଇଟିଅନ ।

ପରଶନ

- ★ ଲେରାଆ ଗାତାର ଅଁଅଜ ବେଳ ବିରି କିବ ?
- ★ ଟାଙ୍ଗର ପେଟେବାଲା ବିରି ଉସୁବିଦା ଇଆନା ?
- ★ ଟାଙ୍ଗର ପେଟେବାଲା ବେଳତେ ବିରି ଗାମ ?

● **ରଙ୍ଗ କେଳ**

ଦିଦି ସମନ୍ଦାଏ ଉଆଳିକିତେ ଅଲେଞ୍ଚଟ କାଗଜ ଡିଞ୍ଚିଅଁଜ ଏରେ କାଗଜରାତେ
ତୁପାମିଞ୍ଚି ରଙ୍ଗ ମବଳଗେ ଆଉ କାଗଜ ବାଙ୍ଗେତେ ଗାମାତାଏ । ଉବୁଲାଗଜ ଯୁଉ
ଚିତର ମିଇନା ଏରେ ବିରି ବୁଲି ଉଆଳିକିତେ ଜିମିଏ ।

● **ଚିତର ବନାଏ**

ଦିଦି ଲକାତେ ବେଳ, ଲେରା କୁକୁଡ଼ାଗ୍ ଚିତର ବନାଏଆ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ
ଏରେ ପୁଲିଡ଼ ଚିତର ବନାଏତେ ରଙ୍ଗ ଚକ୍ ନିମିଞ୍ଚେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାଗ ବାଗ-୧ଆ ପୁରୁଷଟା ୫୦ କିମିବ୍କି ।

● **ପଏସା ଦାରଣା**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଟାଙ୍କାମି, ୨ଟଙ୍କା, ୫ଟଙ୍କା ଆଉ ୧୦ଟଙ୍କାରା ମୁଦୁରା ଡିଞ୍ଚି
ଆରା ଚାପାର କିକିପ୍ତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁରୁଷଟା ୫୧ କିମିବ୍କି ।

● **ଏକେଟା-ଲାକା**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ଅୟାର ଚିତରକାଡ଼ ମାବ୍ଜଏ ଜଉଁତିରେ ଉଆଳିଆସତେ ମୁଇଁଞ୍ଚି
ସୁମୁସି ଆଉ ଲାଙ୍କାତେ ମୁଇଁଞ୍ଚି ଲାଟଗ୍ କୁଞ୍ଚି ମାସିନା । ନିପୁଣିଡ଼ ୫-୬ ଗଟା କାଡ଼ି

ଡାଲି - ୨
୪-୫/୬ ବରଷ

ଦିନ ବାରଟା ଇଆନ୍
ବୁରୁ ଇଡି ବୁଇଡ଼ାଗାନ୍
ବୁଇରା ତୁଲ୍ ଉଁର ତଣ

● **ରଙ୍ଗ କେଳ**

ଡାଲି-୧ଆ ଡିଞ୍ଚିଇଁ ଇସେରେ କେଳ ମେବଡ଼ମାକି ।

● **ଚିତର ବନାଏ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ବେଳ, ଲେରା, କୁକୁଡ଼ାଗ୍ ଚିତର ବନାଏତେ ଗାମାମେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାଗ ବାଗ-୨ରା ପୁରୁଷଟା ୫୭ କିମିବିକି ।

● **ଏକେଟା-ଲାଙ୍କା (ପଜଲ)**

ଡାଲି-୧ ଆ ଡିଞ୍ଚିଇଁ ଇସେରେ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ଅଲାଗ ବାଗ-୨ଆ ପୁରୁଷଟା ୫୮ କିମିବିକି ।

● **ସକେଆ ଦାରଣା**

ଉଆଳିକିତେ ୧ ତାସୁନ୍ ୨୦ ଯାକଜ୍ ସକେଆ ମାବ୍ସଜେ । ଦିଦି ବନବନମିଞ୍ଚି
ଜାଗାତା ସମଙ୍ଗଳାଏସେରେ ଗିନିଷ ଚୁଳାଅଜ ୧ଟ ଅଲାଗ, ୨ଟ ରାସିଁ ୩ଟ
କାଟିକିଲାଗ୍ ୪ଗଟା ରିଗିଲି ନିପୁଲିଞ୍ଚିଡ଼ ୨୦ ଯାକଜ୍ ଗିନିଷ ବାଟେତେ ଦିଦି
ଉଆଳିକିତେ ଗାମାତାଏ ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ସାମାକାଏ ।

ତାଳି - ୧

୩-୪ ବରଷ

କିବଜ ମାଣ୍ଡି ଏକେଟା ଆସିକେ ଆଉମାଣ୍ଡି ଲାଙ୍କା ଆସିକେ ଚିତର ଜୟକିଜ ଚିମିନାଏକି ।

● **ସଂସ୍କା ଦାରଣା**

ଦିଦି ଲକାତେ ଝଗଟା ମାଟା ଟକଳ କିମିବେ ଆଉ ପୁକୁରୁତିତା ସମଜଳାଏ ଗିନିଷ ଜିମିତି-କାଟିକିଲାଗ୍ ରାସିଂ, ଅଲଗ୍, ରିଗିଲି, ଅଜା (ମଞ୍ଜି) ଡ଼ିଞ୍ଜ ୧ ସଂସ୍କା ଚିନ ମାସିନା ଟକଳାତେ ସୁଇଁଣ୍ଡ ଉନୁନ୍ତେ ଗାମାମେ ଅମ୍ପାଟ ମାସିନା ଚିନତେ ୨ଗଟା ନିପୁଲିଡ଼ ଝଗଟା ସଂସ୍କା ଚିନତେ ଝଗଟା ଗିନିଷ ଉନୁନ୍ତେ ଉଆଳିକିତେ ଗାମାମେ ଆଉ ଆରକିତେ ସାମାକାଏ ।

● **କିକିଜ୍ ଗୀତ “ଓଡ଼ିଶା ରାଜଜଆ ନିଞ୍ଜା ଇଞ୍ଜା”**

ତାଳି-୨ ଆ ଡ଼ିଣ୍ଡିଇସେରେ ।

- ★ ସାଦାରଣ ବୁଦି (ଜ୍ଞାନ)
- ★ ଆପେଆ ଗାଅଁପେଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ★ ନିୟାଁ ଜିଲା ନାଅଁର ବିରି ?
- ★ ନିଞ୍ଜା ରାଜଜଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ★ ନିଞ୍ଜା ରାଜଜଆ ରାଜଦାନିରା ନାଅଁର ବିରି ?

● **ଜାଗା ଜଜଏ**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ନାଏବ ଗଗଜ ବେଳ ଆଉ ସରଗ ଆବ୍‌ଜୟଜ ସିଦା ସିଦା ଅଭିଜ୍ଞତା ଡ଼ିମିଂସି ।

- ✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ଟା ୫୦ କିମିବ୍‌କି ।
- ✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ ଆ ପୁଷ୍ଟା ୫୩ ୫୪ ଆଉ ୫୫ କିମିବ୍‌କି ।

ତାଳି - ୨

୪-୫/୬ ବରଷ

● **କିକିଜ୍ ଗିତ “ଓଡ଼ିଶା ରାଜଜଆ ନିଞ୍ଜା ଇଞ୍ଜା”**

ଓଡ଼ିଶା ରାଜଜଆ ନିଞ୍ଜା ଇଞ୍ଜା
ନିଞ୍ଜା ରାଜଦାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରଆ ।
କୁଆଙ୍ଗ ନିଞ୍ଜା ବାଷାରେ ବଲା
ମହାନଦୀ ନିଞ୍ଜା ନୁଦୀ କୁବାର ।
ନିଞ୍ଜ ଟେକ ନୁନେଲେ ଆରାର ।

● **ସାଦାରଣ ବୁଦି (ଜ୍ଞାନ)**

- ★ ନିଞ୍ଜା ଜିଲ୍ଲାବା ନାଅଁର ବିରି ?
- ★ ନିଞ୍ଜା ଦେଶଆ ରାଜଦାନିଆ ନାଅଁର ବିରି ?
- ★ ନିଞ୍ଜା ରାଜଜଆ କୁବା ନୁଦିଆ ନାଅଁର ବିରି ?

ଦିଦି ଆଳିଆ ପରଶନରେକି ଜିଂଅଜ ଉତର ଡ଼ିଣ୍ଡିତେ ଉଆଳିକିତେ ସାମାକାଏ ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୧ଆ ପୁଷ୍ଟା ୫୯ କିମିବ୍‌କି ।

● **ପଏସା ଦାରଣା**

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ ୫୦ ପଏସା, ୧ଟାଙ୍କା, ୨ଟାଙ୍କା, ୫ଟାଙ୍କା ୧୦ଟାଙ୍କା ଆଉ ୨୦ ଟାଙ୍କା ମୁଦୁରା/ଅଲାଗ୍ ପଏସା ଆବ୍‌ଜୟଜ ମାବ୍‌ତାମାନେ । ଉଆଳିକି ଦୁକାନିଆ ସମ୍ପତାଲୋକ ଏବଡ଼ମ୍ ମେବଡ଼ମାକି- ପଏସା ଡ଼ିଞ୍ଜେପେ ଗିନିଷ ଗନାପେ ..... ।

ଦିଦି ଉଆଳିକିତେ କୁବା ଆଉ ସା ଇସାବରେ ଅମ୍ପାଟ ଦଳବ ବାଗ କିମିବେ । କୁବା ଉଆଳିକିତେ ଦୁକାନିଆ କିବଜ ବନବନମିଂ ଗିନିଷ (ଅଲାଗ୍, ରିଗିଲି, ରାସିଂ) ଆବସଡ଼ତେ ଗାମାମେ ଆଉ ସାନ ଉଆଳିକି ସମ୍ପତାଲୋକ ଇଆନ୍‌କିଜ ସମ୍ପତେ ମନାକି ।

✎ ଉଆଳିକି ଅବେଆସ ବୁଇ ବାଗ-୨ ଆ ପୁଷ୍ଟା ୬୦ କିମିବ୍‌କି ।

କମ୍ପାନୀରେ (ସୂଚକ)

ବରଷ ଜେଲାଅଜ ଉଆଳିରେ ତୁଳିଆ ଡିଡ଼ିଞ୍ଜ ଇସେରେ ଦକ୍ୟତାରେ ସମଜେ
ବର୍ଷ ଶେଷରେ ପିଲାଟି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିବ

୩-୪ ବରଷ

- ୧ଗଟା ତାସୁନ୍ ୧୦ଗଟା ଜାକଙ୍କ ରିମିମା ଗଣେ ଆଉ ୧ଗଟା ତାସୁନ୍ ୫ଗଟା ସଂକେଆ ଜାକଙ୍କ ଚିତର କାର୍ଡ ଜୟଜ ଏରା କିତଗଟା ଚିତର ଆସିକେ ରିମିମା ଗାତାଏ
- ନିଆଡି ୩ଗଟା ଅକିଅର ଚିନି ରିମିମା
- ୧, ୨, ୫ ଆଉ ୧୦ ଟାଙ୍କା ପଏସା/କାଗଜ ଲୁଟୁ ରିମିମା ତାମାନ୍
- ବରଷ ମିଞ୍ଚୁଆଁ ଲାଗି ଗାତା ଇସେରା ଆଗରିକି ଯଉଟା ଏଲେ ଅମ୍ପାଟ ଆଗ ରିମିମା ଗାତାଏ
- ବରଷ ମିଞ୍ଚୁଆଁ ଲାଗି କିକିବ୍ ଇସେରେ କିକିବ୍ ଗୀତରେକି ଯଉଟା ଏଲେ ଅମ୍ପାଟ କିକିବ୍ ଗୀତ ଗିମିତଏ
- ଏଗଟା ରୁତୁଆ ନାଅଁର ଆଉ ଏରେ ରୁତୁଆତେ କାରବାର କିକିବ୍ ଇରିକି ଉଁଗିକତେ ଗିନିଷଆ ନାଅଁର ରିମିମା ଗାତାଏ
- ବେକ, ଲେରାଙ୍ଗ ଆଉ କୁମୁଞ୍ଚିଡାଗ୍ କିତିବଲତେ ଆଉ ମାନ୍ଡାତେ ଆବ୍‌ଜରମ୍‌ଡିକି ରିମିମା ଗାତାଏ
- ନିଜ ଇଣିରା ନାଅଁ, ଅବା, ବୁଇରାକା ନାଅଁ ଗାତାଏ ରିମିମା ଆଉ ବନବନମି ଅଙ୍ଗରାକା ନାଅଁ ଗାତାଏ ରିମିମାକି
- ଡାକ୍, ଲଟବ୍ ଆଉ ପବନଆଁ ମୁଇଣ୍ଟ ମୁଇଣ୍ଟ ଉପକାର ଗାତାଏ ରିମିମା
- ନିଜଆ ଗାଅଁ, ଜିଲ୍ଲା, ରାଇଜ ଆଉ ରାଇଜଆ ରାଇଦାନିଆ ନାଅଁ ଗାତାଏ ରିମିମାକି

୪-୫/୬ ବରଷ

- ୧ଗଟା ତାସୁନ୍, ୨୦ ଗଟା ଜାକଙ୍କ ରିମିମା ଗଣେ ଆଉ ୧ ଗଟା ତାସୁନ୍ ୭ଗଟା ସଂକେଆ ଜାକଙ୍କ ଚିତର ମାସିନା କାଡ଼ ଜୟଜଏରା କିତିଗଟା ଚିତର ଆସିକେ ରିମିମା ଗାତାଏ
- ଅନ୍ତତଃ ୭ଗଟା ଅକ୍ୟର ସଂକେତ ତାମାନ୍ ରିମିମାକି
- ୫୦ ପଇସା (ଆଗାଣା) ଆଉ ୧, ୨, ୫, ୧୦ ଆଉ ୨୦ ଟାଙ୍କା ପଇସା/କାଗଜ ଲୁଟୁ ତାମାନ୍ ରିମିମା
- ବରଷମିଞ୍ଚୁଆଁ ଲାଗି ଗାତା ମିସେନା ଅତିକମ୍‌ରେ ଯଉଟାଏଲେ ଏଗଟା ଆଗ ଗାତାଏ ରିମିମା
- ବରଷମିଞ୍ଚୁଆଁ ଲାଗି କିକିବ୍ ମିସେନା ଅତିକମ୍‌ରେ ଯଉଟାଏଲେ ଏଗଟା କିକିବ୍‌ଗିତ କିଜଜ ଗିତଏ ରିମିମା
- ଏଗଟା ରୁତୁଆ ନାଅଁ ଆଉ ଅପତାରା ବାରଆ ନାଅଁ ଗାତାଏ ରିମିମା
- ଗାଣ୍ଡାମି ଦିଗ ଆବ୍‌ଜଏ ରିମିମା
- ଡାଗ୍, ଲଟବ୍ ଆଉ ପବନଆ ଉପକାର ଗାତାଏ ରିମିମା
- ଜାତୀୟ ପଶୁ, କନ୍‌ଡେର୍ , ରାସିଂ, ଲାକୁ ଆଉ ପତାକାରା ନାଅଁ ଗାତାଏ ରିମିମା
- ନିଜଆ ବୁକ୍, ଜିଲ୍ଲା, ରାଇଜ, ରାଇଜଆ ରାଇଧାନୀ ଦେଶ ଆଉ ଦେଶଆ ରାଇଧାନୀ, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଆଉ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ନାଅଁ ଗାତାଏ ରିମିମା

ଗାଅଁଲୁକକା ମେସେତେ ଆଉ ସାକାଏଆଦିରେ ଦିଦିକା ଦାୟିତ

ଉଆଳିକା ତିଅ ଜତନ ଆଉ ତାତାମାମାର ସମାଜଆ ମୁଇଁଁ କୁବା ଦାଇତ । ଉଆଳିକା ଗାଣ୍ଡାମି ଅଦିକାରତେ (ବଂଚେତେ, ତିଅରଏତେ, ଉନତିଇତେ ଆଉ ମେସେତେ) ମନ କିବଜ ଅଜାନବାତି ଦିଦି ବୁଇଅବା ଆଉ ଗାଅଁଆ ଉନତି କମ ଯୋଜନାତେ ପୁରାପୁରି ମେସେତେ ଦାୟିତ ଗମନା ।

ଉଆଳିରେ ଅଜାନବାତି କେନ୍ଦରେତେ ମେସାର୍ତେ ଣ ରୁ ଧ ଗଣ୍ଡା ସମୟ ରଏରେ ଆଉ ଅଦକତା ସମୟ ଆରା ଇଞ୍ଜାଂରାତେ ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକି ଉଆଳିକା ଉନୁତି ଦାରାତେ ସୁଗାଇ ପ୍ରଭାବିତ କିପ୍ତକେ ଏତେ ଉଆଳିଆ ପାଟକମତେ ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକା ମିଶାମିଶି ରଇବା ଦରକାର । ଏତେ ଅଜାନବାତି ଦିଦି ଉଆଳିକା ଉନୁତି କମକାମାରା ଦିରେ, ଗାଅଁ ଲୁକକା ବିତିରେ ସଚେତନ କିମିବେ ଆଉ ଗାଅଁଆ ଲୁକକିତେ କେନ୍ଦରଆ ଦାଇତରବ ମେମେସାଏ ।

- ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
- ଅଜାନବାତି ଦିଦି-ଅବାବୁଇ/ଗାଅଁତେ ସପରକ ଉଜନ ଉଆଳିକା ପୁରା ଉନୁତି ଦିରେ ସଜୁଗ ମାବିରାଏ ।
- ଅବାବୁଇକା ସବା ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକା ତୁଲ୍, ଆଲୁଚନାବ ଅଜାନବାତି କେନ୍ଦରେତେ ଉଆଳିକା ଉନୁତି କମକାମା ଯୋଜନା କିମିବେ ।
- କେନ୍ଦ୍ରରକମ କାମାତେ ଗାଅଁଆ ସମ୍ବଳ (ମୁଣ୍ଡୁଷ ଆଉ ଜିନିଷ) କାମରେ ଲାମାଗାଏ ।
- ଉଆଳିକା ଉନୁତିତେ ଉନୁକୁଲ-ଇସୁକୁଲୁ ପାଟରା ଗୁରୁଦ୍ ବିଷୟରେ ଗାଅଁ ଲୁକକିତେ ଚେମେତାଏ ।
- ଇଞ୍ଜାଁ ଜଜଏ ଆଉ ଉଆଳିରାକା ଜାଗା ଜଜଏଆ ଦିରେ ଗାଅଁ ଲୁକକାତା ସାଆଜ ଗମଆଁ ।
- ପୁରାପୁରି ବାବରେ ଉଆଳିକା ଉନୁତି କାମକାମାତେ ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକିତେ ମେମେସାଏ ।

ଦିଦି ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଆଁଲୁକକିତେ ସୁଇଁଷ୍ଟ ରିମିମା ମେସାଏ ?

୧. କେନ୍ଦରବ ଉଆଳିକିତେ ଗଗର୍ ଅରେନନା ଦିରେ ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଆଁଲୁକକା ସାଆଜ ଗମଅଁ ।
୨. ଟିକ ବାବରେ ଅବାବୁଇକା/ଗାଆଁଲୁକକା ସବା କିବଜ ଉଆଳିକା ଉନ୍ନତି କମରେ ଟିକ୍ କିମିବେ ।
୩. କେନ୍ଦରତେ ଯିମିତି ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଆଁଲୁକକି ରଏଆନକିଜ ଉଆଳିକା କିକିଜ୍, ଗିତ ଆଉ ଏବଡ଼ମ୍ ଜଜଏ ରିମିମାକି ଆଉ ଉଆଳିକିତେ ଆଗ ଆଉ ଗିତ ଗାତାଏ ରିମିମାକି ଏରେତେ ସୁଯୋଗ ମାବ୍ବିରାଏକି । ଏରେ ଇଆନଜ ଉଆଳିକି ମୁଗରେନାକି ।
୪. ଗାଆଁଆ ମାସିନା ବନବନମିଁ କମରେକି ଲୋକକା ସାଆଜ ଗଗଜ ଦିଦି ଉଆଳିକା ପାଇଁ ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ ଆଉ ସମଜ୍ କମତେ ଗିନିଷ ବମନାଏ ।
୫. ଉଆଳିକା ଜନମଦିନ ମାନେତେ , ଜାତୀୟଦିନ ମାନେତେ, ଅବଆବା ଉଆଳିକା ଜନମଦିନ ମେଳା, ବରଷକିଆ ଉସବ , କୁସିବାସି କାମକାମା (ବାତୁଲି ଆୟଜନ, ଉଆଳିକା ଦ୍ଵାରା ବମନାଏତା ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ ଆଉ ଚିତିରରିକି ଆସାରେଅକିଜ ମାବ୍ବଜଏକି ଏରେ ବଳତେ ଅବାକୁଇ ଆଉ ଗାଁ ବାଲାକିତେ ଗୁଆ କିମିବକି ଆଉ ଆରକା ସାଙ୍ଗେରେ ମେସେଆନକିଜ କମକାମାରେକି ଆୟଜନ କିମିବକି ।

୬. ନଏଲେ ବରଷମିଁତେ ଦିତର (୨ମାସତେ ତରମିଁ)

ଗାଆଁତେ / କେନ୍ଦର ଆକତେ ଉସବ, ଉଆଳିକା ମେଳା ଇତିଆଦି ଗାଆଁବାଲାକା ଦୁଆରା ଆୟଜନ କିମିବକି । ଉନ୍ନୁକୁଲ ଇସୁକୁଲୁ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଗାଁ ବାଲାକା ସଚେତନା ବମଡ଼େନା ଆଉ ଗାଁ ବାଲାକି କେନ୍ଦରଆ ଅଂଶିଦାରି ଗାମକିଜ ବୁଜି ରିମିମାକି ।

୭. ଦି ଦି ଇଞ୍ଜାଁ ଇଞ୍ଜାଁରେ ବୁମୁଲି ଆଉ ବୁଇ/ଅବାବୁଇତେ ଉଆଳିକା ଇଶିବଳ ସୁକଳ ସାପାସୁତୁରା ବୁମୁଜାଏ । ଦିଦି ଜମଏଜୁ ବୁଇରକି ନିଜ ଉଆଳିକିତେ ସାପାସୁତରା କିବକିଜ କେନ୍ଦରବ ପିଜ୍ଜକିକି ।

୮. ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଁ ବାଲାକା ଆସରାକତେ ଉଆଳିକା ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଅଭିଯୋଗ ଆଅରେନକିକି ଜେନା । ଯେତକି ସମ୍ଭବ ଉଆଳିକା ବିଷୟରେ ତ୍ଵିଅଗାତା ଗାମାତାଏ ।

୯. କେନ୍ଦରଆ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଆଉ କେନ୍ଦରଆ ବେଳାମିଁ ପୁରିବେଶତେ ଉଆଳିପ୍ରିୟ ଆଉ ସରସ ସୁନ୍ଦର କିକିବା ଦିରେ ଗାଁବାଲାକିତେ ମେମେସାଏ ।

ଏଲକିଏଲ ଜିଫ୍‌ଜିଫ୍ ମିନମା ପରଶନ ଆଇ ଡ୍ରିଷ୍ଟିମିନମା ଉତ୍ତର

ପରଶନ- ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପାଟପଢ଼ା ଆଇରୋ କାଲି ନାଟ ଆଉ ଗିତ ଡ଼ାଙ୍କିସେକେ ଆଗଗାତା ଇରେ । ସଂସ୍କା ଗଣା ଆଉ ବୁଇ ପଢ଼ା ଇଆନ୍‌ଲେ ଡ୍ରିଅ ଇତାନା । ନ ଏଲେତ ଉଆଲିକି ପ୍ରାତମିକ ଇସୁକୁଲୁତେ ବୁଇପଢ଼ା ଆଉ ଅଙ୍କ କଷା ଇତିଆଦି ସୁଇଣ୍ଡ କିମିବିକି ?

ଡ୍ରିଷ୍ଟିମିନମା ଇତର ;-ଆପେମାନକି ଏଜୟନମାକୁ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ସୁକ୍ୟତ ଣ ବରଷ ତାସୁନ୍ ୫ ବରଷଆ ଉଆଲିକି ଡ୍ରେନଡ଼ିକି । ୫ବରଷ ପୁରିଆନ୍‌ଲେ ବୁଇର ଅବାରକି ପ୍ରାତମିକ ଇସୁକୁଲିତେ ଆରାକା ନାଅଁରକି ଆବ୍‌ଲେକାଏକିକି । ବନବନମିଁ ବୟସଆ ଉଆଲିକି ବିରିମିମାକି କିକିବ୍ ଆରା ପରକୁତ ତାଁ ତାଁ କାଡ଼ି ଆସିକେ । ପରତମ ନିଂଞ୍ଜୁବୁଜିବା ଦରକାରକୁ ଣବରଷ ତାସୁନ୍ ୫ବରଷ ମଦ୍ୟରେ ଉଆଲି ବିରି ରିମିମାକି କିକିବ୍ ଆଉ ବିରିବିରି କିକିପ୍ ଆରିମ୍‌ଡ଼ିକି ଜେନା । ଆରା ଦକ୍ୟତା ବାଆରିଆ ମାସିନା କମରେ ଆରା ଉପୁରେ ଲଦେ ଇଆନ୍‌ଲେ କମରେ ଆରା ଦିରେ କଷ୍ଟ ମିଇନା । ଏରେ କମରେତେ ବୁଇ, ଅବା ଆଉ କୁବା ଲୁକକା ବେତଂ ମେସାରେ ଅଲପ କମ ରିମିମା କିନ୍ତୁ ଆରତେ କିଏଲ କିଏଲ କଷ୍ଟ ଇଆନ୍‌ଲେ ଆର ଏରେ କମରେ କମରା ଦିରେ ମନ ଆକିବ୍‌କେ ଜେନା । ଆରା ଜ୍ଞାନ ସମଜ୍‌ଆ ଦିରେ ମନରାତେ ଆଗାତ ସୃଷ୍ଟି ମିଇନା । ଉଦାଅରଣ ସୁରୁପ, ମିନଗା ୫ କିଲ ଉଜନିଆ ଗିନିଷଟେକେ ରିମିମା ବଳିଆ ଦକ୍ୟତା ଆସିକେ ବଳତେ ଯୁଦି ଆରତେ ୧୫ କିଲ ଉଜନିଆ ଗିନିଷ ଟେକେତେ ଗାଗାମିଇରେ ଆରଗିନିଷରେତେ ଟେକେତେ ଟେଷ୍ଟାକିକିବ୍ ରିମିଷ୍ଟେ । ଏରେ ପୁଲିଂଡ଼ ସିଦାସଲକ ବାବରେ ପଢ଼ା ଲେକା ଆଉ ଗଣେ କମତେ ଉଆଲିକିତେ ନିୟମିତ କିକିବ୍ ଇଆନ୍‌ଲେ ଆରକିତେ କଷ୍ଟଇରେ ଆଉ ଶିକ୍ୟା ଦିରେ ଆରା ଆଗ୍ରଥ କମେରେ ।

ପରଶନ-୨- ଅଲଗା ଇଆଁ ଶିକ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରାକା ଉନ୍ନକୁଲ ଇସୁକୁଲି ସ୍ତରତେ ବି ପଡ଼େତେ ଲେକେତେ ଇତିଆଦି କମ କିକିବ୍‌ଇରେ । ଆଞ୍ଜି ଆଆଁ ଉଆଲିକି ଏରେବ ଆମା ପିଜଜ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ବିତେ ପିଜେ ? ସରକାର ଦୁଆରା ଡ଼ାମାଜିତା

ଇସୁକୁଲୁ କଲେଜଆ ମାସମିଆଁ ଟାଙ୍କାରା ପରିମାଣ ସୁଗାଇ ଗମ୍ । କାରଣ ସରକାର ଦୁଆରା ବମନାଏତା ଶିକ୍ୟା କେନ୍ଦ୍ରରିକି ଲୁକ ସମାଜଆ ମଙ୍ଗଳଆ ଦିରେ ଡ୍ରିଅ । ଏତେ କମ୍ କାମ ଆଉ ପରିଚାଳନାରା ସଇଲି, ଜାତୀୟ ଆଉ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରରା କମ୍‌ତା ଲୁକକି ଟିକ୍ କିବ୍‌କିକି । ଆରକି ଉଆଲିରାକା ଆଗିଲାବ ଆଉ ସମାଜଆ ମଙ୍ଗଳତେ ଅମରତେ ଉନକିଜ କମ ମାନରିକି ବନାଏକିକି ।

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଆ ସମଜ୍ ପ୍ରଣାଳି ଉଆଲି-କିହିରିକ ଉଆଲି ମାନକା ବିକାଶ, ଦକ୍ୟତା ଏକଲଂଆ ସ୍ଥିତି ଆଉ ଆଗିଲାବ ଆଶା ଉନ୍ନୁ ଇଆନଜ୍. ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିଆ କମକମାରିକି ବନାଏ ଇରେ । ଜେଏତୁ ୫/୬ ବରଷ ଆଗିଲାରୁ ଉଆଲିକିତେ ସିଦାସଲକ ପଡ଼େତେ, ଲେକେତେ ଆଉ ଅଙ୍କ କିକିବ୍‌ଡ଼ାଦିରେ ଇତିଆଦି କମରାକାତେ ନିୟଜିତ ନାମା କିବ୍‌କେ ଜେନା । ଆରାକା ଆଗ୍ରଥ ଆଉ ଇଚାଶକ୍ତି ଉରକିତେ ସମମାନ ଡ୍ରିଷ୍ଟି ଇଆନଜ୍ ଆରକିତେ ଆସିକେ ଆସିତେ ଶିକ୍ୟା ଗଟାବ ଗଟେଇରେ ।

ପରଶନ-୩- କୁଦି ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗିତ, ନାଟ ଆଗ, ଆଉ ଏବଡ଼ମ୍ ମାଦ୍ୟମରେ ଶିକ୍ୟା ଡ୍ରିଷ୍ଟି ଇତାନା ନିଆଁ କେନ୍ଦ୍ରଆତ ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ ଜଅତେ । ଉଆଲିକି ବିରି ସମଜେକି ? ସମନ୍ଦାଏ କେନ୍ଦ୍ରର ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ କୁଗାଅକିଜ, ଏରେ ବରଷ, ବରଷ ଆରଏରେ ଜେନା । ଉଆଲିକି ବେବାର କିବାନ୍‌କିଲେ ଆସିତେ ଆସିତେ ଏରେ ମିହିରିକି ନଷ୍ଟ ମିଇନା । ଏରାଦିରେ ନିଜେ ଆଉ ଗୁଷ୍ଟି ସାଆୟତାଏ ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ ବନାଏରା ଦିରେ ଦିଦିକିତେ ପ୍ରଶିକ୍ୟଣ ଦିଆଇସେରେ । ଏବଡ଼ମ୍ ଜିନିଷ ବନାଏରା ଦିରେ ଗୁଷ୍ଟିଆ ମଦ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୁମିକା ଆସିକେ । ଗାଁଆଁ ବନବନମିଁ କମତା ଲୁକିଉଆଲିକା ଦିରେ ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ ବନାଏ ରିମିମାକି । ନିଜ ଅଞ୍ଚଳଆ ମେଲେକେ ରିଗିଲି, ଏକା, ମଟରଟିଉ, ଟାୟାର, ସେଡ଼ନ୍‌ପାଟା ଗୁଆଦୁଣି/କେଲାଦୁଣି ଇତିଆଦି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ ଡ୍ରେଗାନ୍ ବେବାର କିକିବ୍ ରିମିମାକି । ସୁଗାଇ ସିରିଜିନା (ପ୍ରାକୃତିକ) ସମ୍ବଳ ବେବାର କିବକିଜ ଉଆଲିକା ଦିରେ ଏବଡ଼ମ୍ ଗିନିଷ ଆଉ ସମଜ୍ ଗିନିଷ ବମନାଏକି । ଦିଦି ଆଉ ଗୁଷ୍ଟି ମେସେଆନ୍‌କିଜ ବନାଅକିଲେ ଏବଡ଼ମ୍ ଆଉ ସମଜ୍ ଗିନିଷ ସମ୍ବଳିତ ସମସ୍ୟା ଲାମାଙ୍କାନା ।

ପରଶନ ୪ : ଉଆଳିକି ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦର ଆଅନକିଜ ଏକତାରମିଂ ଇସୁକୁଲୁ ଅନକିଜ ବିରି ଅସୁବିଦା ଇତାନା ?

ଡ଼ିଷ୍ଟି ମିନମା ଉତର : ୩-୬ ବରଷ ବିତରେ ଉଆଳିକା ମନ ଆଉ ଉନୁତି ସୁଗାଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଇରେ । ଏରେ ବୟସତେ ଆରକି ଚାଲକିଆ । ସୁଗାଇ ଗିନିଷ କଂକଂଡ଼ା ଆଉ ସସଜ୍ଡ଼ା ଦିରେ ଆରାକା ବିତିରେ ସୁଗାଇ ମନ । ଏତେ ଆରକି ବନବନମିଂ ଜଜ୍‌ଏଆତା ଆରକା ପୁରିବେଶଆ ପୁରିକା ନିରକା କିବକିଜ ନି ବୟସତେ ଆରକି ଯେତେ ମଡ଼କି, ଜମଏକି, କିମିଜକି, ଗିତ ଗିମିତଏକି, ମେବଡ଼ମାକି ଆଗ ଗାମାତାଏକି ଆଉ ଆରାକା ନିଜଆ ଜଜ୍‌ଏ ଅନୁଯାୟୀ ପୁରିକା ନିରିକା କିମିବକି ସେତେ ଡ଼ିଅ । ପରିବାରିଆ, ଗାଅଁଆ ଆଉ କେନ୍ଦରଆ ଆରାକା ଦିରେ ସୁବିଦା ସୁଜଗ ଡ଼ିଢ଼ିଆନଲେ ଆରାକା ମନଆ ଉନୁତି (ମାନସିକ ବିକାଶ) ଉନତ ମାନର ମିଇନା ଆଉ ସମଜ୍ଡ଼ା ଦିରେ ମନ ବମଳାଏକି । ନିଜ ନିଜ କୁଟୁମାଳିଆ (ପରିବାର) ଆଉ ଏକେଟା ଲୁକ ବିତିରେ ରଏଆନଜ ୫-୬ ବରଷ ବଳତେ ଇସିକୁଲି ଅନଲେ ଉଆଳିକିତେ ଅଡୁଆ ଲାମାଗେନା । ଇସୁକୁଲି ପୁରିବେଶ କୁଟୁମାଳିଆତା ଅଲଗା । ସାଅସଆ ତୁଲ୍ ଅଂତେ ଆଉ ପଡ଼େତ ମିଇନା । ଅଚିନା ଏତେ ଉଆଳିକା ତୁଲ୍ ମେସେତେ ମିଇନା । ଉଆଳିତାସୁନ୍ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦରଆ ଇସୁକୁଲିବ ଅଙ୍ଗରଡ଼ାଦିରେ ଦରକାର ମିଇନମା କମରିକି ଆଉ ଅବେଆସରିକି ଆସିତେ ଆସିତେ ଆମୋଦଦାୟକ ବାବରେ ଉନୁକୁଳ କିକିବଇରେ । ୨ ତାସୁନ୍ ୩ ବରଷ କେନ୍ଦରବ ଅନଜ ଉଆଳି ମୁଇଶ୍ ସମଜ୍ ପୁରିବେଶ ସାଙ୍ଗେ ଅବେଆସ ଇରେ । ଏତେ ଇସୁକୁଲୁ ଅନଲେ ଆରତେ ନୁଆ ପୁରିବେଶ ସାଙ୍ଗେ ମେସେଆନଜ ଚଳିବାତେ ସୁବିଧା ଇରେ । ନି ଗାତାଜ ଆମ୍‌ଞ୍ଜିଏରିମ୍‌ଶ୍ଟେ ଯେଉଁ ଉଆଳିକି ଉନୁକୁଳ ଇସୁକୁଲୁ କମ ସାଙ୍ଗେ ତାମାନକିକି ଆରକା ଇସୁକୁଲୁତେ ଉପସ୍ଥାନ ଆଉ ସପଲତା ସୁଗାଇ ଇରେ ।

ପରଶନ ୫ : ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦର ଚଲାଏରେ ସରକାରଆ କମ । ସରକାର ଆଉ ଦିଦି ଗାଅଁ ଲୁକକତା ବିତେ ଏତେ ସାଆଜ୍ୟତେ ଦରକାର କିବକେ ?

ସବାବନା ଉତର : କେନ୍ଦର ଚଲାଏରା ସରକାରଆ କମ । ଅବା ବୁଇ ଆଉ ଗାଅଁଲୁକିକ ସରକାରଆ ବାଗମିଞ୍ଜି । ନିଜ ଉଆଳି ଆଉ ନିଜ ଗାଅଁଆ ଉଆଳିକା ଦିରେ ଗାଅଁ ଲୁକକା ମୁଇଶ୍ ଦାୟିତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୁମିକା ଆସିକେ । ସରକାର ଏତେ ୭୦ ଅଜାର ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦରକା ଗାତା ବୁଜିକେ । ଅଲେଞ୍ଚିଟ କେନ୍ଦର ଦିରେ ଗାଅଁତା ଦିଦି ଦିଆଇସେରେ । ଅୟାର୍ ଜାଗା କେନ୍ଦରଆ ଦିରେ ଇଞ୍ଜା ବନାଏ ଇସେରେ । ଉଆଳିକା ଦିରେ ତଣ, ଉଜିକତେ ଆଉ ବନବନମିଂ ସମଜ୍ ଗିନିଷକି ବେବସତା କିକିବ ଇସେରେ ।

ଦିଦିକିତେ ସମଜ୍‌କମ ସୁବିଦା ଜୁଗାଏକେ । କେନ୍ଦରଆ କମଦାଳିତେ ମୁଜିତେ ମୁଜିତେ ଜଏକକି । କିନ୍ତୁ କେନ୍ଦରରା ସବାଦିନ କମକାମା ଆବ୍‌ଡ଼ାଜିଡ଼ା ଆଉ ଜଜ୍‌ଏରା ଦିରେ ସରକାର ଦିଦି ଆଉ ଗାଅଁ ଲୁକକା ସାଆଜ ଦରକାର । ସରକାରଆ କମଦାଳିରିକି ସପଳ ରୁପାଅନ ଇଆନ୍ ନାରୀ ଏରେ ଗାତା ବୁମୁଜି ଆଡ଼ି ? । ନି କମଦାଳି ଦିରେ ଗାଅଁ ଲୁକକା ବୁମିକା ଗୁରୁପୂର୍ଣ୍ଣ । ନିଜଆ ଉଆଳି ଆଉ ନିଜଗାଅଁରା ଉଆଳିକା ଉନତି ଦିରେ ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗୁଣ୍ଟି ଲୁକକା ସାଆଜ ନିଆଡି ଦରକାର । ଉଆଳିକା ଦିରେ ଆରାକା ସଟିକ୍ କମ ରଏସେରେ । ଆରକି ଦିଦି ସାଙ୍ଗେ ସମୁଗ କିବକିଜ କମଦାଳି ନିଜେ ଟିକ୍ କିବଜ ଆଉ ଗାଅଁରା ପାଣ୍ଟି ଉଆଳିକା ଉନୁତିତେ ବିନିଯୋଗ କିବକିଲେ ଉନୁକୁଳ ଆରକି ଲାବବାନ୍ ମିଇନାକି । ଅଲଗା ମୁଇଶ୍ ଜଜ୍‌ଏ କୁଣତା ବିଚାର କିକିବ ଇଆନଲେ ନିଞ୍ଜା ବୁଜିନିରିମାକୁ କେନ୍ଦରଆ ଡ଼ିଅ ବାବରେ ଆଡ଼ାଜିଅଁଲେ ଅନୁକୁଳ ଆରାକା ଉଆଳିରାକା ବାଗି ମିଇନା ଏରେ ଦୁଷ୍ଟିରୁ ଦିଦିକା ସାଙ୍ଗେ ନେସାକାଏଅଜ କେନ୍ଦରଆ ଉନୁତି କମମାନତେ ନିଜେ ମେସେରା ଦିରେ ଅବାବୁଇ ଆଉ ଗାଅଁଲୁକମାନକା ଆଗିଲାବ ଡେନ୍‌ଡେତେ ମିଇନା ।